شاه جو رسالو

ترتيب

ڪلياڻ آڏواڻي

ترتيب ڏيندڙ

جنيد فاروقي جمشيد فاروقي

ارپنا

مرحوم عبدالحسين فاروقي

مرحوم نذير احمد فاروقي

۽

پيارو دوست

مرحوم هدايت منگي

جرنلسٽ

Chief Executive IT Scholar

Manzoor Ahmed Farooqi

شاھ جو رسالو

سر ڪلياڻ	سرحسيني	سر رپ
سر يمن ڪلياڻ	سر ليلاچنيسر	سر کاهوڙي
سر کنيات	سر مومل راڻو	سر بروو سنڌي
سر سريراڳ	سر مارئي	سر رامڪلي
سر سامونڊي	سر ڪاموڏ	سر ڪاپائتي
سر سهڻي	سر گهاتو	سر پورب
سر سسئي آبري	سر سورٺ	سرڪارايل
سر معذوري	سر ڪيڏارو	سر پرڀاتي
سر ديسي	سر سارنگ	سر ڏهر
سر ڪوهياري	سر آسا	سر بلاول

شاھ جو رسالو

ڪلياڻ آڏواڻي

eBook

۾

ترتيب ڏيندڙ

جنيد فاروقي، جمشيد فاروقي

مراد واهڻ روڊ، لاڙڪاڻو، سنڌ، پاڪستان.

email: xara_junaid@yahoo.com

سر ڪلياڻ

داستان پهريون

١

اَولِ اَللهُ عَلِيمُ، اعليٰ، عالَمَ جو ڌَڻِي؛
قادِرُ پنهِنجي قُدرت سِين، قائم آهِ قديم؛
والي، واحِدُ، وَحْدَهٗ، رازق، رَبُّ رَحِيم؛
سو ساراه سچو ڌڻي، چِئِي حَمدُ حَڪِيم؛
ڪري پاڻ ڪَرِيمُ، جوڙُون جوڙَ جَهَان جِي.

٢

وَحْدَهٗ لا شَرِيڪَ لَهٗ، جِن اُتوسِين ايمانَ؛
تِن مِڃيو مُحمَّدُ ڪارَڻِي، قَلبَ ساڻ لِسانَ؛
اُوءِ فائِقَ ۾ فَرمان، اَوَتِ ڪنهن نہ اولِيا.

٣

اَوَتَ ڪنهن نہ اوليا، سُتَرِ ويا سالِمَ؛
هيڪائِي هيڪُ ٿيا، اَحَدَ سين عالِمَ؛
بي بَهَا بالِمَ، آگي ڪيا اِگَهِين.

٤

آگي ڪيا اِگَهِين، نسورو ئي نُورُ؛
لَا خَوفٌ عَلَيهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، سچن ڪونهي سُور؛
مولي ڪيو مَعمُور، اَنگُ اَزَلَ ۾ اُنِ جو.

۵

وَحدَهٗ جي وِديا، اِلَا اللهُ سين اورِين؛
هِنيون حقيقت گڏيو، طريقت تورِين؛
معرفت جي ماڻ سين، ڏيساندَرُ ڏورِين؛
سُڪ نہ سُتا ڪڏهين، ويهي نہ ووڙين؛
ڪُلَهِنئُون ڪورِين، عاشق عَبْدُاللَطِيفُ چئي.

٦

وَحدَهٗ لا شَرِيڪَ لَهٗ، بُڌءِ نہ پوڙا؛
ڪ تو ڪنين سُئا، جي گَهٽَ اَندر گهوڙا؛
ڳاڙيندين ڳوڙها، جت شاهد تِيندءِ سامُهَان.

٧

وَحدَهٗ لَا شَرِيڪَ لَهٗ، اِهو وِهائج ويُّ؛
ڪَتين جي هارائِين، هند تُنهنجو هِيُّ؛
پاڻان چوندُءِ پِيُّ، پري جام جَنَّت جو.

٨

وَحدَهٗ لا شَرِيڪَ لَهٗ، اِيُ هيڪڙائِيءَ حَقُّ؛
ٻيائِي کي ٻَڪُ، جن وڌو، سي وِرسيا.

٩

سِرُ ڏُونديان، ڌڙ نہ لهان، ڌڙ ڏُونديان، سِرُ ناهِ؛
هَٿَ ڪَرايُون آگَريون، ويا ڪپجي ڪانِهہ؛
وحدت جي وِهاُنءِ، جي ويا، سي وِديا.

١٠

عاشق چوَءِ مَ اُنَ کي، مَ ڪِي چوَءِ معشوق؛
خالق چوَءِ مَ خامَ تون، مَ ڪِي چوَءِ مخلوق؛
سَلِڪ تنهن سُلوڪ، جو ناقِصئا نِڳيو.

١١

وحدتان ڪَثرت ٿي، ڪثرت وحدت ڪُلُّ؛
حق حقيقي هيڪڙو، ٻوليءَ ٻِيءَ مَ ڀُلُ؛
هُو هُلاچو هُل، بِا اللهِ سندو سڄڻين.

١٢

پاڻَهِين جَلَّ جَلَالَہٗ، پاڻهِين جانِ جمالُ؛
پاڻهين صورت پِرينءَ جي، پاڻهِين حُسن ڪَمالُ؛
پاڻهِين پِر مُريد ٿئي، پاڻهين پاڻَ خيالُ؛
سڀ سيوئي حالُ، منجهان هي معلوم ٿئي.

١٣

پاڻَهِين پسي پاڻکي، پاڻهين محبوب؛
پاڻهِين خلقي خوب، پاڻهين طالب تن جو.

١٤

پڙاڏو سو سَڏُ، وَرُ وائِيءَ جو جي لَهين؛
هُئا اڳَهِين گڏ، ٻُڌڻ ۾ ٻہ ٿيا.

١٥

ايڪ قَصرُ، درَ لَکَ، ڪوڙين ڪَٽِس ڳڙکيون؛
جيڏانهن ڪريان پرک، تيڏانهن صاحب سامهُون.

١٦

ڪوڙين ڪاياٸُون تُنهنجيون، لِکَن لَکَ هزارَ؛
جِيءُ سيڪنهن جيءَ سين، درَسن ڏارون ڏَار؛
پِرَيمِ تنهنجا پارَ، ڪهڙا چِئِي ڪيئن چوان.

وائي

سيڪا پريان ڪُون پُوچي؛
نيهن نيٽيڻ، ڳُڻُ ڳالهه وو.
جا چِتايم چِتَ ۾، سچڻ سا تو ٻُجهي؛
لاتَ جا لَطِيفَ جي، سَڌُ تنهنجو سُڃي.

داستان ٻيو

١

اڳهي اَڳهائي، رَنجُ پِريان کي رسيو،
چِکيَمِ چڱائِي، سورانگهي سُوريءَ تان.

٢

اندا اُوندا ويچَ ! ڪلَ ڪُهاڙيا ڪانئِين؟
اسان ڏُکي ڏِيل ۾، تون پيارِئين پيچَ؟
سُورِي جنِين سيجَ، مرڻ تي مُشاهِدو.

٣

سُوري آهِ سينگار، اڳَهِين عاشقن جو،
مُڙِڻ موٽڻ ميهڻو، تيا نِظاري نِروارُ،
ڪُسڻَ جو قرارُ، اصل عاشقن کي.

٤

سُوريءَ متي سيڻَ، ڪهڙي ليکي سَنَرا؟
جيلَهِ لڳا نيڻَ، تي سُوريائِي سيجَ تي.

٥

سُوريءَ تي سَؤ وارَ، ڏِهاڙيو چَنگ چڙهين،
جِمَ وِرچي چِڏئين، سِڪڻ جي پَچار،
پِرتِ نہ پسِين پارَ، نيهن جِئان ئي نِڳيو.

٦

پهرين ڪاتي پاءِ، پڇج پوءِ پريتڙو؛
ڏُکُ پِريان جو ڏِيلَ ۾، واڄَٽَ جئن وَڄاءِ؛
سِيخن ماهُ پَچاءِ، جي نالو ڳِيڙُءِ نِينهن جو.

٧

ڪاتِيءَ ڪونهي ڏوهُ، ڳَنُ وڍيندڙ هٿڙ ۾؛
پَسيو پِرِ عجيب جي، لِڇيو وڃي لوهُ؛
عاشقن اندوه، سدا معشوقن جو.

٨

ڪاتِي تکي مَ ٿئي، مَرُ مُنِيائِي هوءِ؛
مانَ وِر مَن توءِ، مُون پِريان جا هٿڙا.

٩

اڳيان اَڏِن وَٽِ، پوين سِر سنباها؛
ڪات نہ پوين قبولَ ۾، مَچُڻ پائين گهٽِ؛
متا مُهايَنِ جا، پيا نہ ڏِسين پَٽِ؟
ڪلالڪي هَٽِ، ڪُسڻ جو ڪوپُ وَهي.

١٠

جي اَتيئِي سَڌَ سُرڪَ جي، تہ وَنءُ ڪلالن ڪاتي؛
لاهي رک، لَطِيفُ چئي، متو وَٽِ ماتي؛
تہ ڏيئي پِڪَ پِيُ تون، منجهان گهوٽ! گهاتي؛
جو وَرَنهَ وِهاتي، سو سِر وَٽ سَرو سهانگو.

١٢

جي اَٽيئِي سَڏَ سُرڪَ جي، تہ ونءُ ڪلالڪي ڪُوءِ؛
مَهيسَر جي مَنڌَ جِي، هُتِ هَڏهِين هُوءِ؛
جانِ رمز پروڙيم روءِ، تان سِرَ وَڍِ سُرڪِي سَڳُٽي.

١٢

ناٽي ناهِ ڪَڪُوهُ، ڪي ملھ مھانگو مَنڌُ؛
سَنباهج، سيَّد چئي، ڪاتڻ ڪارڻ ڪَنڌُ؛
هِيُ تنِين جو هنڌُ، مَن پاسِ مَرَنِ جي.

١٣

عاشَق زهر پِياڪَ، وِهُ ڏسِي وِهُسَنِ گهٽو؛
ڪڙي ۾ قاتلَ جا، هميشه هيراڪَ؛
لِڳين لنؤ، لَطِيفُ چئي، فَنا ڪيا فِراقَ؛
توٽي چِڪَنِ چاڪَ، تہ بہ آهَ نہ سَلِن عامَ ڪي.

١٤

مَ ڪَرِ سَڏَ سَري جي، جي تون ٽارِئين ٽُوهُ؛
پِتي جنهن پاسي ٽئي، منجهان رَڳُن رُوح؛
ڪاتي چڪُ ڪڪُوهُ، لاهي سِرُ، لَطِيفُ چئي.

١٥

سَڏَڙِيا شراب جون، ڪُهُ پَچارُون ڪَنِّ؟
حُ ڪاتَ ڪَلالِن ڪڍيا، تہ موٽيو پوءِ وچِنَّ؛
پِڪُون سي پِينَّ، سِرَ جن جا سَٽِ ۾.

١٦

سِرَ جُدا، ڌَڙَ ڌارَ، دوھَ جنين جا ديڳِ ۾؛
سي مَرُ ڪن پچارَ، حاضر جن جي هَٿَ ۾ .

١٧

اصل عاشقن جو، سِرُ نہ سانديڻُ ڪمُ؛
سَؤ سِسِنئان اڳَرو، سَندو دوسان دمُ؛
هِيُ هڏو ۽ چمُ پِڪَ پِريان جِيَ نہ پَڙي.

١٨

جي متي وتِ مِڙَنِ، تہ سيئي ڪنهِن سَڌَ تَئي؛
سِرَ ڏني سَتِ جُڙي، تہ عاشقَ اِئن اچِنِ؛
لڌا تي لَيَنِ، مُلهِ مَهانگا سُپرينِ.

١٩

مُلهِ مَهانگو قَطَرو، سِڪَڻُ شَهادتَ؛
اَسان عِبادتَ، نَظَرُ نازُ پِريَنِ جو.

وائي

مَنڌُ پئندي مون، ساجَنُ سهي سُڃاتو؛
پِي پيالو عِشقَ جو، سيڪِي سمجھيو سُون؛
پِريان سندي پارَ جِي، اَندرِ آڳ اَٿُون؛
جِئَڻُ ناهي جڳَ ۾، ڏينهن مِڙيئي ڏُون؛
اَلا، عَبْدُاللّطِيفُ چئي، آهين تُون ئي تُون.

داستان ٽيون

١

اُٺياري اٺي وِيا، مَنجهان مُون آزارَ؛
حبيبَ ئي هٽِي ويا، پِيڙا جا پَچار؛
طَبيبن تَنوارَ، هَڏِ نہ وڻي هاڻِ مون.

٢

اَور ڏُکَندو اُو ٿئي، هادِي جنهن حَبِيبُ؛
تِرُ تَفاوتُ نہ ڪري، تنهنکي ڪو طَبِيبُ؛
رَهَنُما رَقِيبُ، ساٿَرِ صِحتَ سُپِرين.

٣

ساٿَرِ صِحتَ سُپِرين، آهي نہ آزارُ؛
مجلسَ ويرَ مِتو ٿئي، ڪونِيندي قَهارُ؛
خَنجرُ تنهن خُوبُ هٽي، جنهن سين ٿئي يارُ؛
صاحِبُ رَبُّ ستَّارُ، سوجهي رَڳُون ساهَ جون.

٤

رَڳُون ٽيون ربابُ، وَڄَن ويلَ سَيَ ڪَنهين؛
لُڇَڻُ ڪُڇَڻُ نہ ٿِيو، جانِبُ ري جَبابُ؛
سوئِي سَنڌِيندُم سُپِرين، ڪَيسِ جنهن ڪَبابُ؛
سو ئِي عينُ عَذابُ، سو ئِي راحتَ رُوحَ جي.

٥

سو ئِي راهه رَدِّ ڪري، سو ئي رَهنُماءُ؛
وَ تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ، وَ تَذِلُّ مَنْ تَشَاءُ.

٦

سِڪِين ڪُهه سَلامَ کي، ڪَرين ڪهه نه سَلامُ؟
ٻيا دَرَ تن حرامُ، اِيُ دَرُ جنِين ڏيکيو.

٧

مِٺايان مِٺو گھڻو، ڪَڙو ناهه ڪَلامُ؛
سُڪُوتَ ئِي سَلامُ، پِريان سَندي پارَ جو.

٨

پريان سَندي پارَ جي، مِڙيئي مِٺائي؛
ڪانهي ڪَڙائي، چکِين جي چِيتُ ڪري.

٩

تو جنِين جي تاتِ، تن پڻ آهي تنهنجي؛
’فَاذْڪُرُونِي اَذڪُرْ ڪُمْ‘، اِيَ پَروِڙ ڄاتِ؛
هَتِ ڪاتي ڳُڙُ واتِ، پُڇَڻُ پَر پِرين جي.

١٠

پاٻوهي هيڪارَ، مون کان پُڇيو سَڄَڻين؛
اَلَسْتُ بِرَبِّڪُمْ، چَيائون جنهن وارَ؛
سَندي سورَ ڪِنارَ، تَنَ تَڏهانڪُون نه لَهي.

١١

پاڀوهِيو پُڇَنِ، ڪِـتي هَـٿُ حَبِيبَ جو؛
نيزي هيـٺان نِينهنَ جي، پاسي پاڻُ نـه ڪَنِ؛
عاشِقَ اَجلَ سامُهان، اوچي ڳاٽ اَچَنِ؛
ڪُسَڻُ قُربُ جَنِ، مَرَڻُ تَنِ مُشاهِدو.

١٢

ڪوٺي ڪُهي سُپرين، ڪوٺي ڪُهڻَ ساڻُ؛
نيزي هيـٺان نِينهنَ جي، پاسي ڪر مَ پاڻُ؛
چِلُ، وِڃائي چاڻُ، عاشِقَ! اَجلَ سامهُون.

١٣

ڪوٺڻُ قَريبَنَ جو، عينُ تَڙَڻُ آهِ؛
اِيَ اُلٽي ڳالهَڙي، سِڪَ وَرَندي ساهِ؛
آسَرَ هَڏِمَ لاهِ، چِنَڻُ ڳَنڍَڻُ اُنِ جو.

١٤

ڪُهَنِّ تان ڪَرَ لَهَنِ، ڪَرَ لَهَنِ تان ڪُهَنِّ؛
سيئِي ماءِ! مُهَنِّ، سيئي راحتَ رُوحَ جِي.

١٥

ڪُهي سو ڪَرَ لَهَي، ڪوٺي سو قَريبُ؛
اِها عادتَ سِکيو، هَرَ زمان حبيبُ؛
تِهِي سو طبيبُ، سو ئي راحتَ رُوحَ جِي.

وائي

ٽيندو تَنَ طبيبُ، دارُون منهنجي دَردَ جو؛
ٻُڌِي ڏيندُم ٻاجهَ جِي، اَچِي شالَ عجيبُ؛
پِرِينَ اچي پاڻَ ڪِيو، سندو غورُ غريبَ؛
ڏُکندو سيوئي ڏُور ڪيو، مَنجهون تَنَ طبيبَ؛
اَديُون! عَبۡدُاللَّطِيفُ چَئي، هاتِڪُ آهِ حبيبُ.

سُر يمن ڪلياڻ

داستان پهريون

١

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دَردَ جي دَوا؛
جانِبَ! منهنجي جِيءَ ۾ آزَرَ جا اَنوا؛
صاحبَ! ڏي شِفا، ميان! مريضنِ کي.

٢

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دارُون کي دَردَنِ؛
تون ڏِئين، تون لاهِئين، ڏاترَ! کي ڏُکندَنِ؛
تڏهين ڦَٽيُون فرَقُ ڪن، جڏهين اَمرُ ڪريو اُنِ کي.

٣

هَڻُ، حبيبَ! هَٿُ ڪٺِي، ٻَنگان لِهي ٻاڻُ؛
ماڳهِين مون مِنهُن تِئي، جهولِيءَ وِجهان پاڻُ؛
اِنَ پِرساجَنَ ساڻُ، مانَ مُقابلو مون تِئي.

٤

جتِ حبيبَ هٿِن، نائُڪَ يَري نِينهن جِي؛
تِتي طبيبنِ، وِچا وِجي وِسري.

٥

هَٿِين جي حبيبَ! محبتِي مَيا ڪري؛
پُڇان ڪينَ طبيبَ، هوند گهائِنِ سين تِي گهارِيان.

٦

ڪاناريا ڪُٺڪَنِ، جنين لوهُ لِڱَنِ ۾؛
محبتَ جي ميدانَ ۾، پيا لالَ لُڇَنِ؛
پاٽَهين ٻَڌِنِ پٽيُون، پاٽَهين چِڪِيا ڪَنِ؛
وَڻان وايوڙِيَنِ، رهي اَچجي راتِڙي.

٧

رهي اَچجي راتِڙي، تن وايوڙِينِ وَٽاءَ؛
جن کي سورُ سريرَ ۾، گھَٽَ مَنجهاران گهاءَ؛
لِڪائي لوڪاءَ، پاٽهين ٻَڌِنِ پٽيُون.

٨

اَڄُ پڻ ڪَنجهو ڪَنجهَه، وايوڙِڪِيءَ مَنهِينءَ؛
جـُ پڻ پِييَنِ سَنجهَه، هُو پِنيُون هُو پٽِيُون.

٩

سَگهَنِ سُڌِ نـ سُورَ جي، گھايلَ ڪيئَن گهارِينِ؛
پِيلَ پاسو پَٽَ تان، وايوڙَ نـ وارِينِ؛
پَرَ ۾ پَچَنِ پِرينءَ لَئي، هَئي! هَنجُون هارِينِ؛
سَڄَڻُ جي سارِينِ، تن رويو وِهامي راتڙي.

١٠

سَگهنِ سُڌِ نہ سُورَ جِي، تہ رُنڪَن رَنجُوري؛
پيا آهن پَٽَ ۾، مَتِن مامُوري؛
لِڳين لَنؤ، لَطِيفُ چَئي، سَدا جِي سُوري؛
پِرتِ جن پُوري، تن رويو وِهامي راتڙي.

١١

آيل! اُنِ نہ وِسهان، هَنجُون جي هارِينِ؛
آڌيو آبُ اَکينِ ۾، ڏي کي ڏيکارِينِ؛
سَڄَڻُ جي سارِينِ، سي نڪي روئن نہ چون ڪي.

وائي

وِرسيا ويچَ ويچارا! دِل ۾ دَردُ پِرينِ جو؛
اُٿِيو ويچا! مَ وهو، وَڃو ٻَبَ کٽِي؛
ٻُڪي ڏيندا ٻاجهَ جي،آيا سُورَ ڏَٽي؛
آيا جيءَ جِيارا، دِل ۾ دَردُ پِرينِ جو.

داستان ٻيو

١

تَنَ طبيب نہ تُون، سُڌِ نہ لهين سُورَ جي؛
سانڍِ پنهنجا ڏَيَڙا، ڪَڏَّ ڪٽي ۾ پُون؛
ڪانَ ڳُهرجي مُون، حياتِي هوتَنِ ري.

٢

ويڄَنِ سين وائِيءَ پِيا، ڪِري نہ ڪيائون؛
جي پَندِ پارِيائُون، تہ سِگهائي سَگها ٿِيا.

٣

آهي ڳَهٽو اَگَهنِ جو، تَرسُ طبيبنِ؛
ڪيو وَسُ ويڄنِ، تان ڪِريءَ ري ڪينَ ٿئي.

٤

پاڙي ويڄَ هـُئام، تان مون مُور نہ پُڇيا؛
تيلاهين پيام، مورَيسرَ اَڪين ۾.

٥

هارِيا! تو هِري، ڪُپَچُ ڪايا سين ڪيو؛
ڪِرئين جي ڪِري، تہ تون تَوانو ٿئين.

٦

جي پائين پرينءَ مڙان، تہ سِڪ چوران ڪِي ڏاتِ؛
جاڳڻُ جَشَنُ جن کي، سُکَ نہ ساري راتِ؛
اُجهي ٻُجهي آئيا، وائي ڪَنِ نہ واتِ؛
سَلي سُوريءَ چاڙهيا، بيان ڪَنِ نہ باتِ؛
توٽي ڪُسَنِ ڪاتِ، تہ ٻہ ساڳِي سَلَنِ ڪينَ ڪِي.

٧

تڙي طبيبنَّ، گهايلُ گهران ڪَڍيو؛
چِڪيا چاڪَ چِيهُون ڪري، ڪَڙيُون مور نہ ڪَنِّ؛
دوستَ جي درسنَ سين، پَئي تارُ ٿَپَنِّ؛
وِرچِيو ويڄَ وَڃنِّ، آءُ تہ پِريمَ ! اُبَهان.

٨

وَڍي جَنِ وِڌياسِ، وَري ويڄَ ئِي سي ٿِيا؛
تُرتَ ٻَڌائُون پَٽيُون، روزِ ڪيائُون راسِ؛
هِينئڙا ! تنِين پاسِ، گهارِ تہ گهايلُ نہ ٿِئين.

٩

ويڄَ ! مَ ٻُڪِي ڏي ! الا چِڱي مَ ٿِيان !
سَڄڻُ مانَ اَچي، ڪَرَ لاهُو تِي ڪَڏِهِين.

١٠

هُئين تہ ويڄنِ وَٽِ، تون ڪِئن جِيءَ جَڏو ٿِئين؟

سِرُ ڏيئي ۾ سَٽِ، ڪُھُ نہ ڪَيءِ ڊِٻَڙا؟

١١

ڪُٺيس ڪُويڄَنِّ، تَنَ طبيبَ نہ ڳڏيا؛

ڏيئي ڏنيءَ ڏَڏَنِّ، پاٽان ڏِيلُ ڏکوئِيو.

١٢

تَرسُ طبيبنِّ جو، جَڏَنِ ڪيو نہ جاتِ؛

جو ويڄنِ جي واتِ، دارُونئان تنھن دُور ٿِيا.

١٣

دارُون ۾ ڪارُون، جان ڪِي ڪيا ويڄَ مون؛

پُڪِي ڏيندا پاجھَ جِي، نِھاري ناڙُون؛

جن جون سيڻَ لَھنِ سارُون، تن تان ڏُکندو ڏُور ٿئي.

١٤

اَگَھن مِڙِي اَڄُ، ڪيو سَڏُ صِحَتَ کي؛

ڏُور، ڏُکندا ! يَڄُ، مِھريءَ مُنھن ڏيکاريو.

وائي

اَڇِي سارَ لَھيجِ، ساجَنَ سُورَ تُماري آئُون ماري!

سُورَ تُماري جي مَران، تان مُون ڏوھُ مَ ڏيجِ؛

ڊَٻَنِ يَري ھَٿَڙا، دارُون، دوستَ ! ڪَريجِ.

داستان ٽيون

١

هَيءِ هَيءِ! وَهي هاءِ، مَنَ ۾ محبوبنِ جي!
جيرا جوشَ جَلائِيا، ٻُڪين ٻَري باهِ!
پَسو مَڇ مَتاءِ، جي ويساهَ نہ وِسَهو!

٢

ڪاندين تاندين ٻاٻُرين، پَڇانِ مَرُ پيئِي!
جيرا، جِگَرَ، ٻُڪِيُون، سيخُنِ ۾ ٽيئِي!
ويڇَنِئُون ويئِي، ٽِي وهِيٽي سَڄَڻين!

٣

سَرُ جو سَڄِيو سَڄَڻين، ٻِيهَرَ ٻاڻُ پَري؛
چِمڪِيو سو چوهَ مانَ، ڪَڙَ ڪاٺ ڪَري؛
جيرا، جِگَرَ، ٻُڪِيُون، لنگهي پِيو پَري؛
لِڳو جِيءَ جَڙِي، تاٽِيانِ، تِيرُ نہ نِڪري!

٤

پُڇُ پَتنگنِ کي، سندِيُون ڪامَڻَ خَبَرُون؛
آٽِيو وجهَنِ آڳِ ۾، جِيءُ پَنهنجو جي؛
جيري جنِين جي، لِڳا نيزا نِينهَنَ جا!

۵

پتنگ چائِين پاڻَ کي، تہ اَچي آڳِ اُجهاءِ!
پَچَڻَ گهڻا پچائِيا، تون پَچَڻَ کي پَچاءِ!
واقُف تِي وِساءِ، آڳِ نہ ڏِجي عامَ کي.

٦

پَتنگُ چائِين پاڻَ کي، پَسِي مَچُ مَ موٽُ!
سَهائِيءَ سُپيرين جي، گِهڙُ تہ تِئين گهوٽُ!
اَچا تون اَروٽُ! کُوري خَبَر نہ لهِين!

۷

پَتنگن پَهُ ڪيو، مِڙيا متي مَچّ؛
پَسِي لَهسَ نہ لِڇيا، سَڙيا مَٿي سَچّ؛
سندا گِڇين گَچّ، ويچارن وڃائِيا.

۸

جي تَتو تَنُ تنُورَ جئن، تہ چَندي ساڻُ چَماءِ؛
آٽي آڳِ اَدب جي، ٻاري جانِ جلاءِ؛
بُرقعان اندر بازيون، پنهنجو سيءِ پچاءِ؛
لُڇَڻُ لنؤ، لَطِيفُ چئي، پَڌِر هَڏِ مَ پاءِ؛
متان لوڪ لَکاءِ، وصالان وڃ پَئي!

٩

اجا تَنُوران، ڪالهہ ڪيائون سڄٽين؛
پڻ تايائون تڪڙو، وحدت جي وَڏان؛
محبتين مٿان، مچ مُورائينِ نہ لهي!

١٠

پَچائي پَهاڻُ، جن رساٽيو رُڪَ کي؛
تنين سندو چاڻُ، آهي آڱَرِيُنِ کي.

١١

ڏنءُ ڏنءُ ڏَمڻَ وار، اڄ پڻ آڱرين جي؛
ٻاري مچ مَجاز جو، اوتيائون اڱارَ؛
ڏُوڌا! ڏِيءُ مَ ڏارَ، جِمَ ڪَچو رُڪُ ڪٽيُون ٿئي.

١٢

ڏُوڌا! تون نہ ڏَئِين! آڳِ اوڏو نہ وڃين!
اُلا جي عشق جا، سي تان تون نہ سَهِين!
اُيو اِئن چئِين، تہ آئون آڱَرِيو آهيان!

١٣

سِرُ سانداڻ ڪري، پُيچ گَهرُ لُهارَ جو!
ڏَڪن هيٺ ڏري، مانَ گَڏينئي رُڪَ سين!

١٤

سَهِين جئن سانداڻ، ڏَڪن متي ڏَڪڙا !
وَهِ وِجائي پاڻ، ڏي ڏَہائون ڏُگرين.

١٥

اَج آڳَڙيا آئيا، سُوڏا سِراڻِي؛
پياري پاڻِي، تيغُون ڪندا تکيون.

١٦

اَج آڳَڙيا آئيا، سائُو ڪي سُڄاڻ؛
لاهِيندا مُورياڻَ، رُڪُ ڪَرِيندا پڏرو.

١٧

سَرها ڏنم سي، جن ساجاءَ سِراڻِ سين؛
تيغَ تنِين جي ڪي، ڪَتُ نہ لڳي ڪڏهين.

وائي

جِيءُ جياريو، جِيءُ جياريو، ڪين منهنجڙو هاريو؛
پِرينِ جِيءَ پَچار، سيڻن جِيءَ سنيارَ، جَڏڙو جِيءُ جياريو؛
اُچيو تن عَمِيق مان، پِرِيُن پُوڄَ پياريو؛
مرضُ مريضن تان، اِشاري ساڻ اُتاريو؛
ڪَرَمَ ڪريمن جي مون کي، اَهُکِيءَ مان اُڪاريو؛
سنئون مُنهن ڪري، سپرين ! اَئِين نرمل نورَنِهاريو؛
سائلن جِئن سڏ ڪري، اَئِين طالبن کي تاريو.

داستان چوٿون

١

ايڪ پيالو! پہ چٽا! عشق نہ ڪري اِيئَن!
ليکيا جي لِکَڻُ ۾، سي قربہ رسندا ڪيئن؟
هُئڻ ڪيا هِيئَن، وانجيا، پَسُ! وصال ڪان.

٢

ايڪ پيالو! پہ چٽا! عشق نہ ايئن ڪري!
آڻِي سي ايڪ ٽيا، جي گَتا نينهن ڳري؛
دوئِي ڏار ڏري، جہُ خُلّت خنجر آئيو.

٣

ايڪ پيالو! پہ چٽا! عشق نہ ڪري اَڏَ!
اِيَ تان، ساعر! سَڏَ، ڪَيءِ جا قَوال سين.

٤

قاتلَ ڪمائِي ڪري، وَهُ ماکي جي ڪن؛
وٽان ويهِي تن، پِيڄ ڪي پياليون.

٥

هوندو هڏِ مَ سَنڌِ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
پوڄَ پيارج پَنهِيڙا، ويندا وٽيو ڪَنڌِ؛
تہ هَٿَ تنهنجي هنڌِ، موکي! ڪو مانُ لهي.

٦

هوندو هَڏِ مَ رَڪُ، لاءِ پياڪَن پانھنجو؛
وتِي واٽاڙئن کي، تان پياري پرَڪُ؛
سا لِڪَ لهي تي لَڪُ، جا تو ايندي اُنِ سين.

٧

گهتَنِ ۾ گهُتِڪَنِ، وَتيُون پِيَنِ وهَ گاڏيُون؛
بَرخِيز بده ساقِي! پيار کي پِريَن؛
پِڪين نہ پرچن، متي تڪيائون مَنجهيان.

٨

آٽي اُتر واءُ، موکيءَ متي اُپٽيا؛
مَتارا تنهن ساءَ، اَچن سِرَ سَنباهِيو.

٩

وجهج واٽاڙُئن تي، ميخاني جي ماڪَ؛
تيندي سُڌ سيء ڪنهين، هنڌ هنڌ پوندي هاڪَ؛
پِره جا پياڪَ، جُ سي اگَهڻ آئيا.

١٠

جُ سي اگهڻ آئيا، تہ سَرو ڪندا سُچ؛
سائِي تِيندين اُچ، هي پِيتو! هُو آڻ ڪِي!

١١

موکِي چوکِي نہ ٿئي، اصل اوچِي ذاتِ؛
وَتيون ڏيئي واتِ، مَتارا تنهن ماريا.

١٢

مَتارا مري ويا، موڪِي! تون نـه مَرِين!
ڪيهِيءَ پَرِ پَرِين، ڏُڪِي! ڏاتارن ري؟

١٣

مَتارا مري ويا، موڪِي! تون بِي مَرُ؛
تنهنجو ڏوسُ ڏمرُ، ڪونَ سهندو اُنِ ري!

١٤

سَري ڪين ڪيونِ، ويڻ َ موڪيءَ جي ماريا!
ڪو جو سخن ڪلال جو، پِتي تي پيونِ!
تِهان پوءِ تيونِ، مرڻ مَتارنِ کي!

١٥

ڪَند ڪَتارو، مُنهن وتِي، عادت سندين اِيَّ؛
تنين تِڪُون ڏنيون، جُنبِي منجهان جِيَّ؛
سرو تن سَبِيَّ، جَن حاصل ڪيو حال کي.

١٦

موڪِيءَ مَنو نـه گُهريا، وهُ نـه وِهاتيا؛
سُرڪِيءَ ڪاڻ، سيَّد چئي، اُتي تِي آتِيا؛
جي ڳالهين ڳَنڱاتِيا، تن بَتَنِ پاسي بُتيون.

١٧

سِرُ ڏيئِي سَٽِ جوڙ، ڪنهن پِرِ ڪَلالن سين !
ڪاتِي ڪَرتُ ڪپار ۾، خَنجَرُ آڻي ڪوڙ !
مَرڻان مُنهن مَ موڙ، وَتِي تِي وڌِ لهي !

١٨

وَتَ وَتَ وتِيءَ ۾، مَتَ مَتَ مَنڌُ پيو؛
قدر ڪيفَ ڪلال جو، پِياڪَن پيو؛
اَچن دُرسُ دڪان تي، ڪَنڌَ قبول ڪيو؛
سُرها سِرُ ڏيو، چِڪَن سُرڪَ سيَّد چئي.

١٩

ڪلالنئون ڪاءِ، مَتِ نہ سِگهين مون هِنئان !
روئندي رات وِهاءِ، چِڪائِيندي بَتيُون !

وائي

دوسُ پيهِي در آيو، تيو ملڻ جو ساعيو؛
ڏِينهين پُڄاڻون آڻي اسان ڪي، مولي مُحب ملايو؛
ويو وِڇوڙو، تيو ميلاپو، واحد واءُ واريو؛
هو جَنهِين جو ڏَسُ ڏُوراڏو، اوڏو اَڄ سو آيو؛
عَبدُاللّطِيفُ چئي، اَچِي عجيبن پاڻ فَضلُ فرمايو.

داستان پنجون

١

صوفِي سالم سي ويا، جي اَڪثر سين اَڏيارَ؛
بازي بازِندن ڪي، آھي اَويسارَ؛
پِريا سين پَھڪارَ، رِندِيءَ رَساڻي ڪيا.

٢

صوفِيءَ سيرُ سِپن ۾، جنءَ رڳن ۾ ساھ؛
سا نہ ڪري ڳالھِڙي، جنءَ پويون پروڙي پساھ؛
آھِس اِيُ گناھ، جي ڪا ڪَري پَڌِري.

٣

ڏِني ڏُکويا، اَڻ ڏِني راضي ٿيا؛
صوفِي تي ٿيا، جنءَ ڪِينَ ڪنيائون پاڻ سين.

٤

صوفِي لاڪوفِي، ڪونَ پانئيس ڪيرُ؛
منجھيان ئِي مَنجِھ وڙھي، پڌر ناھِس پيرُ؛
جنين ساڻس ويرُ، تئي تنين جو واھَرُو.

٥

صوفِيءَ صافُ ڪيو، ڌوئِي ورق وُجُود جو؛
تِھان پوءِ ٿيو، جيئري پسڻ پرينءَ جو.

٦

صوفِي چائِين، سَڏَ ڪرين! صُوفين اِيَ نہ صلاحَ؛
ڪاتي رکي ڪُلاهَ، وجهہ اُچلي آڳي ۾.

٧

جي ڪُلاهَ رکين ڪنڌ تي، تہ صوفي سالم ٿِيءُ؛
وِه وٺِي هٿ ڪري، پُر پيالو پِيءُ؛
هَنڌُ تنِين جو هِيءُ، جن حاصل ڪيو حال کي.

٨

جُسي ۾ جَبّار جو، خَفِي خِيمو کوڙ؛
جلِّي تون زبان سين، چار ئِي پهر چور؛
فڪر سين فُرقان ۾، اِسم اعظم ڏور؛
پيا در وجي مَ ووڙ، اِيُ اَملُ اِئائِين سَپَجي.

٩

عالَم آئُون ساڻ، پَريو ٿو پيرَ ڪري؛
پاڻ نہ آهي چاڻُ، مانڊِيءَ مَنڊُ پکيڙيو.

١٠

طَالِبُ ڪَٿَرَ، سونهن سَرُ، اِيَ رومِيءَ جِي رُوءِ؛
جنِين ڏٺي جُوءِ، تني ڪُڇيو ڪين ڪِي.

١١

طَالِبُ ڪَٿَرَ، سونهن سَرُ، اِيَ رومِيءَ جِي راءِ؛
ماڙهُو اِتِ ڪِياءِ، مَنڊُ نہ پسين مَنڊيو!

١٢

طَالِبُ ڪَثَرَ، سونهن سَرُ، روميءَ چيو آهي؛
تاڙِي جي لاهي، تہ مَنجِهين مُشاهدو ٿئي.

١٣

ظاهر ۾ زاني، فِڪرَ منجهہ فنا ٿيا؛
تنين ڪي تعليم جِي، ڪُڙہ اندر ڪانِي؛
حرفُ حَقّانِي، دَورُ ڪيائون دل ۾ .

١٤

جن ڪي دَورُ دَردَ جو، سبق سُورَ پڙهنّ؛
فِڪرَ فَرَهِي هٿ ۾، ماٺ مُطالع ڪنّ؛
پَنو سو پڙهنّ، جنهن ۾ پَسن پِرينءَ ڪي.

١٥

سا سِٽَ نہ سارينِ، اَلفَ جنهن جي اڳ ۾؛
ناحَقُ نهارينِ، پنا ٻيا پِرينءَ لئِءَ.

١٦

سا سِٽَ سارِيائون، اَلفَ جنهن جي اڳ ۾؛
”لاَ مَقصُودَ فِي الدَّارَينِ“ اِن پَر اُٿائون؛
سَگِرُ سوٽائُون، ٿيا رَسيلا رحمٰنَ سين.

١٧

اَڪرَ پڙهي اَياڳِيا ! قاضِي ٿئين ڪِياءِ؟
ڀيرِئين ۽ ڀانـِئين، ايڏا اِئن نـ آءُ !
اِنَ سُرڪِيءَ سندو ساءُ، پيچ عَزازِيل کي.

١٨

عاشق عَزازِيل، ٻيا مڙيئي سَڌڙِيا؛
منجهان سِڪَ سَبِيلَ، لعنتِي لال ٿيو.

١٩

جو مون پڙهيو پاڻ لَيءَ، سبقُ سابِقُ جو؛
پهرين سُڃاتم پانهنجي، نفسَ جو نِهو؛
جِي عَرفانُ اَصَل ۾، ٿي رُوحن روزَ ڪيو؛
وري وَرَقُ پيو، گڏيم وَڏُ وصال جو.

٢٠

پڙهيو تا پڙهنَّ، ڪَڙهن ڪين قُلُوبَ ۾؛
پاٽان ڏوهَ چڙهنَّ، جئن وَرَقَ ورائين وِترا.

٢١

اَکر پڙهه اَلفَ جو، وَرَقَ سڀ وسار؛
اَندر تون اُجار، پنا پڙهندين ڪيترا.

٢٢

جئن جئن وَرَقَ وَرائِين، تئن تئن ڏنو ڏوهُ؛
تنهن ڪَهٽِيءَ ڪبو ڪوهُ؟ جي رهٽِيءَ رهيو نـ سُپرين.

٢٣

ڪاتِبَ ! لِکِين جئن، لايو لامُ اَلف سين؛
اَسان سڄڻُ تئن، رهيو آهي روح ۾ .

٢٤

تهڙا چالِيها نہ چالِيهَ، جهڙو پسڻ پرينءَ جو؛
ڪهڙي ڪاتِبَ ! ڪَرِئين، متي پنن پِيهَ ؛
جي ورقَ وارِين وِيهَ، تہ اَکر اُهوئِي هيڪڙو.

٢٥

تَنُ کُڏِي، مَنُ حُجرو، ڪيم چاليها رَکُ؛
ڪوه نہ پُوڇيو پُوڇئين، اَتئِي پهَرَ اَلَکُ؟
تان تون پاڻُ پَرکُ ! سَيِّ ڪَنهن ڏانهن سامهون.

٢٦

سَيِّ ڪنهن ڏانهن سامهون، ڪو هنڌ خالِي ناهِ؛
اَحَدا جي اَرکَ تيا، سي ڪانئرَ ڪبا ڪانهِ؟
مُحبُّ منجهين مَنَ مانهِ، مون اَچاڻنڊِيءَ اُجِهيو.

وائي

وِسارج مَ ويڻَ، جوڻين ۾ تي ڏينهڙا.
لوٺيُون سَهَنِ لوڪ جا، وِهاڻِيءَ ٿيون ويڻَ؛
اصل اَسارِيُنِ جا، سُتي وِيَڙا سيڻَ؛
جيڏيون ! جي مانُ وِسَهو، ننڊ مَ هيريو نيڻَ؛
راتڙيُون جاڳُن جي، سي آئُون ڪندڙي سيڻَ؛
آڏيءَ راتيءَ اُٿِي ڪري، جهل تون نِنڊان نيڻَ.

داستان ڇهون

١

دائودِي دَيُون ڪري، رَنڪَنِ ڪونهي رنگُ؛
گهوڙِيءَ هيٺ ايَنگُ، ڪاهيو پاڪَرئين هٿي.

٢

دائودِي دَيُون ڪري، رَنڪَنِ ڪونهي چيٽُ؛
گهوڙِيءَ هيٺ سُڇيٽُ، ڪاهيو پاڪَرئين هٿي.

٣

او قابِيلَ! اَکين ۾، توکي باري بانَ؛
اُيو اڳرايُون ڪرين، ماڳِ هٿيو مَستانَ؛
جانبَ! تون زيانَ، اَکين سين ايذا ڪرين!

٤

جي هو پائِين ڪانُ ڪَمانَ ۾، تہ سينو سِپَر رکُ؛
مُنهَن ۾ معشوقن جا، چاڪَ چَتڪا چَکُ؛
سورِي يانءِ مَ شڪُ، عاشقُ تِيُ تہ اُبَهِين.

٥

جي هو پائِين ڪانُ ڪَمانَ ۾، تہ سينو سِپَر ڏيجِ؛
منهن ۾ معشوقن جا، جهالُو تي جهليجِ؛
پاهان پِڳَ مَ ڏيجِ، عاشقُ تِيُ تہ اُبَهِين.

٦

پائي ڪانُ ڪَمانَ ۾، ميان! مار مَ مون؛
مون ۾ آهين تون، متان تنهنجو ئِي توکي لڳي.

٧

ڪيو چڏين ڪانُ، هَڏَ نـ هَٽائين تا؛
تيا جي نيشانُ، تـ پهرئين سان پورا هئا.

٨

لورِي جِتـ لڳوم، اُتِ اُپو ئِي آهيان؛
سورهُ پرين سَندوم، مانَ ٻاجهائي ٻيو هَٽي!

٩

محبَّتـ جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏو پَٽُ؛
سِرُ سورِيءَ، ڏڙُ ڪُنگرين، متان ڪُڇين ڪَٽُ!
عشق نانگ نِپَٽُ، خبر ڪاڏن ڪي پوي.

١٠

محبَّتـ جي ميدان ۾، سِرَ جو ڪر مَ سانگُ؛
سورِيءَ سُپيرِين جي، چڙهُ تـ تئين چانگُ؛
عشق آهي نانگ، خبر ڪاڏِن ڪي پوي.

١١

عشق نـ آهي راند، تـ ڪي ڪَنسِ ڳَيرُو؛
جِيَ جُسي ۽ جانِ جِي، ڀِڃي جو هيڪاندِ؛
سِسِي نيزي پاندِ، اُچل تـ اَڏ تئي.

وائي

عشق تمام، بره تمام، وو ! مئن لُوٺي يارَ لوڪو !
سيجَ سُتي نُون جهپَ نہ آوي، نيٺين نند حَرامُ؛
راتيان جاڳڻُ، صاحبُ سنيالڻُ، اِي فقيران دا ڪامُ؛
مَتِ عقلَ دي مُنجهہ گَئِي، آيا عشق اِمامُ.

داستان ستون

١

عاشقن الله، ويروتار نـ وسري؛
آهَ ڪَرينديِ ساهُ، ڪڏهن ويندو نـڪري.

٢

عاشق اِئن نـ هُونِ، جئن تون سَمجهي اگَرين؛
وجهي در دوستن جي، رَتُ ڏِهاڙِي رُونِ؛
ٻِيَ پَرِ ڪَنهِين نـ پوَنِ، ماڪُرِ محبوبنِ سين.

٣

جان عاشقَ متي رَتُ، تان دعوىٰ ڪري مَ نِينهن جِي؛
سائو مُنهن، سُونهن گَئِي، سِڪَڻَ اِيءُ شرط؛
نَڪِي گوڏِ گَرَٿُ، متا سِرَ سؤدا ڪري.

٤

اَچا تو منجهان، ڪَکَ چِتي رتُ نـڪري!
منهن ۾ محبوبن جا، ڪئن جهَلِيندي گهاءَ؟
سو تون ڪُجاڙيا، سِڪَڻَ جون سَدُون ڪرين؟

٥

سِڪڻُ ۽ سوري، ٻئي اکَرِ هيڪڙي؛
وهڻُ واتَڙِيَن تي، ڪارَڻُ ضروري؛
ٻنهي جِي پُورِي، جِيءَ ڏني رِيَ نـ جڙُي.

٦

جيڪِي سِڪَڻُ سِڪُ، ناتَ پَسُ سِڪنديئين؛
پاسي تنين مَ لِڪُ، نِينهُن نـ سُڃاڻن جي.

٧

عاشقَ! معشوق جِي، وٽِي ويهُ ڳَرِي؛
جِمَ وِرچي ڇَڏِئين، سَندِي دوستَ دَرِي!
ڏِيندا پُڪِي پاجهَ جِي، ويندءِ ٿَپَ ٿَرِي؛
اَسان تان نـ سَرِي، تون ڪئن سَرِي سپرين؟

٨

عاشقَ! معشوقن جو، وٽِي ويهُ دُڪانُ؛
پَئِج پيش پرِيُن جي، پٽِيءَ وجِهي پاڻُ؛
تـ تون تنِين ساڻُ، سدا رهِين سُرخُرو.

٩

عاشقَ! معشوق جو، وٽِي ويهج گَهٽُ؛
جِمَ وِرچِي ڇَڏِئين، موڪِيءَ سندو مَٽُ؛
ڪري سِرَ جي سَٽُ، پِيِج ڪي پِيالِيُون.

وائي

سُپيريان جي سونهَن جِي، ڳالھ ڪِينَ وجي؛
وجِي دَرِ دوستن جي، سُوريءَ سِرُ هَڇِي؛
عاشقَ اَنگُن چڙهيا، ٻيو سَيڪو يَڇِي؛
پُڇِج پوءِ پِريتَڻون، پهرين سِرُ سَڇِي؛
عاقِلَ ئِي اوچُون تيا، پورو ڪِينَ پَڇِي.

داستان اٺون

١

هَرَ هَرَ هَرائِي، وچڻ دَرِ دوستن جي؛
پاڙي ڏانهن پرينِ جي، اُجُ مَ اَوائِي!
اَلڙُ تِي آڇ مَ تون، واتاڙُن وائِي؛
لائيندءِ، لَطِيفُ چئي، سُوران سَرهائِي؛
ڳُجهو ڳالهائِي، پِرتِ وَتجي پاڻ ۾.

٢

سُورُ جنين کي سَريو، سَري تن صحتَ؛
مِٺِي مصيبت، آهي عاشقنِ کي.

٣

جي پياري پاڻَ، تہ ڪَرَهو تِي پاڻِي پئين؛
اڳِي اِنَ نِياڻ، اَڻَ ڪوٺيو ڪونَ گِهڙي.

٤

اَڻَ ڪِي عَيان نہ ٿئي، ڪِي پروڙي ڪونَ؛
سچِي جيهِي سونَ، منهن نہ پيئِي ماڙهُوئين.

٥

اَڻَ ڪِي عَيان نہ ٿئي، ڪِي پروڙي ڪونَ؛
سا سُونهِين ٿئي سونَ، اَمرُ عطا جنهن جو.

٦

چِنَنِ توءِ مَ چِنُّ، پاءِ اُميرِي اَنِ سين؛
جي اَوگڻ ڪَنِئِي، اَسُونهين ! تہ تون ڳُڻان ئِي ڳِنُّ؛
پاند جهليو تون پِنُّ، هن سُونهاري سَگَ ۾ .

٧

نَمِي ڪَمِي نهار تون، ڏَمَرُ ڏولائو؛
تِيَڙ ساجائو، جي اُپِئين اِنهِيءَ پيرَ تي.

٨

ڪَمُ ! ڪَمَندنِ ڪتيو، هارايو هوڙَنِ؛
چڪيو نہ چُوندنِ، هو جو ساءُ صبرَ جو.

٩

ڪَمَندڙَن گَهرِ ڪِين، چوَندڙ چڳا نہ ٿيا؛
ويٺَنِهُون ويڌُ پَئِي، هٿِ نہ اَچي ڪِين.

١٠

هُو چوَنِئِي، تون مَ چؤ، واتان ورائي؛
اڳُ اڳَرائِي جو ڪري، خطا سو ڪائي؛
پاندَ ۾ پائي، ويو ڪِيني وارو ڪِينَ کي.

١١

ڪِنين ڪِينَ پرائيو، ڪِيني منجهان ڪِين؛
جي هوءِ سَتاڻِي سِيگَ، تہ زِهَ چِني جوکو ٿئي.

١٢

اَڻ چوندَنِ مَ چؤ، چوَندَن چيو وسار؛
اَتئِي پهَرَ اَدبَ سين، پَرِ اِهائي پارِ؛
پايو مُنهن مُونِ ۾، غُربتَ ساڻ گُذار؛
مُفتِي منجهه وهارِ، تہ قاضيءَ ڪانيارو نہ ٿئين.

١٣

جنِين سَندِيءَ "پوڌَ" ۾، پيَتون پيَتين "جيُ"؛
تَنَ! تنين سين پِيُ، اوڏا اوڏي پڪَڙا.

١٤

ويٺي جِنِين وَٽِ، ڏُکَندو ڏاڍو ٿِئي؛
سا مَجِلس ئِي مَٺِ، جي حاصل هوءِ هَزارَ جو.

١٥

وَيٺي جِنِين وَٽُ، ڏُکَندو ڏُور ٿِئي؛
تَنَ! تِنِين سين ڪَٽِ، اوڏا اَڏي پڪَڙا.

وائي

يار سڄڻ جي فراقَ، ڙِي جيڏيُون! آئُون مارِي!
دَرِ دوسَنِ جي ڪَئين جو هوندا، مُون جيها مُشتاقَ؛
جاٽي ھاٽي محبوبن جي، آه حُسنَ جِي هاڪَ؛
سُرمو سَهِي ڪر اَکين جو، خاص پِريان جي خاڪِ؛
عَبْدُاللَّطِيفُ چئي، پرينَ اَسانجو هميشه آ حُسناڪُ.

سر ڪنياتِ

داستان پهريون

١

ڀَلا ئِي آهِين، پِرين ڀَلائِيءَ پانهنجي؛
سَڀاجها سِر چَڙهيو، ڏوراپو نـ ڏِينِ؛
مانِ ڏي مَديُون تِينِ، سَڄَڻَ سَڃاڻِين مِ.

٢

تون چَنڊَ ! اُهوئِي، جو هُتِ پَسِين تو پِرينءَ کي؛
آڏِتُ چيئج اُنِ کي، ڏِيانءِ جو روئِي؛
هيڪاندِيءَ هوئِي، سانگُ مَ پوي سَڄَڻين !

٣

مَرُ هيڪاندا هُونِ پِرين، سانگِ مَ وڃن سيڻَ !
رهيا آهِينِ روحَ مِ، نِتُ جِنِين جا نيڻَ؛
ِوماسِيا جِن ويڻَ، تو تارِيءَ تَڳي تِنِ هِنئُون.

٤

راتِ سَهائِي، پُون سَنئِين، پائِي ! گُهرجي پَلُ؛
آهُرَ مِ ايلاچِيُون، چَنڊَن چَرِي چَلُ؛
مون توئِي سين ڳالهڙِي، ڀِئي ڪَنهِين مَ سَلُ؛
هاهُرَ ڪندو هَلُ، تـ ڪِجايُون ڪَرِنِ کي.

٥

چوڏھينءَ چنڊَ! تون اُڀرين، سَھسين ڪَرئين سينگارَ؛
پَلڪَ پريان جي نہ پڙين، جي جِيلَنِ ڪَرئين ھزارَ؛
جھِڙو تون سَڀَ ڄمارَ، تھِڙو دمُ دوستَ جو.

٦

سھسِين سِجَنِ اُڀري، چوراسِي چَنڊَنِ؛
بہ اللہ ري پِريَنِ، سَڀَ اُونداھِي پانئِيان.

٧

چَنڊَ! تنھنجِي ذاتَ، پاڙيان نہ پِريُنِ سين؛
تُون اَچو ۾ راتَ، سَڄَڻ نِتُ سوجھِرا.

٨

چَنڊَ! چوانءِ سَچُ، جي مَٽِي نہ پانئِئين؛
ڪَڏھن اُڀرين سَنھڙو، ڪَڏھن اُڀرين ڳَچُ؛
مُنھَن ۾ ٻَرِيئِي مَچُ، تو ۾ ناھِ پيشاني پِرينءَ جي.

٩

ڪَٽِي نيڻَ خُمارَ مان، جان ڪيائون نازُ نَظَرُ؛
سُورجَ شاخُون جھَڪِيُون، ڪُوماڻو قَمَرُ؛
تارا ڪَتِيُون تائِبَ ٿيا، ديکِيندي دِلبَرُ؛
جھَڪو ٿيو جَوھَرُ، جانِبَ جي جَمالَ سين.

١٠

تارا تيلِيءَ رُوءِ، لُڏا لالَنَ ! اُڀِرين؛

جَهِڙي تو صُبوح، تَهِڙي صافِي سَڄَڻين.

١١

توڏانهن گهٽو نِهاريان، تارا ! تيلاهِين؛

سَڄَڻُ جيڏاهِين، تون تيڏاهِين اُڀرين.

١٢

هُنَ تاري، هُنَ هَنڌِ، هُتِ منهنجا سُپِرين؛

سَڄَڻُ ماڪيءَ مَنڌِ، ڪَؤڙا ٿين نہ ڪَڏهِين.

١٣

تارا، تِرَ، تِروڪِٽيؤن، مَتِن ڦُلَڙيُون؛

ڪوءِ! سي راتَڙيُون، جي مون پِرينءَ پُڄاڻا پيئِيُون.

وائي

وَهلِي وَڃُ مَ وِهامِي! رَهُ راتِ! رائِيندِيس پِرينءَ کي.
شَمع ٻِيندِيَس شَبَ ۾، اِنَ خوشيءِ کان کامِي؛
بابُوئَنِ سنڌِي باهه جِئَن، ٻَرانِ شال اُجهامِي!
پِرتِ جا پِيتَم جِي، سا ڪِينَ پروڙي عامِي؛
مونکي مون پِرِيُنِ جو، آهي دَردُ دَوامِي؛
آهيانِ يارُ سَيَّدَ جو، ڪانَ رهِي ڪا خامِي؛
هُوءَ جا لَنوءُ، لَطِيفُ چئي، مونکي آهي مُدامِي؛
روشَنُ ٿِيانِ رُجِنُ ۾، جي هُئانِ لَنوءُ اِنهيءَ لامي؛
ڪارِي سا قِيامَ سَنئِينَ، هوتُ جنهنجو حامِي؛
آيَم تَنهِين لوڪَ سانِ، جيسِين مانِ چَوَنِ سامِي.

داستان ٻيو

١

ناسِيندي نِگاهَ، پِهرين ڪج پِرينِ ڏي؛
اَحوالَ عاجزن جا، آکِج لِڳَي اللهَ؛
روزُ نِهارينِ راهَ، اَکيُونَ اوَهانجي آسِري.

٢

چَڱا چَندَ! چَئيج، سَنِيها ڪي سَڄَڻين؛
مَٿان اَڱَڻ اُبِري، پِريُنِ جي پَئيج؛
جِهيڻو ڳالهائيج، پيرين وجِهي هَٿڙا.

٣

اُبِرُ چَندَ! پَسُ پِرينِ، تو اوڏا، مُون ڏُورِ؛
سَڄَڻَ سُتا وِلَهِ ۾، چوٽا پَري ڪَپُورِ؛
پيرين آئُون نـ پُڄِي، ٻاٻُلِ ڏِئي نـ ٻُورِ؛
جنهن تي چڙهِي اَسُورِ، سَنجهي سَڄَڻَ سِيٽيان.

٤

ڏَٽِي! ڪَرِيندين ڪَڏهِين، حياتِيءَ هيڪاندِ؟
مَنَ ۾ مُشتاقَنِ جي، ڪِي رنجائي راندِ؛
پِرين ڏيساندَرَ پاندِ، ڳُجهُ ڳَرهِيان ڪَن سين؟

٥

هِنئَڙي سَڄَڻَ سارِيا، ڪِٿي هُوندَمِ هيرَ؟
اَڇِي لالَنَ! نہ ڏِئين، مَٿي پَلَنگَن پيرَ؟
تِي ورُونَهَڻَ ويرَ، ڳُجُھ ڳَرَهِيان ڪَن سين؟

٦

ڪَرَهو نہ ڪيڪانُ، پيرين آئُون نہ پُڄِٽي؛
جو مون راتِ رَساٽي، نيئِي ساجَنَ ساڻُ؛
مُون نہ وَهِيٽو پاڻُ، ويٺِي نيڻَ نِچوئِيان.

٧

ڪَرَها! ڪَسَرَ ڇڏِ، وِڪَ وَڏَندِي پاءِ؛
منهنجو هلڻ اُتَهِين، جِتي جانِبَ جاءِ؛
توکي چَندَنُ چارِيان، ٻيو وَڳُ، لاٽِي ڪاءِ؛
اِئين اُٺَ! اُٿاءِ، جِيئَن هوندِيءَ راتِ هُتِ مِڙُون.

٨

ڪَسَرَ ڇڏِ ڪَنواٽَ! وِڪُون وِجھُ وَڏَندِيُون؛
سَنِئين سُپيرِيُنِ جي، وِنگِي پانءِ مَ واٽَ؛
ڇَڏِ جهوري، ڏي جهاٽَ، تہ هوندِيءَ راتِ هُتِ مِڙُون.

٩

آٽي ٻَڌُمِ وَڻَ جاءِ، مانَ مُڪريُون چَرِي؛
ڪُڏاتُورو ڪَرَهو، لِڪيو لاٽِي ڪاءِ؛
اِنَ مَئِي سندي، ماءِ! مُون کي ڳالهڙين ڳوڙها ڪيو.

١٠

مَيا ! مَڇُ مِنٺَ، اَڄ منهنجي ڪَرَها !
جهاڳيندي جرَ پٽيُون، مَتان ڪرئين ڪَٺَ؛
سُپيرِيانَ جي سَٿَ، مُون ڪي نيئِي ميڙئين.

١١

ڳَلِ ڳانا ياقُوتَ جا، موتِيُنِ ڳُتيَس مالَ؛
ڪَدِيفي جِي ڪَرَها ! هيڊِي پايَنءِ حالَ؛
چَندَنُ چارِيَنءِ جالَ، جي مُون راتِ رَساٽِئين.

١٢

مَيا ! تو مَهارَ، سڀِي پايانَ سونَ جِي؛
چارِيَنءِ چَندَنَ چوٽِيُون، نايو ميندِيءَ ڏارَ؛
سَندِي پِيَ پچارَ، جي مُون راتِ رَساٽِئين.

١٣

اُٺُ نـ وڃي وَڳَ سين، چَري نـ چانگو؛
لَڳيسِ نائڪَ نينهَنَ جِي، نِهوڙيو نانگو؛
چِڏي سِرَ سانگو، رڙهي رَندِ پِرينِ جي.

١٤

وِهي مَنجهين وَڳَ، ڪَٿُوريءَ ڏارَ چَري؛
ماءِ! منهنجي ڪَرَهي، پِڌِر پيُڳَ نـ لڳَ؛
جڳَ سين جهڙو جڳَ، هِنئين سين هُتِ چَري.

١٥

اَڄ نہ اڳينءَ ڏارَ، ڪَرَھو جيئن ڪالھ ھو؛
اَگَڻَ آيو نہ ڪري، پاھوڙي پچارَ؛
جيڪُسِ مَنجھ قطار، ڪا وَلِ چِنائين وِهُ جي.

١٦

مَيي ماڪائِي، وِڏو واتُ وَليُنِ کي؛
خَبَر تِي کيتَ ڏَٽيُنِ کي وِڏُوڙا واھِي؛
ڪَرَھي ڪاڪَتَ چِڏِي، وَريسِ نہ وائِي؛
چانگي چَريائِي، ويئِي ويچاري وِسرِي.

١٧

وَتي سيتَ سُوَتَ، پاءِ پنھنجي ڪَرَھي؛
وَليُون واسَ وَرنيُون، پَھِريُون مَتي پَتَ؛
چانگي چَتِي چَتَ، تہ پوءِ نہ رَھَندو پَئِدَ ري.

١٨

ڪَرَھي کي ڪَئِين، وِڏَمَ پَئِدَ پَلَڻَ جا؛
ليڙو لاٽِيءَ کي چَري، نِيرَ ساڻَ نَئِين؛
چانگي سَندي چِتَ ۾، صاحبَ! وِجھُ سَئِين؛
اوباھيوس اَئِين! لُطفَ ساڻُ لَطِيفُ چئي.

١٩

چانگي چڱي ڇُڪياسِ، مَتان اَڪَ نہ اُلَهي !
جنهن وَلِ گهٽا وهاتيا، اُنَ سين آرِ لِڳياسِ؛
چوڌارِي چَندنَ وَڻَ، پَڇي پُوڄَ پِياسِ؛
رُئاري رَتُ ڪَياسِ، هِنَ ڪُڏاتوري ڪَرَهي.

٢٠

اُتي اَڙائِينس، چڏيو تہ چيڪَ ٿِيو؛
ڪارايانَ، ڪِڙيو وڃي، پَلاٽي پائِينسِ؛
ڏانوڻِ تنهن ڏائِينسِ، جِئَن چَري ۽ چِنگهي پِٽو.

٢١

ڏُو ڏَستِي، ڏُو پيرَ، سِيني سَنگهَرَ رُڪَ جِي؛
ماءِ! مُنهنجي ڪَرَهي، تازي قُلَنِ هيرَ؛
تنهن ڪامَڻَ ڪَندي ڪيرَ؟ جو مُونهِين وَٿِ مَسَ رَهي !

٢٢

ڪِنين ڪامَڻَ ڪَياءِ؟ ڪيئَن پَنيولِئين؟ ڪَرَها !
اَڪِيُنَ مَتي اَڪيا، پِڙ ۾ پيرَ گَناءِ!
وَڳَ ڪِ وِسرِياءِ؟ ٻَڌو جِئَن گهاٽي وَهِينَ.

٢٣

ڪائي نہ ڪَتَٽهارَ، چَندَنَ جا چُوپا ڪري؛
اَگَرَ اوڏو نہ وَڃي، سِرڪَنَڊَ لَهي نہ سارَ؛
لاٽِيءَ جي لَغارَ، مَيو مَتارو ڪيو.

٢٤

چانگا ! چَندَنُ نـ چَرِينِ، مَيا ! پِئَينِ نـ موڪَ؛
اَگَرَ اوڏو نـ وَڃِينِ، ٿُڪيو ڇِڏِئينِ توڪَ؛
لاٽِي وِچان لوڪَ، تو ڪَهڙِي اَڪِر آئُڙِي؟

٢٥

جِئان ڪوڙِ ٻـ ڪاٺيُونِ، پَنجينِ لَڪِينِ پاءُ؛
مَيو تنهن ماڳاءِ، ڏِيهاڙي ڏارَ چَرِي.

٢٦

لَڪِ لاڪِيٽو ڪَرَهو، ڪوڙين ڏيئي ڪاهِ؛
ايلاچيون آهرُ ۾، پُوجَ مَيي کي پاءِ؛
ڪَٿ نـ ڪَندو ڪاءِ، جُ پِلاٽيو تـ پِرينءَ مِڙِي.

وائي

سَڏينِ سيڻَ نـ هُونِ، نِينهُنَ نِياپِي نـ ٿِئي؛
ڪارِيءَ راتِ رَتَ ڦڙا، جان جان نيڻَ نـ رُونِ؛
موتَڻِ جنِينِ ميهڻو، پِڙَ تي سيئِي پُونِ؛
جِنِ مُسافر سُپِرِينِ، سي مَرُ رويو رُونِ.

وائي

توڻي تَڙِئين تُونِ، يا اَلا! تو دَرُ توءِ نـ ڇڏيان !
مون کي سو مُشاهِدو، جي مُنهن نـ ڏِئينِ مُونِ؛
مُون ٻيا دَرَ گهڻا نِهاريا، آهِئين تُون ئِي تُونِ.

سر سريراڳ

داستان پهريون

١

مانَ پُڇَنِئي سُپِرينَ، چِتان لاهِ مَ چرُ؛
اُنين جا اَمرَ، ڪَنڙُ تہ خالي نہ ٿئين.

٢

مانَ پُڇَنِئي سُپِرينَ، چِتَ ۾ رکِج چيتُ؛
سِڙهُ ڏُئاري صافُ ڪر، صابُڙَ ساڻ سُپيتُ؛
سامُونڊِي ! سُڇيتُ، تِيُ تہ پَهچِين پارَ ڪي.

٣

مانَ پُڇَنِئي سُپِرينَ، چِتان لاهِ مَ چورُ؛
ڪَڍِي چِڏِ قَلبَ مانَ، ماري ڪُوڙو ڪورُ؛
هُنَ پِرَ سَندو هورُ، مٿان تو معافُ ٿئي.

٤

مانَ پُڇَنِئي سُپِرينَ، چيتاريج چِتُ؛
دائِما دُوربِيءَ ۾، پَسين وِلاتُن وِتُ؛
نيهُ نيڪاري نِتُ، مَلاحَ ! گَڏ مُعلِمَ سين.

٥

ڪايو ڪَمايومِ، موتِي مون نہ وَٽجِيا!
سِيھي جو سَيَّدُ چئي، وَڪَرُ وِھايومِ؛
ھَھِڙو حالُ سندومِ، توہَ تُنھنجي اُبَھان!

٦

ڪَچُ ڪَمايومِ ڪوڙُ، پَڳَمِ عَھدَ اَللهَ جا!
پِيرو جو پاپَنِ جو، سو چوتِيءَ تائين چوُرُ!
مَعلومُ اَتيئِي مُورُ، ڳُوڙھا! اِنھيءَ ڳالھ جو.

٧

ڪُوڙُ ڪَمايُءِ ڪَچُ، اُتي اورِ اَللهَ سين؛
ڪَڏُ تُون دَغا دِل مانِ، صاحِبَ وٽي سَچُ؛
مُحبتَ سندو مَنَ ۾، ماڻِڪَ! پارج مَچُ؛
اِنَ پَرِ اُتِي اَچُ، تہ سَودو ٿِئيئِي سَفَرو.

٨

لُڙَ، لَھِريون، لَسَ، ليٽَ، جِتي اَنتُ نہ آبَ جو؛
الله! اُتِ مَ اولِئَين، ٻيڙا مَتي ٻيٽَ؛
جوکو ٿِئي مَ جَھازَ کي، قَرَھي اَچي مَ قيٽَ؛
لِڳي ڪا مَ لَپيٽَ، ھِنَ غارِيبي غُرابَ کي!

٩

سِڙهَ سَنوان، لاڄُو نَوان، مُهاڻا سندن مِيرَ؛
ساٿِي سَفَرِ هَليا، ٿِيا سَٽاوا سِيرَ؛
جي اَچَنِ ساڻُ اُڪِيرَ، سي ٻيڙا رَکِين ٻاجهَ سين.

١٠

منجهان پيئي مَڪُڙِيءَ، ڪا جا پاٽِيءَ بُوند؛
سيئِي ڏِٺم رُوند، وَکَرُ جِن وِڃائِيو.

وائي

سَهسين شُڪرانا، ڪوڙِيين ڀالَ ڪَرِيمَ جا.
حَمد چئج حڪيم کي، جور هٽِي جانا؛
تو ڏيکاري تو ڏٺِي، باطِنَ جا بانا؛
مَتان، مردَ! وسارئين، صاحبَ جو ثَنا؛
دوستُ رکِي دل ۾، پڙهَ لالَنُ لِسانا؛
جَفا ڏيئِي جِيَ کي، ٿِيُ فِڪرَ منجھ فَنا؛
تُسِي تو سين توهُ ڪري، مَنَ آگو اَحِسانا؛
ڪَڍُ تُون دَغا دِل مان، پانهَپَ سين، پانا!
صاحبَ وٺي سَچَ سين، ٿِيُ دانهُ، دِيوانا!
جي تَسلِيمَ سين تَحقِيقُ هئا، سي ڪِئن اَمانا؟
جاڳيا جي جَبارَ لَءِ، سيئِي سَمانا؛
فَاذْڪُرُونِيۡ، اَذْڪُرُڪُمۡ، ڪَهِيو قُرآنا؛
وَاشْڪُرُوْالِيۡ وَلَا تَکْفُرُوْنِ، ڪَڍُ تون ڪُفرانا؛
سَڀِ سَنوريا سُپرينءَ، ڪُوَلَ تو ڪَنا؛
چَڱِي چئج چاهَ سين، مَدحَ اِيَ مَنا؛
تائِبَ ٿيو تَڪڙا، جوشا، جُوانا!
نہ لَهِين تُون لَطِيفُ کان، اَمَنُ اِيمانا.

داستان پيو

١

جيڪي منجهہ جَهانَ، سو تارِيءَ تَڳي تُنهِنجي؛
لُطفَ جِي، لَطِيفُ چئَي، تو وٽ ڪَمِي ڪانَ؛
عَدُلَ ڇُٽان آئُون نہ، ڪو قيرو ڪَج فَضُلَ جو!

٢

سارِي راتِ سُبحانُ، جاڳِي جن ياد ڪيو؛
اُنِ جِيَ، عَبُدُاللَطِيفُ چئي، مِٽِيءَ لڌو مانُ؛
ڪوڙين ڪَن سَلامُ، آڳَهِ اَچيو اُنِ جي.

٣

سيوا ڪَر سمندَ جِي، جِتہ جَرُ وهي ٿو جالَ؛
سَئين وَهَن سِيرَ ۾، ماڻِڪَ، موتِي، لالَ؛
جي ماسو جُڙيئِي مالَ، تہ پُوچارا! پِرُ ٿِئين.

۴

سي پُوچارا پِرُ ٿِيا، سمند سيويو جِنِ؛
آنداڻون عَمِيقَ مانَ، جُوتِي جُواهرِنِ؛
لَڌائون لَطِيفُ چئي، لائُون مان لَهرِنِ؛
ڪانهي قِيمتَ تِنِ، مُلهہ مَهَانگو اُنِ جو.

٥

سيِويو جن سُبحانُ، وِير نہ وِڙهي تن سين؛
توبهَ جي تاثِيرَ سين، تَري ويا طوفانُ؛
ڏيئِي تَوَڪَّلَ تَڪِيو، آرُ لَنگِهيا آسانُ؛
ڪامِلُ ڪِشتِيبانُ، وِچَ ۾ گَڏِيُن واهَرُو.

٦

سارِي راتِ سُبحانَ، سَودو ڪَن صاحبَ سين؛
پانهِنجي پَري پيِڙيُون، هليا جوپَ جوانَ؛
پاڙِي پَهلوانَ، لَحظي مَنجِهه لَنگِهي ويا.

٧

اِيَ گَتِ غَوّاصَنِ، جِئَن سَمنڊُ سوجِهيائُون؛
پيهِي مَنجِهه پاتارَ جي، ماڻِڪَ ميڙيائُون؛
آڻي ڏنائُون، هيرو لال هَٿَنِ سين.

٨

آچاڙا عَميِقَ جا، گَڏيا غَوّاصَنِ؛
جَهِريُون جهاڳي آئِيا، ڪارُونيارَ ڪُنَنِ؛
سمنڊُ سوجهي جَنِ، آڻي اَمُلَ اولِيا.

٩

ويا جي عَمِيقَ ڏي، مُنهن ڪائو ڏيئِي؛
تِن سِپُون سوجهي ڪَڍيُون، پاتاران پيهي؛
پَسَندا سيئِي، اَمُلَ اَڪَڙِيُن سين.

١٠

آڏو ڇِڪَڻُ ڇاڙُ، مُنھنجِي موجَ نہ سھي مَڪِڙِي؛
ميڙِي مَٿاينِ جو، بيحَدِ چاڙھيمَ بارُ؛
چوَڙَ چارو ناهِ ڪو، بَديُون بي شُمارُ؛
ڪَپرُ ڪارُونيارُ، اُڪارِئينِ اِحسانَ سين.

١١

ويرَ مَ لاھي ويھُ، متي آرَ اوڙاھَ جي؛
پَسِي پاڙي واريُون، ڪج اَنديشو ايھُ؛
ويندو نہ پَسين ڏيھُ، پَتَرِ ھُن پارِ مَٿي؟

١٢

ھِڪِي ٻانهي چِتَ ۾، ٻِي سِتِي صاحِبُ؛
ڪَڍِي اُونھي ڪُنَ مان، اِي آگي جو عَجَبُ؛
اِيُ سائينءَ جو سَبَبُ، جِئَن ٻُڏا اُڪاري ٻارِ مان.

١٣

ھِڪِي ٻانهي چِتَ ۾، ٻِي جا ڪري اَللهُ؛
پاڻھِين وجھي ڪُنَ ۾، پاڻھِين اُڪاري اوڙاهُ؛
تنھن واحدَ کي واهُ، جو سُتَرِ سيئي ڪري.

وائي

ڪَنڌِي سارِيان ڪانَ، يا اَمَنُ ! اَمانَ !
يا اِلاهِي ! ٻاجهَ ٻِلاتِي ٻانئِيان.
ڳَڻَڻَ ڳاڻيتو ناه ڪو، اَپِر تيا عِصيانَ؛
خَبرَ ناه قَبرَ جي، نِسورا نِسيانَ؛
والِي ! رَسج وَهِلو، اَرَڪِ تيا اَنسانَ؛
سُڻُ سَپاجها سُپِرين، نَعرو نِگَهبانَ !
مَدِيُون پَسِي منهنجون، شَرمايا شَيطانَ !
هِنَ منهنجي حالَ تي، هَيءِ هَيءِ ڪَن حَيوانَ !
سائِين ! سُڪاڻِي آهِئين، سامُوندِي، سُبحانَ !
تُرَهو چِنم تارِ ۾، رَسِج تون رَحمانَ !
ٻيلِي جو ٻُڌِنِ جو، مون تي موتي مانَ؛
وينو پِني پِنڻو، ڪَر پيرو متي پانَ؛
خالِقَ تان خوبُ ڪيا، گولَنِ جا گُذِرانَ؛
آئُون پِڻ اَندو اُنِ ۾، ويٺو پِنان پانَ؛
سَڀِ سُوالِي سَمِگيا، داتا ڏيئِي دانَ؛
وِلها سڀِ وَنهِيا ڪيا، تنهنجي جُودَ، جُوانَ؛
مَتان مُونکي ڇڏِئين، ٻيلِي سندا ٻانَ !
ويرَ ! وَسِيلو آهِئين، داڙوُ ۾ دِيوانَ؛
لاءِ ڏُهارِينِ ڏينهَن کي، خِيمو اَڏِيو خانَ؛
اُتي عَبدُاللَطِيفُ چئي، سُڄِ ڪا سُلطانَ !

داستان ٽيون

١

ڪُوهـا ڪـالهہ ڪـٽِي، اُنِ وِڌا اُتَرَ آسَري؛
اَلا جهُري مَ اُنِ جي، اولي جي اَٽِي؛
وَٽجارَنِ وَٽِي، وَڪَرُ وِڌو ٻيڙِيين.

٢

وَڪَرُ سو وِهاءِ، جو پَئِي پُراڻو نہ ٿِئي؛
ويچِيندي وِلاتَ ۾، ذَرو ٿِئي نہ ضاءِ؛
سا ڪا هَڙَ هَلاءِ، آڳهِ جَنهنجي اُبهِين.

٣

اوريائين آڻِينِ، ميڙيو مُعلِمَ خَبرُون؛
سا تان سُڌِ نہ ڏِينِ، جتي وَهُ ويڌَ ڪري.

٤

ٻيڙِي پُراڻِي، وَڪُرَ پاءِ مَ وِتَرو؛
تَري ۾ تُنَ پيا، پاسَنِئُون پاڻِي؛
هِيءِ هَڏِ وِهاڻِي، ڪَڙهُ ڪالهوڻي ڏِينهَنَ ڪي.

٥

تَري تُنَ پِياسِ، پاسَنِئُون پاڻِي وَهي؛
ڪُوهو جهُرُ جهِنو ٿيو، لاجُو سَيِي لَڙياسِ؛
جيلان سَدَرُ سڪاڻياسِ، وَهي تي وَهَ سامهون.

٦

ويٺو تُنَ ٽُنينسِ، مَکِ ڏيهاڙِي مَکڙِي؛
سَنباهي، سَيَّدُ چئي، مٿي نيندؤءِ نِينسِ؛
وَٽائي وَڏاندَرا، لاچُو لِڳائِينسِ؛
آخرِ اُهِرائِينسِ، تہ جوکو ٿِئي نہ جهازَ کي.

٧

اَڄِي سو ڏٺوءِ، جو کَپَرُ سوءِ کَنَنِ سين؛
سُتي لوڪ لَطِيفُ چئي، يادِ نہ ذرو ڪيوءِ؛
غافِلُ ٿِي غُرابَ کي، اوڙاهَ تي آندوءِ؛
سو چِتَرُ چُوهي کانِ رَکِينِ! جو پِيو پُراڻو پوءِ؛
جهاز ضَعيفَنِ جو، پاڻِيءَ ۾ پَرِتوءِ!
سَيَّدُ! ساڻُ سندوءِ، پُرِ بَندَرِ پَهچائِينِ!

٨

جُتو وانءُ جَهازَ! گَڏيو غُرابَنِ سين؛
پُورِيندي هُنَ پارَ ڏي، سَڏَرَ کَٽِج سازَ؛
اَچِنِ ٽا آوازَ، سَٽاڻي سَمُنبَ جا.

٩

دَنگِي وِچ درياهَ، ڪِي ٻُڏي ڪِي اُپڙي؛
هُو جي وادِي واٽيا، سي سُونهَڻَ سيپ سَڙِيا؛
مُعُلِمَ ماڻِڪِ نہ اِڳِئين، فِرَنگِي مَنجهہ ڦِريا؛
مَلاحَ! تُنهنجِي مَڪُڙِيءَ، اچِي چورَ چڙهيا؛
جِتي ڏِينگَ ڏِريا، تِتي تارِي تُنهنجِي!

١٠

ٻيڙِياتا! ٻيئِي، تو نہ ڦَٻَنديُون ڳالهَڙيُون؛
سَڀِيُون راتِيُون سُمهِين، پَرُ سُڪانَڻ ڏيئِي؛
صُباحَ سَيِيئِي، پارِ پُڇَندَءِ خَبرُون.

١١

وَهَ تِڪَ وَهَڪَرا، جِتِ لَنگَر نہ ٺَهَرَنِ؛
وڏانديُون وَهَ سامُهيُون، جَهَجهي زورِ جُنبَنِ؛
نيڌوءَ ۾ ناتارِيُون، وَڻِجارا وِجهَنِ؛
مُلاَن مُعُلِمَنِ، مُون ڳَرِي سُئِي ڳالهڙي.

١٢

وَڻِجارا! ويٺِي، تو نہ سَرَندِي شاهَ ري؛
مَڪِ پَنهنجِي مَڪُڙِي، چَڱِي ڪَر چيٺِي؛
پاسا پاڪَڙِينِ جا، سَمُنڊُ تو سيڪِي؛
جي لُنڊا ۾ ليکي، وِيرِ وڙهندِي تِنِ سين.

١٣

ناکُئو نِگَھبانُ، مُعلِمَ مُنجي خَبرُون؛
جِن ساري ڪَنيو سَمندَ تي، سَفَرَ جو سامانُ؛
لُطفَ ساڻ لَطِيفُ چَئَي، تِن لَنگھيو طُوفانُ؛
سَنياري سُبُحانُ، وڃي عادَنِئُون اُڪَتا.

١٤

بَندَرِ جان پِئِي، تہ سُڪاٽِيا مَ سُمهو؛
ڪَپَرُ تو ڪُنَ ڪري، جِئن ماٽي منجهہ مَهي؛
ايڏو سُورُ سَهِي، ننڊ نہ ڪجي، ناکُئا!

١٥

سُتا سَڀِ پِئِي، سَندي مُعلِمَ آسري؛
اَئين پڻ سُمهو، ناکُئا! بَندَرِ ناهہ پِئِي؛
جن جِي سَيدَ لَڄَ ڪَنئِي، سي سڀ لَنگھيندا لَڪيُون.

وائي

ساٿِينِ نَنڌا بارَ، وو! تن پانڌِينِ نَنڌا بارَ؛
توکي آرِسُ اَکَڙِيُنِ ۾!
پاتا پاڙيوارِيين، پِڳَهَ منجِهہ پاتارَ؛
پَتڻُ تو پُورَ ڪري، آئِي تُنهنجڙي وارَ؛
سَڄِيُون راتيُون سُمهِين، ڪِيو منجهہ خُمارَ؛
ڪِ تو ڪَنين نہ سُئِي، هَلَڻَ جِي هاڪارَ؟
تائِبَ ٿِيو تَڪِڙا، سَچِي اِيَ سَنيارَ؛

نِنڊَ نہ ڪجي ايترِي، سُٽِج اَڌا يارَ !
سائينءَ مُڪين سَچَ کي، تون ڪُوڙو منجھ قَطارَ؛
ڪِ تو ڪَنين نہ سُئِي، ڪَپرَ جي ڪُوڪارَ؟
گِهڙان تِي رِءَ گَهڙِي، اِلاهِي تُهارَ !
هو جو شَڪُ شارِڪَ جو، تِئان رَکُ سَتارَ !
ڪُلُّ نَفۡسٌ ذَائِقَةُ الۡمَوۡتِ، پڙهو اِيَ پَچارَ؛
شِڪارُ تون شَهبازَ جو، تون تان مَنجھ شِڪارَ !
يَوۡمَ يَفِرُّ الۡمَرۡءُ مِنۡ اَخِيۡهِ، جِتَ پَچَندا يارَ؛
تُرَهو چِنو تارِ ۾، اَچِج تُون اوسارَ !
لَکَ مِڙيئِي لُتِيا، هُنئَهِين ويا هَزارَ؛
ڏِنئَ جي اَللهَ کي، هُوندَ تِئين پَريين پارَ؛
جوتَنِ مَتان جُتِڪِي، ڏُنِي تُنهنجي دارَ؛
جِيفو آهِ حَديثَ ۾، اَنڌِيءَ اِي آچارَ؛
وَتِيءَ ڪين وِلَهنِ سين، ڪَنبي پَرَ قَهارَ؛
سا ڪِئَن هَلي تو سين، جا پَڳِي کان پَتارَ؟
جِيَڻُ جالَ نہ نِبَهي، سُٽِج اِيَ سَنيارَ؛
جِمَ وِسارِئين ويسرا ! پِتيُن جِي پَلِڪارَ.

داستان چوٿون

١

سَيِيئِي سُبحانَ جي، ڪَرِ حوالي ڪَمَ؛
تِيُ تَحقِيقُ تَسلِيمَ ۾، لاهي غَمَ وَهَمَ؛
قادِرُ ساڻُ ڪَرَمَ، حاصَل ڪري حاجَ تو.

٢

چِڱا ڪَنِ چِڱايُون، مَٺايُون مَٺَنِ؛
جو وَڙُ جُڙي جِنِ سين، سو وَڙُ سيئِي ڪَنِ.

٣

مَيَنِ مَٺي سَمَرا، کُهيَنِ سَڏَ ڪَرينِ؛
ساٿُ نِباهِيو نِينِ، اِيَ پَرِ سَندِي سَچَڻِينِ.

٤

وِٽُ وِيمي جو جي لَهِينِ، تہ بِي ڪارِ نہ ڪَرِئين ڪا؛
سا پَرُوڙِج ڳالهڙِي، وَڻجارَنِ وٽان؛
موتِي مِنِ هَٽان، آندءِ گهٽي اَدَبَ سين.

٥

اَمُلَ آچِ مَ اُنِ کي، جي نہ پَرُوڙِينِ مَٺَ؛
جِتِ گَڏِجيئِي جوهَرِي، ماڻِڪُ تِتَهِين مَٺَ؛
جِنِين سونَ سين سَٺَ، تِنِ هَٽِي رِيُّ رَدِ ڪيو.

٦

سونا ! وانءُ صَرافَ سِيئَنِ، لَڏو لاهِ مَ لَڏِ؛
سودو سوئِي چَڏِ، جَنهن ۾ جَواهِرُ ناهِ ڪِي.

٧

جِ صَرافَنِ لَڏِيو، تـ تُون پڻ لَڏِج، سونَ !
قَدُرُ لَهَندءِ ڪونَ، نيئِي گَڏِيندءِ گَڏُونءَ سينَ.

٨

اَڳِهيو ڪائو ڪَچُ، ماڻِڪَنِ موتِئَ تِي !
پَلَيءِ پايو سَچُ، آچِيندي لَڄَ مَران !

٩

ويا سي وِينجهارَ ! هِيرو لال ونڌِينِ جي؛
تِنِين سَندا پويان، سِيهي لَهَنِ نـ سارَ؛
ڪُتِينِ ڪُتِ لُهارَ، هاٿي اُنِين پيٽِيين.

١٠

وِجن مَ وِينجهارَ ! پاڻِيئَ جي پَرَکَٽا؛
ڪَنُيَرُ پايو اَڪِئِينِ، لَهَنِ سَيَڪَنهِن سارَ؛
موتِيءَ جي مِزاجَ جو، قَدرُ مَنجِهه ڪِنارَ؛
صَرافَنِئُون ڏارَ، ماڻِڪَ مُلاحِظو تِئِي !

١١

ماڻِھُ، مُنڍَ ھَٿان، پيتِيءَ ۾ پُرزا ٿيو !
سَچو تان، سَيَّدُ چئي، لَھي لَکُ سَوا ؛
پَڳي پُڇاڻا، پَدَمان پَري ٿيو.

١٢

جِتي ماڻِھَ ماڳُ، تِتي چوران تَڪِيو؛
سَنئون تِنِ سُياڳُ، اَمُلُ جِنِ اوباھِيو.

١٣

چورُ اُپِو اِئَن چوءِ، تہ آئُون اُھوئِي آھيان؛
جي اَسِي اَکِيُنِ ھوءِ، نہ لِڪي ڪي ھونہ لَھي.

وائي

جاڳو، يارا ! جيڏِيُون ! پاڻُ پَرَنِجي؛
جاڳو جوشان، جيڏِيُون ! پاڻُ پَرَنِجي.
ھَلَندي حَبِيبَنَ ڏي، ويلو وِچِ نہ ڪجي؛
مَٿان اُھِسَ اُسِرِي، پَتنگَ جِئَن پَئِجي؛
عَرضُ اَحوالُ اُنِ کي، چَڱِيءَ پَتِ چَئِجي؛
ڪري نِيازُ نِڪَٽو، واحِدَ ڏي وَرجي؛
آھي مَوتُ مِڙَن تي، گوڙِيُون ڪيو گَجي؛
اَجَلُ ايندُءِ اوچتو، جو سَدا تو سِجي؛
اَڳيان اُونداھيءَ جو، سَمَرُ ساڻُ ڪجي؛
ڪَڻُ تون قُوتُ قَبرَ جو، گھڻو تو گُھرجي؛

آگو عيبَ اوهانجا، ٻَڪيا ڳُجهَ ٻُجهي؛
جيڪِي وَهي وُجُودَ ۾، صاحبُ سو سَمجهي؛
ٻِڇي ٻاءِ ڏَٽِيءَ جي، جيڪو پَيءِ پَچي؛
اَمَنُ آهي اُن کي، جو مَنجهه اَللهُ اَجهي.

داستان پنجون

١

لَهرِيُنِ ليڪو ناهِ ڪو، جِتِ ڪَپَرَ ڪُنَ ڪارا؛
آڇاڙا عَميقَ جا، اَچَنِ اوپارا؛
اُتي اَسارا! وِيرِ وڙَهنديءِ ويسِرا!

٢

ڪالهِ وِڏائِين ڪُنَ ۾، جاڏا جُنگَ جَهازَ؛
تُنهنجِي اَجُ تَرازَ، آهي آرَ اَڪِيُنِ ۾.

٣

مُلاحِظو مَهراڻَ جو، مُورِ مَ لاهِ مَناءُ؛
سامُونڊِي! سَنِيالِ ڪِي! سُمَهڻَ آيُءِ ساءُ؛
جاڳِي جَرَ مَتاءُ، تاري وانءُ تَرازَ کي.

٤

تاري وانءُ تَرازَ کي، مَنجهان مَوجَ، مَلاحَ!
دانهُون ڪَنِ درياهَ جون، اُونهي جا آگاهَ؛
سُونهَنِ جي صَلاحَ، وَٺُ تـ وِيرِ لَنگهي وَڃِين.

٥

سُونهان سَڏِيون ڏِينِ، هِنَ ديواني درياهَ جون؛
ڪُوڙَ اوڏائي ڪِينَ ڪِي، رُڳو سَچُ سودِينِ؛
عِجزَ جي اَڏَ راتِ کي، وَکرُ وهائِين؛
ساڻُ نِباهِيو نِينِ، ثابِتُ اِنهِيءَ سِيرَ مان.

٦

قَرقُلَ قوتا، پارچا، پاڻِيَٺَ پاتائُون؛
ڪوٺيُون قِيمَتَ سَنديُون، تَرَ ۾ تاڪِيائُون؛
لاڇِنِ مَنجهہ، لَطِيفُ چئي، ٻِيڙا ٻَڌائُون؛
نَذرُ نَبِيءَ ڄامَ جو، چڙّهندي چَيائُون؛
جي چُوهي چوڙيائُون، سي ٻيڙيُون رَکِين ٻاجهَ سين!

٧

وِچينءَ جان ويهِي، جرَ پَلؤ پائِيان؛
”تَرّ ٻيڙا! گهرِ سُپرِين!“ اُوسَهِ اِيَ پيئِي؛
جِئن وَڻِجارو سين وَکَرين، سَرَها سَيِيئِي؛
حُرمَتَ ساڻُ حَبِيبَ جي، سُونگِيا نہ سيئِي؛
پاڻَهِين اوُءِ پيهِي، کَندَ کيڙائُو آئِيا.

داستان ڇهون

١

تانگھي ۾ تاڻي، ٻَڌُ پَنهنجو تُرَهو؛
اُونهي ۾ آٽي، ڪو نَ ڏيندُءِ ڪو ٻيو!

٢

ڏوري لَهُ ڏاتارُ، جِمَ وهِين ويسِرو!
هَڪِيو هوئِج هوشيارُ، ڪِنوڻِ ڪِنوندَيءِ اوچتي.

٣

ڪِنوڻِ ڪِنوايو، آيَءِ نِندَ اَياڳَ ڪي!
جِنِين نہ پؤ پانيو، ڪَري تَوائِي تِنِ ڪي.

٤

سامُونڊِي! تو سَنبَهِين، ساڃو جَهِلِ سُڪاڻُ؛
لَڳِي واءُ وَڏاندَرو، مُنجهائي مَهراڻُ؛
جِنِين پانيو پاڻُ، ڪَري تَوائِي تِنِ ڪي.

٥

نَڪو سُڪ نَڪَتين، نہ ويسانڊِ نَئين؛
جيڪا اَڇيِئي سامُهِين، پانئَين سا سَنئين!
مُوِڙي ڪوه مَئين؟ جِئَن سَڄيُون راتِيُون سمهين!

٦

اَهُڪِي راهَ اَللهَ جِي، اَهُڪِي، اَهُڪِيءَ پِيَتِ؛
هُوءِ جي ڏيهائِي ڏيهَ جا، تن پڻ مُوڙهي مَتِ؛
آڇاڙانِ اُبَتِ، ڳِهِڙِج ڳهاتي نِينهَن سين.

٧

تَنَ ۾ تَرازَ توهَ جِي، ڳَهٽو لَهُ ڳهوري؛
اَدَبَ ۽ اِخِلاص جا، سِڙهَ ٻَڌِج سوري؛
وَڪَرَ وينتَيُن جو، تنهن ۾ پائج توري؛
تہ عادَنِئُون اوري، تُنهنجو تَوائِي نہ ٿِئي.

٨

سمندُ جي سيوين، تِنين ماٺڪَ ميڙيا؛
چِلرَ جي چوئِين، تِن سانڪوتا ۽ سُتيون.

سر سامونڊي

داستان پھريون

١

پِڳَھَ پاسي ڳھارِ، آيلِ ! سامُونڊيُن جي؛
وِجھي جِيُ جنجارِ، جِمَ وَڃَنئِي اوھِري.

٢

پِڳَھَ پاسي پَچُ، آيلِ ! سامُونڊيُن جي؛
مَنَ ۾ ٻاري مَچُ، جِمَ وَڃَنئِي اوھِري.

٣

پِڳَھَ پاسي ويھُ، آيلِ ! سامُونڊيُن جي؛
تون ويسِري وِکَ کَٽِين، ھو پُورِيندا پَرڏيھُ؛
سَمُنڊُ جِن ساٿيھُ، ڪوھُ نہ ويئِينءَ تِن سين؟

٤

نَنگَرَئُون نيٽين، مَنُ اولِيءَ نہ اوھِري؛
سَٻاجھين سيٽين، پائي ڳُنَڍَ ڳِھيو ھِنئُون.

٥

سيئِي جويَنَ ڏِينھَن، جڏھن سَڃَڙَ سَفَرِ ھلَيا !
رُئان رَھنِ نہ سُپِرين، آيلِ ! ڪَريان ڪِيئَن؟
مُونکي چاڙھي چِيئَن، ويو وَڻِجارو اوھِري !

٦

نہ سي ترِڙ هوڙاڪَ، نہ وايُون وَڻجارَنِ جُون !
سَرتيُون ساموُنديڻ جا، اَڄُ پِڙُ ڇڪِيَمِ ڇاڪَ؛
مارِينِمِ فِراقَ، پاڙيچيُون پِريُنِ جا.

٧

وِيا اوهِري اوءِ، مُونکي ڇڏي ماڳهِينِ؛
جِڳَنِ جا جُڳَ ٿيا، تِئان نہ موٽيو ڪوءِ !
گُوندَرُ مارِيندوءِ، ويچارِي ! وِيَنِ جو.

٨

اُونهي ۾ اوهِري، جڏهن ويا جي؛
موٽِي ماڳِ نہ آئِيا، ماءِ ! ساموُنڊِي سي؛
ڪارو تنِين ڪي، جيڪُسِ وَهُ وِري ويو !

٩

اُهِريا جِئائِينِ، ڏُکَنِ تِنِ تَڙائيين !
ساموُنڊيِنِ، سائِينِ ! وا ءُ سَڻائو وارِئين !

١٠

ساموُنڊِيَڪو سَڱُ، آهي گُوندَرَ گاڏُئون؛
انگَنِ چاڙهي اَنگُ، ويو وَڻجارو اوهِري !

١١

وڃيئِي وِسري شالَ ! جو تو سودو سِڪِيو؛
اَڃا آئين ڪالَ، پڻ تو سَفَرِ سَنبهِين !

١٢

ڳِريو جهَليو روءِ، مَتي مُهُري هَٽڙا؛
ڪوءِ ! سودو سَندوءِ، جو تون، ڀوليا ! سِڪِيو.

١٣

اُلوڙَڻَ نـ ڏِئي، وَرُ وِڌا ئين وَنجَهه ڪي؛
رَهُ اَڄوڪي راتِڙي، لالَنَ ! مُون لائي؛
وَڃُ مَ ڦوڙائي، ايڏي سَفَرِ، سُپرين !

١٤

جيڪُس نِبَرُ نِينهُن سَندومِ؛ جئن مون بِيٺي هُن ٽِلِيو؛
سعيو سامُونڊِيُن سين، اِڳهِين تان نـ ڪَيوم؛
وِڃهڻُ مَنجِهه هُئومِ، پاڻُ وراڪي رَسِ سين.

١٥

ٻيڙِيءَ جي پٽَنِ، نِينهُن نـ ڪَجي تِن سين؛
اُپيُون ڏَنيءَ ڏِسَنِ، جـُ سِڙهُ ڏيئِي سِيرَ ٽِيا.

١٦

هِنئڙو ٻيڙِيءَ جان، ڏُتَڙ پئي ڏينهن ٽِيا !
پُڇيو تان نـ پِريان، ڪَرَلاهُو تِي ڪڍهين.

١٧

سَرَ نِسريا پاندَ، اُترَ لڳا، آءُ پِرين !
مُون تو ڪارڻَ، ڪانڌَ ! سَهِسين سُڪائُون ڪَيون.

١٨

جيڪر اَچي هاڻِ، تہ ڪريان رُوحَ رُچَنديُون؛
آيَل ! ڍولِئي ساڻُ، هوندَ ڳِرَ لڳي ڳالهيون ڪَريان.

١٩

آيَل ! ڍولِئي ساڻُ، اَچي تہ جهيڙِيان؛
لايَءِ ڏِينهن گهڻا، مون سين ڪَيَءِ ٿورڙا.

٢٠

لاهِيندا ئي ڪَنِ، ڳالهيُون هَلَڻَ سَنديُون؛
ڏِيندا مُون ڏُکَنِ، وَهَ وِجهندا جِندڙو !

٢١

مونکي جِياريو، پِريُنِ جي ڳالهہ ڪري؛
ٻَڌو اَڄُ اَڏِيو، هِنئڙو ڪوٽَ بُرجَ جئَن.

٢٢

چِمڪيون چَوڌارَ، ڏَچُون ڏاڙيچِنِ جُون؛
ماءِ ! سامُونڊِي آئيا، سَهسين ڪَري سِينگارَ؛
اُنين جي پَچارَ، ڪالهونڪَرَ ڪانگُ ڪَري.

وائي

آيلِ ! ڪَريان ڪِيئن؟ منهنجو نِينهُن اَپليو نہ رهي.

ويو وَڻِجارو اوهِري، مونکي چاڙهي چِيئَن؛
سامُونڊين جي سَڱَ کي، رُئان راتو ڏِينهن؛
اُڏوهِيءَ جئَن ڏُکَڙا، چَڙهيا چوٽيءَ سِيئَن؛
گُوندَرَ مٿان جِندڙِي، وَريا وَليُن جِيئَن؛
مادَر ! پائي مُنڊِيُون، وڃان هادِيءَ سِيئَن.

داستان ٻيو

١

اَجُ پڻ وايُون ڪَنِ، وَڻجارا وَڃڻَ جُون؛
هَلڻَ هارا سُپِرين، رُئان تان نہ رَهَنِ؛
آئُون جَهَلِيندِي ڪيترو؟ آيَل! سامُوندين؛
پَڳَهَ ڇوڙي جَنِ، وِڌا ٻيڙا ٻارِ ۾.

٢

لاهِيان جي نہ چِتان، اَلا! اُنِ مَ وِسران!
مَڙهيو مَنجهاران، جيُ مُنهنجو جن سين

٣

تَڙين تَنوارِينِ، ماءِ! سامُونڊِي آئِيا؛
مونکي جِيارِينِ، وايُون وَڻجارَنِ جون.

٤

لَڳي اُتَرَ اوهِريا، واهُوندي وَرَنِ؛
آئُون گهٽو ئِي گهورِيان، سؤدو سامُونڊِيَنَ؛
اَگَڻِ جن اَچَنِ، عِيدَ وَرتِي اُنِ کي.

٥

اَگَڻِ آئِيا جان، تہ سَرَتِيُون مون سُکَ ٿيا؛
اَمُلَ پِرينءَ مٿان، ٻَرکِيو ٻين ڏيان.

٦

سِڙهَ تي سِبيائُون، بَندَرَ جَن تَڙن تي؛
سِڙهَ سِبِي ساچا ٿري، ڪُوها ڪَنيائُون؛
بيرَقُون بحرن ۾، چوڙي چَڏيائُون؛
لَهريُون لَنگهيائُون، لُطفَ سان لَطِيفُ چئَي.

٧

سِڙهَ تي سِبيائُون، بَندَرَ جِن تَڙن تي؛
مُلان مُعِلمَ خبرون، پُڇِي پُوريائُون؛
سُتَرُ سوٽِيائُون، اَوتَرِ ٿنهن نہ اولِيا.

٨

بَندَرَ ديسان ديسِ، مُلهہ نہ مِلي وارِئين؛
فقِيراڻي ويسِ، اَمُلَ ڏِين اَتوريا.

٩

اُپيُون تَڙَ پُوڇِينِ، وَهُون وَڻجارنِ جون؛
آڻيو اکا ڏِينِ، ڪَتُورِي، سمُونڊ ڪي.

١٠

جرَ تَڙَ ڏِيا ڏي، وَڻَ تِڻَ بَڏي وانئُتِيُون؛
الا! ٿاندُ اچي، آسائتِي آهيان!

١١

جا جرَ جاتُون نہ ڏِئي، ڏِيا نہ موهي؛
سڏُون ٿوهُ ٿرِي، سا پنهنجي ٿاندَ جون؟

داستان ٽيون

١

پُران، مانَ پُڄان؛ بَندرَ مون ڏُور ٿِيا؛
نـ مُون هـَڙَ نـ هـَنجَ ڪِـي، جو آئُون چِئِي چَڙهان؛
اِيهين ڪـَجِ، پاتِڻي! جنهن پَرِ پِرينءَ مِڙان؛
ڪـارُون تي ڪـَريان، تو دَرِ اُپِي، ناڪُئا!

٢

هـَڙَ ۾ ڪِـينَ هـُئون، هـُنئِين هـُنِ نـ چاڙهـيا؛
سارو ڏِينهـُن سمنڊَ تي، لهـِي سِجُ وِيونِ؛
جڏهـين سائينءَ سَببُ ڪـَيونِ، تڏهـن سُتَرِ ٿيا سَيّدُ چئي.

٣

اسان اُڏارا، آڻي آوَنگـَ چاڙِهـيا؛
مُنهـُن ڏيئِي مُون آئِيا، سَمُهان سِيارا؛
اُپِرَنِ سيـڪـارا، پَسو وَرَ ٻـين جا.

٤

مون اُپِي تَڙَ هيٺِ، پِرِيُنِ پَگـهـَ چوڙِيا؛
ڪـا مُونهِين ۾ ڏيٺِ، ناتَ سَڄَڻَ سَٻاجها گهڻو.

٥

مون اُپِي تَڙَ پاسِ، پِرِيُنِ پَگـهـَ چوڙِيا؛
هـو اَللهَ هـارَ اُهـِريا، آئُون دَمِ دَمِ دُعا ڪـنداس؛
آهَ نـ لاهـِينديس، موتِي ايندا مان ڳَري.

٦

ڪاري ڪيڙائُو، مَتي مِتي موتيا؛
سَودو ڪَنِ نہ سونَ جو، وَڏا وِهائُو؛
موتِي جي مَهراڻَ جا، تِنَ جا طاماعُو؛
سامُونڊِي سائُو، لَنڪا لوپي آئِيا.

٧

لَنڪا لَنڪا ڪَنِ، لَيءِ لَنڪا جي اوهِريا؛
سُٽِي سونُ لَنڪا جو، سُکُ نہ سامُونڊيُنِ؛
پِرہَ پَڳهَ چوڙِيا، ڪاري ڪيڙائُنِ؛
وَڏي ياڳي پِڙَنِ، جي ڪَهيا ڪارُونيار ڏي.

٨

وَڻجارنِ وري، پِرہَ پَڳهَ چوڙِيا؛
اولِيُون پَسِي اُنِ جون، پِيڙَمِ ڳَچ ڳَري؛
ويندِيسِ، ماءِ! مَرِي، ساري سامُونڊيُنِ کي.

٩

وَڻجاري جِي ماءِ، وَڻجارو نہ پَلِئين؟
آيو ٻارهين ماهِ، پڻ تو سَفرِ سَنبهَي!

١٠

وَڻجاري ڪانڌاءِ، مُون وَرُ ويتي گهارِيو!
لَڳي اُترَ واءُ، ڍولِيو هَلڻَ جون ڪري.

١١

جي تون وَڻجارو ڪانڌُ، تہ مُون هَڏِ مَ لائون لَڏيُون!
پَرَ ڏيهَ متي سانگُ، اَتئِي پَهرَ جنهن ڪيو.

١٢

ڏِٺِي ڏِياري، سامُونڊيُن سِڙَهَ سَنباهِيا؛
وِجهيو وَرُ ونجَهہ کي، روئي وَڻجارِي؛
مارِيندَءِ مارِي! پِرهَ سُورَ پريُن جا.

سر سهڻي

داستان پهريون

١

وَهَ تِکَ، واهُڙَ تِکَ، جِتہ نِينهُن، تِکَ نرالِي
جِن کي عِشقُ عَمِيقَ جو، خِلوَتَ خِيالِي
وارِئين سا، والِي ! هِنئَڙو جِن هَٿِ ڪيو

٢

واهُڙَ وَهَنِ نَوانِ، اَچا وَهُ اَڳي ٿيو؛
گَهرِ ويٺيون گَهٽا ڪريو، سَرَتِيُون سَڳَ سَنوانِ؛
صُورَتَ جا ساهَڙَ جِي، سا جي ڏِٺي آنِ؛
هُوندَ نہ پَليو مانِ، گِهڙو سيہ گَهڙا ڪٽي.

٣

ڪَنڌِي اُڀيُون ڪيتريُون، ”ساهَڙُ ساهَڙُ“ ڪَنِ؛
ڪَنِينِ سانگو ساهَ جو، ڪي ”گهورِيسَ“ ڪيو گِهڙَنِ؛
ساهَڙُ سَندو تَنِ، گها گهائي گِهڙَنِ جي.

٤

وَڻَنِ وينا ڪانگَ، وِچِين ٿِي ويلا ڪري؛
گِهڙِي گَهڙو هَٿِ ڪري، سُڻِي سانجهيءَ بانگَ؛
سيئِي ڍُونڊي سانگَ، جِتي ساهَڙُ سُپِرينِ.

٥

ڳِھڙِي ڳَھڙو هَتِ ڪري، ٻَھُون نِھاري ٻَنگُ؛
سر در يار فِدا شُد چہ بَجا شُد، وَصُلَ اِھوئِي وَنگُ؛
راتِ جنِين جو رَنگُ، الا! سي اُڪارِئين.

٦

ڳِھڙِي ڳَھڙو هَتِ ڪري، ٻَھُون نِھاري ٻَنگُ؛
وَ اَمَّامَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّہٖ، اِيُ لَنگھيائِين لُنگھُ ؛
سِڪَندِيَنِ ڪي، سَيَّدُ چَئِي، ڪِينَ جَھلِيندو جَھنگُ؛
راتِ جِنِين جو رَنگُ، الا! سي اُڪارِئين.

٧

ڳِھڙِي ڳَھڙو هَتِ ڪري، اِلاهِي تُھارَ !
جِنگھ چَرڪي واتَ ۾ سِسِيءَ ڪي سيسارَ؛
چُوڙا ٻِيڙا چِڪَ ۾، لُڙَ ۾ لُڙِھيَس وارَ؛
لَکين چُھتيسِ لوھِڻيُون، ٽيلھيُون ٽَرنِئُون ڏارَ؛
مِڙيا مَڇَ ھزارَ، ياڳا ٽِيندِي سُھِڻِي.

٨

ڳَھڙو ٻِيگو تہ گھوريو، مَرُ چُورُ ٽِئي چُوڙو؛
طالِبُ الْمولىٰ مُذَڪَّرُ، اِيُ ٻُڏَندَنُ ٻُوڙو؛
ڪوڙِھيو ڏَمُ ڪُوڙو، مُون ميھارُ مَنَ ۾.

٩

گھَڙو ڀِڳو تہ گھورِيو، پاڻان هو حِجابُ؛
واڄَٽُ وڄي وُجُودَ ۾، رهيو رُوحَ رَبابُ؛
ساهَڙَ رِءَ صَوابُ، آءُ گھڻو ئِي گھورِيان.

١٠

گھَڙو ڀِڳو تہ گھورِيو، تان ڪِي ترَُ، هِنيان!
اَدَبُ اَڪَڙِيُنِ ڪي، ڏيهاڻِي ڏِيان؛
ميهارَنِ مِيان، سَئون سُونهايَم پيچِرو.

١١

گھَڙو ڀِڳو تہ گھورِيو، آسَرَ مَ لاهيِج؛
لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰه، تُرهي اِنَ ترَيِج؛
حَبِيباڻِي هيِج، پَسِين مُنهُن ميهارَ جو.

١٢

گھَڙو ڀِڳو، مُنڌَ مُئِي، وَسِيلا وِيا؛
تِنهان پوءِ سُئا، سُهڻِيءَ سَڏَ ميهارَ جا.

١٣

پاڻُ مَ ڪَڇِج پاڻَ سين، وَسِيلا وِسارِ؛
لُڙُ لنگھائي، سُهڻِي! پِرتِ وِجھنديءِ پارِ؛
سي تُرتُ لنگِھينديُون تارِ، اُڪَنڊَ آڳَھُ جن سين.

١۴

پاڻُ مَ ڪَٽِج پاڻَ سين، رِءِ وَسِيلي وانءُ؛
مَٿان سائِرَ، سُهڻِي! پِرتِ وتجي پانءُ؛
نينهن ڳِنهندي نانءُ، ونءُ پِريان جي پارَ ڏي.

١۵

ڪونهي آڳَهُ اَهِڙو، جهِڙي مُحبتَ مَنِ؛
اُپِيُون اورئين پارَ ڏي، ڪُوڙيُون ڪَڪَ پُڇَنِ؛
نَدِي تِن نيڙُ تِئي، جي رِيءَ تُرهي تَرَنِ؛
سِڪَ رَساڻي، سُهڻِي! اَصُلِ عاشِقَنِ؛
سي جَهليُون ڪينَ ڪُنَنِ، پُڇَنِ جي ميهارَ کي.

١٦

پُڇَنِ جي ميهارَ کي، پُڇي سي ميهارَ؛
تُرَهو تِنِين بارُ، عِشقُ جنِين کي آکِرو.

١٧

ساهَڙُ، سا سُهڻِي، سائِرُ پڻ سو ئِي؛
اهي نِجو ئِي، ڳُجُهه، ڳُجهاندرَ ڳالهِڙي.

وائي

ڪھڙي مَنجھ حِساب؟ ھُئڻُ مُنھِنجو ھوتَ ري، لا!
گولِي! پَڃُ گُناھَ ڪان، ڪھونھي سُولُ ثَوابَ؛
نڪِي تَقاوَتَ ۾، نڪِي مَنجِھ رَبابَ؛
خُدِيائِي خُوبُ ٿِئين، لائِين جي لُعابَ؛
پَلِيتُ ئِي پاڪُ ٿِئي، جُنبِيو مَنجِھ جِنابَ؛
سو نہ ڪَنھن شَيءِ ۾، جيڪِي مَنجِھ تُرابَ؛
ھُوءِ جي جَرڪِيا جَرَ تي، سي تان سَڀِ حُبابَ؛
ھادِيءَ سين ھُنَ پاَر ڏي، رِڙھِين ساڻُ رِڪابَ؛
چَنبو وِجھي چورَ ڪي، آءُ چِڙَّ، عُقابَ!
دِيدُ وِجاءِ مَ دوسَتَ جو ھَلِي مَنجِھ حِجابَ؛
ڪَسرَتَ آھي قُربَ ۾، اِدُغامَ ۾ اِعُرابَ؛
فَنا وِجھي فَمَ ۾، ڪارَڻِ ٿِيُ ڪَبابَ؛
ڏي طَھُورا تن ڪي، جي سِڪَنِ لاءِ شَرابَ؛
مُٺِيءَ ڪيا مرضَ ۾، جاوا سَڀِ جَوابَ.

داستان پهريون

١

ڪَرَڪَل ڪوچَ ڪُنَ گهٽا، جِتِ جَرَ واڳُو جِئائِين؛
پاڻُ اُڇلِي آبَ ۾، وَهَ سِرِ وڌائِين؛
لَهريُون لَنگهيائِين، لُطفَ ساڻ لَطِيفُ چئِي.

٢

دَهشَتَ دَمَّ دَرياهَ ۾، جِتِ سَتاڻا سيسارَ؛
بيحَدِ باڳُو بَحرَ ۾، هيبَتَناڪِ هَزارَ؛
سارِيان ڪانَ سَرِيرَ ۾، طاقَتَ توهان ڌارَ؛
ساهڙَ چامَ! سَتارَ! سِگهو رَسجِ سِيرَ ۾.

٣

دَهشَتَ دَمَّ دَرياهَ ۾، جِتِ ڪَڙَڪو ڪُنُ ڪري؛
توڏي تاڪُن وِچَ ۾، مَتان وِيرَ وَري؛
آءُ، ساهڙَ! مُنهِنجا سُپرِين! پِرتان پِيرَ پَري؛
هادِيءَ، هَٿَ ڏَري، اونهي مان اُڪارِئين.

٤

دَهشَتَ دَمَّ دَرياهَ ۾، جِتِ ڪُنَنِ جو ڪَڙَڪو؛
آهيم اُنَهين پارَ جو، دِلِ اندرِ دَڙَڪو؛
يَجي سِڪَ، سَيِّدَ چئَي، سِيرَ سَندو سَڙَڪو؛
والِي! ڪَجَ وَڙُ ڪو، تَ پارِ لَنگهيان پاجهَ سين.

٥

دَهشَتَ دَمَّ دَرياهَ ۾، جِتِ جايُون جانارَنِ؛
نَڪو سَندو سِيرَ جو، مَنِپُ نہ مَلاحَنِ؛
دَرَندا دَرياهَ ۾، واڪا ڪيو وَرَنِ؛
سَچا پيڙا پارِ ۾، هَليا هيٺَ وَچَنِ؛
پُرزو پئدا نہ ٿِئي، تَختو مَنجهان تَنِ؛
ڪو جو قَهرُ ڪُنَنِ، ويا ڪِينَ وَرَنِ؛
اُتي اَٽِتارُنِ، ساهَڙَ! سِيرَ لَنگهاءِ تُونِ.

٦

دَرَهَڙَ ڏَنُسَ دَرياهَ ۾، جِتِ لَهريُون ڪَنِ لوڙا؛
سَئِينَ اَچي سمُوندَ ۾، ٿِيا سِيٽايا سوڙا؛
جي تارُو هُئا توڙا، تن هَربو پانيو هيڪڙو.

داستان ٽيون

١

ترُّ تَڪَڙ تارِ گهڙڻَ، اِيُ ڪاٺيارِنِ ڪَمُ؛
ڏَهَ ڏَهَ ڀيرا ڏِينهَن ۾، ڏي ڏوراپا ڏَمُ؛
عَقُلِ، مَتِ، شَرَمُ، ٽيئي نِينهَن نِهوڙِيا.

٢

گهيڙان ڪَري نہ گهورَ، ترُّ تَڪَڙ ڪان نہ لَهي؛
جَنهِنکي سِڪَ ساهَڙَ جِي، پُورَنِ مَتي پُورَ؛
ڪارِيءَ راتِ ڪُنَنِ ۾، وَهَمَنِ ڪي وَهلُورَ؛
جَنهِنکي ساڻُ پِريان جا سُورَ، تَنهِنکي نَدِي ناهِ نِگاهَ ۾.

٣

جِئان گِهڙي ٽِئان گهيڙُ، ڪَپَرو پُڄَنِ ڪُوڙيُون؛
ڏَمَ سِين جُسو ظاهِرا، مَنَ ميهارَ سِين ميڙُ؛
سا نَدِي پاڻئي نيڙُ، جَنهِنکي سِڪَ ساهَڙَ جِي.

٤

جِئان وَهي ٽِئان واٽَ، ڪَپَرو پُڄَنِ ڪوڙيُون؛
جن کي سِڪَ ساهَڙَ جِي، سي گهيڙَ نہ پُڄَنِ گهاٽَ؛
جن کي عِشقَ جِي اُساٽَ، سي واهُڙُ پاڻِئِين وِڪَڙي.

٥

ڪنھن جنھن گھيڙ گھڙي، جئن اَوتڙان تڙُ تِيوسِ؛
سالمُ ويئي سُھڻِي، ڪُنَنِ ڪِينَ ڪَيوسِ؛
اُھِسُ اَڪَڙِيُنِ ۾، پرِيان جو پيوسِ؛
حَقَّانِ حَقُّ تِيوسِ، ھُئِي طالِبِ حَقُّ جِي.

٦

ھُئِي طالِبَ حَقُّ جِي، تودِي لاڪُونِ تورَ؛
نـ مَلاحُ نـ مَڪُڙِي، نـڪِي ٻَڌِي نورَ؛
پاڻِي پِنيءَ ٻورَ، سُھڻِيءَ ليکي سِيرَ ۾.

٧

تودِي تورائِينِ، نِينھَنِ نوازِي سُھڻِي؛
ڳِچِيءَ ھارُ حَبِيبَ جو، لائِقُ لَڌائِينِ؛
سو تڙُ سوتائِينِ، جيڏانھن عالَمَ آسِرو.

٨

تودِي! تُھائِينِ جي، سي ھِتي چِڏِ حِرصَ؛
ساھَڙَ ڏاران سُھڻِي! ڪوتِيُونِ ڪَنِ ڪِرسَ؛
وَڏِي اِيَ وِرسَ، جِيئِنِ ڏَمَ وَتِ ڏِينھَنِ گُذارِئين.

٩

ساري سِکَ سَبَقُ، شرِيعَتَ سَندو، سُھڻِي !
طِريقَتان تِکو وَھي، حَقِيقَتَ جو حَقُ؛
مَعرِفتَ مرَڪُ، اَصلُ عاشِقنِ کي.

١٠

صَبرُ شاڪِرَنِ، آھي اوطاقُنِ ۾؛
جي واصُل ٿِيا وِصال ۾، سي ذرو ظاھِرُ نہ ڪَنِ؛
وِيبَتَ واھرَ تَرَنِ، ھِنئَڙا، جَنِ ھَڄِي ويا.

١١

سِياري سِهَ راتِ ۾، جا گِھڙي وَسندي مِينهَن؛
هَلو تہ پُڇُون سُھڻِي، جا ڪَرَ چاڙي نِينهَن؛
جنهن کي راتو ڏِينهَن، ميهارُ ئِي مَنَ ۾.

١٢

سانوَڻَ گِھڙي سِيَڪا، ھِيءُ سَرَھِي سِياري؛
تَنُ وِڏائِين تارِ ۾، اَرواحَ جي آري؛
مُحبَتِي ماري، ڪونهي دادُ دَرياهَ ۾.

١٣

واھُڙَ ! پَريُون مَ پاءِ، تو پِڙُ لِيکو ڏيٺو؛
سدا سانوَڻَ ڏِينهَڙا، ھِئَنِ نہ ھُونداءِ؛
وھاٽي ويندءِ، اوِيرَ اُتاھان لَھِي.

مُحَبَّتِي ميھارَ جُون، دِلِ اَندرِ دُونھِيُون؛
آڻيو وِجھي آرَ ۾، لُھاڻو لُوھيُون؛
جي ساھڙ جُون سُونھيُون، سِير سِراڙو تن کي.

وائي

مَدَتَ تِيُ، ميھارَ! يارَ! ساھَڙَ! سائِرَ سِيرَ ۾.
اُونھا ڪُنَ، اَتانگَ تَڙَ، اولِي ھَنَڙُ، آڌارَ!
ڏِينھَن ڏُھِلا ڏَمَرَ سين، آھِيان اُوھان ڌارَ؛
ٻِچِلَ ٻانڊِي ٻارِ ڪَري، اَتِ اُبَتا آرَ؛
تِتي گِھڙِي سُھِڻِي، آگَھَرِءَ آڌارَ؛
"ڪارِي راتِ، ڪَچو گھَڙو"، توڏِيءَ ڪِي تَنوارَ؛
سَنيُوڙو سِيڻاهِ سين، سِگھو رَسُ، سَنگھارَ!
اوراران آھُون ڪَريان، پَھُچان شَلَ پرارَ؛
سُڻِيو جھانءِ جھِڃي ھِنئون، سانيارا سَنيارَ؛
آيَم ريلِي ريءَ سين، اَللهَ تو آھارَ؛
تارِ تَرَندَيَسِ، لُڙَّ لَنگھِينديَسِ، وِينديَسِ وَٽِ وَچارَ؛
پُوريِنديَسِ پارِ مَٽِي، سَھسَين جي سيسارَ؛
گولِي گھاگھائي گِھڙِي، جَکَنِ تا جانارَ.

داستان چوٿون

١

اَديُونَ ! سڀِ اَندامَ، چڙَنِ مُنهِنجار چوريا؛
لارُنِ جا لَنؤ لائِي، سا ڪِيئَن آڇيان عامَ؟
لِڱيس جنهن جي لامَ، سو دِلاسا دوستَ مُنجي.

٢

ڪارا ڪُن، ڪارِي تِکِي، جتِ ڪارِيهَرَ ڪَڙڪا؛
مَئي مَتي مِهراڻَ ۾، اَچنِ دُپارا دَڙڪا؛
وِيندي ساهَڙَ سامُهان، جهولَ ڏِنس جهَڙڪا؛
ڪِرڪِنِ جا ڪَڙڪا، سُونهان ٽِيڙَسِ سِيرَ ۾.

٣

جِياريَسِ سَنيارَ، ڪُهُ ڪَرِيندَمِ گڏجي؟
ويروتارَ وُجُودَ ۾، پِرِيُنِءَ جي پَچارَ؛
سَچَڻَ هُونِ ڏارَ، جي هِنئين ۾ حلُ ٿِيا.

٤

ٻيلي پارِ ٻرِي، مون کي چڙَنِ چوريو؛
مُحَبَّتِي ميهارَ جِي، سُتِي شاخَ چڙِي؛
مَتي جهوڪَ جهُري، پَوَندِيَسِ پاريچَنِ جي.

٥

هُنَ پِرِ سُيَمِ هُوءِ، سُتي سَنيارَنِ جي؛
چِتَ چڙَنِ چوريو، جؤنڪَ ٽِيَڙمِ جُوءِ؛
مُحَبَّتِي ميهارَ جي، بِاللهِ پِييَمِ بُوءِ؛
وِڃِي رُوءِ بڙُوءِ، ڏيکيان دوستَ ميهارَ کي.

٦

ڪِتي ٽِيو ميهارُ؟ ڪِتي تو ڳِهندڙُ ڳُڙي؟
ڪِتي ڏُونهِي دوستَ جِي؟ ڪِتي پِرِيون پارُ؟
جَنهن مُون سَڀِ چَمارَ، جَرَ ۾ جهوڙُون ڏِنيُون.

٧

ميهاران مِرڪَ، پِيتائِين پريمَ جِي؛
تنهن مُنڍَ مَتوالِي ڪِي، سندِيءَ ساءَ سُرڪَ؛
لَڳِيَس ڪامَ ڪِرڪَ، لوهان تِکِي لَطِيفُ چئي.

٨

مَري تان مَ ميهارُ، وَتاڻُ وِلَهو مَ ٿِئي؛
وَڃِن جي وَچارَ جو، وِنگو ٿِئي مَ وارُ؛
ساهَڙُ مُون سِينگارُ، ماڻُهُنِ ليکو مِهٽو.

٩

چاهڪَ چِري، تارِ تَري، آيُون مَتي بيٺَ؛
لڙَ لَنگهِينديُون ليٺَ، لُطِفَ ساڻُ لَطِيفُ چئي.

١٠

چاهَهَ چِري، تارِ تَرِي، آيُون مَتّي ھُنَ؛
ھوڙِيين ھَرَ ڪَٽنديُون، ساهَڙَ جي سَمَنَ؛
مينهُون ساڻُ اَمَنَ، پَرچِي پارِ لَنگِهينديُون.

داستان پنجون

١

ساندَہ سَيِي دَرياہُ، پَري ڪَنڌِي پارَ جي؛
ڇِڪِي ڇولِيءَ ۾ گِهڙِي، جِتي جِيَّ وِڙاہُ؛
پَسيو ڏوہ ڏَکِي هِنئون، آرِ مَتِي اَرواحَ؛
جي توہُ تِئِي توڏانھُن، تہ وِيرَ وَهِيٽو ناہِ ڪِي.

٢

سِڪَڻَ وارَن سُتِرو، جي دَهشَتَ سان دَرياہُ؛
اوڙَڪِ اُنين جو نہ رهي، آرَ بِنا اَرواحَ؛
ويندي ساهَڙَ سامهون، صَدقو ڪنديون ساہُ؛
جن کي حُبَّ اُنھِين جي آہِ، ساهَڙُ ساڻِي تن جو.

٣

گِهڙِيا سي چَڙهِيا، اِئين اَتِيئِي؛
مئي متي مَهراڻ ۾، پؤ تِپو ڏِيئِي؛
تہ ميھارُ مِلِيئِي، سَنيُوڙو سِيٽاہَ سين.

٤

اَکيُون مُنهن ميهارَ ڏي، رَکيُون جن جوڙي؛
رِءَ سَنڌَ، سَيَّدُ چئي، تارِ گِهڙَن توڙي؛
تنين کي ٻوڙي، سائِرُ سَگهي ڪِينَ ڪِي.

٥

جيڏانهن چِتَ چاهہُ گهٽو، آرُ بہ اوڏانهين؛
وچِي وَهُ واڪا ڪيو، تِکو تيڏانهِين؛
ميهارُ مِلائِين، لَهرُنِ منجِهہ، لَطِيفُ چئي.

٦

پَلِيان، پَلِيو نہ رهي، نِرتُون نِينهُن نِبارُ؛
گِهڙان، گهورِيو چِندُڙو! اُتَلَ مُون اَپارُ؛
جنِين مَنِ ميهارُ، هَلَڻُ تِنِ حَقُ ٿِيو.

٧

سَندو ڏَمَرَ ڏَهَڪارُ، هَڏَهِين ڪونهي هِنَ کي؛
هِيءَ پاڻِيءَ سين پانهنجو، پُسائي نہ سِينگارُ؛
ڪارَڻِ مُنڌَ ميهارُ، ڪارِيءَ راتِ ڪُنَ تَري.

٨

جيهَرَ لوڪُ جَهپَ ڪَري، ذَرو جاڳَ نہ هوءِ؛
اوهيرَ اَچيو، اَديُون! پَهُ پِريان جو پوءِ؛
جي ڪَچو چوَنِم ڪوءِ، تہ مَرڪُ يانيان مِهِٽو.

٩

تہ ڪَرڪِينءَ سُئِي؟ جي سِيرَ نہ گِهڙِي سُهڻِي؛
هِتِ حياتِيءَ ڏِينهَڙا، هَڏَهن تان نہ هُئِي؛
چِلُي تنهن چَري ڪِئِي، جو ڏِنُسُ اُنَ ڏُهِي؛
سُهڻِي کي، سَيَّدُ چئي، وڏو قُربَ ڪُهِي؛
هُنِئِين هُوندَ مُئِي، پَرَ ٻُڏِيءَ جا ٻِيڙا ٿيا.

١٠

ڪا جا ڪَنِ ڪَرِينِ، پِنِيءَ پُڻِ جهُڻِ پاڻ ۾؛
اَکيُون تنهن آبَ کي، آڏِيءَ اُڪِيرِينِ؛
توڙي تِڪُون ڏِينِ، تہ بہ اُجَ اُنِين کي نہ لَهي.

١١

دائِمَ جا دَرياهَ ۾، سا مَڇِي ڪِنِي ڪوهُ؟
آهس اِيُ اَندوهُ، پاڻِي ڪِتِي پِيان.

١٢

لهرَ مِڙوئِي لالَ، وَهَڻُ کَٿُوريان وتَرو؛
اوٻهارا عَبيرَ جا، جرَ مان اَچنِ جالَ؛
ڪُنَنِ گِهڙِي ڪالَ، سِڪَ پِريان جي سُهڻِي.

١٣

جيڪِي ڏِٺُءِ تارِ ۾، ڪَنڌِي سو ڪَهيج؛
جرُ وڏو، جهاجهَ گهَڻِي، پاندُ مَ پُسائيج؛
ساهَڙُ ساڳاهيج، تہ ثابِتُ لَنگهين سِيرَ مان.

جا ھَڙَ اَندَرِ جِيَّ، ساھَڙَ ڏِني ساهَ کي؛
سا ھَڙَ چُڙي نہ ساهَ جِي، سا ھَڙَ ساھَڙَ رِيَّ؛
ساھَڙَ ميڙِ، سَمِيعَ! تہ سا ھَڙَ چُڙي ساهَ جِي.

وائي

اَکيون پيرَ ڪَري، وَڃجي، وو! وَڃجي.
سُپيرِيان جِي ڳالھِڙي، ڪنھن سان ڪِينَ ڪجي؛
لِڪائي لوڪَ کان، ڳُجَھڙي ڳوٺِ نِجي؛
مُحَبَّتِيءَ ميھارَ جو، سُور نہ ڪنھن سَلجي.

داستان ڇهون

١

ساهڙ جا سينگارَ، اَڄ لِکيا اَڳي هُئا؛
نڪا ڪُنُ فَيَڪُونُ هُئِي، نَڪا ٻِي پَچارَ؛
مَلَڪَنِئان مَهَندِ هُئِي، توڏِيءَ جِي تَنوارَ؛
مُحَبَّتَ ساڻُ ميهارُ، لايائِين لَطِيفُ چئي.

٢

گهيڙ لَنگهيو گهاري، مِيثاقان ميهارَ ڏي؛
اَلَسْتُ بِرَبِّڪُمْ قَالُوا بلَىٰ، پَرا اِها پاري؛
ڏِسيو ڏيکاري، پِرتِ پِريان جو پيچرو.

٣

اَلَسْتُ اَرواحَنِ کي، جَڏهِن چَيائُون؛
مِيثاقان ميهارَ سين، لَڏيُون مُون لائُون؛
سو موتي ڪِيئَن پانهُون؟ جو مَحفُوظان مُعافُ ٿِيو.

٤

اَلَسْتُ اَرواحَنِ کي، جَڏهِن اَمُرُ ڪيو اَحَدَ؛
هو مَنَ ڪاڍو ميهارَ ڏي، سُهڻِيءَ سِڪَڻ سَدَ؛
دِلو دؤرَ دَرياهَ جي، ڪيو اِرادي اَڏَ؛
جيڪِي آيسِ ڏانهن عَهدَ، سو پاري مُندَ پاتارَ ۾.

٥

’اَلَسْتُ‘ اَرواحَنِ کي، جَڏھِن جاڳايو جَلِيلَ؛
سَنئِين راهَ، سَيَّدُ چئي، سوٽائُون سَبِيلَ؛
وَحدَتَ جِي وادِيءَ ۾، ھوڙين ھي قَلِيلَ؛
دَرياهَ جي دَلِيلَ، لَکين لَھوارا ھيا.

٦

ڪامان، پَچان، پَچُران، لُڇان ۽ لوچان؛
تَنَ ۾ تَؤنسَ پِرينءَ جِي، پِيان نہ ڍاپان؛
جي سَمُنڊَ مُنھن ڪريان، توءِ سُرڪيائِي نہ ٿِئي.

٧

ھارِي راتِ، ھَچو گھڙو، اُٿِيھَ اُوندا ھِي؛
چَنڊ نالو ناهِ ھو، دَرياهَ دَڙَ لائِي؛
ساھَڙَ ھارَڻِ سُھڻِي، آڏِيءَ تي آئِي؛
اِي ھَمُ اِلاھِي، ناتَہ ھُنَنِ ۾ ھيرَ گِھڙي؟

٨

ھارِي راتِ، ھَچو گھڙو، نہ ھا سِيٺھَ ساڻُ؛
وِجھي وَيرَمَ نہ ھري، پِريان ھارَڻِ پاڻُ؛
مُحَبَّتَ کي مھراڻُ، سُھِي سَيءُ پَٽُ ٿِيو.

٩

اورارِ نہ پَرارِ، ويچارِي وَهَ وِچ ۾ !
سُکِي ڏَنِيءَ سُپِرين، ٻِيو مِڙوئِي تارِ؛
تُون گِھڙُ، کِيمَ نِھارِ، ٻُڏَندَنِ سين ٻاجھُون ڪري.

١٠

هِنَ پارِ، نہ هُنَّ، ويچارِي وَهَ وِچ ۾ !
نِيچُ نِھاري نہ گِھڙِي، تنھن ۾ پيس تُنَّ؛
اَللهُ ! سائِڻُ اَمُنَّ، آرانِ ڪنھن اُڪارِئين.

١١

سَھسين سائِرَ گَجَنِّ، توءِ سَھَجَ نہ مَتِي سُھڻِي؛
تہ ڪي نِينھَن چِڃَنِّ، پَرتَھِين پِريُنِ جي؟

١٢

سُپِيريانِ جي تُرَھِي، ٻُڏِي ! هَٿُ مَ لاءِ؛
صُباحَ تو چَوَنداءِ: ”اَسانِ تو اُڪارِيو“.

١٣

سُپِيريانِ جي تُرَھِي، ٻُڏِين، توءِ مَ لَڳُ؛
جي پانِئِين پِرِينءَ مِڙانِ، تہ پُور اُبتي وَڳُ؛
پاءِ تيڏاھِين پَڳُ، ناهِ جيڏاھِين نِجھُرو.

١۴

سُڄِيءَ ٻُڏَنِ جي، ساهَڙُ ساڻِي تن جو؛
لَهرنِ سِرِ لَطِيفَ چئي، ڪُلهِنِ چاڙهيو ني؛
جي پُڇَنِ پَنڌُ پَري، تِنِ اُماڻي اورهُونِ.

١۵

سُڄِيءَ جي سانباهَ ۾، ٻُڏِين، توءِ ٻُڏُ؛
ڪَکَ، ڪاندِيرا، ڪاتيُون، ميڙِي، ٻَڌُ مَ مَڏُ؛
نڪو ساهَڙُ سَڏُ، نڪا سُڄي سُهڻِي.

١٦

جي تو بيتَ ڀانيا، سي آيتُون آهِينِ؛
نِيو مَنُ لائِينِ، پِريان سَندي پارَ ڏي.

داستان ستون

١

ٻوڙئين، چاڙهئين، تُون ڏَٽي! ٻِئي جو دعويٰ رَسي نہ دَمُ؛
هِن مُنهنجي حالَ جو، ميهَرَ تي مَعْلُمُ؛
رَڪُ پيلي جو پَرَمُ، جو اَچي پِيو اَجهور ۾.

٢

کانڌِي ڪَنگَ ٽِياسِ، وَهَڻُ جَنازو سُهٽِي؛
ٻَگها جي ٻيٽَنِ جا، کُلها تن ڏِناسِ؛
اَکئين مَلَڪَ ڏِٺاسِ، توءِ مَنَ کادو ميهارَ ڏي.

٣

اُيو تَڙ ميهارُ، مَلاحنِ سَڏَ ڪري؛
آءُ پِڻُ وِجهان هَتَڙا، اَئِين پِڻُ وِجهو چارُ؛
گهوريون ڪارُونيارُ، مانَ مِلَنئُون سُپِرين.

٤

کَنڌِي جهَليو کانهَن، عاشِقُ اُيو آهُون ڪري؛
تو کِيئن ٻوڙِي سُهٽِي؟ ٻيلِي مُنهِنجي ٻانهَن؛
دَرياهَ! تو تي دانهَن، ڏِيندُسِ ڏِينهَن قِيامَ جي.

٥

جِتي پيرَ پِرَنِ، پُريون پون پَواريُون؛
تانگھ نہ لَڌي تارُئين، مَپُ نہ ماتِيَڙَنِ؛
ڪَنڌِيءَ اُپا ڪيتِرا، سِيٽاهِيا سَنڪَنِ؛
تُون ڪِيئَن تن تَڙَنِ، اَچيو، اَسارِي! گھِڙِين؟

٦

سانيارا سَڌَ ڪيو، اُپا چوَنِم: ”آءُ“؛
هِڪ تِکو ئِي تارِ وَهي، پِيو لُڙُّ، لَهرِيُون ۽ واءُ؛
ساڻِي جن اَللهُ، پُڄان سي نہ پُڏَندِيُون.

٧

هارِي! حَقُّ رَکيج، سانيارا ساهَڙَ جو؛
خوابَ، خيالَ، خَطرا، تن کي تَرَڪُ ڏِئيج؛
اَندَرُ آئِينو ڪري، پِرِ ۾ سو پَسيج؛
اِنهِيءَ راهَ رَميج، تہ مُشاهِدو ماڻِئين.

٨

سانيارا سيئِي، تَنُ جنِين جو طالِبُو؛
مَنُ پريان نيئِي، پِڳھيو پاڻ پِرِي.

داستان اٺون

١

ٻُڌندي ٻُوڙَنِ ڪي، ڪي هاتِڪَ هَٿَ وِجهَنِ؛
پَسو لَڄَ، لَطِيفُ چگّي، ڪيڏِي ڪي ڪَکَنِ؛
توڙي ڪَنڌِيءَ ڪَنِ، ناتَ ساٽِن وچن سِيرَ ۾.

٢

ڪَڇِي ڪانِي ڪانهَن، ٻُڏا ڪَڍي ٻارِ مان؛
يا لَنگهائي، لَطِيفُ چئي، يا ڏُريان ڪري دانهَن؛
ڪَما حَقَهُ ڪَکَنِ جي، آهي ڳالهه اڳانهَ؛
جيڪِي ڏي ٻُڏَنِ ڪي ٻانهَن، ناتَ ساٽِن وچن سِيرَ ۾.

٣

آهِئين هُتِ اُماڻَ، ٻَڌُ تُرَهو تارِ جو؛
لَهريُون، لُڙُ، لَطِيفُ چئي، جَهليا جُنگَ جُواڻَ؛
اُونهي تَڙِ آگهتِيا، آڏي پائي آڻَ؛
جي پِيا مُنهن مهراڻَ، تن ٻانڌِيُنِ ٻيٽُ نہ اُجَهي.

٤

ڪَڇِي ساڻُ ڪَهي، پَڪو پُڇي نہ سُهِٽي؛
لَنگهيو لُڙُ، لَطِيفُ چئي، وَچارَنِ وَهي؛
سا ڪِئَن نِينهَن نهي؟ جنهنڪي نِينهَن نَڏو ڪٽِي.

٥

ڪديا جي ڪلالَ، سي پَسي خالَ خُوش ٿِئي؛
پاڙِيءَ چِتہَ پُسائِيا، ڏاءَ نہ جهَلِي ڏَمالَ؛
سپَڪَ يانيا سُهڻِيءَ، جوبَنَ جي جَمالَ؛
آڪي جا اَحوالَ، مَعُلُمُ ٿيا مهراڻ ۾.

٦

ڪَچو تان ڪوهُ؟ پَڪو نَظَرُ پِريُنَّ جو؛
ساهَڙُ مُنهِنجو سُپِرين، ڏَمَ ڏِنيئِي ڏوهُ؛
جي چِتَو جي چوهُ، تہ پُورينديَسِ پارِ مَٽِي.

٧

ڪَچِي ڪَتہُ نہ جهَليو، ييلو ييو يُرِي؛
سارَ چِڏيائِين سِيرَ ۾، بانهُنِ ڪان بُرِي؛
لَتِي لَهريُون ويئِيُون، چوڏارِي چُرِي؛
هِنئَڙي مَنجه هُرِي، ماهِيَتَ مَلَڪَ الْمَوتَ جي.

٨

ييلي يُلائِي، پَسي چِتہَ چَرِي ٿِئِي؛
”بِرَ! بِرَ! بُڏِي سُهڻِي!“ ويرُنِ ۾ وائِي؛
ڪَچِي ڪيرائِي، لال لَهرنِ وِچَ ۾.

٩

پَٺو ڪَٽِجِ پاڻَ سين، چڱو چِتائي؛
ڪَچو ڏيجِ ڪُلالَ کي، مُنهن تي موٽائي؛
سو سُڻُ هِنئين سين، سُهڻِي! جيڪِي فائِقُ فَرمائي؛
مؤجُون مُنجهائي، مارِيندِيئي مَهراڻَ جون.

١٠

پِرُ، پَلِيرا سُپِرين! پَلا ۾ بيراهَ؛
تو رِءَ تارِي ناهِ ڪا، والِي! تو رِءَ واهَ؛
ساهَڙَ جي صَلاحَ، تَنَ کي ڪَڍِي تارِ مان.

١١

تَنَ کي ڪَڍي تارِ مان، صُلحُ ساهَڙَ جو؛
اُتِ آڏو اَچي ڪِين ڪي، ٻيلِيپو ٻِئي جو؛
ميهَرَ! ڪَجِ مُنهنجو، ڪو اوڪَرُ ڪَنهِين آرَ تان.

داستان نائون

١

جَرِ ٿَرِ تِڪَ تَنوارَ، وَڻَ ٽِڻَ وائِي هيڪِڙي؛
سيپيئِي شَيءِ ٿِيا، سُوريءَ سَزاوارَ؛
هَمَهَ مَنصُورَ هزارَ، ڪَهِڙا چاڙهيو چاڙهئين.

٢

سَيَتِ پچار پرِيُنِ جي، سَيَتِ هوتَ حُضُورُ؛
مُلڪُ مِڙيو مَنصُورُ، ڪِهُي ڪُهَندين ڪيترا؟

٣

لَهرِنِ لَڪَ لِباسَ، پاڻِي پَسَڻُ هيڪِڙو؛
اُونهي تَنهِن عَمِيقَ جي، واري چِڏِ وِماسَ؛
جِتِ ناهِ نِهايتَ نِينهَن جي، ڪوءِ اُتِ پنهنجي ڪاسَ؛
تَڙِن جي تَلاسَ، لاهِ تـ لالَنَ لَڳي ٿِئين.

٤

وَجان ڪِينَ وَري، هُوندَ رءِ چِئِي رَهي رَهان؛
دُونهِينءَ پاسي دوسَ جي، ماڳِهين پئان مَري؛
صُورَتَ نـ سُنهن ڪا، ڪِيسِ چِتَ چِري؛
وِصالان فِراقَ جي، سُڄي ڳالهه ڳِري؛
تيلاهِين تِري، مُنهن ڳِنيو موتيو وجان.

٥

جي قِيامَ مِڙَنِ، تہ ڪَرَ اوڏا سُپِرِينَ؛
تِھانَ پَري سُڄَڻِ، واڌايُونَ وِصالَ جُونَ.

٦

آئُونَ ڪِہ نہ چاڻانَ اِيئَن؟ تہ جَرَ گِھڙِي جوکو ٿئي؛
قَضا جا ڪَرِيمَ جِي، تَنھن ڪان ڪَنڌُ ڪَڍِبو ڪِيئَن؟
هِڪَڙُ لِکِئي، ٻِئي نِينھَن، آڻي اولِيَسِ اول ۾.

٧

نہ ڪاتِيءَ نہ ڪانھَن، نڪو ڏوهُ قَلَمَ جو؛
اَنگُ اُتيئِي لِکِيو، جِتِ نہ رَسي ٻانھَن؛
ڪَنھِن کي ڏِيانَ ڏانھَن؟ قَضا قَلَمُ وَھائِيو.

٨

نَڪو سَنڌو سُورَ جو، نَڪو سَنڌو سِڪَ؛
عَدَدُ ناهِ عِشقَ، پُڄاڻِي پارُ لَھي.

٩

سِڪَ تُنھِنجِي، سُپِرِينَ! اَندر تِي اَجھَلَ؛
ٻَرَڪِيو ٻاھر نِڪري، ڪُوري ڪانئِي ڪَلَ؛
رِءَ سِيراهِيءَ سَلَ، مُونکي ڏِنا سَڄَڻِين.

١٠

ڪِي تران ڪِي تارِ مُون، ڪِي سَگهان ڪِي سَگهُ؛
آڏو ڏيجِ مَ لَڳُ، مُون هيڪِلِيءَ، وَلَها.

١١

ڏِٺي ڏِينهَن ڏِيامَ، ڪوهُ چاڻان ڪهڙا پِرين؟
سَهسين سِڄَ اُلَهِي، واجهائِيندي وِيامِ؛
تنِين سالَ ڏِيامَ، جنِين ساعَتَ نہ سَهان.

ابيات متفرقہ

١

ساهَڙَ ڏاران سُهڻِي، نِسورِي ناپاڪَ؛
نَجاسَتَ ناهِ ڪري، اُنِين جي اوطاقَ؛
هُوءِ جي ڪِيرَ پِياڪَ، پاسي تنِين پاڪَ ٿِئي.

٢

ساهَڙَ ڏاران سُهڻِي، هِيءَ تان جُنبِي جوءِ؛
هِنَ پاڻِيءَ سين پانهنجو، مُورِ نہ مَٿو ڌوءِ؛
جي پِرينءَ پاسي هوءِ، تہ ڪَر توڙِيءَ تَڙُ ڪيو.

٣

ساھَڙَ ڏاران سُھڻِي، ھِي تان جھُڪِي زالَ؛
توڏِيءَ تَپُ شرُوع ٿِيو، ھَيءَ! ھِيٽِيءَ جي حالَ؛
جَڏِيءَ رِءَ جمالَ، اَگھي ٿِي آھُون ڪري.

۴

ساھَڙَ ڏاران سُھڻِي، آھي ۾ آزارَ؛
ڏَمَ پاسي ۾ ڏُکَندو، صِحَتَ وَٽِ سَنگھارَ؛
توڏِيءَ سَندي تَنَ جي، دَوا ۾ دِيدارَ؛
جي پَسي مُنھن ميھارَ، تہ سِگھيائِي سَگِھي ٿئي.

۵

ڏِيھاڙِي ڏَمَرُ ڪري، مَتي مُحَبَتَ مُون؛
تنھِن کي اَچِي تُون، پِريَمِ! ڪوهُ نہ پَلِئِين.

٦

جان جان ھُئِي جِئَري، وِرچِي نہ ويتِي؛
وڃِي پُون پيتِي، سِڪَندِي کي سَڄَڻين.

٧

جان جان ھُئِي جِئَري، ويتِي نہ ويساندِ؛
لُڙھِي لَھرِن پاندِ، مُيائِي ميھارَ ڏي.

٨

وَرُ اُونداھِي راتِڙِي، ڪوءِ چانڊُوٽِيءَ چندان؛
اوري ميھاران، مُنھن مَ پَسان ڪو پِيو.

٩

سائِر ٻوڙِي سُھڻِي، نـ ڏوري نـ ڏِندِ؛
اَکين مَنجھ اُکَنڊَ، مُيائِي ميھار ڏي.

١٠

سانوڻَ لَھِريُون، ٿَرَ وارِي، تِرَ وارَ؛
اِنھان ئِي اَپارَ، مُون سين پَلي پالَ کيا.

وائي

مُنھِنجُون سيپيئِي، آيِل ! ماءِ، مَنَ مُرادُون پُنيُون.
جھڙِي پِريان ڳالھڙِي، تھڙِي ٻِي نـ کاءِ؛
کجي تان کوڙُ ٿِئي، سُڃي تان سيباءِ؛
ويھُ داتا جي دَرَ تي، شُڪُر جَنھن جُڳاءِ؛
کانھي حَدَ حَمَدَ جي، تـ ڪَريان لالَنَ لاءِ؛
ڳَٽِيو، ڳَٽِيان کيتريُون، وَڏيُون وَڏاياءِ؟
سو مُون ھَتان نـ ٿِئي، جيکِي تو جُڳاءِ؛
تو سَڃِيُون، تو سَنديُون، سِڪَن توھِين ساءِ؛
اُجَ تُنھِنجي اُجيُون، لوچِنِ توھِين لاءِ؛
دِلِ دانھُنِ ري نـ رھي، مُون کي ماٺِ جُڳاءِ.

سر سسئي آبري

داستان پھريون

١

جي سِجهائِي سِڪَ، تہ پِڻُ سِڪي سَسُئِي؛
پيتائِين پُنھُونءَ کي، ھڏِ نہ پِڳِيَسِ ھڪَ؛
اِنَ تَڙَ منجھان تِڪَ، ڏِني پاڻَ اُڃَ ٽَئي.

٢

پَسِي جھاجھہ جَمالَ جِي، جنِين پِيتِي پِڪَ؛
اَپِرَ اڳانجھو ٿيو، سُورُ اُنِين کي سِڪَ؛
ھڏِ نہ پِڳِيَنِ ھڪَ، سَدا سائِرَ سِيرَ ۾.

٣

مُحَبَّتَ جَنِ جي مَنَ ۾، تنِ تِشُنگِي تارِ؛
پِي پِيالو اُڃَ جو، اُڃَ سي اُڃَ اُتِيارِ؛
پُنھون پاڻَ پِيارِ، تہ اُڃَ سِينِ اُڃَ اُجھائِيانِ.

٤

مَحَبَّتَ سَندو مَنَ ۾، پُرُ پِيالو جنِ؛
پِيَنِ پَرَچاءُ ناھِ ڪو، ڪنھن جنھن ڏاھِ ڏِيَنِ؛
تنھن نِھايَتِ ناھِ ڪا، جنھن سُيا سُڃَ وڃنِ؛
تِيلانِ اُڃَ مَرَنِ، سَدا سائِرَ سِيرَ ۾.

٥

سَدا سائِرَ سِيرَ ۾، اَندِر لَهي نـ اُجَ؛
پَسَڻُ جو پرينءَ جو، سا سَيائِي سُجَ؛
تيلان مَرَنِ اُجَ، سَدا سائِرَ سِيرَ ۾.

٦

ساجَنَ کارَڻِ سُجَ، مَرُ قَبُولي سَسُئِي؛
اَندَرُ جنِين اُجَ، پاڻِي اُجِيو اُنَ کي.

٧

پاڻِيءَ مَتي جهوپڙا، مُورکَ اُجَ مَرَنِ؛
ساهان اوڏو سُپَرِينَ، لوچي تان نـ لَهنِ؛
دَمُ نـ سُڃاڻَنِ، دانهون کن مُنْهَنِ جئن.

٨

سَسُئِيءَ ڪِينَ سَمجهيو، اوري آريءَ ساڻُ؛
کري پيکُ پُنهونءَ سين، پاڏارِيائِين پاڻُ؛
جَتِ وِڃايو چاڻُ، ٻانيَڻِ ٻَروچَنِ سين.

٩

لَڳي ڪوسو واءُ، لوڪُ مِڙوئي لَهسِيو؛
اُيِنِ مَنجهانَ آيو، ”هيءِ! هيءِ!“ جو هيڳاءُ؛
طُيورَنِ تَنوارِيو، پُنهونءَ پِڄاڻاءُ؛
رَسِيو سُورُ شَبانَ کي، وُحُوشَنِ وَتاءُ؛
مِرُوئَنِ موتُ قَبُولِيو، اَپَرَ اَفسوساءُ؛
بَرَ پِڻُ ڪَن بُڪاءُ، اُڪَنديا اَريءَ لَءِ گهڻو.

١٠

مَهندِ مُحتاجِي ڪَري، پُٺِيءَ پيرُ کَڻيج؛
ڪُبيلياڻِي! ڪيچَ ڏي، حُجَ مَ هلائيج؛
پاڻا ڏارَ پِريتَڻو، سَسُئِي! ساڻُ کَڻيج؛
اوڏِي عَزازِيلَ کي، ويجهي تانَ مَ وَڃيج؛
نا اُميدِي نيج، تہ اوڏِي ٿِئين اُميدَ کي.

١١

ويهُ مَ مُنڌَ! پَنيورَ ۾، هاڙهي هڏِ مَ هلُ؛
ڪُوڙِي ڪَچ مَ ڪڍهين، سَچِي ڳالهہ مَ سَلُ؛
جانِبَ لَءِ مَ جلُ، سُورَ وسارِ مَ سَسُئِي!

١٢

سُکين ٿِيُ مَ سَنرِي، پَسِي ڏُکَ مَ ڏَرُ؛
پَٽي ڪَر مَ پانهنجو، گهوري! اڏِ مَ گهَرُ؛
مارِي! هڏِ مَ مَرُ، مَڃڻُ جِيُ جِيارِئين.

داستان ٻيو

١

پَسِي ڏُونگَرَ، ڏاهِ ! جِمَ هلَڻَ ۾ هيٺِي وَهين؛
لانچي لَهَ لَطِيفُ چئي، پُٺِيءَ ڪيچِيُنِ ڪاهه؛
پُڇِي پُورج، سَسُئِي ! بَلوچاڻِي باه؛
اِنَ وَڙائِتي وَرَ جِي، آسَرَ هڏِ مَ لاهِ؛
جو اَڪِنَئُون اوڏو آه، سو پِرين پَراهون مَ چئو.

٢

هتان ڪَٽِي هتِ، جنِ رَکِيو، سي رَسِيُون؛
ساجَنُ سُونهن سُرتِ، وِڪان ئي ويجهو گهڻو.

٣

جيڪُسِ ياد ڪَياسِ، وَرُ وِجِي وَڻڪارِ ۾؛
جَلِدُ جَرِيدي پَنڌَ ۾، اَدِيُون ! اَجُ ٿِياسِ؛
وَجِي ڪيچِ پُنِياسِ، ٻاروچاڻِي ٻاجهَ سين.

٤

واقُفُ نہ وَڻڪارَ جي، پاڻِي ڪَنيُم نہ پاءُ؛
جَبَلُ جَلدايُون ڪري، تِکَ ڏيکاري تاءُ؛
لَڳِي لُهَ لَطِيفُ چئي، معذُورنِ مَتاءُ؛
اُتي اوڏو آءُ، جِتِ هوتَ هيڪلِي آهيان.

٥

وَڏا وَڻَ وَڻڪارِ جا، جِتِ نانگَ سُڄَڻ نِيلا؛
اُتي عَبۡدُاللَطِيفُ چئي، ڪيا هيڪلِيُن حِيلا؛
جِتِ ڪُڙَمَ نہ قَبِيلا، اُتِ رَسج، رَهبَرَ! راهَ ۾.

٦

ويچارِيءَ وَڻڪارُ، اڳُ نہ ڏِٺو ڪڏهين؛
مَهرَ نہ هئِي ماڙُهين، هو سَيُ هندُوڪارُ؛
جَتُ ڪيائِين يارُ، سُورَنِ ڪارَڻِ سَرَتِيُون!

وائي

هوءِ جي هليا هوتَ سُونهارا؛
مُون نہ وَهيٽا، پنهونءَ سَگِيٽا.
سَسُئِي پُڇي ساٿَ جا، اوطاقُون اوتارا؛
آن ڪي ويندا گڏيا؟ آرِياڻي اِهَ پارا؛
تَلِيُون تؤنرَ هلِويُون، مَيَنِ سِرِ موچارا؛
مُون کي نِيندا پاڻَ سين، ڪامِلَ ڪُرَ اُجارا؛
اَدِيُون! عَبۡدُاللَطِيفُؒ چئي، دوسَ آيا دِلدارا.

داستان ٽيون

١

پُنھونءَ ڇڏيو پوءِ، جانِبَ جَبَلَ ڳولئين؛
تيلاھين تَنگُون ڪَرئين، جيلانھين تون جوءِ؛
ساڄَنُ سُڄَ نِھارئين، ڏُڪِي! ڏوھُ ڪيوءِ؛
ھاڙھي ھوتُ نہ ھوءِ، وري پُڄُ ويتِيُن ڪي.

٢

وِري پُڄُ ويتِيُن ڪي، سَندا پُنھونءَ پارَ؛
ساڄَنَ سَيِءُ ڄَمارَ، ڏُڪِي! ڏورِج ڏِيلَ ۾.

٣

ڪونھي اُتِ ڪوھيارُ، جِتِ تو، پوري! پانئِيو؛
پَندُ مَ ڪَرِ پَھاڙَ ڏي، وُجُودُ ئِي وَڻِڪارُ؛
ڌارِيا پانئِج ڌارَ، پُڄُ پِريان ڪَرَ پاڙُ تون.

٤

سَيِيئِي ساري، سَسُئِي! ڳھرَ ڪُندُون تون ڳھورِ؛
وڃِي ڏُورِ مَ ڏورِ، درا مَنجھ دوسِتُ تيو.

٥

سوئِي ڪَٽيو ساڙُ، سوئِي ڏورئين، سَسُئِي!
ڪَڏھن ڪَنھين نہ ڪيو، چِلَڙَ مَنجھان چاڙُ؛
پُڄُ پِريان ڪَرَ پاڙُ، تہ تون تِئائِين لَھين.

٦

جو تُون ڏورِئين ڏُورِ، سو سَدا آهي ساڻُ تو؛
لالَنَ لَءِ، لَطِيفُ چئي، مَنجهي ٿِي مَعذُورِ!
منجهان پَنئُن پرُوڙِ، تو مَنجهہ آهسِ تَڪِيو.

٧

وَڃِين ڇو وَڻڪارِ؟ هتِ نہ ڳولِئين هوتَ کي؛
لِڪو ڪِينَ لَطِيفُ چئي، پاروچو ڀِئي پار؛
ٿِيءُ سَتِي، ٻَڌُ سَندِرو، پِرتِ پُنهونءَ سين پارِ؛
نانئَي نيڻَ نِهارِ، تو ۾ ديرو دوستَ جو.

٨

هلُ هنئين سين هوتَ ڏي، پيرين ڪَرِ مَ پَنڌُ؛
رائي پُڇُ مَ رَندُ، رِڙهُ رُوحانِي سَسُئِي!

٩

ڪَڇي پَنڌُ، پُڇان تو، ڪيڇِيُن ڪارَڻِ ڪِيئَن؟
بيخود هلِج برَ ۾، آئُون تو چوَان اِيئَن؛
سِڪَڻ ساڄَنَ سِيئَن، مَتان، مُتِي! ڇَڏِئين.

١٠

مَتان، مُتِي! ڇَڏِئين، پريتَڻو پاڻا؛
چاپِنَ جئَن چاڻا، تون پِڻُ هوئِج تن جئَن.

١١

مَتان، مُتِي ! ڇَڏِئين، پاٽان پِرِيتِٽَو؛
ڪَتُورِيءَ ڪَٽو، مَڙهي مَڙهِج مُنهن ۾.

داستان چوٿون

١

هيجُ نہ هوندو جن، سي ڪِيئن وندُر وِيندِيُون؟
وهو وِچ رَهڻ، سَهسين سَڌُن وارِيُون.

٢

سَڌائِتِي سَيَڪا، بُکَ نہ باسي ڪا؛
جيهيءَ تيهيءَ ذاتِ جي، جُنبَش ڪانهي ڪا؛
مون سين هلي سا، جا جِيُّ مِٺو نہ ڪَري.

٣

وَريتيُون! وَرو، آئُون نہ وَرَندِي وَرَ ري؛
جاڏي هنَ جَبَلَ جو، تانگهيندِيَس ترو؛
جَتَنِ ساڻُ ذَرو، نِينهن نِبيرِڻُ نہ ٿِئي.

٤

وجوسيِ وَري، اَئِين جي وَرَن وارِيُون؛
ڦوڙائي فِراقَ جي، سُڃي ڳالہ ڳَرِي؛
ٻُنيان جن ٻَرِي، ڏُونگَر سي ڏُورِيندِيُون.

٥

اَڄ ملندِيَس، ماءِ! ڏاڃا ڪَندِيَس ڪَپڙا؛
جِيجان! جوڳِياڻِي ٿِيان، مون کي جهلَ مَ پاءِ؛
هوتَ ٻَروچي لاءِ، ڪَنين ڪُنرَ پائِيان.

٦

مُون کي پانئِي پاڄَ، ڏيرَ ڏُوراٽا هليا؛
اِڳيان اُتِي اُنِ جي، خُوبُ نـ پَـکـَـمِ ڪاڄَ؛
مَيڙي آپـَ سَرَتِيُون، نَکِي ڳايمِ ڳاڇ؛
سا مُونِ هـتان نـ تِي، جيـکـا رَسَمَ راڄَ؛
آيلِ ! آءُ اَکاڄَ، ٻولُ ٻَروچي وِترو.

٧

پهِرينِ تُون پاريڄ، پارَڻُ پوءِ پُنهونءَ تي؛
ٻولُ مَ وِساريڄ، هـو جو کـَيُءِ هـوتـَ سين.

٨

توسينِ ٻولَ ٻَهونِ، سَهسينِ ساجَنُ جي کـري؛
کـَندِينءَ توءِ کـَهونِ، جي نالو ڳِيـَڙُءِ نِينهنِ جو.

٩

سُٽِي ٻولَ سَندانِ، جِمَ سُمهينِ سَسُئِي !
کـَندِينءَ کـوهُ کـيٽانِ؟ جـ سي اُنِ اورانگهيا.

١٠

سِڄَ اُلَتِي سَسُئِي، رَتـَ وَرَٽـو روءِ؛
پَهي نـ پانڌِي کـو، جنهن کـَرَ پُڇِي لوءِ؛
مُوڙهِي وِجي توءِ، موتَڻَ جِي کـانَ کـري.

١١

چِلان، مَنجھِہ نہ چاھَ، پُران، پَوَنِہِ پُرھَٽا؛
مَتان ھا مُندَ ھَري، موتَڙَ جي مَزاھَ؛
چِتِ سَندو مُون چاھَ، ھاڙھي ھڏِ ھِٽي ھيو.

١٢

موتَڙَ جا مَذھُورَ، جان ھِي چِيَسِ جيڏِئين؛
پَريتِ پِھرئين پُورَ، نيئِي پِھچائِي پُنھونءَ کي.

١٣

موتِي مَران مَ ماءِ! مَوتَڙَ کان اَگِي مَران!
لُچِي لالنَ لاءِ، شالَ پَونديَسِ پيرَتي!

وائي

مَعلُومُ حالُ حَبِيبَ! مُون کي دَردُ قَديمي، وو!
دَردُ جَدِيدِي، حُبَّ حَبِيبي.
آلُودِي آزارَ کان، تولَءِ تِيَسِ، طبِيبَ!
شادِي ڏِئين صِحَتَ جي، غَمِي لاهِ، غَرِيبَ!
اَهئان تِي آھون ھَريان، نَعرو مَنجھ نَصِيبَ!
ھاھلِ آھيان ھُوَڙي، رَسِي لاهِ، رَقِيبَ!
حاذِقُ آھئين ھنَ جو، اَچين شالَ، عَجِيبَ!
دَوا آھِئين دِلِ جِي، پُڇِ پُڇِ رَھيَسِ طَبِيبَ؛
اَلا! عَبدُاللَطِيفُ کي، ھوڙي لاءِ، قَرِيبَ!

داستان پنجون

١

پَڇِي جان پَنيورَ کان، ڏُونگَرُ ڏورِيو مُون؛
ڪاهي رَسِيَس ڪيچ کي، جِتي پارَ پُنهون؛
سَيَتِ آهئين تُون، قَضا ڪَندين ڪِنِ سين؟

٢

پيهي جان پارَ ۾، ڪَيَمِ رُوحَ رِهاڻ؛
تہ نَڪو ڏُونگَرُ ڏيهَ ۾، نَڪا ڪَيچِيُنِ ڪاڻِ؛
پُنهون تِيَس پارَ، سَسُئِي تان سُورَ هئا.

٣

پُنهون تِيَس پاڙهين، ويو سَسُئِيءَ جو شَرَمُ؛
هيڪِليُون هلَنِ جي، پَڇِي تن پَرَمُ؛
جو وِندُرِ ۾ وَرَمُ، سو سودو سَرِيَسِ هتَهين.

٤

پُنهون تِيَس پاڙهين، ويئِي سَسُئِيءَ جي سُونهن؛
خَلَقَ آدمَ علٰي صُوُرَتِہٖ، اِئن وَٽَنِ مَنجهہ وِرُونهَ؛
چِرَي مَنجهان چُونهَ، ڪَٽِي هوتَ هنج ڪيو.

٥

ويئِي سُونھن سَسُئِيءَ جِي، پُنھون ٿِيَس پاڻَ؛
سَپِنِ جي سَيَّدُ چئي، آھي اُتِ اُماڻَ؛
پَنيورَ جا پاڻَ، آڏا عَجِيبَنِ کي.

٦

وَھمَ وِرساياسِ، ناتَ پُنھون آئُون پاڻَ ھئِي؛
پاڻُ وِڃايِمِ پانھنجو، پِئِي پريان جي پاسِ؛
رَتِي عِلمَ نہ راسِ، ڏاران پَسَڻَ پِرينءَ جي.

٧

ھيڪَرَ ھئَڻُ ڇڏِ، تہ اوڏِي ٿِئين عَجِيبَ کي؛
مَارَاَيۡتُ شَيۡئًا اِلاَّ وَرَاَيۡتُ اللهَ، نيئِي اجھا اوڏا نھين اَڏ؛
تہ ھوتُ توھين کان ھڏِ، پِرين پاسي نہ ٿِئي.

٨

ھوتُ تُنھنجي ھنجَ ۾، پُڇِين کُوهُ پَھي؟
وَ فِي اَنۡفُسِكُمۡ، اَفَلا تُبۡصِرُوۡنَ، سُوجھي کَرِ سَھي؛
کڏھن کانہ وَھي، ھوتُ ڳولَڻَ ھتَ تي.

٩

ھوتُ تُنھنجي ھنجَ ۾، پُڇِين کُوهُ پَريانُ؟
وَنَحۡنُ اَقۡرَبُ اِلَيۡهِ مِنۡ حَبۡلِ الۡوَرِيۡدِ، تُنھنجو توھين ساڻُ؛
پنھنجو آھي پاڻُ، آڏو عَجِيبَنِ کي.

ووڙِيَمِ سَيِ وَتاڻَ، يارَ ھارَڻِ جتَ جي؛
اَللهُ بِڪُلِّ شَيءٍ مُحِيُطُ، اِي آرِياڻيءَ اُھياڻَ؛
سَيَ ۾ پُنھون پاڻَ، ھِينھي ٻيو ٻَروچَ ري.

وائي

اَھڪِيءَ آڳَهُ آھي، وو! مون کي تان نہ ڇڏيندوتِڪَ ۾.
پيچي پوءِ پِيَنِ کي، لَڪَنِ ۾ لَڏَ لاھي؛
آرِي اُڳھاڙَنِ کي، پُنھون ڄامُ پَراھي.

داستان ڇھون

١

جُدائِيءَ جو جامُ، ڏِنائُون ڏُکِيءَ کي؛
مَنگَلُ مُنھنجي مَنَ ۾، ٻارِيو ھوتَ حَمامُ؛
اَرکِ تِيو آرامُ، ڪاڪُلُ پَسِي ڪانڌَ جو.

٢

دَردُ نہ لَھي دارُوئين، زُلفَ زورُ ڏِنومِ؛
ڪاڪُلُ ڪالَ ڏِٺومِ، رُخساري تي رُوپَ سين.

٣

ڪاڪُلَ ڪُٺِي جا، ڪَفَنُ تنھن ڪِينَ ٿئي؛
مَنجھ شھادَتَ سانُ، لُڏي ۾ لاڏَ ڪري.

۴

ڏَکا، ڏُونگَرَ چامَ! مَ ڪِر مَعذُورِ تي؛
توتي لَڄَ، لَطِيفُ چئي، آھي سَندِي عامَ؛
مارِ مَ چِئِي مَعذُورِ کي، وَنھيا ڪانڌَ! ڪَلامَ؛
پَرچِجِ پيادِنِ سين، اَللهَ لَڳِ، عَلامَ!
جا نَوازِي اَھنجي نامَ، سا، ھوتَ! مَ ڇَڏِج ھيڪِلِي.

٥

پَير پٽانئِي ڪَنُئَرا، ڏُونگَرَ مَٿي ڏي؛
ڦَٽِيا ڦَڙَ فَقِيرِ جا، سيرُون ٽِيَڙا سي؛
جهڙي تهڙي حال سين، پُري پُنهونءَ ڏي؛
وَڃي، مانَ وَري، ٻانهِيءَ ٻَنڌَڻُ جنهن سين.

داستان ستون

١

وِندُرِ جي وَڃَڻِ، سي مَرُ ٻَڌَڻِ سَندِرا؛
ٻِيُون ڪوهُ ٻَڌَڻِ، ڇوڙي جي ڇَڏِينديُون.

٢

ڏيهُ ڏيهان ئِي ڏُورِ، پَرڏِينهان پَري ٿِيا؛
سيٽَڻِ ڪارَڻِ سَسُئِي، پيئِي پَرانهين پُورِ؛
تُون وَڃِين، هوتَ! حُضُورِ، مُنهنجوجَئَڻُ جيلانهِين ٿِئي.

٣

هيڪانڊِيءَ هوئِي، اُٿِي راتِ رَوان ٿيا؛
ساهُ سَگِي ۾ سُورَ جي، پُنهون وِيو پوئِي؛
رَهُ، قَضا! دَمُ ڪوئِي، تہ هيڪَرَ هيڪاندِي ٿِيان.

٤

هَڏِ نہ ساهُ سُڌِيرُ، دِلِ دَرماندِي دوسَ ري؛
پائي وِيَڙا پِرتِ جو، زوراوَرَ زَنجِيرُ؛
جِيُ جُسو، جاڳِيرُ، هاٿي مِلڪَ هوتَ جي.

٥

عُمِرِ سَپِ عِشقَ سين، پُنهون جي پُڄَڻِ؛
رِيسَ ريذالِيُون تن سين، ڪُڄاڙي ڪي ڪَنِ؟
مارَڳِ جي مَرَڻِ، وڏو طالِعُ تن جو.

٦

وِيتي وَرِ نہ پَوَنِ، سُتي مِلَنِ نہ سُپِرين؛
جي مَتي رَندَنِ رُئَنِ، ساڄَنُ مِلي تن کي.

٧

رائي ڪِي رَنجُورَ، تَڪَرَ توءِ تاڪِيو چڙھي؛
لانچي لَڪ، لَطِيفُ چئي، ھلي ڏانھن حُضُورَ؛
رَھيا سَيِ رُڃَنِ ۾، سَسُئِيءَ جا سالُورَ؛
ساڄَنُ ميڙيُسِ سُورَ، سُکَ نہ ميڙيُسِ سُپِرين.

٨

مَنجهان پَنَ پرُوڙِ، سَيَ مَ پُڇِج، سَسُئِي!
ويھي وَڏي ڍِڳَ مانَ، ڏُٽي وِجھج ڏُوڙِ؛
تہ تون ماٿِئين مُوڙِ، جي پَندِ اِھائِي پارِئين.

٩

ٻَريائِي تہ ٻارِ، ڦُوڪِ تہ لَڳِي اَنبَرين؛
ھِتي جي ھُئَڙَ جُون، وَٿُون سَيِ وِسارِ؛
سَمُوري سَرڪارِ، نيئِي رَکِج ناھِ ۾.

١٠

قَدُ ٻَڏِي، تُون ڪِينُ، پَھُچَندِينءَ پُنھونءَ سين؛
جئَن سِينو ساھئين سَسُئِي، تِئين تَھوارون تِينُ؛
مُنِي! تِيُ مِسڪِينُ، ھِمَّتَ ھوتُ وِجائِيو.

١١

ٻِلَرِ لَڳو ٻاڻُ، پَسو! جوءِ جَرا ٽِئي؛
سا مُنڍَ مَري نہ جِئي، پيئِي پَڇاڙي پاڻُ؛
سَسُئِي سُورَنِ ساڻُ، سَنيوڙِي سَيَّدُ چئي.

داستان اٺون

١

اَڌَر، نِڌَر، اَپِرِي، اَسُونهين آهِيان؛
لُڙهَہ لعُلَ، لَطِيفُ چئَي، وَرَ لَءِ وَهايان؛
هيڄان هَنجُون حَبَ ۾، هوتَنِ لَءِ هارِيان؛
جانِبُ ضَعِيفِيءَ سين، پُنهون پَهايان؛
پِيهان، پَچايان، جي مان نِيو پاڻَ سين.

٢

اَڌِر، نِڌِر، اَپِرِي، آهيان اَسُونهين؛
پِرَ ڏيهي پِرِينِ ڪَيا، مَرَڻَ لَءِ مُونهين؛
سَسُئِيءَ کي سَيِّدُ چئَي، تَنگِنِ ۾ تُونهين؛
هارِي! ڪِئَن هونهين، رِءَ سَمَرَ سَڌُون ڪَرِين.

٣

اَڌِر، نِڌِر، اَپِرِيءَ سَڌَر تَيُ سچِي؛
سُپَڪِ تَيُ، سَيِّدُ چئَي، پَهڻَنِ مَنجهہ پَچِي؛
مَعذُورِ تي مارو ڪيو، اولاڪَنِ اَچِي؛
منجهان راهَ رَچِي، تِيَڙي لالُ، لَطِيفُ چئَي.

٤

اَچِي عِزرائِيلَ، سُتِي جاڳائي سَسُئِي؛
تي بوڙائي دَليلَ، تہ پُنهون ماڙُهو موڪليو.

۵

مُنُڪِرَ نَڪِيرَ ڪي، جڏهن ڏِٺائِين؛
اَڳيان اُٺِي اُنِ ڪي، پُنهون پُڇِيائِين؛
اَدا اِتائِين، ڪو ويوساتُ سَڄَڻَ جو؟

۶

ياياٽِي ٽِي پورِ، پُنِيءَ ڪيچِيُنِ ڪَڪِرا؛
رائو مِڙيوئِي رَتَ، ڪارَڻِ ڪانڌَ ڪَڪورِ؛
لانچِي لَڪَ لَطِيفُ چئَي، اُٽِي ڏُونگَرِ ڏورِ؛
جَتُ وَجِي ٿو زورِ، اُپِرُّ تان اوڏِي ٿِئين.

۷

جُهَتَ پِتي، پِهُ جَهَنگِ، هاڙهي پُڇُ مَ هوتَ ڪي؛
سُورُ سُبِيلِي، سَسُئِي! لَڪَ تَنهِين سين لَنگِهہ؛
تہ سُپيرِيان جي سَنگِ، مُنڌَ! ميڙائو ٿو ٿِئَي.

۸

ڪَرِڪو واڪو وَسُ، وِهُ مَ مُنڌَ پَنيورَ ۾؛
چَڙهي ڏادين ڏُونگَرين، پيرُ پُنهونءَ جو پَسُ؛
ڏورَڻَ مَنجهان ڏَسُ، پَوَندُءِ هوتَ پُنهونءَ جو.

داستان نائون

١

ويھُ مَ وِساري، پُڇا ڪَرِ مَ پَنڌَ جي؛
نِرمَلُ نِهاري، هلَندِن تان هٿِ ڪيو.

٢

اَوَجهڙ اَسُونهَن، ڏيھُ گهٽو ئي ڏورِيو؛
سَگِر رءَ سُونهَن، پهتِي ڪانہ پَنڌُ ڪَري.

٣

واءَ! وِجاءِ مَ سو، پُنِيءَ جنهن پَنڌُ ڪريان؛
چِتا! چِپَرِ پرينءَ جو، پيرُ پَرِنيان تو؛
بَرِ بورائو جو، لَڳِي، متان لَتِئين!

٤

ڏورِ مَ تون ڏوريجِ، صَبرُ ڪَرِ مَ سَسُئِي!
پُرَڻُ چَڏِ پيرنِ سين، وِهڻُ وساريج؛
سُڪَنِ جا، سَيَّدُ چئي، لاڳا پا لاهيجِ؛
هنئين ساڻُ هليجِ، پَنڌُ پاسي پِرَ نِبري.

٥

ڪُهي جا ڪَنيائِين، وِڪَ تَنهين ويجهي ڪَئِي؛
چِڪيءَ چِنائِين، پَنڌُ مِڙوئِي پَبَ جو.

٦

سَؤ ڪوهَ ڪري سَيَڪا، تُون، کُهِي ! کَٽِج وِکَ؛
تاٽِج مَنجهان تِکَ، ته پَنڌُ پاسي پرَ نِبري.

٧

هيڪِلِيائِي هيلَ، پورِيندِيَس پُنهونءَ ڏي؛
آڏا ڏُونگَرَ لَڪِيون، سُورِيُون سُڄَنِ سيلَ؛
ته ڪَرَ ٻيلِي آهنِ ٻيلَ، جي سُور پِريان جا ساڻُ مُون.

٨

دوسِتُ ڏِتائِين دِلِ سين، وِرچِي تان نه وِهي؛
لانچِي لَڪَ، لَطِيفُ چئِي، پَهٽَنِ مَنجِهه پِهي؛
سَندي نِينهن نِهي، ڪِي سَرفِرازُ سَسُئِي.

داستان ڏهون

١

آءُ اوراهُون، سُپِرين ! پَري وَڃُ مَ پِيَّ !
موٽُ، مَرَندِيَس ڇِپَرين، تُون جِيارو جِيَّ؛
هوتَ ! مَ ڇَڏِج هِيَّ، پُنهون ! پِيادِي پَنڌَ مَ.

٢

آءُ اوراهُون، سُپِرين ! ڏُکِيءَ ڏيج مَ ڏاگهُ؛
وَتِ ڇَڏي مُون واگهُ، آرِي ! وئين عِشقَ جو.

٣

هَتان هَڏِ نہ ڇَڏِيان، صَبُرُ شُڪُرانو؛
ذَوقَ زمانو، مُون، وَرَ ! وِيو وِسرِي.

٤

ناهِ جَمِعيَّتَ جانِ کي، هوتَ پُڄاڻا هانِ؛
اَللهَ ! سيئِي آڻِ، جن ساءُ چکايُم سِڪَ جو.

٥

ناهِ جَمِعيَّتَ جانِ کي، هوتَ پُڄاڻا هتِ؛
پُنهونءَ جي پِرتِ، ساءُ چکايُم سِڪَ جو.

داستان يارھون

١

ڪَنُ ٽِيُ، ڪيچِينِ ڪُڇِيو، ڪُڇُ مَ، تا ڪُڇِنَ؛
اِشارَتُون اُنِ جون، سُڪُوتان سُڄَنِ؛
وَتان ويھِي تَنِ، سُڻُ تہ سوزُ پرائِيين.

٢

سُڻُ تہ سوزُ پرائِيين، ”آءُ“ چيائُون اَڄُ؛
ٻولِي ٻِي نہ سِگِيا، ”پاٽا“ چوندءِ ”پَڄُ“؛
واڳي وَٽِ مَ وَڄُ، ٻُڌُ تہ ٻِيائِي لَھي.

٣

ڪَٽارو ۽ ڪوسُ، اگِٽڻِ آريءَ چامَ جي؛
دِيَتَ آھي دوسُ، مارَڳِ ۾ مُينِ جي.

٤

اَکِيُون آريءَ ڄامَ جون، اَنڊِيءَ سين آھينِ؛
ھُو جي وَڻَ وِندُرَ جا، سي مُون سُونھائِينِ؛
ڏِسِيو ڏيکارِينِ، پيشانِي پُنھونءَ جِي.

٦

سَڏَ مَ ڪَرِ سَڏَنِ ري، هلَنِّ رءَ مَ هلُ؛
جَلَنُّ رِءَ مَ جلُ، رُئَڻَ رِءَ مَتان رُئِين.

ابيات متفرقہ

١

اُٺِيو ۽ اُٺِياڪُ، ڪالهوڪو ڪاڏي گَيو؟
وِيو جاڳائي، جيڏِيون، بِره، هيُ بيباڪُ؛
چِرُ ڦُر ڪاري چاڪُ، سُورُ سُمهاري ڪِينَ ڪِي!

٢

جان ساماٽيئن، سَسُئِي! تان ويسُ وِڙَنِ جو ڪَرِ؛
لاهي لَجَ، لَطِيفُ چئي، ٿِيُ بيگارِياڻِي بَرِ؛
تہ وينديِ پوَئِي وَرِ، اَگِيان هوتَ حُضُورَ ۾.

٣

مُنڌَ نہ مَنجهان تن، پَسي لَڪَ لُڏَنِ جي؛
جا پَرِ ڪاهوڙِينِ، سا پَرِ سِکي سَسُئِي.

۴

مُنڌَ مَ مَنهِن ويهُ، اُپِي اوسِرُ اُسَ ۾؛
تو سيئِي سيڻَ ڪيا، ڏُورِ جنِين جو ڏيهُ؛
پاڙي پاڙي پيهُ، وَٽُ پُڇَندِي پِرينءَ ڪي.

۵

اولاڪَنِ اَچِي، مَعذُورِ تي مارو ڪيو؛
مَتان، وَرَ وِسارِئين، مَنجهان ڪُرَ ڪَچِي!
لاهي لاڳاپا لَنگِهه تُون، سيڻَنِ ڏانهن، سَچِي!
مَنجهان راهَ رَچِي، ڏِيندينءَ لَعْلَ، لَطِيفُ چئي.

سر معذوري

داستان پهريون

١

هَلندي هوتَ پُنهونءَ ڏي، ڪُهِجَنِ ڪي ڪوتِيُون؛
پَهَڻُ تنين پَٽَ ٿِئي، جي لاءِ لالَنِ لُوتِيُون؛
سَيُ سَهيلِيُون سِڪَ کي، چُنجهُون ۾ چُوتِيُون؛
بانيَڻِ! ٿِيُ بُوتِيُون، تہ ڪُتا ڪِيَنِئي ڪيچَ جا.

٢

تن پيئِي جانارَنِ يادِ، جي پاريلَ پُنهونءَ ڄامَ جا؛
سَندي لا لَنِ لاڏِ، مُئانِ پوءِ مَنڌُ ٿِئي.

٣

جاڳايَسِ جَنبُورَ، ڪُتي قَرِيبَنِ جي؛
بَهِي پؤنڪِي اُٿيو، گِهڏِي مَنجهان گُهورَ؛
سَيِ لاهِيندو سُورَ، گِري هِنَ غَرِيب تان.

٤

ڪُتو طالِبُ ڏُوندَ جو، اسين ڪُتي ڪِيڙَ؛
چُهِنّي آهي چِيڙَ، ڪارايي جي ڪَنَ ۾.

٥

سَڱبانَ سِينڌارِيا، ٻَچِيا، تي ٻَھَنِ؛
ڦِريا نـ فَرمانَ ڪانِ، مُلھُ نـ موتِيَڙَنِ؛
ڪونھي ڏوھُ ڪُتَنِ، ڏاڪارِيا، ڏاڙھِينِ تا.

٦

ڏَڪا، ڏُونگَرَ جا مِرُونِ، مَرُ تا مُونِ تي ڪَنِ؛
پُڙَندا ڪِينَ پَرِيَتِ تي، ھِنَ جا سَڌَرَ تا سُڄَنِ؛
سَڄَائِيءَ جي، سَيَّدُ چَئي، آھي سُڌِ سَيَنِ؛
ھُوندَ نـ ھِتِ تَرَنِ، پر قَرابَتَ ڪَمُ ڪيو.

٧

سَڌَرَ سِينَ سَڱُ ڪري، پَرَڪَندِينَ پِيياسِ؛
ڪيرَ بِرھَمَڻِ؟ ڪِنَ جي؟ ڪيرُ جاٽي ڪيٽاسِ؟
ھُوندَ نـ سِنڌُ سُياسِ، ھِنَ پُرِيِينَ ڪَيَسِ پَڌري.

وائي

خُوبِي مَنجِھ خِفَتَ، اي! دوستَ! دِقَتَ، آھي عَبدُاللَّطِيفُ ڪي.
مَدَحَ مون ڪانَ نـ ٿِئي، سَندي سُورَ صِفَتَ؛
ھِجي ڪريانَ ھيجَ سِين، مُطالِعُ مَحَبَتَ؛
حُزنُ ھوتَ پُنھونءَ جو، رُڳيا ئِي راحَتَ؛
پِريانَ جي پِستانَ جو، فاقو ئِي فَرحَتَ.

داستان ٻيو

١

اَدِيُون ! وَرُ اُڳھاڙَ، وِھانءُ جنھن وساريو؛
جيڏِيون ! ڇڏي جاڙَ، سَڀِ نَنگيُون تي نِڪرو.

٢

سَڀِ نَنگيُون تي نِڪرو، لا لَڄِ ڇڏي لوڀُ؛
سُپيرِيان سين سوڀَ، نِندُون ڪندي نـ ٿِئي.

٣

سَڀِ نَنگيُون تي نِڪرو، پَرَھَڻَ ڇَڏي پوءِ؛
مَھَندِ مِڙِنِئان ھوءِ، ڪَھي جا ڪِينَ ڪٽِي.

٤

ڪَھي جا ڪِينَ ڪٽِي، پِرينءَ پَھُتِي سا؛
وِھي ويڙھِجِي جا، وَصُلُ تنھن وِجائِيو.

٥

وَصُلُ تنھن وِجائِيو، سِيندِ سُرمي سِيئَن؛
سا لُوٽِي لِيلان جِيئَن، مَٽِيو جنھن مِٽُ ڪَيو.

٦

ھُوندِيان ھوتُ پَري، اوڏو آھ اَڻَ ھُوندِ کي؛
ساڄَنُ تن سَري، ”لا“ سين لَڏِينِ جي.

٧

لائي خَنجَرُ ”لا“ جو، هَيءِ! خَنجَر کي هَڻُ؛
سَڏُنِ جُون سَيَّدُ چئي، وَڻُون سَپِ وِڍَڻُ؛
پيرُ پَرُوڙي کَڻُ، تہ هَلَڻَ ۾ هوري وَهِين.

٨

هورِنِ هاڙهو لَنگِهيو، ڦِي جَرِيدِي، جوءِ!
هُوندِ جنِين سين هوءِ، هوتُ نہ هُوندو تن سين.

٩

هورِنِ هاڙهو لَنگِهيو، مُٺِي! مُوسَنِ چڙهِ؛
”لا“ سين اُڻِي لَڏِ، ”ڪِينَ“ رَساڻي ڪيچَ کي.

١١

نڪا هِتِ، نہ هُتِ، ڪا ڳُوريءَ سندِي ڳالِ؛
ڪِينَ پَهُتِي مالِ، حالِ پَهُتِي هوتَ کي.

داستان ٽيون

٢

هَلَندي هاڙهو مَٿي، ڪَرَڻُ ڪوهَ پِيامِ؛
اَرڏا آريءَ چامَ ري، گُوندَرَ گُذرِيامِ؛
لڪِيُون، لَڪَ، لَطِيفُ چئي، اورانگهڻَ آيامِ؛
پُرَڻُ پُنهونءَ پُٺِ ۾، اِيُ سَعادَتَ سَندِيامِ؛
مَتَسِ ڪَمَ وِڌامِ، وهان تان نہ وَسِ پِيو.

٢

وَڏو ڪِيمَ وَٽاهُ! اُونچا ڏُونگَرَ! مَ ٽِيو.
ٽِمو مَ نيٽاهُ، تہ پيرُ نِهارِيان پِرينءَ جو.

٣

وارو! مُون وَٽَراهِ! ڪا سُڌِ سُونهَپَ جي نہ ڏِيو؟
وِجهي وَراڪَنِ ۾، مَعذُور کي مَ مُنجهاءِ؛
مَنجهان پاڻَ پِيادِيُون، هادِي ٽِي هلاءِ؛
پِريان کي پَهچاءِ، تہ لِڳي لُوتو نہ ٽِئين.

٤

ڪَنبدا مون پيرَنِ ۾، توٽي لَڪَ لِڳَنِ؛
آڱِر، آڱُوٺي نہ مِڙي، چِپُون پيرَ چِنَنِ؛
ويندي ڏانهن پِرينَ، جُتِي جاتہ نہ پائِيان.

٥

جُتيون سي پائِيندئُون، جنِين پيرَ پِرِين؛
لاٿيُون سَيِ پَرِين، سَسُئِي سُپِيرِيُنِ کي.

داستان چوٿون

١

مَرِي، جِيُ؛ تہ ماٽِئِين، جانِبَ جو جَمالُ؛
تِئِين هُوندَ حَلالُ، جي پَندِ اِهائِي پارِئِين.

٢

مَرُ تہ موچارِي ٿِئِين، اَجَلان اَڳِي اَڄُ؛
جان ڪِي هُئِين جِئري، تہ مُندَ! پَنيوران پَڄُ؛
پُنهونءَ ساڻُ پَهَچُ، تہ مَلَڪَ اَلْمَوتُ ماٽِئِين.

٣

اَجَلان اَڳِي، سَسُئِي! مُندَ! جِئَريائِي مَرُ؛
تولِيان تنهن مَ ٿَرُ، جنهن رُوحُ وِڃايو راهَ ۾.

٤

مَرَڻان اَڳِي جي مُئا، سي مَرِي ٿِيَن نہ ماتُ.
هوندا سي حَياتُ، جِئَڻان اَڳِي جي جِئا.

٥

اُونچو اُتاهون گهٽو، جِئَڻَ کي جَبَلُ؛
مَرَڻَ مُون سين هَلُ، تَ پُنِيءَ تو پَندُ ڪَرِيان.

٦

تو سَڱُ، ساهُ! گهَٽَن سين، جِئَڻَ! گوشي جاءُ؛
مَرَڻَ! مُون سين آءُ، تہ پُنِيءَ تو پَندُ ڪَرِيان.

٧

پَرِ ۾ پَڇِي پِرينءَ کي، مَري نہ ڄاتوءِ؛

”مُوتُوا“، مُنڌَ! نہ سوءِ، ڪَنڌُ ڪُڄاڙِيان ڪاتِئِين؟

داستان پنجون

١

هـَـٿين، پيرين، مُونـَڙئين، هـَلـِج ساڻُ هـِنئـَين؛
عِشقُ آرِيءَ چامَ جو، نِباهي نـِئين؛
جان جان ٿـِي جـِئين، تان پارِڙج ڪـومَ پـُنهُونءَ سين.

٢

هـَـٿين، پيرين، مُونـَڙئين، ڪـَهج پـَر ڪـَپارَ؛
مـَتان، چـوري! چـَڏِ ئين، پـِريتـَـٽي پـَچارَ؛
تـوکـي سـَنـَدَ، سـَسُـئِي! سـَنـدِي لـَنوُ لـَغارَ؛
جي هـُونـِئي هـوتـَ هـَزارَ، تـہ بہ پارِڙج ڪـوم پـُنهُونءَ سين.

٣

ٿـَـڏِيءَ ٿـَـڪِي نـہ وهي، ٿـَـتِيءَ ڪـَري تاڻَ؛
وِڏائين وِٽـَـڪـارِ ۾، سـَسـُئِيءَ پاڻُ سـُـڪـاڻَ؛
پـُڇِي پـَهَ پـَـکِـيـُن کـي، پـيئـِي مـُنـڌَ پـَريـاڻَ؛
ڏِنَسِ ڏيهَ وَٽـِن جـا، تـن الله لِڳـہ اُهـيـاڻَ؛
مـانَ پـَرچـِي پاڻَ، اَچـِي آرِياڻِـي وَري.

٤

تـوڙي وِلاڙُون ڪـَريـن، تـوڙي هـَلـِين وِکـہ؛
لِکـِئي مـَنجهان لِکـہ، ذَرو ضـايـعَ نـہ ٿـِئي.

٥

لِکيو جو نِراڙ، سو اَنگُ کِياڙيءَ نہ ٽِئي؛
پاڙِيو ويٺِي پاڙ، جيڪي لالَنَ لِکيو لوحَ ۾.

٦

ڪَيائِين ڪيچِيُن لاءِ، جُسو جَلاوَتَ؛
ڇَڏِي پيٺِي ڇَپَرين، هارِي سَڀِ حُجَتَ؛
هُئِي نِماڻِي نِستَ، پَنڌِ وڌائِين پاڻَ تي.

٧

ماڙهُو ڏيئِي مِهِٽا، مُون کي ڪَندا ڪوهُ؟
جنهن چورِيءَ ۾ ڇوهُ، سا پٺُون ٿِينڌِي پيرَ تي.

داستان چھون

١

فَردا مُندَ ڦِٽي ڪِئي، نَقدُ ڪنيو نارِ؛
ھِيَ جا واڳُ وِلَھيءَ جي، ويرَمَ ڏي مَ وارِ؛
جانڪِي مُٺِيءَ مار، جانڪِي ميڙِ مُٺِيءَ کي.

٢

مُٺِي ٿي مُدَعا گھُري، موٽُ ٿيو موجودُ؛
اَچِين تہ اَڄُ ڪَرِيان، صُباحَ جو سُجُودُ؛
جانڪِي ني وُجُودُ، جانڪِي ميڙِ مُٺِيءَ کي.

٣

ڏُکِي ٿي ڏَڏورَ، لَھسِي لَنؤ پُنھونءَ جي؛
ڏيئِي آڳِ اَتورَ، سَيِءَ نہ ساڙِي سَسُئِي.

٤

ڏِسَڻُ ڏِکان اَڳَڙو، سَسُئِي! آڻِ مَ شَڪُ؛
ٿِيُ ٻانِھي، پِرَ اوئِيُون، لُڏُ مَ پَسِي لَڪُ؛
وَرُ پُنھونءَ سين پَلَڪُ، کوءِ ٻارھَنَ وره ٻِيَنِ سين!

٥

ڏُکِيءَ سَندِيُون ڏُونگَرين، پَسو! پِٽُون پَوَنِ؛
مُئي پُڄاڻان مُنڌَ کي، روجهہ رُجِنِ ۾ رُئَنِ؛
پُوٽا اِيہِينَ چوَن، تہ ”مُئِيءَ اَسانکي مارِيو“!

٦

ڏُکِيءَ سَندِيُون ڏُونگَرين، اوچِنگارُون اَچن؛
هَٽِي سانگي سَسُئِيءَ کي، ڪِلو ڪَيو ڪَيچِينِ؛
جي هَٿان هوتَ مَرَنِ، هوتُ تَنِين جي هَنجَ ۾.

٧

ڏُکِيءَ سَندِيُون ڏُونگَرين، وَڻَ تَڻَ وايُون ڪَنِ؛
وَٽان ويهِي جَنِ، وَڍِيءَ سي وايوڙِيا.

٨

وَڍِيءَ سي وايوڙِيا، رَتُ نہ ڏِٺو جن؛
موتُ قَبوليو تن، ڏِٺو جن ڏُکِيءَ کي.

٩

وَڍِيلَ تي وايُون ڪَري، ڪُٺَل ڪُوڪاري؛
هُنَ پَنَ پنهنجا سارِيا، هِيَ هنجُون هڏَنِ لاءِ هاري.

وائي

اَچِي، لالَنَ ! لَتِے، مِيان ! مُئِيءَ جو لوڙهه لَڪَنِ ۾.
هو ڪانُ ڪَتُوريءَ هِيرئُون، مُون ۾ صابُڻَ چِتَےَ؛
آرياڻِيءَ اَچِي ڪري، ڪا گَهڙِي مُون وَتِے جتِے؛
ڪَتُوري ڪَشِبُوءِ سين، هارِيائُون هَتِے هَتِے؛
دَردُ مُنهنجي دِلِ جو، تون، ڪامِلَ ! اَچِي ڪَتِے؛
اَديُون ! عَبۡدُاللَّطِيفُ چئي، سِرَ تائِين آهي سَتِے.

داستان ستون

١

آئُون نـہ گَڏِي پِرينءَ کي، سَهَسِين سِڄَ ويا؛
هَلَڻَ ويرَ هِئان، ديکي شالَ دَمُ ڏِيان!

٢

آئُون نـہ گَڏِي پِرينءَ کي، پويون ٿِيو پَساهُ؛
سِڪان ٿِي سَڪِراتَ ۾، رويو پُڇان راهُ؛
شالَ مَ وَڃيمِ ساهُ، ڏاران پَسَڻَ پِرينءَ جي.

٣

آئُون نـہ گَڏِي پِرينءَ کي، آيو عِزرائِيلُ؛
جوراڻي سين جيڏِيُون! نَڪو قالُ نـہ قِيلُ؛
آيو موتَ دَلِيلُ، مارِيندو مُرادَ کان.

٤

وِلاڙِيو وَٽين چَڙهي، رَئي پَسِيو روءِ؛
وِچان جو وِڇُ پوءِ، سو ڪَنهن پَرِ ڪَهِي لاهِيان!

٥

وِلاڙِيو وَٽين چَڙهي، اُونچَن مَٿي اَڄُ؛
لالَنَ ڪارَڻِ لڄُ، باسِيائِين بَردارَ جو.

٦

وِلاڙِيو وَٽين چَڙهي، ڏِيو پَتولي لانگَ؛
تاريءَ تاريءَ چانگَ، سَسُئِيءَ مورَ بَچَنِ جِئَن.

٧

وِلاڙِيو وَٽين چڙهي، پَسو سَگهہ سَندِياسِ؛
آڏِيءَ وَڃيو آڪُڙي، نَڪو پِيُ نہ ماسِ؛
سوئِي سو سيٽاسِ، پَري پڙاڏا ڪَري.

٨

رُڃُنِ ۾ رَڙِ ٿِي، ڪَر ڪووَلَ جي ڪُوڪَ؛
وَلَولو ۽ وُوڪَ، اِيَ تان آهِ عِشقَ جي.

٩

رُڃُنِ ۾ رَڙِ ٿِي، ڪَرَ ڪَرڪي ڪُونجَ؛
نَعرو منجِهہ نِڪُونجَ، اِيَ تان آهَ عِشقَ جي.

١٠

رُڃُنِ ۾ رَڙِ ٿِي، ڪَرَ سارَنگِي سازُ؛
اِيُ عِشقَ جو آوازُ، ماڙهو رَڪَنِ مُنڌَ تي.

سر ديسي

داستان پهريون

١

ڏاگهَنِ، ڏيرَنِ، ڏُونگَرَنِ، ٽِنهِي ڏِنمِ ڏُکَ؛
سي سَڀِ پانيمِ سُکَ، هيڪاندِ ڪارَڻِ هوتَ جي.

٢

ڏاگهَنِ، ڏيرَنِ، ڏُونگَرَنِ، ڏُکَنِ آئُون ڏَڏِي؛
پُڇان پيرُ پُنهونءَ جو، وِجهان وِکَ وَڏِي؛
لِڪِئي آئُون لَڏِي، ناتَ پِٽَنِ ڪيرَ پَندُ ڪَري.

٣

اَگَڙَ مَٽي اوپِرا، جڏهن ڏاگها ڏِٺَءِ ڏِينهَن؛
وَٺِي سَڙُڪَ، سَسُئِي! ويهُ وِهاٽِيءَ سِيئَن؛
چوٽِي سين چانگَنِ کي، جَڙ زَنجِيرُن جِيئَن؛
تَ هوتُ تُنهنجو هِيئَن، هوندِ پُنهون نياڻُون نَ پارَ سين.

٤

اَگَڙَ مَٽي اوپِرا، جڏهن ڏاگها ڏِينهَن ڏِٺاءِ؛
ڪُنجُون جي قُفلَنِ جون، تان ڪنهن لَلِ لِڪاءِ؛
تَ سُيا ٽي سَندِياءِ، ٽِئي سارُوٽِي سَسُئِي!

٥

اَڳي اُٺَ رَڙَنِ، مُون ٻيري ماٺِ ٿِئِي؛
ٻَلاٽِيندي، پاڻَ ۾، ڪُڇيو ڪِينَ ڪُٺَنِ؛
ڪا جا مامَ مُٺَنِ، هِنِ پڻ هُئِي هُنَ سين.

٦

ڇا جي ڏِنگا ڏيرَ، مُنهنجو ڏِينهن ڏِنگو مَ ٿِئِي!
اُٺَنِ ۽ اوٺيڙَنِ جي، ڇا وَهيٽو ويرُ؟
هِيَ ڪَميٽِي ڪيرَ؟ جا اَمرَ ڪي آڏو ڦِري.

٧

ديسِي سيڻَ ڪَجَنِ، پَرديسِي ڪَهڙا پِرين؟
لَڏِيو لاڏُوٽا ڪَيو، پَنهنجي ديسِ وَڃَنِ؛
پُڇاڻان پِريَنِ، ڪَجي بَسِ ٻَنيور ڪان.

٨

اُٺَ مَ اوري آڻِ، ڏاگهَنِ ڏَڏِي آهِيان!
هَٽِي هَتُ هَيَنِ ڪي، پَري نيئِي پَلاڻِ؛
هوتُ مُنهنجو هاڻِ، پُنهون نِيائُون پاڻَ سين.

٩

جَتَ هَڏِهين هُتِ، مُون هِتِ هِنئَڙي ۾ حَلُ ٿِيا؛
ڇَنگُلَ جنِين ڇوڦَرا، راحَتَ تن جي رُتِ؛
ڱُنگَنِ جي ڱُپُتِ، ڇيڙي وِڏِيسِ ڇِپَرين.

١٠

گهَہَ سِر ٿِئي مَ گُسَ، پَٽِي پوءِ مَ پرينءَ تي !
جنهن سِر ساڃَنُ سُپِرين، تنهن اُٺَ مَ لَڳِي اُسَ !
پُنهون پاڪُ پِرُسَ ! هوتَ نہ ڪَڄَن هيڏِيُون.

١١

لَڏِيندي لِباسُ، جَتَن جيڏوئِي ڪَيو؛
اَچي آرِيءَ ڄامَ جو، وَڙَ وَڙَ مَنجهان واسُ؛
مِرُون ڪِيَنِم ماسُ، هَڏَ هَلندا هوتَ ڏي.

١٢

اُٺَ ويرِي، اوٺارَ ويرِي، ويرِي ٽِيَڙِم ڏيرَ؛
چوٿون ويرِي واءُ ٿِيو، جنهن لَٽِيا پُنهونءَ جا پيَرَ؛
پَنجون ويري سِجُ ٿِيو، جنهن اُلَهِي ڪِي اَويرَ؛
ڇَهون ويري ڇِپَرُ ٿِيو، جنهن سَنوان ڪَيا نہ سيرَ؛
سَتون ويري چَندُ ٿِيو، ڪِڙِيو نہ وَڏِيءَ ويرَ؛
واهيري ڄِي ويرَ، ڇُلُون ڪَرِيان ڇِپَرين !

داستان ٻيو

١

مِڙيِ مُندَ ڏي آئِيُون، ساھيڙيُون سَھَجان؛
اَلسَّفرُ قِطعَةٌ مِنَّ النَّارِ، ھارِي! موتُ ھِتان؛
سَگھَ صِراطَ الْمُسْتَقِيمَ جو، اَتيئِي تان اڳيان؛
سي ڪيڇِي نِينڊءِ ڪِيان؟ تُنھنجو نِينھُن نِفاقَ سين.

٢

جڏان ڪُنْ فَيَڪُونَ چَئِي، نِيو آرياٽِيءَ اَرواحُ؛
اَنگُ اڳَھِين لِکيو، مُنھنجو مِيثاقاءَ؛
مَنْ طَلَبَ شَيْئاً وَّ جَدَّ وَ جَدَ، اُتو عَلِيءَ شاهَ؛
اَجا اِن حَدِيثَ جو، مُون آسرو آهِ؛
پُنھونءَ جي پيغامَ تان، مُنھنجو موتُ مُباحُ؛
سَرَتِيُون! دُعا ڪَجاهُ، تہ ميڙائو مُون ٿِئي.

٣

سَبَہَ سِياھِي، آھي آرِيءَ چامَ ري؛
ڪڏھن پَسي ڪا نہ ڪا، رِءَ لالَنَ لالائِي؛
دُودُ دِلِ تان دُورڪَري، ڪَرِ، ساجَنَ! صَفائِي؛
مَنْ لاَ شَيْخُ لَهٗ فَشَيْخُهُ الشَّيْطَانُ، اِنَ رِءَ اُونداھِي؛
ھُوءَ جا ھَلِي ھيڪَلِي، سا گِيرَبَ گَمائِي؛
بِلاَ شَيْخِ مَنْ يَمْشِيُ فِى الطَّرِيْقِ، اِھڙِي اَوائِي؛
تنھن رِءَ تَوائِي، ڪوڙين ٿِيَن ڪيتَريُون.

٤

ڀِنيءَ تا ڀَرينِ، ساٿِيُنِ سَندَ هَٿَنِ ۾؛
ليڙَنِ جو لَطِيفُ چئي، مُون ڪي مَنجھ نہ ڏِينِ؛
هوتُ پُنهون تا نِينِ، اَسُونهِينءَ جو آچِڪو!

٥

پڙَ تا پَلاٽِينِ، اوٺِي اَڄُ اُباڪَرا؛
پَهَ پاريسِيُون پاڙَ ۾، ڏيرَ ڏِهاڙي ڏِينِ؛
هوتُ پُنهون تا نِينِ، ٻاروچِي ٻولِي ڪَيو!

٦

دوڪَ دَهِليا جِتي، گوُرا هَلَنِ نہ گَسَ ۾؛
چَؤسالَ ئي نہ چَلَٽا، ٿِي تَنگَ نِهاري تِتي؛
سُوڏِي اُنِينِ، سَيَّدُ چئي، پوءِ پانچارِيَنِ پِرتي؛
اِنَ اَڙانگي پَنڌَ جِي، ڪا نيشَنِ پوءِ نِرتي؛
سَسُئِي وَڏِي سَتي، جا اَهڙِيءَ پَرِ پَنڌُ ڪَري.

٧

”هَيءِ ! هَيءِ!“ ڪَيو ”هاءِ!“، ٿِي پاڙَ هٽي سِرِ پاهِٽِينِ؛
لَڏائِينِ، لَطِيفُ چَئي، جُوءِ جَتَنِ جي جاءِ؛
شُڪُرَ، بارِ! سَنداءِ، سُتاٽي ساٿِ مڙِي.

داستان ٽيون

١

اَللهَ ڪارڻ، اوٺيا ! ليڙا نِيو مَ لڙَ؛
نِيو نِماڻي پاڻَ سين، پانِھيءَ جهَلي پرُ؛
مُون کي ماري مَنجهه ٿِي، سَندِي هوتَنِ هُرَ؛
ڪَڇو لايان ڪرَ، ڪيچان اوري جي وَران.

٢

ڪيچان اوري ڪيترِيُون، مَعذُورِيُون مُيُون؛
واٽُون وِيهَ ٿِيُون، ڪهُ چاڙهان ڪيهِي ويا؟

٣

ڪيچان آيو قافِلو، جُنگُ سُونهارِيءَ جوڙَ؛
تَلِيارا توڏَنِ ڪي، پِڇِيءَ سُونهَنِ موڙَ؛
دؤلَتَ چايان دوڙَ، جي مُون نِيو پاڻَ سين.

٤

جهوُڙا جن جهُلَنِ ۾، هِيري لکَ هزارَ؛
لَڳا واٽَ وَٺَنِ جا، پُنهونءَ کي پالارَ؛
آن ڪي ويندا گڏِيا، اَهڙيءَ سِٽَ سُوارَ؟
لَنگِهي ڪالهَ قطار، تُون، آئِي ! اَڄُ نِهارِئين !

٥

مِزمانَنِ مَهرِيَ، آٽي جهوڪِيا جهوڪَ ۾؛
چاڙي چَنبَنِ ۾ وِيا، جِئَن باز سَتي بَحرِيَ؛
ڪوهِيارو قَهرِيَ، وِيو نِهوڙي نِندَ ۾!

٦

مُون پانيو مُون وَٽِ، هَميشَهَ هُوندا پِرين؛
ويڙهو ڏيئِي ويڪِرو، پَهري وِيا پَٽِ؛
ساهُ جِنين جي سَٽِ، وِڪيُمِ تي وَڻڪارِ ۾.

٧

مُون پانيو مِزمانَ، هَميشَهَ هُوندا پِرين؛
ڪُهي ڪَميٽِي هَليا، ڪَهِلَ ڪَيائُون ڪانَ؛
ڏيئِي ويا ڏاهِ کي، سُورَنِ جا سامانَ؛
جورو راتِ جُوانَ، جيڏيُون! جَتَ ڪَري وِيا!

٨

بِرهَ مَٽايُسِ بَرُ، ناتَ سُکِي ڪيرَ سَڏُون ڪَري؟
گهَٽو ڏورِيائِين ڏکَ سين، ڏيرَنِ لاءِ ڏُونگَرَ؛
وِري آيُسِ وَرُ، سَفَرَ مُئِيءَ جا سابِ پِيا.

٩

وَرَ ۾ ڪونهي وَرُ، ڏيرَنِ وَرُ وَڏو ڪَيو؛
نِهارِيندِيَسِ نِڪرِيَ، بوتَنِ ڪارَڻِ بَرُ؛
آڏو تَڪَرَ تَرُ، مَتانِ روهَ رَتيُون ٿِئين!

١٠

وَرَ وَراڪا وِچَ ۾، لَکين آڏا لَڪَ؛
هُو جي آڏا حَقَ، سي ڪَندا ڪوهُ ڪَندِيُنِ کي؟

داستان چوٿون

١

وارو ! وَرُ وَڻي وِيا، آرِيچا اَظلامَ؛
آنڊائُون آريءَ جا، پُنهونءَ ڏي پَيغامَ؛
پَهُ ڪَيائُون پاڻَ ۾، مُنهان مَخفِي مامَ؛
سَنيُورا ساٿُ ڪَڍِي، ويساهي وَريامَ؛
ڪاڪِيُون ! راتِ قِيامَ، جيڏِيُون ! جَتَ ڪَري وِيا !

٢

وارو ! وَرُ وَڻي وِيا، ڪَري ڏيرَ ڏَمَرُ؛
هاڻي ٿِيو حَشَرُ، پُنا قَول قِيامَ جا !

٣

وارو ! وَرُ وَڻي وِيا، ڏاڙهِيءَ ڀَنيا ڏيرَ؛
ڏِينديَس ڏاڍِين ڏُونگَرين، اُنين لَءِ اُليرَ؛
ڪيچِ پُهچي ڪيرَ؟ وِجڻَ سين وَسُ ڪَريان.

٤

جَڏِيءَ وَتِ جالي، مانَ اَللهِ ڪارَڻِ لِڪَ سيئَن؛
آهي آريءَ جامَ جي، هِتِ هُتِ حوالي؛
عَيبَ مُون اڳَرا، مانَ نِرمَلُ نِڪالي !
پِرتياڻي پالي، ڪامِلُ نيندو ڪيچَ ڏي !

٥

پِرتَنِ جي پاڙي، جاڙَ گُذارِيَم، جيڏِيُون!
جنِين مُون کي مارِيو، سُورَنِ سين ساڙي؛
اِرادي آڏي، سانگِيُنِ سين سَڱُ ٿيو.

٦

اَسِين پاڻَ پِرتَ، پورهِيَتَ پُنهونءَ ڄامَ جا؛
هوتَ ڪَتُوريءَ هيرَئون، مُون ۾ صابُڻَ ڇِتَ؛
آتَڻَ مَنجِهہ اُگهتَ، ٿانڊُ ٿنهِين جِي مَ ٿَري!

٧

آئُون تان اَهڙِياءِ، جا ٻانهِيءَ کي ٻائِي چوان؛
مُون ٿَمِيڻِيءَ لاءِ، پُنهُون تي پِرتَ ٿِيو.

٨

ڳَڏِيو ڏوٻِيُنِ ڏوءِ، پُنهُونءَ پارِچو هَٿَ ۾؛
اُتي آرِيءَ ڄامَ جو، قاصِدُ آيُس ٿوءِ؛
اِيُ، ٿامِلُ! ٿَمُ نہ سَندوءِ، جِئَنِ پَهَسَ پَچاڙِئين پوتِئين.

٩

نَٿو ٿيچُ پَنيورُ، نَٿو مائِٽَ مُنڌَ جو؛
هورُ مِڙوئِي هِنَ کي، هوتَنِ ٿونهي هورُ؛
زارِيءَ ڏاران زورُ، هَلي ٿونَ حَبِيبَ سين.

داستان پنجون

١

جئن سو هَرَڻُ هُماءُ، سَرگَردان سَنسارَ ۾؛
هِيُ پَڳُ نہ ڪوڙي پَتِئين، هُو ڏَڙَ سِرِ ڏَري نہ ساهُ؛
جيڪُسِ تن مُلاءُ، سَسُئِيءَ سُورَ پِرائِيا.

٢

راتِ ڏِٺائِين روجهَہ، پانءِ ڪِہ اوٺِي آئِيا؛
پِريتَٽي پِرِيُنِ جي، سِڪَڻَ ڪِي سَبُوجهَہ؛
هُئِي گَهٽوا اَبُوجهَہ، سُورَنِ سُنهائِي سَسُئِي.

٣

سَمَرُ جَنِين نہ ساڻُ، هوتُ حِماتِي تن جو؛
ڪَرِي چيچَ چِپَرَ ۾، پُنهُونَ اِيندو پاڻَ؛
تِيندِي رِيجهَہ رِهاڻِ، لَحظِي مَنجِهہ، لَطِيفُ چئي.

۴

سَسُئِيءَ لَنگِهيو سو، مَردَ جنهن ماتِ ڪَيا؛
جَبَلُ وڏو جو، نوُڻِ مِڙوئِي نِينهَن ڪي.

۵

چِپَرُ چَمَرُ پانيان، ڪانيو ۽ ڪارو؛
پَبُ وِجهَندِيَسِ پُٺِ تي، صُبُحَ سَوارو؛
وَجَڻَ مُون وارو، ڪينَ وِهَندِيَسِ وِچَ ۾.

٦

چِڀَرَ ۽ چِمَرَ، تا لَڳَهَ لَڳَنِ پاڻَ ۾؛
ڏايا ڏُونگَرَ ھَرِھَرا، ويڌَ، وِنگايُون وَرَ؛
آئُون پِيادِي پَتِئين، نِماڻِي نِڌَرَ؛
سُورِيُون جِتِ سَگَرَ، اُتِ ٻاتاڙِيءَ ٻِيلِي تِئين!

داستان چھون

١

آڏَ تِرا چا، آهڙا، ڏُونگَرَ کي ڏاڍا؛
ڪَيَمِ آهَ عَجِيبَ کي، سِڪَ مَنجهان سا ڪا؛
پيئِي هتِيڪِي هوَتَ کي، ڪُوڪَ وَڃي ڪَنِ ڪا؛
مُنهنجو وَسُ واڪا، پُڏَنڻُ ڪَمُ پَروچَ جو.

٢

آڏَ ترا چا، آهُڙا، ڏُونگَرَ کي ڏاڍا؛
وَنِي وَرُ واٽَ تِيا، بَر چڙهِي باڪا؛
ڦَتِيا پيرَ فقِيرَ جا، چَڙهندي چڙهاڪا؛
هُيَنِ جيءَ اَندرِ جا ڪا، وِيا پُڄائي پانهِنجي.

٣

ڪَرِڙا ڏُونگَرَ ڪَهَ گَهٽِي، جِتِ بَرپَتَ، سُڄَنِ بَيرانُ؛
ڏاهَنِ ڏاهَپَ وِسِري، تِيا حَرِيفَ ئِي حَيرانُ؛
سَسُئِيءَ لَنگِهيو، سَيِّدُ چئي، مُحَبَّتَ سين مَيدانُ؛
جنهنجو آرِياڻِي اَڳوانُ، تَنهن ڪانهي باڪَ بَهِيرَ ۾.

٤

ڪَرِڙا ڏُونگَر، ڪَهَ گَهٽِي، جِتِ جَبَلَ گُوناگُونِ؛
ليڙَنِ جُون، لَطِيفُ چئي، تَنگِ تَنوارُون پُونِ؛
جنِ ڏِٺو پيرُ پُنهونءَ جو، سي نہ ڪي رُون، نہ چُونِ؛
هُوندَنِ مَتِي هُونِ، لاڳَاپا هِنَ لوڪَ جا.

٥

ڪَرڙا ڏُونگَرَ، ڪَهَ گَهٽِي، جِتِ وِيا روڏا رِنگائي؛
ساڱاپي سيٽَنِ جي، ٿِي وِندُرِ واجهائي؛
رَهيَسِ، رَسُ، لَطِيفُ چئي، تنهن ڪَميٽِيءَ ڪاهي؛
آرِياڻِي آهي، مَنَهِن مَعذُورنِ جي.

٦

ڪَرڙا ڏُونگَرَ، ڪَهَ گَهٽِي، جِتِ مِينهَن وَسَنِ ماڪُون؛
سُڄَنِ ٿِيُون، سَيَّدُ چئي، هاڙهي جُون هاڪُون؛
جِتِ اَنڌيُون اوطاقُون، تِتِ ڪاهي رَسِ، ڪارَڙِي!

٧

ماڻِڪُ مِٺُ سَندومِ، اونداهِيءَ ۾ سوجِهرو؛
حَشَرَ ويلَ حِسابَ ۾، ڇَڏي نـ ويندومِ؛
سارِيو سَڏُ ڪَندومِ، ڪوهِيارو ڪيچَ ڏَٺِي.

داستان ستون

١

پُنھُونءَ سين پِريتِ جو، ڪو جو پيچُ پِيوم؛
پَنيي هِنَ پَنيورَ ۾، وِھَڻُ وِهُ ٿِيوم؛
مَتِيُون موٽَڻُ سَندِيُون، ڪاڪِيُون ! ڪِيمَ ڏِيوم؛
سَرَتِيُون ! ساهُ سَندومِ، ٿِيو حَوالي هوتَ جي.

٢

ڏانجَهنِ تي ڏانجها، ڏِناڻُون ڏُکِيءَ کي؛
لِڳِيَسِ نائُڪَ نينهَنَ جي، ڪُڙهه اَندِرِ ڪا جا؛
ٿَرَنِ ۾ ٿاجا، ڪَري مُنڌَ مِرُنِ سين.

٣

ڪو مُنهِنَ ڪُتَلِ آئِيو، وَسِ نہ ويچارِي؛
هوتَ ! تُنهنجي هَٿَ ري، پَھُچِي نہ پارِي؛
اَچِين جي، آرِي ! تہ پاندَ پُڄِي، لَڪُ لَنگِهيان.

٤

ڪَڏِهنَ تان ٻاجهَ پَئِي، ساڄَنَ ! مُنجُ سَلامُ؛
سِڪَ تُنهنجِيءَ، سُپِرين ! ڪِيو تَنُ تَمامُ؛
هَٿين هاجَ وِهُ تي، نيڻين نِندَ حَرامُ؛
دوسَ ! نہ سَهان دامُ، تُون وِندُرِ تو ويلا ڪَرِين !

٥

بَرُ مِڙوئِي بُوءِ، ڇِپَرَ ڇاڻُون مُڪِيُون؛
بِهَ بِهِ ٿي پِنيورَ ۾، هَنڌَ مِڙيئِي هُوءِ؛
راڻِيُنِ وَرِي روءِ، ڳُوندرَ لَٿا گولِئين.

٦

جِتَنِ سانَ جانڪُون، سَرَتِيُون! مُون سَڱُ ٿِيو؛
ڪَري ڪوهِيارو وِيو، تَنُ ڇِنِي تانڪُون؛
آئُون پڻ تَڏانڪُون، اَتَ ڏُکوئِي آهِيان.

٧

مَتان ڪا، پِڙي! پولَ پاروچِي وِسَهي؛
هُوندَ نہ سُتِيَسِ، سَرَتِيُون! ويهِي رَهِيَسِ وَڙِي؛
جَتَ پَنهنجي جُوءِ ۾، گهارِينِ مانَ گهَڙِي؛
ڪيچِيُنِ آئُون نہ ڪَڙِي، ڪنهن ڏُکِيءَ ڏاوڻُ ڏائِيو.

٨

اَدِيُون! آئُون نہ تِيئَن، جِيئَن پِرِيتَٽو پِرِيُنِ سين؛
پَڏِي سُتِيَسِ نہ سوگهو، ڇِلُوَرُ ڇاتِيءَ سِيئَن؛
ڪيچِي ڪاهي ڪَرَها، مُونهان وَجَنِ ڪِيئَن؟
ڏوهُ مُنهنجي ڏِينهَن، پُنهونءَ کي ڪا مَ چَئِي.

٩

وَرَ ! مَ وِساريج، آهِيان تُنهنجي آسِري؛
ڏاڍو ڏُونگَرَ جو سُڄي، سو لُطفُون لَنگهائيج؛
اُسِري اُتَهِين، وِيرَ ! تُون، آرِي چامَ اَچيج؛
نِماڻِيءَ کي نُورَ سين، لالَنَ ! لَڏائيج؛
ظُلِمَتَ جا زمين جِي، سا نِرمَلَ ! نُورُ ڪَريج؛
ڪامِلَ ! ڪَنِ ڪَريج، فَرياديُون فقِير جون.

وائي

چورِي چِڏِ مَ چِپَرين، پاروچِلَ ! پانهِي؛
جانِبَ جَهڙو جَڳَ ۾، ناهي ڪو ثانِي؛
پُنَهلَ ! نيو پاڻَ سان، پورهَيتَ پِرتِياڻِي؛
پورهيو ڪَندِيَس پِرَ جو، پِرِيندِيَس پاڻِي؛
هوتَ ! مَ چِڏِيو هيڪلِي، هِيءَ جا وِندُرَ وڪاڻِي؛
اَدِيُون ! عَبدُاللَّطِيفُ چئي، اِيندمِ آرِياڻِي.

سر ڪوهياري

داستان پهريون

١

لَيلَ نہ جاڳينءَ لِڪَ سيئَن، ڪُلِّي نوَمُ ڪَياءِ!
قُمُ ٿِي، پَهُچُ قَريبَ کي، اِجُلسُ تو نہ جڳُاءِ؛
مُٺِي! مهِمانَنِ سين، ويهِي راتِ وهاءِ؛
جيلان نِندَ ڪَياءِ، تي روزُ رَهِين ٿِي راهَ ۾.

٢

اِجُلِسُ ڪَري اُٿِيا، تَنوارِيو توڏَنِ؛
نوَمَ نَوازِينءَ؛ اُنَ جي، مَرُحَبا موڏَنِ؛
رِڙهِي رَسُ روڏَنِ، اَلُيَوم سِيُرُوا، سَسُئِي.

٣

غافِلِ! غَفِلَتَ چوڙِ! تُون ڪِيئَن، اَٿاسِي! اوجِهرين؟
چِپُاتا چَڙهِي ويا، وچِي پَهُتا توڙِ؛
نيٺين نِندَ اُکوڙِ، جِمَ وَرَنِ ۾ واڪا ڪَرين.

٤

آلوڙو اَکينِ، آيَم نِندَ اَياڳَ کي!
هاٿِي هِنَ يَنيورَ ۾، گهارِيان ڪارَڻِ ڪِن؟
اَديُون! اوٺِيڙَنِ، هِنئين سان هاجو ڪَيو.

٥

سُتِينءَ پَير ڀِڳها ڪَري، وَڏي جاڙَ ڪَياءِ،
دَرَ پَرِ اُپِئين دوسِتَ جي، تہ سِرِ پُرِ هُوندَ سُياءِ،
اَصلِ آرِيءَ ڄامَ جِي، سَڳِي تُون نہ سِياءِ،
پُنهُونءَ سين پِياءِ، تِي، نِياڳِي! نِندُون ڪَرِين!

٦

اِيُ ڪَمُ ڪَمِيڻِيَنِ، جِئَن سُمَهَنِ پيرَ ڀِڳها ڪَري،
لوچِينِ چو نہ، لَطِيفُ چئي، هارِي! لَءِ هوتَنِ،
ننداں نِياڳِينِ کي، اوپالا اَچَنِ،
سي پُنهُون ڪوه پُڇَنَ؟ جي سَنجهي رَهَنِ سُمِهي.

٧

سُتِينءَ سَنجهيئِي، مُنهُنَ ويڙهي مُئَنِ جِئَن،
اوجاڳو اَکِيُنِ کي، چاتوءِ نہ ڏيئِي،
هَٿان تو پيئِي، تِي ڪَچو ڪيچِيُنِ ڪَرِين!

داستان ٻيو

١

ڏُونگَرَ! تُون ڏاڍو، ڏاڍا ! ڏاڍايُون ڪَرين؛
مُون تَنَ اَندَرِ تِيئَن وَهِين، جِئَن وَڻُ وَڍي واڍو؛
اِي ڪَرَمَ جو ڪاڍو، ناتَ پَٽَرِ ڪير پَنڌَ ڪَري؟

٢

ڏُونگَرَ! ڏُکَ سَنداءِ، پِرين گَڏِجان تـہ چوان؛
پِنِيءَ ٿِئين پَوارَئون، ٻِيا وِنگا وَرَ سَنداءِ؛
چِڳِي ڪانَ ڪَياءِ، پَيرُ وِڃايُءِ پِرينءَ جو.

٣

ڏُونگَرَ! ڏوراپو، پَهريون چَوندِيَسِ پِرينءَ کي:
”پَهَڻَ پيرَ پِٽُون ڪَيا، تِريُون چِنيُون تو؛
رَحمُ نـہ پِيُءِ رُوحَ ۾، قَدَرُ مُنهنجو ڪو؛
واڪو ڪَندِيَسِ: ’وو! مُون سان جَبَلُ تو جاڙُون ڪَري“‘ !

٤

ڏُونگَرَ! ڏُکوِيُنِ کي، دِلاسا ڏِجَنِ؛
گَهَٽو پُڇِجي تِن کي، جِن وَٽان هوتَ وَجَنِ؛
تُون ڪِئَن سَندا تِن، پَهَڻَ پيرَ ڏُکوئِيين؟

٥

ڏُونگَرَ! ڏُکوئِن کي، ڳَلِ نہ سُڪا ڳوڙها؛
هُو جي پَهَڻَ پَبَ جا، سي پَڃي ڦِيا پورا؛
ڳُوندَرَ جا گهوڙا، وَڃَنِ جانِ جُدا ڪَيو!

٦

ڪي جي ڪَڍِيا پارَ، ڏُکِيءَ ڏُونگَرَ پاڻَ ۾؛
سُٽِي سا تنوار، مِرُون پِيا مامري.

٧

ڏُونگَرَ پُونِنِ ڪِيرَ، سَڄَڻَ ميخُون ڏُونگَرين؛
هَهِڙا سيڻ سُڌِيرَ، ڪِينَ لَهَندِينءَ ڪي بِيا.

٨

بِئِي ويتا رُوَنِ، ڏُکِي ڏُونگَرَ پاڻ ۾؛
ڪنهنکي ڪِين چَوَنِ، مَنجِهنِ جو پِريتَمُ.

٩

تِپي ڪَندين ڪوهُ؟ ڏُونگَرَ! ڏُکوئِن کي؛
تُون جي پَهَڻَ پَبَ جا، تہ لِڳَ مُنهِنجا لوهُ؛
ڪَنهنجو ڪونهي ڏوهُ، اَمرُ مُون سين اِئَن ڪَيو.

١١

بِرِّيَ! تہ بيلِي گهٽا، ساتِي پُڇِي سُکَ؛
رَفاقَتَ رُجَنِ ۾، ڏُونگَرَ ڪاري ڏُکُ؛
آرِيءَ جو اَهُکُ، مُون رَهَنما راه ڏِيو.

داستان ٽيون

١

مُون کي ڇَڏِ مَ ڇَپَرين، هِتَ، هوتاڻِي! هاڻِ؛
اوڏِي مُنڌَ اُٺَنِ کي، اَللهَ کارَڻِ آڻِ؛
پورهيو کَنڌِيسِ پاڻِ، اَڳِيان آرِيچَنِ جي.

٢

مُون کي ڇَڏِ مَ ڇَپَرين، پوءِ رَهايَسِ ’پاڻِ‘؛
جي پُلايُون ياڻِ، تن کي رَسُ، رَسِيلا، راهَ ۾.

٣

سُتي پَوَنِ ڇِرڪَ، آيلِ! ٻاروچَنِ جا؛
وَمَ وِهاڻِي، وو! ڙي! کوهِياري کِرڪَ؛
ڏَڙُ ڏُوٽِيو تنهن ڏَکَ، جِڏِيءَ جِئڻ نہ ٿِئي!

٤

سُتي پَوَنِ ڇِرڪَ، آيلِ! ٻارَوچَنِ جا؛
پُنهُونءَ جي پَيڪانَ جُون، راسِيُون مَنجهان رُکَ؛
هَنيَمِ هوتَ کِرڪَ، لوچان، لوهُ نہ نِڪري.

۵

جيهِي جي تيهِي، تہ ٻہ ٻانهِي ٻاروچَنِ جِي؛
حُجَتَ هوتَ پُنهونءَ سين، مُون ڪَمِيڻِي ڪيهِي؟
اَصُلِ آرِيءَ ڄامَ جي، پَلِيءَ آءٌ پيئِي؛
هُوءَ جا پائِينِ پيرَ ۾، تنهن جُتِي نہ جيهِي؛
وِساري ويهِي، تن ڪيچِيُنِ کي ڪِيئَن رَهان؟

٦

هُئِي، جي نہ هُئِي؛ تہ ٻہ ٻانِهي ٻاروچَنِ جِي؛
اِنَ سَگَ مُقابِلِ سَسُئِي، سَندِيَنِ تي سُئِي؛
هُنِ تانِ لَڄَ لُئِي، هِنَ جو هَلَڻَ هوتَ ڏي.

داستان چوٿون

١

ڳائِي نـ وائِي، اَديُون ! آرِيچَن جي؛
ڪنهن پَر ڪَهِي لَنگهيان، جَبَلَ جهاجهائِي؛
جيڪسِ واجهائِي، هاٿي مَرَنديَسِ هوتَ لَءِ؟

٢

هَلَڻُ سَهان نـ هوتَ جو، وَڃَڻُ مُون نـ وَسِ؛
اَللهَ ! آرِيچَن جِي، گولِي ميڙَئين گَسِ؛
پِرينِ، پَنهوار ! تو پُڄان، ڏُونگرِيا ! مُون ڏَسِ؛
اَکينِ جِي آرَسِ، مُنڌَ جيهائِي جوڙَ ڪِي.

٣

مُون کي جنِينِ مارِيو، آن ڪي گَڏِيا سي؟
تَنَ ۾ طاقَتَ ناهِ ڪا، اَدا ! اُنين ري؛
سُورُ سَلِتُمِ تي، جيلان ڳالهِ ڳِري ٿِئي.

٤

مُون کي جنِينِ مارِيو، سُڄاتِمَ سيئِي؛
پُنهون پَيڪانَ پَچَندِيا، بِلَنِ تان بيئِي؛
ويچَنئون ويئِي، ٿِي وَهيٽِي سَچٽَين.

٥

پِرَتوو پُنهونءَ جو، سَهائِي، سِياهُ؛
مُنهُن ڏيئِي مُون آئِيو، رَنگارَنگِي راهُ؛
پَهرِين ڏِيندا پاهُ، پوءِ رَڱِيندا رَڱَ ۾.

٦

پِرَتوو پُنهونءَ جو، رُڳيائِي راحَتَ؛
پانئِيان ڏِينهُن پَوارئون، ساڃَنَ لاءِ صِحَتَ؛
مِٿِي مُصِيبَتَ، آرِي ڄامَ جِي.

داستان پنجون

١

رِءَ قَريبَنِ قُوتُ ڪَيو، ويٺي وِره ُ چَران؛
اِنَ عَذابان اَگَهِين، مادَرِ ! چو نہ مَران؟
اَدِيُون ! جو نہ اَوهان، سو مان سُر سَرَتِيُون !

٢

اَدِيُون ! اَگِهي آهِيان، پِريُن پُڃاڻا؛
سي ڪوهِيارا ڪيڙِ وِيا، ساڃَنَ سِياڻا؟
جي سَسُئِي سيباڻ، سي وڃِي ڪيچِ قَرارِيا.

٣

حَقِيقَتَ هِنَ حالَ جِي، جي ظاهِرُ ڪَريان ڏَري؛
لَڳِي ماڻِ مِرُوئَنِ کي، ڏُونگَرَ پوَنِ ڏَري؛
وَڃَنِ وَڻَ ٻَري، اوپِرَ اُپِري ڪينَ ڪي.

٤

حَقِيقَتَ هِنَ حالَ جِي، جي ظاهِرُ ڪَريان زبانَ؛
لَڳِي ماڻِ مِرُوئَنِ کي، رسي سُورُ شَبانَ؛
تاڪَرِ تَڪي ڪانَ، جَبَلُ سَڀِ جَلِي وَڃي.

٥

سارِيان ٿِي سَبِيلَ، پِرِ تَقصِيرُون پاڻَ ڏي؛
مَتان مُون کي ڇَڏِئين، آرِي ڄامَ اَصِيلَ!
وَرُ وِلَهِنِ جا وَسِيلَ! رَسُ، رَهَبَرَ! راهَ ۾.

٦

سرَتِيون سُوراتِنِ جي، ڪوهُ ٿِيون پٽَرِ پوَنِ؟
ڳھاءُ نـ لڳُنِ ڳَهٽَ جو، رِيا مان ٿِيُون رُوَنِ؛
چيتارِيو نـ چوَنِ، پارَ مُنهِجي پِرِينءَ تان.

داستان ڇھون

١

ڪَنهِن پَر رُئان پِرينءَ کي؟ اَندَر ناهِ اُساٽَ؛
لوهُوڪا لَڪَنِ ۾، ويرِي مَٿي واٽَ؛
ڇِپَر ۾ ڇُونڇاٽَ، ڏِٺَم ڏُکوئِنِ جا.

٢

ڪَنهِن پَر رُئان پِرينءَ کي؟ پَڇَڙَ ناهِ پَچارَ؛
اَندَر تِي آهُون ڪَريان، ڪاٽِي مَنجھ خُمارَ؛
گِريي جي گُفتارَ، ٻِيءَ يَتِ ٻاروچَنِ ۾.

٣

سُڄَ وَسَندِي تن کي، جوشَ جَلايا جي؛
طالِبَ جي تحقَيقَ جا، نِينهُنَ تنين وَٽِ ني؛
تيڏِي پَسي تي، هُو تان آهي هيڪڙو.

٤

ٻِيُون ڏيئِي ٻَنِ کي، هَلِج پاسي هيڪَ؛
وَرُ نـ سَهي ويڪَ، تُون، تيڏِي! تِئايُون ڪَرِين.

٥

اَڄا تُون اَواٽَ، واٽان پاسي ويسِري؛
سُونهِين تِي سُواٽَ، تـ مَنجهان دِلِ دڳُ لَهِين.

٧

پانهِين، پسِي پَبُ؛ مَتان ڪا، مُندَ! ڏِئين؛
اَگيان ڪَؤمَ ڪَبُ، اِيُ قالِي آڏو ڪيچَ ڪي.

سر حسيني

داستان پهريون

١

لَڙُ مَ، لاڙائُو ٿِيو، هَلِي ڪَرِ هِمَٿَ؛
سِجُ سامُهون مُنهَن ۾، مَتان ڪَرِئين ڪَٿَ؛
سُپيرِيان جي سَٿَ، ڳاڙهي سِج ڳالهِه مِڙين.

٢

اُلَهِي سِجَ اوير ڪِي، ڏِٺائين ڏونگَرُ؛
سَسُئِيءَ کي سَيَّدُ چئي، سُورَن جو سَمَرُ؛
ڪُتَلِ رَکِيو، ڪَرُ، ويچاريءَ وَٽِڪارَ تي.

٣

ويٺي مُون وِيو، لَڙي سِجُ لَڪَن تان؛
آئُون ڏُورِيندي ڪيترو، پَهَٽَن پيرُ پِيو؟
سُورَنِ ساڻُ سِهو، اَچي ٿِيُم، جيڏِيُون!

٤

سَرَتِيُون! سُڄي سُڄَ، مَتان ڪا مُون سين هَلي؛
پاٽي ناهِ، پَندُ گهٽو، اَڱِيان رائو رُڱِي رُڄَ؛
مَتان مَرِي اُڄَ، ڪا ڏِئي پاراتو پِرينءَ کي.

٥

پَتِيءَ نہ پيرونِ، اوڏِيءَ ڇَڪَ نہ ڇِمِيا؛
پويون ھِيُ پيرونِ، نِينھن نِباھي ھَليا.

٦

سُيءِ ڪا تنوارَ، ڪِي ھُنِئين ٿِي ھَٿَ ڪَٽِين؛
سَوين رُليُون سَسُئِيون، ھوتاڻَن ھزارَ؛
پاروچاڻا پارَ، توڙان تَرسُ نہ سِڪيا.

داستان ٻيو

١

ڪِي ڏَرَتِيِ، ماءِ! ڪِي جَرَ سَندِي سَڄَڻين؛
هَلي ۽ واجهاءِ، ٻِنين جيرَنِ وچَ ۾.

٢

مَتيان مَتي مَڇُ، ٻَريمِ ٻاروچَنِ جو؛
مُون کي طَعنا تي ڏِئين، جِئَن نـ پَرُوڙِئين سَچُ؛
اَمِڙ! اوري اَچُ، تـ سِڃَ سُڃايَنءِ سُورَ جي.

٣

مَتي مَنجهانِ مِينهُن، پَسو! پاڻيءَ جِئَن وَهي؛
مُون ياڻيو نِينهُن، ڇِپِيُون جيري سَندِيُون.

٤

منجهان مُنهنجي رُوحَ، جي وَجي ساڃَنُ وِسِري؛
تـ مَرُ لَڳِي لُوهَ، تَرَ ٻاٻيهو تِي مَران!

٥

پَهِي ڪامَ پِڃاءِ، اَمَڙ! مُنهنجي آسِري؛
ڏيئِي لَٽَ چَرخي کي، پُوٽِيُون پاڻيءَ پاءِ؛
ڪَتِيمِ جنهِين لاءِ، سو ڪوهِيارو ڪيچ وِيو.

٦

ڪوءِ هاڙهو! ٻَنِ هوتَ! ڪوءِ پُنهُون، ٻَنِ پِريتَٽو!
مادَرَ! مُون مَوتُ، پَسَّڻان پرائيو.

٧

ڪوءِ ٻولِي ! ٻَنِ ٻَروچُ ! گھورِي ذاتِ جَتَنِ جِي !
مُون ڪي چَئِي ”لوچُ“ ، پيھِي وِيا ڇَپَرين.

٨

جِئَن جِئَن تَپي ڏِينھَن، تِئَن تِئَن تاڻي پَنڌَ ۾؛
ھو آڳانجھو نِينھُن، ٻانيَڻِ ٻاروچَنِ سين.

٩

جان جِئَين تان جَلُ، ھانھي جاءِ جَلَڻَ ري ؛
تَتِيءَ تَڏِيءَ ھَلُ، ھانھي ويلَ وِھَڻَ جي.

١٠

تَتِيءَ تَڏِيءَ ھاھِ، ھانھي ويلَ وِھَڻَ جي؛
مَتان ٿِئي اُونداھ، پيرُ نہ لَھِين پرينءَ جو.

وائي

شاديءَ جو سينگارُ، آيلِ! مَرَڪ مُنهنجو مُون پِرين.
آهي ڳَهُ ڳِچيءَ جو، ڏِئي هالورا هارُ؛
آهي اُگهاڙِين کي؛ جانِبَ جو جنسارُ؛
آهِئين ڪاجُ ٻُکِيَنِ جو، تُون تان طَعامُ تيارُ؛
اَعليٰ اَچو عِيدَ ۾، دوسِتاڻو دِيدارُ؛
حُسُنَ هوتَ پُنهونءَ جي، ڪَڪوريو ڪوهِيارُ؛
سُڃَ ڪَيائِين سُرَهِي، واسِيائِين وَڻڪارُ؛
چَپَرَ چاتُون مُڪيُون، عَطُرُ ٿِيو آوارُ؛
ڪوڙيين ٿِيا ڪيترا، نالي تان نِثارُ؛
سَدا صلابَتَ جِي، گولِي گِرفِتارُ؛
گهورِيان گهَرُ گِهتِيءَ تان، اَچي جِئان آذارُ؛
اَدِيُون! عَبُدُاللَطِيفُ چئي، مِليو مُون مَنَٺارُ.

داستان ٽيون

١

ڪو ڳُهمندي ڳهورُ، آيمِ پاروچَنِ جو؛
ڇَڏِينديَسِ پَنيورُ، هِنئون هِتِ نہ وندُري.

٢

پَنيورجَنِ سُکَنِ، مُون کي ساٿان ڪارِيو؛
هاٿي سانڍُ ڏُکَنِ، تان ڪِي ڏُونگَرَ ڏورِيان.

٣

پينرُ! پَنيوران، پَڇو تان اُبَهو؛
اَڳِي اِنَ ماڳان، سَرَتِيُنِ سُورَ پرائِيا.

٤

پينرُ! هِنَ پَنيورَ ۾، دوزَخَ جو دُونهون؛
سَوارو سُونهون، پُڇِي پُورِج، سَسُئِي!

٥

پَنيوران اُجاڙُ، سَرَتِيُون! سَکَرُ پانئِيان؛
مُون سين تنهن پَهاڙُ، ڏُکان هَڏِ نہ ڏوريو.

٦

اُجاڙان پَنيورُ، سَرَتِيُون! سَکَرُ پانئِيان؛
آرِياڻي اَتورُ، ڏِنُمِ جِتِ اکينِ سان.

٧

پُلِيو سَپِءُ پَنيورُ، جو پُٺِيءَ هوتَ نہ هَليو؛
شَهرَ سُڃاتو کِينَ کِي، آرِياڻِي اَتورُ؛
ماڻِيو تنِين مورُ، ديکِيو جنِين دِلِ سين.

٨

بُرو هو پَنيورُ، جو آرِياڻِيءَ اُجارِيو؛
لاتو سَپِءَ لوکَ تان، هاڙهي ڏَٺِيءَ هورُ؛
چورِيُون چُرَڻُ سِکيُون، پُنهون کَيائُون پورُ؛
آيو سو اَتورُ، جنهن ڏُکيُون ڏِکَ وهارِيُون.

داستان چوٿون

١

لَڄايا مُونهان، ساجھُرِ تي سيڻَ وِيا؛
پِيَنِ پَنيوران، سُڌِ مُنهنجي ذاتِ جي.

٢

آئُون جي هُيَسِ هَڏُ، اَدِيُون! آرِيچَنِ جو؛
ساٿَ لَڏِيندي سَڏُ، هُوندَ ڪوهِيارا ڪَرِينِ مُون.

٣

هُيَسِ جي سِياءِ، تہ ڪَيَمِ ڏُکَ ڏيرَنِ تي؛
اَدَبَ وچان اُنِ سين، ڳالھِ نہ ڪَيَمِ ڪاءِ؛
ذاتَ مُنهنجِي، ماءِ! ڪَچو تِي ڪيچِيُنِ کي.

٤

ساٿِي توءِ هلَنِ، پَٽَرِ جي وارَ ڪَرِيان؛
جيڪُسِ پاروچَنِ، ڪو ڏِنو عَيبُ اکِينِ سين.

٥

ساٿِيُن سَئِين نہ جاڳِين، پوءِ ڪُڄاڙِيان روءِ؟
اِيَ پَرِ ڪُپَرِ هوءِ، جِئَن هُو سانگِي، تُون سُمَهِين.

٦

مُون سَڏِيندي سَڏڙا، ساٿِي سَڏُ نہ ڏِينِ؛
وِلَهيءَ جي وَٽاڻَ تي، توڏَ نہ تنوارِين؛
هيڏا هاچا تِينِ، بُرِي هِنَ پَنيورَ ۾!

٧

ڪَھان، تان ڪيچانَ پري! وِھان، تان وَتِي مُون!
پُلِي ڏورِيَم پُون، عَبَثُ آرِيءَ جامَ ڪي.

٨

ڪَھان تہ ڪيچان پَري! سُمھان تان سِرَ ھيٺ!
ٻاروچي سين ڏيٺِ، جيڏِيُون! جيھِيءَ پَرِ ٿِي.

وائي

هوتَ! هوتَ! اي هوتا! ڏِيَندِيس ماهُ مِرُنِ کي؛
آئُون جَرا جِيُّ ڪَري.
ڏيئِي باهِ ڀَنيورَ کي، آئُون آيَسِ تو ڳَري؛
آرياڻِي پُنهونءَ ري، مُون کي، سِرتِيُون! تان نہ سَري؛
جَندِي پايو جانِ ۾، ڏُکِي ڏکَ ڏَري؛
آءُ اوراهُون، سَپِرين! وَڃُ مَ، پِيُّ! پري؛
مُون ڏِٺي، مُون وِسَهو، وِرچِي تان نہ وري؛
ڏُکِيءَ جي ڏيکارِئين، ڏاران مُنهَن مَري؛
پيالي پِرِيُن جي، موهِيَس ميٺَ ڪَري؛
آرِيءَ جي عِشقَ جِي، مُون کي اَندِر آڳِ ٻَري؛
توکي توءِ نہ ڇَڏِيان، جي وَڃان ڀُونءِ تَري؛
ڏَڙُ وِجهنديَس ڏُوڙ ۾، مَتو ڏارَ ڏَري؛
هَلَڻُ سُٺِي هوتَ جو، ڏُکِي، پَسُ ڏَري؛
پِرين! ڪَٽِج پانهِنجِيُون، اَکِيُون ٻاجهَ ڀَري؛
اَدِيُون! عَبُدُاللَطِيفُ چئي، مَنَ ڪا مَهرَ ڪَري.

داستان پنجون

١

ليڙن لَنگھ لَسَ، مانباٽِيان مَتي ويا،
وَ ٿِي وَرُ واٽَ ٿيا، پُنهون چامُ پَهسَ؛
هئا وَڏِي وَسَ، ٻاروچا ٻَنيورَ ۾.

٢

ڇِپُون ڇَپَرَ ڪَٽَي، پَهَڙَ پَتَراٽِيُون پانئِيان،
جتي رَهان راتِڙي، مِرُون مُنهنجا مِٿَ؛
سيٽَنِ جيءَ سَهَٽَ، ڏُونگَرُ ڏولي مُون ٿِيو.

٣

مُسافِرنَئُون، ماءِ! وِره وِهايِم وتَرو،
اَچِي ٿِيَم اوچِتي، تن سانگِيُن سين ساٿاءِ؛
جِيجان! جهَلَ مَ پاءِ، هِنئُون هوتَ هَٿِي ويا!

٤

ڪِيئَن اَڙايُءِ پاندُ، پلؤ پرَڏيهيُن سين؟
مَتِيُون مُوڙهيُءِ، سَسُئِي! ڪَيُءِ ڪوهيارو ڪاندُ؛
رُلِي! پانئِيُءِ راندِ، ٻانيَڙِ! عِشقُ ٻَروچَ جو!

٥

مُنهنجو پاڙِيچَنِ، ڪَچو ڪوند ڏِڪِيو؛
پاسي چَڙهِي پُنهونءَ جي، ذاتِ سَلِتِي جَنِ؛
تيلان ٻاروچَنِ، نِڏَرِ چِڏِي نِندِ ۾.

٦

حُسينِيءَ جِي هاڪَ، مادَر ! ماري آهِيان؛
ڏِينهان ڏورَڻُ ڏُکَ سين، راتِيان ڇِڪَنِ چاڪَ؛
ٻِچان يِرَ فِراقَ، مَتان پوئِم پِرينءَ سين.

٧

جيڪِي فِراقان، سو وِصالان نہ ٿِئي؛
اَچِي اوطاقان، مُون کي پِرِيُن پَري ڪَيو.

٨

ڦِري آءُ، فِراقَ ! مُونکي وِصالان وِچُ پيو؛
جي ٿي چِڪِيَم، سي پِرينءَ گڏجِي پُورِيا.

وائي

پُنهون پَريشانُ، ٻَر! ٻَر! نڪو خانُ نہ مانُ؛
هيءِ! هيءِ! حالُ مُنهِنجو.
مُونکي ٻُڪَ بوتَنِ جي، ناقي پانئِيان نانُ؛
شَهرُ صَحرا پانئِيان، مُون ليکي مَيدانُ؛
رُئان تي رُجَنِ ۾، آرِيءَ لَءِ عُريانُ؛
پِيان مُنهُن پَسَڻَ لَءِ، هِتي تِي حَيرانُ؛
آهي آرِيءَ ڄامَ جو، مُون کي ڪارِي ڪانُ؛
ديوانِيءَ کي دِلِ ۾، سُورَن جو سامانُ؛
وِجهج پِڪَ پينارِ تي، پِريَمُ! ڪائِي پانُ؛
ڪَڏهِن ڏِيندو ڪيچَ ۾، مُنِيءَ جو مَڪانُ؟
آهِئين، عَبدُاللَطِيفُ کي، اَگِيان تُون اَڳوانُ.

داستان چهون

١

آيا آسَ ٽِيامِ، ٻاروچا ڀَنيورَ ۾؛
ڀَسِي ڀَھَرَ ڀُنھونءَ جي، نَنھَن سيئَن نيڻ ٿَريامِ؛
گُوندرَ وسِريامِ، سُکَنِ شاخُون مُڪِيُون.

٢

ڏيکارِيُسِ ڏُکَنِ، گُوندرَ گَسُ پِريُنِ جو؛
سُونھائي سُورَنِ، ڪِي ھيڪانڊِي ھوتَ سين.

٣

سَؤ سُکَنِ ساٿي ڏِيانِ، سِرُ پڻ ڏِيان سَٽِ؛
جي مُون مِڙِي مَٽِ، تہ ورہُ وِھايان ھيڪڙو.

٤

سُورَنِ سانگھارو، ڪَڏهِن تان ڪونَ ڪَيو؛
آيَلِ! اوڀارو، ٻاڙودو ٻوڙ وَھي.

٥

لَگُمِ ٻاڻُ ٻَروچَ جو، ڪَرَھا ٿيا قَضاڪَ!
اَھُکِي جا اُٺَنِ کي، سا مَيَنِ پوءِ مَ ماڪَ!
اکَڙِينِ خوراڪَ، پَسَڻُ پَرڏيھيُنِ جو.

٦

ڏُکويُون ڏيھان، جيڪُسِ لَڏي ويئِيُون؛
ھاٺي ڪِنِ مُلانِ، پُڇان پِريُنِ خَبَرُون؟

٧

مُٺِ مُٺِ سُورَنِ سيکنهِين، مُون وٽِ وَٽاٽانِ؛
پِرَيُون کَيو پُٽانِ، وَيا وِهائُو نِکري.

٨

پِيڙي پِيڙي بَنڊُ، سُورائِتي! سَندِرو؛
کيچَ اَڳاهُون پَنڊُ، مَتان لَکَنِ سين لَڳي مَرِين!

٩

ڏُکَ سُکَنِ جي سُونهَن، گهورِيا سُکَ ڏُکَنِ ري!
جنِين جِيءَ وِرُونهَن، سَجَڻُ آيو مان ڳَري.

داستان ستون

١

پُڇَنِ سي پَسَنِ، جِڏهن پِرينءَ کي؛
ڏوريندِيُون ڏِسَنِ، اڳَڻِ عَجيبَنِ جا.

٢

پُڇيو ئِي، تان پُورِ؛ ناتَ پُڇَڻُ هوءِ مَ پِرينءَ کي؛
ڏورَڻِ وارِيُون ڏُورِ، هَڏِ نہ آهِينِ هوتَ کي.

٣

ڏوريان، ڏوريان، مَ لَهان! شالَ مَ مِلان هوتَ!
مَنَ اَندَرِ جا لوچَ، مَپُڻِ مِلَڻَ سان ماٺِي ٿِئي.

٤

آئون ڏورِيَنءَ، شالَ م لَهَنءَ! پِرين! هُئين پَرِي!
هَڏِ نہ ساهَ سَري، تَنَ تَسَلّي نہ ٿِئي!

٥

ڇِڏِيَمِ حُجَّ هَلَڻَ جِي، چَکِيَمِ چاڙهِيڪا؛
اَدِيُون! آڙِيڪا، هِنئڙي پِيَمِ هوتَ سين.

٦

جيڪا ڪَندي سَنگُ، مُون جئن پاروچَنِ سين؛
اَنگِنِ چاڙهي اَنگُ، رُئندِي سا رَتَ ڦڙا.

داستان اٺون

١

آتَڻُ اورانگهي وِيا، آئون ٿي مَران، ماءِ!
پِٺُون ٽِينديَس پيرَ ٿي، ’هَيءِ! هَيءِ!‘ ڪَري هاءِ!
جِئَڻُ مُون نہ جڳاءِ، پِرِيَنِ تان پاسو ڪَيو.

٢

چاڙِي جي چاتومِ، تہ پوندو فلُق فِراقَ جو؛
اَڪَرُ اِرادَتَ جو، ڏُريائين ڏوتومِ؛
پوءِ تان ڪونَ ڪَيومِ، هُوندَ ڪَشالو ڪيچَ ڏي.

٣

ڏُکائِيندِي ڏُونهَڙا، مُنڌَ! سيٽانِي وَڃُ؛
پِرياڻونِ مَ پَڃُ، ساٿُ چَڙهَندو لَڪِيين.

۴

چِڃ مَ قَطاران، ساٿُ چَڙهَندو لَڪِيين؛
مَچُڙِ ٿِئين پُٺان، وَڳَ واٽَ ٿِي نہ لَهِين.

۵

پُڇِيوئِي جان دوستَ، تان پاسي ڪر پَرهيزَ ڪي؛
جنِين ڏِٺو هوتَ، تن ڏِينَ سَيِيئي ڏُور ڪيا.

وائي

مُون کي ڇَپَرِ مَ ڇَڏيجا، ٻاروچا ! پَلَيءَ لَڳِي آهِيان.
ڇورِي ڇِنِي آهِيان، نِينهُن نِباهي نيجا؛
ڇورِي ڇَڏِي ڇَپَرين، ڪيچِي ! ڪِيمَ وَڃيجا؛
پُنهون مُنهنجو آنَ سينَ، ساٿُ سَلامَتَ نيجا.
مون تانَ وَڏُ وِڃائِيو، اَئِين پنهنجو وَڏُ ڪَريجا؛
جوڳِيڪو ويسُ ڪَري، سِگهَڙِي سارَ لَهيجا؛
آرِياڻِي ! عَبدُاللَطِيفُ چئي، مُون تي وَهِلو وَرُ ڪَريجا.

داستان نائون

١

ڪاتِيءَ تان نہ ڪَنهِين، مَنُ وِجهُلَڻَ وَڍِيو؛
ماريَسِ سُورَ تَنهين، جو نہ جِئاري، جيڏِيُون!

٢

جِيءَ مُنهنجو جَنِ، اَنگَڙِيارو وَڍِيو؛
پُڄاڻا پِرِيَنِ، سِبانِ، سَڇو نہ ٿِئي!

٣

رو، وِسانئي راندِ، پَهَ پَرُوڙِج ساٿَ جا؛
هوتَنِ سين هيڪاندِ، هُيَمِ ٻاتي ڏِينهَڙا.

٤

رُئَڻُ ۾ راڙو، مُون نِماڻِيءَ جي نِجُهري؛
ڪُتَلِ کي قَلبَ ۾، قُربَ جو ڪاڙهو؛
هوتَنِ لَءِ هاڙهو، رِجائِيندِيَسِ رَتَ سين.

٥

روئِي ڪَندِينءَ ڪوهُ؟ هاڻي ڪو هوتُ وَري؟
جيڏيُون! جيڏوئِي ڪَيو، ساٿُسِ سينڻَ سِتوهُ؛
ٻوهِي اَٿيان! ٻوهُ، مَتان ڪا مُون سين ڪَري!

٦

ڪاڻِيءَ مَ ڪانيو، مُتِيءَ مَنگُرُ مَ ڏِيو؛
هيڪَرَ اُجهايو، ڏيئي ٻرُ لُهارَ جِئَنِ.

٧

تُون جي ڪالهَ مئِي، تہ ڪالهَ ئِي گَڏِينءَ پِرينءَ کي؛
ڪَڏهن ڪانَ سُئِي، تہ ڪا سَگِهي گَڏِي سَڄَڻين.

٨

اَڳي پوءِ مَران، مَرُ مَران مارَڳـے ۾!
مَتي پوءِ پِريان، خُونُ مُنهنجو جيڏِيُون.

٩

مَرُ، مَتا ڏيئِي، پُنهونءَ ڪارَڻِ پَٻـے ۾؛
تہ سَرَتِيون سيئِي، واڪاڻِينئِي ويٺِيُون.

داستان ڏھون

١

واڪِيو واڪِيو وِڪ، پاڀوھِيو پيرُ ڪَٽي؛
سي نہ چَڙھندِيون ڏِڪ، موڙي پيرُ، مَرَن جي.

٢

وِجھُ وَڏَندِي وِڪَ، مَڇِرُ لِڪَ لَڪائِيين؛
ڏُکَ تِنين کي ڏِکَ، حُبُّ جنِين کي ھوتَ جو.

٣

واڪو ھَڏِ مَ لاهِ، سَڏَنِ مَتي سَڏَڙا؛
مانَ تُنھنجي ڪاءِ، سَگَرَ ۾ سارَ تِئي!

٤

سُورَنِ سانديياسِ، پُورَنِ پالِي آھِيان؛
سُکَنِ جي، سَيَّدُ چئي، پُکي نہ پِيياس؛
جيڪسِ آئُون ھُياسِ، گُرِي گُوندرَ وَلِ جي.

٥

ڪِينھي طالِبَ تاتِ جا، نہ تہ آھي تاتِ تِيارُ؛
ڏورِيان پيو ڏُکارُ، گھورِندَڙ کَٽي وِيا.

٦

ڪنھن جنھن نِينھَن نَنڌاهُ، جي مُون واجھائِيندي نہ وَرو؛
جيڪِي مُئِي ڪنداهُ، سو جانبَ! ڪَرِيو جِئري.

۷

مَتان ٽِئين مَلُورُ، ڪِينَ اَڳاهون آهِيان؛
ڏِسَڻَ ۾ ڪَرَ ڏُورُ، حَدَ ٻِنِين جِي هيڪِڙِي.

داستان يارهون

١

جِئَن اُتُن آرِيءَ چامَ، اُئَن تان اوٺِيُن نہ ڪَيو؛
ٻڙڪِي ٻاهَرِ نِڪِتي، گاڏَرِ مَنجهان گامَ؛
ساهُ ڏِنائِين سامَ، سُتِي سَڳَرَ پَٽِيين.

٢

لَڪِيُون! آن لِڳا، ڪي پلَ پانڌِيڙَن جا؟
توهان گهٽيرو، ماءِ! رُوندا اُوءِ رَتَ وِيا.

٣

ڏوتِيُن چِيُس "ڏُور، ڪيچ اَڳاهُون پَندُ ٿِيو"؛
پاٽا چَڙهِي پُور، وِڪَ وِڌائِين وِترِي.

٤

سَسُئِيءَ جي سِرِيءَ سان، ڪيچَ ڏِٺي ڪانڌِي؛
پَسَڻَ ڪارَڻ پِرِينءَ جي، مُندَ هُئِي ماندِي؛
لَڪَن تان لَطِيفُ چئي، آرياڻِيءَ آندي؛
پُنهونءَ پيراندي، نِماڻِيءَ نَصِيبَ ٿِي.

٥

هَيءِ تو وجي هوتَ، آئُون ڪِ اَڳِيَري ٿِيان؛
مَتان چوءِ بَلوچُ، "ڪَمِيڻِيءَ مان ڪِينَ ٿِيو."

٦

ڪَمِيٽِيُنِ هـَٿان، ٿينِ مُورائِين مَدِيُون؛
تُون ڪَر پاڻَ وَڙان، موٽُ سَپاجها سُپِرين!

٧

نَڪِي ٿِيان سَگَّ ۾، نَڪِي سگِيٽِي؛
آهِيان ڪَمِيٽِي، ذاتِ ٻَروچِيءَ نه جُڙان.

٨

ڪيچِ مَ خَبَرَ هوءِ، هِنَ مُنهنجِي ذاتِ جِي!
مَتان پُنهونءَ پوءِ، لَڄَ مُنهنجِي لوءَ ۾!

داستان ٻارهون

١

ڏِٺان جي ٻَروچ، مُون جئن هوتَ اَکينِ سين؛
مُون کي چَيان ”لوچ“، پاڻا پيئِيُون چَپَرين.

٢

’ووءِ! ووءِ!‘ ڪَندِي وَتُ، مَچِئِڻ ’ووءِ!‘ وسارِئين!
پاٽِي هار مَ پَدِرو، روءُ مَنجهان ئي رَتُ؛
صَبُرُ وڏو سَتُ، سِگها ميڙي سُپِرين.

٣

ماڻِ مارينديءَ پِرينءَ جي، مَچِئِڻ، رُئين رَت!
چوري! چِڏِ مَ سَتُ، هِمَتَ هوتُ وِچائِيو.

٤

جَڙُ جِئري جن سين، مُئي پڻ سين تَنِ؛
جي هِتِ نہ هوتُ پَسَنِ، سي ڪَنهن پَرِ ڪيچ پَسَنديُون؟

٥

اَوجهِڙ وَتان آنءُ، پِيُون سَڀِ سَگِرَ ساڻَ جي؛
جا نِينهَن گِنهَندِي نانءُ، سا مُون جِئن پَوندِي مامِري.

٦

ٻَڌو ڪَنهن ٻَنڌانِ، هِنئڙو هوتاڻِيءَ سين؛
ڪا جا پِيئِسِ ڪانِ، نِبيريانسِ، نہ نِبري!

٧

ڏُونگَرُ ڏَنا نُوڙِ، مُون پارِکُو پُڇِيا؛
هيڪِليُون هلَنِ جي، سي تاکُنِ سَندِي تُوڙِ؛
اِي اَهُڪِي پُوڙِ، سُونهَنِ رِءَ نہ سُتِرِي.

٨

لَکين لوڙائُو، سَهسين آهِنِ سُڄَ ۾؛
بَرَ ۾ بورائُو، کَڙُ، پِيادِي! پاڙَ سين.

٩

نِينهَنِ مَ نالو ڳِڻُّ، پِرِيتَٽي پيرَ ٻِيا؛
سُورَنِ ساڙُ مَ چِڻُّ، وِرهُ وهائِجِ وتَرو.

١٠

سَچَڙُ ڏِٺو جَنِّ، تن ڳِچِيءَ سِرِ ڳَهُ کَيو؛
ٻِيُون کوهُ ٻُجَهنِّ، قَدُرُ کِيمِيا اِنَ جو؟

١١

هارِي! هِنئُون مَ لوڏِ، سُکَنِ پِوَندِينءَ، سَسُئِي!
کوهِيارو تو کوڏِ، اَچِي کَرَهَ قَطارِيو.

١٢

حُسِينِي حُسِينَ لَءِ، ٻِيبِيءَ پاڙَ چِئِي؛
تهان پوءِ تِئِي، خَبَرَ ٻِي خلقَ کي.

سر ليلا چنيسر

داستان پهريون

١

داغُ تُنهِنجو دائِما، ماري مَعذُورين؛
سائينءَ ڪارَڻِ سُپرين! وَڃِجِ مَ ڏُورين؛
آءٌ تو حُضُورين، مَٽِيو وِجهان مَچَ ۾.

٢

مَٽِيو وِجهان مَچَ ۾، هائِيءَ هٿِي هارُ؛
سوڀِي! سُکُ سيَّدُ چئي، ڪَرِئين ڪوهُ قَرارُ؟
راجا رِيساٽو گهڻو، سَتاٽو سردارُ؛
چوڏِسِ چَنيسَرَ چامَ جو، ڏيهان ڏيهِ ڏَهڪارُ؛
ٺاڪُرُ اکِيين ٺارُ، مَٽِئي تي تِي مَتِئين!

٣

چَنيسَرُ چَوَرَنگُ، پِرَنگو لوڪُ پِيو؛
تنهن سين چِنيو سَنگُ، وَڃِيو هارَ هَٽُ چُهِين!

٤

مَٽِئي تي موهِجي، مُوڙهِي ڪَيُءِ مَرَڪُ؛
چِئِي چَنيسَرَ چامَ سين، وڏو تو فَرَقُ؛
وَرِي ويو وَرَقُ، آيُءِ ڏَنءُ ڏُهاڳَ جو.

۵

مَٽِئي مَتي جي ھُئا، تَنِ چِتَنِ ڦيرِيمِ چِتُ؛
ھارُ ڪَتَنديَسِ ھوڏَ ۾، نيبَھُ ٿيندمِ نِتُ؛
ڪؤنرُوءَ جو ڪِرتُ، مُونھان مَتاھُون ٿِيو.

٦

مَٽِيو ناھِ مَٽِيُونِ، جو تُونِ پَسِي ھارُ ھِرڪِئينِ؛
اَصُلِ آھي اِڳَھينِ، سَندِيُونِ ڪُوڙَ ڪَٽِيُونِ؛
اِنَ گھوڙَنِ ھَنئي گھَٽِيُونِ، دوسَنِئانِ دُورِ ڪَيونِ.

٧

تو جو پانيو ھارُ، سو سُورَنِ جو سَڳَرو؛
چنيسَرُ چِتُ ڪٽي، ٿِيو پورِھيَتِ جو پارُ؛
اَوَٽِ جو آچارُ، ڪانڌ ڪَنھِينِ سين مَ ڪَري.

٨

نَ ڪِي ھو ٻانھَڙِيُنِ ۾، نَ ڪِي ڳَرِ ھُئومِ؛
نَ مُونِ، سِيندِ نَ سُرمو، نَ سِينگارُ ڪَيومِ؛
تيلانھ ڪانڌُ سَندومِ، رُڪو ئي رَءِ ڳِڙي.

٩

سونا ڪُرَّ ڪَنَنِ ۾، ڳِچِيءَ ڳاڙھا ھارَ؛
ٻانھُوتا ٻانھُنِ ۾، سِيندِ سَٽِيا وارَ؛
تيلانھَ پِيَّ پچارَ، ڪانڌَ مُنھنجي ڇَڏِئي.

١٠

اُو ڏَمِريو ڏِسُ ! ڄِيلو ھُنھَنِينِ ھارَ جو؛
سُٺو سَڀِ سَرَتِيُون ! وَرُ نہ ڪَنھِين وَسِ؛
دَعَوىٰ ڀَھرِئينِ دَسِ، پَڇِيو ٿو پورا ڪَري.

١١

پُوچا ڏِٺَمِ پيرَ، ڏَڪَڻَ مٿي ڍولَ جا؛
مون ڀانيو تَنھِن ويرَ، ڪوجِھي ڪَندو پَريئَڙي.

١٢

سَوَڙِيين سُتَڙياءِ، پَکو سَھُو وِلاڙيو؛
چَنيسَرَ ڪاندَاءِ ! تان مُون ھِئَن نہ ڀانئيو !

داستان ٻيو

١

ٽِڙڪِي پَسي ٽوڪَ، ٽِرڪِي ٽَڪَبُرَ ۾ پئي؛
اَچيو اَچِيو، ”اِڱَلِي!“، چَئي لِيلا کي لوڪُ؛
اندَرُ اوياڻَ سين، ساڙي ڪَيائُونس سوڪَ؛
ٻالاپَڻَ جو ٻوڪُ، وِيو ويچاريءَ وِسرِي.

٢

هُئِين ءَ تہ گهڻو هُوشِيارُ، ڪَلَ بہ هُيَيءَ ڪانڌَ جِي؟
تو پانيو موچارِي ٿيان، ڳِچيءَ پائي هارُ!
ڪانڌَ ڪُوڙيءَ جو نہ وَٺي، سَئِين پَتين سِينگارُ؛
وَهمَ لَهي وِينجهارُ، دِليُون پَرکي داسَڙو.

٣

وڏيرِي هُياسِ، ميڙو مُون گهرِ سَرَتِيين؛
هَٿَ چُهَڻَ هارَ جي، ڪَڙي ڪانڌَ ٿِياسِ؛
ڍولي ڍيلِياسِ، آيِمِ ڏَنءُ ڏهاڳَ جو.

٤

وَڏيري هُياسِ، چَنيسَرَ جي راجَ ۾؛
دُهِلين دَمامِين، نَقرِين، ٿي پَلپَلِ پُڇِياسِ؛
ڍولي ڍيلِياسِ، ٿِيَسِ ڏُهاڳِڻِ ڏيهَ ۾.

٥

وَڏيرِي هُياسِ، چَنيسَرَ جي راڄَ ۾؛
دائِيين، ٻائِيين، دَربانَنِ، پَرِ ۾ ٿي پُڇِياسِ؛
دُهلين دَمامين، نَقرين، ٿي وِچَ ۾ وهارِياسِ؛
هُيَسِ دادُلِي دوسَنِ جي، ڪَٽي هَلڪِي هارَ ڪَياسِ؛
تِنهان پوءِ ٿِياسِ، ڪانيارِي ڪانڌَ جِي.

٦

هُيَسِ هِندورَنِ ۾، پِييَمِ ڪانءَ پَرُوڙَ؛
مَٿِئي سنَدي مامِري، ڪوجهي وِڌَيَسِ ڪُوڙَ؛
سامُهان ٿِيَمِ سُورَ، وِيو وِلُتي وَلَهو!

٧

لِيلا! جِمَ لَکائِيين، چَئِي چَنيسَرَ ساڻُ؛
وَرَ سين وِڙهيو اُٿِئين، مُوڙهِي! مُٺُءِ پاڻُ؛
پوري! ڪَيُءِ پاڻُ، تي آيُءِ ڏَنءُ ڏُهاڳَ جو.

٨

لِيلا! پُورِي نہ پَئِين، چَئِي چَنيسَرَ ساڻُ؛
تو جو پانيو پانهِنجو، سو رِيساٽو راڄاڻُ؛
پاٽانِ ڏارَ پِرياڻُ، ڪانڌَ ڪَنهنجو نہ وَٽي.

٩

چَئِي چَنيسَرَ چامَ سينِ، لِيلا ! تُونِ مَ لڪاءِ؛
دوسُ تُنهِنجو داسڙو، ڪاندِ وَڏيائِي ڪاءِ؛
تـ ڍولو ڍَڪـَ سَندِياءِ، عَيبَنِ ڪي آڏو پَئِي.

١٠

چَئِي چَنيسَرَ چامَ سينِ، لِيلا ! تُونِ مَ لڪاءِ؛
اِيُ ھـانڊُ ھَنهِجو نـ ٿِئي، نـ ھـا مُونِ نـ تُونِ؛
رُئندِيُونِ ڏِٺيون مُونِ، اِنَ دَرَ مَٿي دادليُونِ.

١١

لِيلا ! حِيلا چِڏِ، جي تُونِ سوِيي ! سِڪِئينِ؛
پائي پاندُ ٻِچِيءَ ۾، پاڻُ غَرِيبيءَ گَڏِ؛
ھَڏِ نـ چَوَندُءِ لَڏِ، جي ھـارُون آڻِئَينِ ھـانڊَ ڪي.

داستان ٽيون

١

چَنيسَرَ سين چاڳُ، مَتان ڪا مُندَ ڪَري؛
جان مُون پوءِ پرُوڙيو، تہ هِيُ نہ ماٺي ماڳُ
ڏَمِريو ڏُهاڳُ، سِگهو ڏِئي سُهاڳڻِيين.

٢

چَنيسَرَ سين چاءُ، مَتان ڪا مُندَ ڪَري؛
ڪانڌَ ڪَنهِين جو نہ وَٽي، گِيرَبُ ۽ گاءُ؛
جي ٽِڙي ٽورَڙِياءُ، تہ دوسَ دَسائي داسَڙو.

٣

سَيِيئي سُهاڳڻيُون، سَيِني مُنهَن جڙاءُ؛
سَيِ ڪَنهِين پانيو پاڻَ کي، تہ اِيندو مُون ڳَرِ راءُ؛
پيتو تَنِ دَراءُ، جي پَسي پاڻُ لَڄائِيُون.

٤

اَوَڳُڻَ ڪَري اَپارَ، تو دَرِ آيَسِ داسَڙا !
جِئَن تو رُسَڻَ سنديون رُوحَ ۾، تِئَن مون پيٽِي ناهِ پَتار !
سائِينءَ لِڳي، سَتارَ ! ميٽِ مَدايُون مُنهِنجيُون.

٥

جي مُون مُوڙهِي مَتِ، تہ تُون پاڻُ سُڄاڻِج سُپِرين !
اصُلِ اَواڻِ جا، عَيبَ ڏِسِي تُون اَتِّ؛
اِيَ، پِرَ! تُنهنجي پَتِّ، جِئَن وِلهيُون ڏِسِي وَلَها !

٦

ڪوڙين تُنهنجُون ڪامِڻيُون، تون ڪوڙِيَن سَندو ڪانڌُ؛
مُون کي چِڏِ مَ داسَڙا ! تہ وَڃان نہ وِڻوانڌُ؛
مون ڳِڇيءَ ۾ پاندُ، تو، چنيسَرَ! هَٿَ ۾.

سر مومل راڻو

داستان پهريون

١

ھالَھ گَڏِيوسُون ھاپڙي، بابُو بيڪاري؛
سامِيءَ سيلو سِرَ تي، مالا موچارِي؛
ڏيئي ڏيڪارِي، ڦَتي دِلِ فقِيرُ ٿِيو.

٢

ھالَھ گَڏِيوسُون ھاپِڙي، جَھِڙو ماهُ مُنِيرُ؛
فَيضُ، فِراقُ فقِيرُ، جوڳِي جاڳائي ٿِيو.

٣

ھالَھ گَڏِيوسُون ھاپِڙي، پَهَرَ سِجَ ڪان پوءِ؛
پَسو سُونهَن ساميءَ جي، رَتَ وَرنو روءِ؛
جو مُنهِن مُومَلَ جي پوءِ، موتَڙُ تَنهِن مَسَ ٿِئي.

٤

ھالَھ گَڏِيوسُون ھاپِڙي، بابُو بانَ بَرِي؛
سائِي سالَ ھُلَهِن ۾، سامِي سونَ سَرِي؛
خَبَرَ ڏي ڪرِي، ھا مُومَلَ جي مَجازَ جي.

٥

بيڪارِيءَ ڪي برَ ۾، وِيو ڪَيفُ چڙهِي؛
ڳالِهيُون ڪَندي ڪاڪِ جُون، ڳوڙها پِيَسِ ڳڙي؛
ڪا جا اَنگُ اڙِي، جِئَن چِتا ڦَٽَ چِڙِي پِيا.

٦

سِڄُ سُياڻي جا ڪَري، سامِيءَ سائِي رُوءِ؛
اَچي تِي عَطُرَ جي، مَنجهان مُڳَٽَ بُوءِ؛
سا ڏيڪارِيهُون جُوءِ، جِئان لاهُوتِي لَعلُ تيو.

٧

جوڳِيءَ تي جڙاءُ، نِسورِوئِي نينهَن جو؛
پِتَنگَ جِئَن پيدا تِيو، سامِي سِڄّ وَڙاءُ؛
آيو ڪاڪِ تڙاءُ، ڪُنوارِنِ ڪَڪورِيو.

داستان ٻيو

١

آءُ لانگوتِيا لالَ! ڪَنهن پِرِ ڏِٺيُءِ گُجَريُون؛
آبَ اَرتو اڪِيين، لُڙڪَ وَهائِيين لال؛
ڏِٺَءِ جي جَمالَ، سامِي! ڪُهُ نـ سَلائِيين؟

٢

گُجَرِ ڪي گَجميلَ جُون، تارَنِ ۾ تَبَرُون؛
هٽي حاڪِمِينَ ڪي، زورَ پَريُون زَبَرُون؛
ڪاڪِ ڪَنڌِيءَ قَبَرُون، پسو پَرَڏيهِيُنِ جُون.

٣

گُجَرِ گاروڙِيُنِ، اَچيو اَڏي اُپِيي؛
مَتان پيئِي تِنِ، ٻَڌا ٻاڙَ هَٽَنِ جي.

٤

مُومَلَ ماري مِيرَ، آهيڙِيُنِ ڪي آڪَري؛
سوڍِيءَ گهٽا سَڪائِيا، پِڙهِيا پِٽِڻَ پِيرَ؛
هَٽي تِنِ ڪي تِيرَ، مَٽِيو جن مَتَنِ ۾.

٥

جوڳِيءَ جاڳائي، ماري وِڌو مامِري؛
لَنؤ لُڏُوٽي ڪَنڌِيين، اَمِيو آهي؛
وَجو جي ڪاهي، تـ نِڪُون پَسو نِينهَن جُون.

٦

هَلو، هَلو! ھاڪِ تَڙين، جتي نِينهَن اُچَلَ؛
نہ ھا جَهلَ نہ پَلَ، سَيُڪو پَسي پِرينءَ کي.

٧

هَلو، هَلو! ھاڪِ تَڙين، جتي گَهِڙجي نِينهَنُ؛
نہ ھا راتِ نہ ڏِينهَنُ، سيڪو پَسي پِرينءَ کي.

٨

هَلو، هَلو! ھاڪِ تَڙين، چَرُو جِتِ چَڙهَنِ؛
ھوڙين رَنگَ رَچَنِ، پانوڙيءَ پِڪَ سين.

٩

آکُون، ٻاکُون، سِرَکَندَ شاخُون، جِتِ چَوکا چَندَنَ ھَؤنرَ؛
مَيي سيئِي ماٽِيا، جِتِ نہ پِرَنِ پؤنرَ؛
ھُنوارِيُون ۽ ھَؤنرَ، ھاهِ تہ پَسُون ھاڪِ جا.

١٠

چَڙهِيا چارَئِي يارَ، سُوڌا شِڪارِي؛
ڦِڪِرَ ساڻُ ڦِتِي ھِي، سوڍي سوپارِي؛
وِيا ھاهِيندا ھاڪِ ڏي، جِتِ مُومَلِ موچارِي؛
موتِيا نہ مارِي، ھَؤنرَ لَتاڙي ھاڪِ جا.

داستان ٽيون

١

جھِڙا گُلَ گُلابَ جا، تھِڙا مَٽِنَ ويسَ؛
چوٽا تيلَ چَنبيلِيا، ھاھا ! ھُو ! ھَميشَ؛
پَسيو سُونھَنَ سَيَّدُ چئي، نِينھَنَ اچَنِ نيشَ؛
لالَنَ جي لِبيسَ، آتَڻِ اکَرُ نہ اُچھي.

٢

جھِڙا پانَنِ پَنَّ، تھِڙيون سالُون مَٽِنِ سائِيونِ؛
عَطُرَ ۽ عَبِيرَ سين، تازا ڪَيائُون تَنَّ؛
مِڙھيا گھٽو مُشڪَ سين، چوٽا ساڻُ چَندَنَّ؛
سُنھَنِ رُپي سونَ سين، سَندا ڪامَڻِ ڪَنَّ؛
ڪَيائِين لال لَطِيفُ چئي، وڏا ويسَ وَرَنَّ؛
مَنجھ مَرڪيَسِ مَنَّ: ”سوڍي سين سَگُ ٿِيو“.

٣

سونَ وَرنِيُونَ سوڍِيُونَ، رُپي رانديُون ڪَنِّ؛
اگَرَ اوطاقُنِ ۾، ڪَٿُوريون ڪَٽُنِّ؛
اوتِيائُون عَبِيرَ جا، مٿي طاقَ تڙَنِّ؛
باٽَنِ بيلون بِدِيونِ، پَسِيو سُونھَنَ سَڙَنِّ؛
ٿِيا لاھُوتي لَطِيفُ چئي، پَسَڻَ لَءِ پرينِّ؛
اِجھي تا اچَنِّ، ڪاڪِ ڪَڪوريا ڪاپڙِي.

٤

ڳُجَرِ ڳَهٽا ڳهائِيا، پاٽا لَڳُسِ ڳهاءُ؛
ميندَري مُلاءُ، لِڳَسِ ڪانُ ڪَپارَ ۾.

٥

رُوءِ راڻي جي ناهِ ڪو، سوديو سَپِنِ سُونهَن؛
لاٽَائِين لَطِيفُ چئي، مٿان دِلِيُنِ دُونهَن؛
ڪانهي پِي وِرُونهَن، ٽِيو مِڙوئِي مينڌِرو.

٦

ڪاڪِ نہ جَهلِيا ڪاپَڙِي، موهِيا نہ مَحلَنِّ؛
ٻايُنِ ۽ ٻانِهيُنِ جي، ٻَنڌَڙِ ڪِينَ ٻَجَهنِّ؛
لکين لاهُوتِينِ، اَهِڙيُون اوِريان چِڏِيُون.

٧

ڪاڪِ نہ جَهلِيا ڪاپَڙِي، موهِيا ڪَنهِن نہ مالَ؛
سودِيُون سِجهائي وِيا، هَهِڙا جَنِين حالَ؛
جي چورِيُنِ ڏِنا چالَ، تَپِ لاهُوتِي لَنگهي وِيا.

داستان چوٿون

١

شَمَعَ ٻاريندي شَبَّ، پِرهَ ٻاڪُون ڪَڍِيُون؛
موٽُ، مَران تِي ميندِرا! راڻا! ڪارڻِ رَبَّ؛
تُنهِنجِيءَ تاتِ طَلَبَّ، ڪانگَ اُڏايِم ڪاڪِ جا.

٢

اُڀِي اُڀارِيامِ، نِڪَتَ سَڀِ نَئِي وِيا؛
هِڪُ مَيو، ٻِيو ميندِرو، سَڄِي راتِ سارِيامِ؛
ڳوڙها ڳَلِ ڳاڙِيامِ، سُورَجَ ڪاڌُون ڪَڍِيُون.

٣

ڪَتِنِ ڪَرَ موڙِيا، تيڙُو اُڀا تيئِي؛
راڻو راتِ نہ آئِيو، ويلَ ٽَري ويئِي؛
ڪوءِ سا ڪاٽِي راتِڙِي! پِريُنِ ري پيئِي؛
مُون کي ڏَنِءُ ڏيئِي، وچِي ڍولو ڍِتِ قرارِيو.

٤

راڻو ڪا راتِ ويو، ڳُجِهي ڳالهہ ڪَري؛
سوڍِي رِءَ، سَرتيُون! هَڏَ نہ ساهَ سَري؛
وَڃِي، مانَ وَري! آسائِتِي آهِيان.

٥

سودي سُتي لوءِ، ھا جا مون سين ڳالھ ٿئِي؛
سا جي پڌِر پوءِ، تہ سرتِيُون ٿانءُ سُمِهي.

٦

راڻا! تُنهِنجي راهَ تي، ڏيهاڻِي ڏيکان؛
راڻي جِيءَ رهاڻِ جُون، رُوحَ اندِر ريکان؛
مُحَبَّتَ جُون ميکان، تو سين، لالَ! لَپيتِيُون.

٧

آءُ، راڻا راحتَ! ڏاجَ ڏَرتِيءَ جا ڏَٺِي!
سِکَنِ تِيُون سُهاڳڻِيُون، سويا تُنهِنجي سَٿَ؛
مون تان لاهِ مَ هَٿَ، ھامِلَ ڏٺي ھاکِ جا!

داستان پنجون

١

سَڱُ ڪري سين سِينهَنِ، ڪَنڌُ مَ ڦيرِج ڪيڏهِين؛
رَمِج راڻي پُٺِ ۾، نِرتُون مَنجهان نِينهَن؛
اِنءَ مَ وَسِج عامَ تي، جِئَن مُومَلَ! وَسَنِ مِينهَن؛
سندي حَشَرَ ڏينهَن، سوڍو سارِيندِينءَ گهَڻو.

٢

جا پُون پيرين مُون، سا پُون مٿي سَڄِٽين؛
ٽِڱَ لَٽِبا ڌُوڙِ ۾، اُڀِي ڏِٺا سُون؛
ڏِينهَن مَڙيئِي ڏُون، اُٿي لوچِ لَطِيفُ چئي.

٣

راڻو پانيو رانِد، ڪِئَن وِڙُ رائِيين؟
وَرُ وِڏُوڻو اِيهِين، جِئَن پَرُ پُڄِتوءِ پانِد؛
هَيءِ! پِڳِيءَ هيڪانِد، سوڍو سارِيندِينءَ گهَڻو.

٤

ڪاڪِ ڪَڙهِي وَڻَ وِيا، جلِي مُنهنِجِي جانِ؛
رَکِي ڪامَ ڪِٽِڪِيو، مارِيَس تَنهِن گُمانَ؛
هَڏِ نہ جِيان هاڻ! سِگهو موٽِج سُپِرِين!

٥

ڪاڪِ ڪَڙهي وَڻَ وِيا، ٻَريا رَنگَ رَتولَ؛
تو پُڄاڻا سُپِرين ! هِنئَڙي اَچَنِ هولَ؛
جي مون سين ڪَيَءِ قولَ، سي سِگها پارِج، سُپِرين !

٦

حال قُربانُ، مالُ قُربانُ، گهورِيان لُڏاڻو؛
فِدا تِيءَ فَقيرِ جو، شَلَ رُسي مَ راڻو !
مُيَنِ سين ماڻُو، مُناسِبُ نہ، مينڌِرا !

داستان ڇھون

١

نـ وارِثُ نـ وَلَھو، نـ سَڱُ، نـ سِياڪـو؛
تو پُڄاڻا، سُپِرين ! آيِم اولاڪو؛
پانڌِيا ! پاراپو، ڏِجانءِ ڍاڙِيءَ ڍولَ کي.

٢

ڪَڙھو ڪَميٺيءَ تي، سوڍا ! وارِ، سُڄاڻَ !
ڪُھُ ڪَريان ڪاڪِ کي؟ تَنَ توھِين ڏي تاڻَ؛
لاھي غيرَ گُماڻَ، اڱَڻِ آءُ اُڪَنڊِيين.

٣

اڱَڻِ آءُ اُڪَنڊِيين، پرچِي پِيارا !
پَلَڪَ پَراھُون نـ سَھَنءِ، جِيءَ جا جِيارا !
نِينھان نيزارا، سَچ، تـ مانَ سُورُ لَھي.

٤

پَسُ توشَڪُون، تَڪِيا، سيئِي وِھاڻا؛
پَسِيو ھَنڌَ، پَڇي ھِنئُون، جي حَبِيبَنِ ھاڻا؛
ھِڪَ ڏُنگا ڏاڏاڻا، ٻِيو موٽِيو تان نـ مينڌِرو.

٥

سوڍا ! سُورَ سُڪائِيُون، اَکِيُون آبُ نـ ڪَنِّ؛
راڻي جِيءَ رِھاڻِ کي، وِرُوٽِيُون وَڃَنِّ؛
سي ڪِئَن، مينڌِرا ! مَڃِنِّ؟ جي تو سُورِيءَ چاڙِھيُون.

٦

مُون گهَرِ ا چِي جي ٽِئي، مينڌِرو مِهمانڻُ؛
آٽي جهوڪِيان آڳِ ۾، ڇيري وِجهان ڇانڻُ؛
تاڻي تَنُورَنِ ۾، پيري هَٽان پانڻُ؛
پيڪَنِ سُوڊو پانڻُ، گهَرُ تَڙُ گهورِيانِ پرَ تانِ.

٧

ڪوڙَ قناتُون ڪاڪِ ۾، راڻا ويهُ رَهِي؛
ماڙهُو جي مَحلاتِ جا، سويا ڪَجِ سَهِي؛
وِينديءَ ڳالِهه وَهِي، وِڪَرِ پوَندين وَلها.

داستان ستون

١

ڏَٺِ مَ وَڃِج ڏولَ! ڪاڻِياري ڪاڪِ ڪَري؛
آءٌ اَگَهين آهيان، ٻَڌِي تُنهِنجي ٻولَ؛
توکي ساري، سُپِرين! رُنِم مَنجِهه رَتولَ؛
تِڪاڻا ۽ تولَ، وِسَهُ مُون وِهُ ٿِيا.

٢

سوڍي سِرُ نِيو، هِتِ ڪَرَنگهرُ سَڪَٽو؛
راڻي جي رِهاڻِ کي، سِڪي ساهُ پِيو؛
پَسان ڪِينَ ٻِيو، تو رِءِ اَکَڙِيُنِ سين.

٣

راڻي رِڻُ ڪَيو، جيڏِيُون! مُنهِجي جِيءَ سين؛
مَنُ ميندِري وَڍِيو، ڏُٻِي ڏَڙُ پِيو؛
ٻُجهان، ٻَهَرِ ويو، هِنئون هَنڌِ نہ هيڪِڙي.

٤

رُئان ٿي، راڻا! هَنڌَ نِهاريو حُجِرا؛
پيئِي کِهَ کَٽُنِ تي، ٿِيا پَلَنگَ پُراڻا؛
ڏَريائِي ڏُوڙا ٿِيا، وَرَ رِءَ وهاڻا؛
جايُون، گُلَ، جَباتَ، وَڻَ، تو رِءَ ڪُوماڻا؛
ميندِرا! ماڻا، تو رِءَ ڪَنديَسِ ڪِنِ سين.

٥

جِئَن ايندي ئِي موٽِئين، مينڌِرا ! وَڏِي جاڙَ ڪِياءِ،
وَرُ نہ هُئين؟ وَلَها ! هُوندَ جتِي مون جاڳاءِ،
تہ سُتي جي ساجاءِ، سودا ! سِگهيائي ٿِيَءِ.

٦

جڳ جِئَن تِي چوءِ، سوڍو تِئَن نہ سِڪِيو،
راڻو تِئَن نہ رُوءِ، ڳوڙهو جِئَن ڳَلِ ڳَڙي.

٧

تِنِ باغَنِئُون بَسِّ، جي ڪَنڌِيءَ ڪاڪِ ڪَڪورِيا،
سوڍِي رِءَ سَرتيُون ! ڪاڪِ نہ اچي ڪَسِّ،
راڻي پائي رَسِّ، تَنُ ٻيڙِيءَ جِئَن تاڻِيو.

داستان اٺون

١

ڪِينَ ساڱاهِيمِ، سِپِرينَ ! جاڙُون ڪَيُمِ جالَ؛
سوڍا ! مون کي ڪالَ، موڙِي مُنهَنَ ۾ آئِيُون.

٢

خاموشِي خَبَرَ جِي، مُومَلِ ڏِي مَتَّ؛
صَبرُ ڏِيو سُپَتِّ، مُنهِنجي حَقَّ، ميندِرا !

٣

ڍولي ڍَڪِي آهِيان، هُيَسِ اُگهاڙِي؛
ڏيئِي لِڪَ لاڙِي، ڪَڪَرُ ڪَيائِينمِ ڪاڪِ جو.

٤

سوڍا ! صَبرُ تُنهنجو، مَرَڪُ لَڳايُنِ؛
چُپ سين جي چَوَنِ، اَدَبُ ڪجي اُنِ جو.

٥

سوڍا ! صَبرُ تُنهنجو، سيڪاري سَهَسَ؛
پُڇِي ڏِئان پَهَسَ، مون کي نَصِيبَ نيئِي جَهليو.

٦

سوڍا ! صَبرُ تُنهنجو، بي عَقُلَ آڻي بازِ؛
سندي صَبرَ سازِ، توبَهَ ڪارِيمِ ڏَڪِڙِي.

۷

جنين سندي مُنهَن ۾، نِهائِيُون نَڪَنِّ؛
تِئان وَڍِيو هيڪِڙو، تہ ڪَهڙو تورو تَنِّ؟
سي مَرُ سُڃا ئِي سُونهَنِ، جن پِلِي پِينگھَ پَرَمَ جِي.

داستان نائون

١

راڻي جي رِهاڻِ مان، ڪو آديسِي آيو؛
چوڏهِينءَ ماهَ چَنڊَ جِئَن، ڪَيو سامِيءَ سَهائو؛
لَٽو اُونداهو، جوڳِيءَ سَندِيءَ جوتِ سان.

٢

راڻي جي رِهاڻِ مان، ڪو آيو آديسِي؛
ڪَٿُورِيءَ خوشبُوءِ سين، وِلاتَ سَڀِ واسِي؛
سُوڌو سَناسِي، اُتانهِين ٿي آيو.

٣

نَئون نِياپو آيو، راڻي مُلان راتِ؛
لَڌِيسُون لَطِيفُ چئي، ڪَنان ڏاتَرَ ڏاتِ؛
ڪَهڙِي پُڇين ذاتِ؟ جي آيا، سي اڳِيا.

٤

ڪيڏانهُن ڪاهِيان ڪَرَهو؟ چَوڏِسِ چِتاٽو؛
مَنجِهين ڪاڪِ ڪَڪورِي، مَنجِهين لُڏاٽو؛
راڻو ۽ راڻو، رِءَ راڻي ٻِيو ناهِ ڪو.

٥

ڪيڏانهن ڪاهِيان ڪَرَهو؟ چِتاڙو چؤڏارَ؛
مَنجِهين ڪاڪِ ڪڪوري، مَنجِهين باغَ بَهارَ؛
ڪانهي ڀِي تَنوارَ، ڏِيو مِڙوئي مينڌِرو.

سر مارئي

داستان پهريون

١

’اَلَستُ بِرَبِّڪُمۡ‘، جَڏهِن ڪَنِ پِيومِ،
’قَالُوا بَلـٰيٰ‘ قَلبَ سِين، تَڏهِن تِتِّ چَيومِ،
تَنهِين وير ڪَيومِ، وَچَنُ ويڙيچَن سِين.

٢

جَڏهِن ’ڪُن فَيَڪُونُ‘، مَنُ تَڏهانڪُون مارُئين،
تُون ڪِئَن وِجهين تن ڪي، سُومِرا! شَڪُون؟
هَمِيرَنِ هَڪُون، جاڙَ جُسي کي پاتيُون!

٣

نَڪا ’ڪُنۡ فَيَڪُون‘ هُئي، نَڪا مُورَتَ ماهَ،
نَڪا سُدِ ثَوابَ جِي، نَڪو غَرضُ گُناهَ،
هيڪائي هيڪ هُئي، وَحدانِيَّتَ واهَ،
لَکِيائِين لَطِيفُ چَئي، اُتِ ڳُجهاندَرَ ڳاهَ،
اکِيُن ۽ اَرواحَ، اِها ساڃاءِ، سُپِرين!

٤

’قَيدُالۡماءِ‘ تِيومِ، هِتِ اڙانگي گهارِيان،
’هِناڪَ جِسمِيۡ وَالۡفُؤادُ لَدَيۡڪُمۡ‘، هِنئون هُتِّ سَندومِ،
قادِرُ شالَ ڪَندومِ، ميڙاڪو سِين مارُئين!

٥

جَهِڙو ’ قَيدُالُماءِ‘ ، تَهِڙو بَندُ نہ ڪو ٻيو؛
’جَفَّ الُقَلَمُ بِمَا هُوَ ڪَائِنٌ‘ ، لَهي نہ تِرُ تِئاءِ؛
عُمَرَ! تو هَتَاءِ، اَجائي تِئي آجِڙين!

٦

رِءَ اِعرابِيُنِ هِتِّ، گَهنگَهرُ گهارَڻُ مون ٿِيو؛
’بَڪَتِ الُعَيُنَانِ فِيُ هَوَاڪَ دَمَا‘ ، پُڇان ساڻُ پِرتِّ،
مَنُ، اَکِيُون، تَنُ تِتِّ، جِتي جَنَبُ جيڏِيين.

٧

هي هَندَ، پيٽِيُون هاڻِ، سانِڍيان سيِي ڏيهِيُن ري؛
’ڪُلُّ شَيءٍ يَرجِعُ اِلىٰ اَصلِهِ‘ ، تي جِهڄان جهانگِيُن ڪاڻِ؛
پِري پَنهنجي ياڻِ، پَسان مُلِڪُ مَلِيرَ جو!

داستان ٻيو

١

نَڪو ايرُ نہ پيرُ، نَڪو اوٺِي آيو؛
مون وَٽِ آيو ڪونَ ڪو، ڀائِران ڀَري پيرَ؛
ڪِتابَتُون ڪيرُ، آڻي ڏِيندُمِ اُنِ جُون؟

٢

اوٺِي! ڳوٺِي آڻِئين، ڪو هُتي جو هِتِ هيرَ؛
تہ ڪِنا جي ڪوٺَنِ جا، ٿِيَنِ سَرها سيرَ؛
آءُ تہ اڪِيين اُڳهان، جي پائِرُ ڏِنَءِ پيرَ؛
اللهَ لَڳِ لَطِيفُ چئي، لاءِ مَ تُون اَويرَ؛
ڪوٺِيين ڳهاري ڪير؟ مَحَلين مُنجهي مُون هِنئُون!

٣

جي اَمُرُ هَنيو اَڌَ ڪري، سي ڪاغَذَ لِکان ڪِيئَن؟
واڳِيُون جي وِصالَ سين، تنِين چاڙهي چِيهَن؛
رُئان راتون ڏِينهَن، جِئَن اُن جي وائِيءَ ۾ وَرَ گهٽا.

٤

ٿَرَ ٿَرَ اَندَرِ ٿاڪَ، عُمَرَ! ماروئَڙَنِ جا؛
لاٿائون لَطِيفُ چئي، مَٿان لوئِيءَ لاڪَ؛
عُمَرَ! ڪَريو آڪَ، پَهِريو ٿي پَنَ چَران.

٥

سَهَسين سيبا ڪَنجِري، لوئِي ليڙَ ٽِيامِ؛
اَباڻَنِ جي آسِري، ڪَتِي ڪانَ ڪيامِ؛
جا ڏِٺَ ڏَکِيامِ، تَنهنجو پَرِوَرَ! پَنَ رَهائِيين.

٦

سَهَسين سيبا ڪَنجِرُي، لوئِي لِيڙُون لِيڙَ؛
واسي وارَ نہ ويڙِهيان، مَرُ چِڳُون رَهَنِ چِيڙَ؛
مارُوءَ جي مُهاڙِ رِءَ، اَندَر ناهِ اُڪِيرَ؛
هَهِڙو حالُ هَميرَ، وٺي شالَ ويڙِهِ وَڃان!

٧

سِبِي، سيبا ڏي، پوري نِينهُن نہ ڪَڇوئي؛
ڪَتِيءَ وَتِيُون ڪُتِيُون، سَتِي سِيٺي سي؛
مَڇُڻِ چَوَنِم ڪي، تہ لڄائِيءُ ٿَرَ ڄائِيُون!

داستان ٽيون

١

پَٽولا پَنوَھارِيُون، مُور نـ مَٽي ڪَنِّ؛
جـُ لاڪَ رَتائُون لوئِيُون، تـ سالُنِئان سُونهَنِّ؛
اُنَّ ايلاچَنِئُون اڳِري، بَخمَلَ بافتَنِّ؛
سَڪَرَ پانِئيان سُومِرا ! ڪَٽِي ڪان ڪُنهِبَنِّ؛
جا ڏِنيمِ ڏاڏاڻَنِّ، سا لاهِيندي لَڄَ مَران.

٢

آرَمَ هَڏِ مَ اوڍِيان، پَٽولا، پَٽَ چِيرَ؛
ڀانڊُوڙا ڀَنِ ڍِيان، اَرغَچَ ۽ عَبِيرَ؛
مارُوءَ سِين شَلَ ماڻِيان، ڪَٽِيُون جَهڙِيُون ڪِيرَ !
اَندِرِ اُڃَ اُڪِيرَ، مُون ڪي پِرينءَ پنوَھارَ جِي.

٣

سونَ بَرابَرِ سَڳِڙا، مارُوءَ سَندا مُون؛
پَٽولا پَنوَهارِ ڪي عُمَرَ ! آڃِ مَ تُون؛
وَرُ لوئي جي لُون، ڏاڏاڻَنِ ڏِنيامِ جا.

٤

سونَ برابرِ سَڳِڙا، لُون لُون بَرابَرِ لَڪَّ؛
رُپو جنهن رَدِّ ڪَيو، ڪوڙ تَنهِين ڪي ڪَڪَّ؛
مُون مارُوءَ جو مَڪَّ، تيلُ نـ لائِيان تُنهنجو.

٥

تيلُ نہ لائِيان تُنهنجو، مُون مارُوءَ جو مَنَّ؛
ڪَرِيان ٻِي نہ ڪَنِّ، آهَرَ اُنَهِين آهِيان.

٦

ڪَرايُنِ ڪَڙور جا، چُوڙا ڪُوڙا جَنِّ؛
سو مَرَڪُ مارُوئَڙَنِّ، جِئان لوڪَ لَڄَ ٿِئي.

٧

ڪارا ڪَرايُنِ ۾، سونُ اسان کي سُوءَ؛
وَرُ جيڏِيُنِ سِين جُوعَ، فاقو فَرحَتَ پانئِيان.

٨

اِيَّ نہ مارُنِ رِيتِ، جِئَن سيڻَ مَٽائِنِ سونَ تي؛
اچِي عُمَرڪوٽَ ۾، ڪَندِيَسِ ڪانَ ڪُرِيتِ؛
پَکَنِ جي پِرِيتِ، ماڙِيءَ سين نہ مَٽِيان.

٩

وَرُ سي وَطَنَ چائِيُون، صحرا سَٿُرُ جِنَّ؛
گولاڙا ۽ گُگِرِيُون، اَوچَڻَ اَباٽَنِّ؛
ويڙهيا گُهمَنِ وَلِيينِ، جهانگِي مَنجِهہ جهَنگَنِّ؛
مُون کي مارُوئَڙَنِّ، سُڃَّ ڳَٽائِي سيڄَ ۾!

١٠

ڀَلُرُ پِيَڻُ اَوچَڻُ اُنَّ، جن جا پير مَٿي پَٽَ پاکَ؛
وِهَڻُ وَراڪَنِ ۾، اُنِ جِي اجوکِي اوطاقَ؛
پاڻُ نہ پَسَنِ پاڻَ کي، ويچارا بي باکَ؛
عُمَرَ! اُوءِ نہ عاقَ، ڏُکِيا جِمَ ڏُکوئِيين.

١١

جا، عُمَرَ! تو مُلِ عِيدَ، سا سان سُوءَ ورتِي سُومِرا!
ويئِي ويچارَنِ وِسِرِي، خوشِي ۽ خَرِيدَ؛
سِڪَڻُ ڪِيا شهِيدَ، مارُو جي مَلِيرَ جا.

داستان چوٿون

١

ميندا ڏوءِ مَ مارُئِي، پييَسِ پَنوَهاريون ڇِتِ؛
راڄَ رُئاري، هَنجُون هاري، هِيءَ هُتيجي هِتِ؛
آهِسِ پائرُ پارَ جو، کِڄَڻُ ۽ کَپَتِ؛
وينگسِ ويِڙيچَنِ رِءَ، مَسَ سُٽي ڪا مَتِ؛
سُومِرا ! سُپَتِ، ڪَرِ تـ ڪوٽيان نِڪَري.

٢

محلين ماندِي مارُئِي، ڏِٺيمِ مُنهَن مَلُورَ؛
اَٽِيا سَٽِيا نـ ڪري، سُونهَن وِڃايَسِ سُورَ؛
پِيَسِ لوهَ لَطِيفُ چئي، لَٽَسِ ڪوڏَ، ڪَپُورَ؛
چِتَ جَنين جا چُورَ، سي مَکي مَرَڪُ نـ ڪنديون.

٣

ڪريو مُهاڙِ مَلِيرَ ڏي، روءِ اُپِي چوءِ:
”سُهِڄُ سُورِي پانئِيان، سُومِرا ! سَندوءِ؛
مِلڪَ مارُوءَ جِي آهِيان، جور نـ ٿيان جوءِ؛
سو قَلَبُ ڪوٽَ نـ هوءِ، جو هُتيجَنِ هَتِ ڪيو“.

٤

بَندي بِيا قرارِ، اسِين لوچُون لوهَ ۾؛
متي تَنَ ترارَ، سدا سانِيِڙَنِ جي.

٥

لِنگڙياري لوءَ ۾، جنين لَءِ ٽِياسِ؛
ٽنين ٽَرَ جيترو، پَلَڪُ نہ پُڇياسِ؛
جَهروڪَنِ جهوريو هِنئون، ڪوٺِيُنِ آءُ ڪُٽِياسِ؛
مارُنِ مُنجهَّہ مُياسِ، ناتہ ماڙِيُنِ ماريَسِ ڪينَ ڪِي.

٦

جي ويجهي ٽِيان وَرَ ڪي، تہ سياڳوم سَنئون،
نِتہُ نِتہ آهِ نئون، مون کي پَسَڻُ پنوَهارَنِ جو.

٧

آئُون ڪِئَن ڇَڏِيان، سومِرا! تَنِ پنوَهارَنِ پَچارَ؟
جَڙَ جنِين جي جانِ ۾، لِڳي رِءَ لُهارَ؛
ميڻُون مُحبَتہ سَندِيُون، هِنئڙي مَنجِهہ هَزارَ؛
پَڪا ۽ پنوَهارَ، ڏِٺي مُون ڏِينهَن ٽِيا.

داستان پنجون

١

سُونهَن وِچايِم سُومِرا ! مارُو مَسَ مَڇين؛
ڏُنگا ڏاڏي پوٽيين، ڪِن ڏنا، ڪي ڏِينِ؛
جي مان لوهَ لاهِينِ، تہ ڪوٽَنِ ۾ ڪِينَ هُئان.

٢

سُونهَن وِچايِم سومرا ! ميرو مُنهُن ٿِيومِ؛
وَڃَڻُ تِتي پِيومِ، جِتي هَلَڻُ ناهِ حُسنَ ري.

٣

سُونهَن وِچايِم سُومِرا، ٿيندِيَس ڪِئَن قَبُول؟
ڪونهي سُهڻُي نہ سُولُ، پُوڇي مُنهُن پنوَهارَ سين !

۴

تِنِ مُنهَن موچارا مارُئين، مَلِيرُ جنين ماڳ؛
ناقِصَ نوازي گهٽا، سَندو تَنِ سَياڳُ؛
اَگَڻِ مُون اَياڳُ، حُسنُ تي هِيئَن ٿِيو.

۵

ڪونهي قادِرُ ڪو ٻيو، اُنين جو اَياڳُ؛
’قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلّا مَا ڪَتَبَ اللهُ لَنَا‘، اِيُ مَعذِرَتَ ماڳُ؛
سَيوئِي سَياڳُ، مارُئِيءَ مُساوِي ٿِيو.

داستان ڇهون

١

جَهڙِي آيَسِ جيئَن، جي تهڙِي وَجان تَن ڏي؛
تہ لالائِيءَ جا، لَطِيفُ چئي، ڪَرَ مُنڌُنِ اُتا مِينهَن؛
مارُيءَ لَڳُمِ مهٽو، سيڃَ ڇَماندَرَ سِيئَن؛
تِيَسِ ڪاٽِياري ڪانڌَ جي، هِتي اَچي هِيئَن؛
ڪَنڌُ ڪَٽَنديَسِ ڪِيئَن، مَنهَن مارُوئَڙَنِ جي؟

٢

هيڪُ جِئَن نہ ڇاياسِ، پِيو ڇاپَندي جي مران؛
گَهنگهُرُ گَهٽو ٿِياسِ، ڇاپِي مارُوئَڙَنِ کي.

٣

سِيلَ پَچَڙَ جِي سُومِرا! مُون کي مَتِ مَ آڇِج، مِيرَ!
تورين گَهٽين ڏِينهَنڙين، وِيندِيَسِ هُتِ هَمِيرَ!
مَچُڙِ مَنجِهہ مَلِيرَ، ڪَنڌُ مَٿانهون نہ ڪَٽان.

٤

مَ سَپَني مارُئِي! مُئِي! مَ ڇائِي؛
جنهن اَچي عُمَرَڪوٽ ۾ لوئي لڄائي؛
جا سانگِيُنِ سِيڏائِي، سا ڪِينَ مَرڪي ماڙِيين!

٥

اَلا ! اِئَن مَ هوءِ، جيئن آءٌ مران بَندَ ۾ !
جُسو زنجِيرَنِ ۾، راتو ڏِينهان روءِ؛
پَهِرين وَجان لوءِ، پوءِ مَرُ پُڄَنِم ڏِينهَنڙا !

٦

آءٌ بَندِياڻي بندَ ۾، ڪِ ڪي پِيَسِ بَند؟
مُنهِين لِڱو مَهڻو، ڪِ مُنهِين ڪَڙو ڪَنڌِ؟
مَران جي هِنَ هَنڌِ، تہ نِجانءِ مَئِٽُ مَلِير ڏي.

٧

واجهائي وَطَنَ ڪي، ساري، ڏِيان ساهُ؛
بُتُ منهنجو بَندَ ۾، قيدِ مَ ڪريجاهُ؛
پَرَڏيهِياڻي پِرينءَ ري، ڏارَ مَ ڏَريجاهُ؛
تَڏِي وَسائِجانءِ ٿَرَنِ جي، مِٽي مُئِيءَ مَٽاهُ؛
جي پويون ٿِئي پَساهُ، تہ نِجانءِ مَڙهُ مَلِيرَ ڏي.

٨

واجهائي وَطَنَ ڪي، ساري، ساهُ ڏِيان؛
هِيُ سِرُ ساڙِيهَ سامُهون، مُنهِنجو نِج، ميان !
مُقامِياڻي مارُئين، وَڃِي ٿَرِ ٿِيان !
مُيائِي جِيان، جي وَڃي مَڙهُ مَلِيرَ ڏي.

٩

واجهائي وطن کي، آءُ جي هٿ مُياس؛
گورَ مُنهِنجي سُومرا! کَج پَنوَهارن پاسِ؛
ڏِج ڏاڏاٽي ڏيهَ جي، مَنجهان وَلِڙيُن واسِ؛
مُيائِي جياسِ، جي وَجي مَڙهُ مَلِيرَ ڏي.

١١

ڳِچِيءَ ڳانا لوهَ جا، زيريُون ۾ زنجيرَ؛
پَيڪَڙا پيرن ۾، کوٺِيُن اندَرِ ڪِيرَ؛
چارِي چؤگانَن ۾، واهِيَتَ ڪَن وَزيرَ؛
چَنِ نہ چَجِي آهيان، اهڙيءَ سِتَّ سَرِيرَ؛
مارُو چامَ مَلِيرَ، پُڇِج ڪِي پَنوَهارِ کي.

١٢

زيرِيين بيڙيين لوهَ ۾، ڳَتَن ڪَيَسِ ڳاهُ؛
سَنڪي سَندي سُومِري، هَڏِ نہ چاڙهِيُم ماهُ؛
سَرَتِيُون! دُعا ڪَجاهُ، تہ پَرَمُ پاروڙيءَ رَهي.

١٣

پَرَمُ پاروڙيءَ رَهي، جَنهِن ۾ اچِي اُنَّ؛
تہ پڻُ ويني وِنڌِيان، توڙي پَوَنِس تُنَّ؛
غافِلُ رَکُ غَريبِ کي، عُمَرَ! مَنجِهه اَمُنَّ؛
سَرتِيُن ساڻُ سَمُنَّ، آهِمِ اُتي مِينهَنڙي.

داستان ستون

١

پنوَهارَنِ پاڀوهِيو، وَريا واهُندا؛
سارِيَمِ سيڻَ سَيَّدُ چئي، ڳاڏيلِيُونِ ڳُندا؛
پِٽُنِ پِرِ هُندا، پُنگا پِرِّ پِتارَ جا.

٢

پَنوَهارَنِ پاڀوهِيو، ڪي وَسَ واهُندَنِّ؛
لَٽو سِيُّ لَطِيفُ چئي، ڀَڏو ڦَڙُ ڦَرَنِّ؛
اُوءِ تا ڪُورنِ ڪُنئَري، سَرَتِيُونِ مَٿانِ سَسَنِّ؛
عُمَرَ! اُنَّ اَگُندَري، پاسي ڪانڌَ ڪَتَنِّ؛
پائُرِ ڏِنيُونِ پُنيُونِ، نَندَنِ نورا پَنِّ؛
ڪائُرِ ڪَتِيُونِ خاصِيُونِ، اُوچِيُونِ اُتِ اُچَنِّ؛
ڪَڍِيو پيڻُ ڪَهَنِّ: ”مَلِيرِ گُهرجي مارُئِي“!

٣

آٽِينِ ڪي چاڙهِينِ، ڏُٺُ ڏيهاٽِي، سُومِرا!
سَتا ڪَيو، سَيَّدُ چئي، سائُون سُڪائِينِ؛
مَنجهان لَنبَ لَطِيفُ چئي، چائُرَ ڪَيو چاڙهِينِ؛
پُلاءُ نہ پاڙِين، عُمَرَ! آراڙِيءَ سين.

۴

تِن وَنهيَنِ ويڙيچَنِ ۾، سَدائِين سُکارُ؛
چُنڊِيو، آڻِيو چاڙهِيُون، سَندو ڏؤنرَنِ ڏارُ؛
جن جو ويڙَنِ سين واپارُ، سي ڏوتِي هوُنِ نہ ڏُيِرا.

۵

توري قُوتَ قَرارِيا، رَهَنِ سَيِرَ سَتِّ؛
کَتِيءَ ۾ کهَ پَکِلُيا، پُوٺَنِ اهَڙِيءَ پَتِّ؛
پَنوَهارَکِي پَتِّ، پيهِي پُڄُ مَلِيرَ ۾.

٦

نَکا جَهلَ نہ پَلَّ، نَکو رائُرُ ڏيهَ ۾؛
آڻِيو وِجهنِ آهُرين، روڙِيو رَتا گُلَّ؛
مارُو پاڻَ اَملَّ، مَلِيرُونِ مَرکَٽو.

۷

مَتِنِ ٽُبَکَ ٽُبَکَڙا، چِکَندڙا اَچَنِ؛
کِرُيُون کيهَ پَکِلِيُون، پَگَهرُ سِر پيرَنِ؛
اِي وَڙَّ ويڙيچَنِ، مُون لوڏان ئي لَکِيا.

۸

دَرَ، دَروازا، دَريُون، هاٺِي هِتِي هو؛
کوڙِيين اَڏِيان کيتِرا، تَنبُو مَتان تو؛
جي مُلِ نہ آيا، مارُئِي! تنِين رَڙُ مَ رو؛
کُوکَتُ آهي کو، پُسِيءَ پنوَهارنِ ۾.

٩

سَنِهيءَ سُئِيءَ سِبيو، مُون مارُوءَ سين ساهُ؛
ويٺي سارِيان سُومرا ! گولاڙا ۽ گاهُ؛
هِنئو مُنهِنجو هُتِ ٿيو، هِتِ مِٽِي ۽ ماهُ؛
پَکَنِ منجِهه پَساهُ، قالِبُ آهي ڪوٽَ ۾.

١٠

سَنِهيءَ سُئِيءَ سِبيو، مُون مارُوءَ سين منُّ؛
هَٽِي ڪَڙَ حِلِمَ جا، تہَ وِڌائين تَنُّ؛
ڪِئَن توپايان ڪَنُّ، اَباڻي اِبرَ ري؟

١١

پاڇاهِي نہ پاڙِيان، سَرَتِيُون ! سُئِيءَ ساڻُ؛
ڏَکي اُگهاڙَنِ ڪي، ڪِينَ ڏَکيائِين پاڻُ!
ٻيهَرَ چاپِي چاڻُ، اِبرَ جي اَوصافَ ڪي!

داستان اٺون

١

چُرَنِ، چِتُڪَنِ چِتَ ۾، وِسارِيان ڪِينَ وَري!
’ڪَنان عَهدَ اَلَسْتَ‘ جي، ڪِ تِهائِين پَري؛
’لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ‘، مارُئِي ڪوهُ ڪَري؟
اَڄُ ڪِ ڪالهه مَري، ساري سانِپِيڙَنِ کي!

٢

چُرَنِ، چِتُڪَنِ چِتَ ۾، وِسارِيان ڪِينَ وَري!
جن تي پَي پِياريو، مَنجهان سِڪَ سَري؛
وَنهِيَنِ ويڙِيچَن جي، سِتائُن سَري؛
ٿَرَنِ ٿوڪَ ڏَري، اُتي وِيڙا اُڪِري.

٣

چُرَنِ، چِتُڪَنِ چِتَ ۾، وِسارِيان ڪِينَ وَرَنِّ؛
’لَيْسَ ڪَمِثْلِهِ شَيْءٌ‘، پَسَڻُ ناهِ پِرِيَنِّ؛
پَڪا پَنوَهارَنِّ، نيئِي اِڏيا ناهِ ۾.

٤

چُرَنِ، چِتُڪَنِ چِتَ ۾، رهيا اَندَرِ رُوحَ؛
اُتي وِيڙا اُڪِري، مارُو مَتي موهَ؛
ويرُون وِلوڙَڻَ جُون، سارِيان گهٽو صُبُوحَ؛
وَرُ سي کارا کُوهَ، سِنجيَمِ جي ساڙيهَ جا!

٥

بِيرَ کَنيائُون برَ ۾، پِيارِين پَهُون؛
سِنجَڻِ ساٿِيڪَڻِ تي، وَڏِيءَ وير وَهُون؛
پايو جرَ جَندَڻِ ۾، کوڏان کَڻِّ کِهُون؛
ڏِينهان ڏينهن نَئون، مُون کي وِرهُ ويڙِهيچَڻِ جو.

٦

آڏِيءَ اُٽَڻِ تي، جيلان پاٽِي پاتارَ ۾؛
وارو ويسِرُيڻِ ڏِينهان کونہ ڏِئي؛
مُون کَمِيٽِيءَ کي، مَٿان کُوهَ کَٽِي وِيا!

٧

سَرتِيُنِ سِنجَڻُ چِڏِيو، سَتِيُنِ ڳالِهہ سُئِي؛
ماريچِي ماڙِيُنِ ۾، کَڏِهِن کانَ هُئِي؛
عُمَرَ! آءُ نہ مُئِي، ان اوپالِيان اڳَهِين.

٨

پِنِيءَ جي پُوٽَنِّ، پِيچَ پُٽِکو نہ سُٽانِ؛
سِنجَڻَ وارِيون سُتِيُون، وچِي ويڙِهِ وَرَنِّ؛
پِيا سيئَ سَڙَنِّ، تَرَهي بِنهي کنڊِيين.

٩

عُمَرَ! ٿِيَمِ اَپارَ، وِرَهُ وَٽِيان ڪِنِ سين؟
ڏوٿِيَڙا ڏُورِ ٿِيا، تَڳان جِنِ تَنوارَ؛
سِنائُون سَنگھارَ، ڪُوهَنِ تان ڪَٽي وِيا.

داستان نائون

١

جهُڙ ڦُڙ جتِ ٽِيانِ، اُتِ اَڏِيائُون پکَڙا؛
هِنَ مُنهِنجي حالَ جو، قَدُرُ نہ ڪيٽانِ؛
جيڪُسِ آءٌ وِسِريانِ، مارو ڦُوتَ قَرارِيا.

٢

جهُڙ ڦُڙ مَتي مارُئين، جِتِ چِيها، چِلڙ چِڪَ؛
اَندَرُ تو اُجَ مري، ساهُ اُنِين جي سِڪَ؛
پيَهُون شالَ پَهيُون پري، تِئان ڏيئي تِڪَ؛
وَرُ پِريان سين پِڪ، پِيا پاڻَ پَريائي گهورِيا!

٣

ڍَٽين پٽين ڍيرَ، مَهين مارُوئڙن جا؛
پائُرُ سَيِ پَچِي پِيو، گهِرِ گهارِينديِ ڪيرَ؛
ڪوٺِيين لَگَنِ ڪيرَ، مَحَلين مُنجهي مُون هِنئُون.

٤

هِنَ مُندَ مارُو سَنَرا، ويڙهين وَڳَ وارِينِ؛
ڇَڇِيا چيڪاريو چيلِڙا، پَٽين پَهرائِينِ؛
نيڻَ مُنهِنجا اُنِ کي، جهَجهو جَرُ هارِينِ؛
تاڙا تَنوارِينِ، مِينهَن وَسَندا موٽَ تُون.

٥

هِنَ مُندَ مارو سَنرا، ڪائُرَ ۾ خُوشِحالَ؛
سائُون، سِيارِچُ، مَڪَٽِي، جيڊِيُون! آٽِن جالَ؛
سَتِيءَ جِي سَيَّدُ چئي، ڪا ساڙيھَ مَنجِھ سَنيالَ؟
لِڱَن تان، لَطِيفُ چئي، لوئِي لاهِ مَ لالَ!
پَلو ڪَندو پالَ، مِينهَن وَسَندا موٽُ تُون.

٦

هِنَ مُندَ مارُو سَنرا، ڍَنگَرَ پارَ رَهَنِّ؛
پاٽِي پُوجَ پٽَنِ ۾، پَکي پاندِ پِيَنِّ؛
هِنَ کي لوهَ لَطِيفُ چئي، هُوءِ ڪائُرَ مَنجِھ ڪِلَنِّ؛
ڪاتُونبا ڪاچَنِّ، مِينهَن وَسَندا موٽُ تُون.

٧

سَدا جِنِ پَرِياڻُ، پانڌِي پَکي لَڏَ سِين؛
مارُو ڳُٽَنِ ساڻُ، وِيڙا تَرِ اُڪِرِي!

٨

پاسا پولِڙِيُنِ ۾، بانهُون سِرِ بِيئِي؛
اَکِيون، نَڪُ اَريجَ ري، تِمايِمَ تِيئِي؛
ڏُور ٿِيا ڏِيهي، پِرين پائُرَ وَٽِ ۾!

٩

تاجا ٽَرَ برَ جهَلَّ، پِپُون پائُرَ وَٽِ ۾؛
سيئِي سارِيو، سومِرا ! اَچي آبَ اُچَلَّ؛
سانپِيَنِ ڏِنمِ سَلَّ، ڏِٺي جِن ڏِينهَن ٽِيا.

١٠

جهُران جهِڄان تي، جِئَن پَسَٽان پَري ٽِيا؛
اَلا ! اوٺِي آئِيين، جو ڪِينءِ جِي خَبَرَ ڏي !
مَنَ مُنهِنجي ڪي، واڪو لَهي ويڙهه جو !

داستان ڏھون

١

اُتي تِي وَراڻِ، کِينءَ واڌايُون آيُون؛
لَتِي لوئِڙياريِين، مِڙَنِي مُنهَنِ کاڻِ؛
صُلحُ وارِيو سُومِري، چَئِي پَنوَهارَنِ پاڻِ؛
هَميرَنِئُون هاڻِ، مُهتُ لَهَندِينءَ مارُئِي!

٢

اُتان اوٺِي آيو، خَبَرَ اِيَ کَرِي؛
وِساريج مَ وَرَ کي، پَئِج مَ مُنڌَ! مَرِي؛
وينِدِينءَ اُتِ وَرِي، کو ڏِينهَُن آهِين کوٽَ ۾.

٣

کو ڏِينهَُن آهِئين کوٽَ ۾، لوئِي هَڏِ مَ لاهِ؛
کامَڻِ! اَهِجي کُرَ جي، اَڌِ وَڌائِي آهِ؛
هِتِ مَ پاڙِج هيکِڙو، پائِرُ جي پَساهَ؛
سَتِي! سِيلُ نِباهِ، مَلِيرِ وينِدِينءَ مارُئِي.

٤

سي ساهيڙِيُون سارِينِ تو، سِيلُ جَنِين جو سَچُّ؛
مارُوءَ رِيءَ مَ مَچُّ، سِيهو پائِنج سونَ کي.

۵

ساهيڙيُون سارِينِ تو، سَچ جِنين جو سِيلُ؛
نَڪو قالُ نہ قِيلُ، اُنِينِ جي اَدَبَ ۾.

٦

جو ڏيہَ ڏاڏاٽِيانِ آيو، ڏِنمِ تَنهنِ طعنو:
"پائي ويھُ مَ پلَنگينِ، ڳِچِيءَ سِرِ ڳانو؛
مَٽان لَڪَ لَطِيفُ چئي، ڪانءِ مَ خَزانو؛
سَرتِيُنِ سِيلُ چَوايو، جورِ هَٿِي جانو؛
تِيو سَڏُ سَمانو، حَرَفُ لَٽي هيڪِڙي".

٧

مُون سين مارُوئَڙِيُون، ڪَهڙِيءَ رِيتِ رُسَندِيُون؟
چوتِيءَ ۾ چِيڙُ پِيو، پِينَ رَتَ جَيُون؛
نيٽِين نِندَ وِهُ تِي، ساري ساڏوهِيُون؛
هِتي جي هُيُون، تہ سُڌِ پِيَنِ سِيلَ جي.

٨

"سَتِي! تُنِهنجي سَتَ ۾، ڳالِھ گُهرجي ڳَچُّ؛
وَڍِيو، چِيرِيو، چِچِرِيو، پَرَ ۾ اُپِي پَچُّ؛
سانُ اَمانَتَ اَچُّ، تہ تِئين سَماني سانڙيہَ ۾".

٩

جانڍِين سَتِيُنِ سيرُ، تان ڍِينَ وِهَندِيَسِ ڍوٿَ ۾؛
سِپَ سَمُنديِن سَپَجي، نَدِيءَ پِيي نہ نِيرُ؛
جِئَن هُوءَ اَبرَ آسِري، تِئَن مُون مَنِ مَلِيرُ؛
ڪائُرَ پِيَنِ ڪِيرُ، جي اَمانَتَ اُتِ وَجي.

١٠

جرَ ۾ سِپُون جيئَن، آهِينِ اَبرَ آسِري؛
جِئَن ڍُنجُونِ سارِينِ روهَ ڪي، مُون تَنَّ اندرِ تِيئَن؛
هُتِ وَعدا وَچَڻَ جا، هِتِ نہ پانيُم هِيئَن؛
ڍوٿيُنِ وِهان ڍِيئَن، جي نَظَرَ بَندِياڻِي نہ هُئان؟

١١

سِپَ سَمُنديِن سَپَجي، اَبرُ آساروسِ؛
پاڙو پِئي نہ پِيُڙي، مِتو مُنهِن لِڳوسِ؛
ماڻِڪُ تي مِڙيوسِ، جِئَن تَنگُ ڍَڍِيائين تارِ ۾.

١٢

سِڪو سَپِ، سَرتِيُون! سِپُنِ مُلان سيرُ؛
پِيو مَتائي نيرُ، اُپِيون اَبرَ آسِري.

داستان يارهون

١

مَلِيران مارُو، پَکي پيهي آئِيو؛
وَريا واهارُو، هاٺُو سَپي هِيٺا تِيا.

٢

پَهي سُکَ پيرَنِ کِيهَ! ڪو نِينهَن نِياپو مارُئين؟
اَتِ اُڪَنڊِي آهِيان، تَنهِن آتَڻَ، تَنهِن ڏيهَ؛
سَندِي جا سارِيهَ، کِهَ کَٿُوري پانئِيان.

٣

سَکَر سيئي ڏِينهَن، جي مُون گهارِيا بَندَ ۾؛
وَسايِم وَڏَ ڦُڙا، مَتي مارِيُن مِينهَن؛
واجهاٽِيَس وِصالَ کي، تِيَس تَهوارُون تِيئَن؛
نِيرُ مُنهِنجي نِينهَن، اُجاري اَچو ڪَيو.

٤

عُمَرَ! اَڄُ گَڏِيامِ، ڏوتِي اُنَهِين ڏيهَ جا؛
پارايا پِريُن جا، اُپِي اُن چَيامِ؛
لِهي لوهَ پِيامِ، لُطفَ سانُ لَطِيفَ چئي.

ابيات متفرقه

١

جـُ سي لوڙائُو ٿِيا، جنِين پـِرِ رَهَنِّ؛
مارُو منجِهه ٿَرَنِّ، رَهِي رَهَندا ڪيترو؟

٢

جـُ سي لوڙائُو ٿِيا، جنِين سندِيءَ ڏِيرَ؛
مارُوئَڙا فقِيرَ، ڪَنهِن درِ ڏِينداداٻهَنڙِي؟

٣

مارُوءَ پاسِ مَلِيرَ ۾، ڏوئِي مَرُ مَران!
پاڻِي واري پانهِنجو، وينديائِي وَران!
ٿورو منِجهه ٿَران، هُندَ لَڳِي لوئَڙِيارِيين!

٤

ڪانڌُ نہ ڪَنديَسِ ڪو ٻِيو، ڪَتِيروئِي خُوبُ؛
ميروئِي محبُوبُ، اَسان مارُو مَنَ ۾.

٥

مُنهُنِ مُنهِنجو سُومِرا! مَرُ ميروئِي هوءِ!
متان مارُو چوءِ، تہ ڏوتوءِ ڏوراڻِنِ ۾.

٦

جِتي ڪَرڙَ، ڪَنڊا ۽ ڪاهِيُون، پالَ، پَٽا ۽ پَٽَّ؛
سَرَهِيُون سي سَرَتِيُون، حاضُرُ پاسي حَقَّ؛
مارُوئَڙِ سين ماڙِيان، شالَ مُنداٸِتي مَٽَّ؛
ڪِنڌارِيان خَلَقَّ، جا ٿَرَ چائِي ۾ ٿُوهَرين.

٧

جي هِتي هُئِي مارُئِي، تہ لَڏِيمِ ڪَرَ ڪيڏاسِ؛
ارداسِيُمِ عُمَرَ کي، ويجهو ٿي وَٽانسِ؛
جي نہ چِڏِيائِين کي جهَليائِين، تہ پنهنجو انگُ آچِيانسِ؛
لاهي لوهَ لَطِيفُ چئَي، هِتان هُندَ هَلانسِ؛
موڪي مَلِيرَ سامُهِين، وَٽِي پانهَنِ وَچانسِ؛
رَهِبَرُ ٿِي ريڙهيانسِ، سُنهاري ساٿيهَ ڏي.

٨

جِئَن ڳَندِيُون مَنجِهہ ڳَندِيرَ، تِئَن مُون مَنِ مارُوئَڙِ جُون؛
ڏِنيُون لَسَ لَطِيفُ چئَي، هِنئَڙي کي هَمِيرَ؛
وَڃِي مَنجِهہ مَلِيرَ، سَڀِ ڇوڙِينديَسِ سُومِرا!

٩

سُٽِي ساٿيهَ ڳالَهڙي، لَهِي وِيا لوهَ؛
اَندَرَ جا اَندوهَ، لَٿا ڏُکَ، سُکَ ٿِيا.

١٠

توکي توڙائِين لِکِي، عُمَرَ! اَچائِي؛
جنهن تو سامائِي، مامَ نہ ڇَڏِي مارُئين.

١١

مَ کِي روءُ، مَ رَڙُ کِي، هَنجُون هَڏِ مَ هارِ؛
تو تان بَندُ بِدا ٿِيو، ٻيڙيُون نيئِي ٻارِ؛
پَهُچَندِينءَ پَنوَهارِ، سِگهي سنگهارَنِ کي.

١٢

اَڄُ پڻ ڇِڪِيَم چاڪَ، وَنهِيَن ويڙِيچَنِ جا؛
سُورَنِ اِچِي سُومِرا! اَندَرِ ڪي اوطاقَ؛
مارُوءَ جي فِراقَ، هَڏَ مُنهِنجا ڪَپِيا.

سر ڪاموڏ

داستان پھريون

١

تُون سَمو، آءٌ گَندِري، مُون ۾ عَيبَن جُوءِ؛
پَسِي راڙِيُن رُوءِ، مَتان ماڳَرِ مَتِئِين!

٢

تُون سَموآءٌ گَندِري، مُون ۾ عَيبَ اَپارَ؛
پَسِي لِيَّ لَغارَ، متان مَاڳَرِ مَتِئِين!

٣

تون تَماچِي تَڙَ ڌَڻِي، آءٌ مُهاڻِي مَيِ؛
مُون کي ڏُهاڳُ مَ ڏِي، آءٌ جا نالي سُيَسِ تُنهنجي.

٤

تُون تَماچِي تَڙَ ڌَڻِي، آءٌ گَندِري غَرِيبَ؛
تو سين چامَ! قرِيبَ، ڪِي ڏَنُ چَڏائي ڏيج مُون.

٥

ڪِڪِيءَ هاڻِيُون ڪارِيُون، چِچِيءَ هاڻا چَچَ؛
پاندُ جنِين جي پاندَ سِين، لَڳو تِئي لَچَ؛
سَمو چامُ سُهَچَ، اُيو ڪَري اُنِ سين.

٦

ڪارِيُون، ڪوجِھيون، ڪُوڙِيُون، مُورِ نہ موچارِيُون؛
وَڻي ويٺِيُون واٽَ تي، ڪِڪيءَ جُون ڪارِيُون؛
اُنِينِ جُونِ آرِيُون، سمي ري ڪيرُ سھي!

٧

گَندُ جِنِ جيءَ گوڏِ ۾، پاٻوڙا پوشاڪَ؛
اُنِينِ جِيءَ اوطاقَ، راڄا رِيجھي آئِيو.

٨

ٽِيا تَماچِيءَ چامَ سينِ، مُھاڻا مَحرُومَ؛
نَندِيءَ وَڏِيءَ گَندِريءَ، مَٽي ماڙِيءَ ڏُومَ؛
جي ڪِنجُھرَ، جي رُومَ، سي سَڀِ اِنعامِي ٿِيا.

٩

نہ وَڏي، نہ وِڪِٽي، نہ ماري نہ ڏاري؛
ڪارو وِڏائِين ڪُوهَ ۾، نِرتُون نِھاري؛
سائِي پَرِ پاري، جا گھَرِ سَمي جي سَپَڄي.

١٠

نہ وَڏي نہ وِڪِٽي، نہ ڪَٽي ۾ ڪاري؛
اُھِجَ، سُھِجَ ساھِمِيُون، ڏِرِيانِ نہ ڏاري؛
سائي پَرِ پاري، جا گھَرِ سَمي جي سَپَڄي.

١١

پاڀوڙو پيشِ ڪيو، نَئون نُوريءَ نيئِي؛
حاضُرُ هيُون هَڪِيُون، سَمِيُون سيپيئِي؛
نَوازي نيئِي، گاڏِيءَ چاڙهِي گندِرِي.

١٢

مُهاڻِيءَ جي مَنَ ۾، نہ گِيرَبُ نہ گاءُ؛
نيڻَنِ سِين ناز ڪري، رِيجهايائِين راءُ؛
سَمو سَيِنِ مُلاءُ، هيرِيائِين حِرفَتَ سين.

١٣

نورِيءَ جي نِيازَ جو، عَجَبُ اَجهلُ هوءِ؛
سَمو سِرُ سَيِنِ ۾، مي مُورچِيو سوءِ؛
اَچيو اُپِيَنِ پوءِ، حُجَتَ پِڳي راڻِيين.

١٤

هَتِين پيرين آرِڪَٽِينِ، مُنهِن نہ مُهاڻِي؛
جِئَنِ سَڳو وِچِ سُرندَڙي، تِئَنِ راڻِيُنِ ۾ راڻِي؛
اَصُلُ هُئِي اُنَ کي، اَهُلَ چاماڻِي؛
سَمي سُڃاڻِي، ٻيڙو ٻَڌُسِ ٻانهَنِ ۾.

١٥

تَهِڙو ڪِنجُهرَ ڪِيَنَ ٻيو، جَهڙي سُونهَنِ سَندِياسِ؛
مَڏَ، مِياڻِيُون، مَڪُڙا، مِڙئِي مَعافُ ٿِياسِ؛
مورِچَلَ مَتانسِ، اُيو تَماچِيءَ تي هَٽِي.

ڪوءِ سَمِيُون ! ٻَنِ سُومِرِيُون ! جي اَچَنِ اُوچي ڳاٽِ؛
وَرُ سي ڪِنجُهَرَ جائِيُون، جِنَ تَماچِيءَ جِي تاتِ؛
راڻِيُنَ مُلانَ راتِ، ماڻِڪُ مي پِرائِيو.

وائي

هِيري هَٽُ وِڌائِين، ويهِي ساٽِينِ وِچَ ۾.
نَوازَشَ نُورِيءَ جي، آهي تَماچِيءَ تائِين.
گَندَگِيءَ گوشو ڪَيو، عَطُرَ اوتَ اوتِيائِين.
اَنڊا مَنڊا آئِيا، سَخا سَڌُ وِڌائين.
پَسو جُودُ جُوانَ جو، ڪو هَنڌُ ڪونہ مَتِيائِين.
قِيمَتَ ڪَميڻَنِ سين، جَهِڙيءَ وَٽَ وَتِيائِين.
موتِي مِڇِيءَ هَٽَ تي، ڪوڏِنِ جئن ڪَڍِيائِين.
ماڻِڪَ مِياڻِنِ ۾، چِلُرَنِ جئن چِتِيائِين.
ڏيئِي سونُ سُوالَ ۾، رُپِي رانڌِ ڪَيائِين.
پاڻِيَڻَ آڻي پاڙَ سين، لَعلُونَ سَپِي لُٽِيائِين.
فيروزا فَقِيرَنِ تان، گهوري سَپِي گهورِيائِين.
اُتي عَبُدُاللَّطِيفُ چئِي، اُچِلي اَمُلَ ڏِنائِين.

داستان ٻيو

١

سِرُ سَلابَتَ سُپِرين، مَرَڪَڙَ! تُون مَ مَريج؛
آهِيين ٿارُ اَڪِيُنِ جو، وَٿان مُون مَ وَڃيج؛
تَماچِي تڳيجِ، ڪو ڏِينهُن ڪِنجُهرَ ڪَنڏِيين.

٢

هيٺِ جَرُ مَٿي مَڇَرُ، پاسي ۾ وَٽراهَ؛
اَچي وَڃي وِچَ ۾، تَماچِيءَ جي ساءَ؛
لَڳي اُتَرَ واءَ، ڪِنجُهرُ هِندورو ٿِئي.

٣

هيٺِ جَرُ، مَٿي مَڇَرُ، پاسي پِرين سَندامِ؛
ڪوڙِيين ڪاڄَ سِڏامِ، اَڙَ سِڏو ڪونَ رهِيو.

٤

هيٺِ جَرُ، مَٿي مَڇَرُ، ڪنڌِيءَ ڪَوُنرَ ترَنِّ؛
وَرِئي واهُوندَنِّ، ڪِنجُهرُ ڪَٿُوري ٿِئي.

٥

سَمِيُون ڪَري سِينگارُ، راءُ رِيجهائِڻَ آئِيُون؛
چامَ هَٿَ ۾ چارُ، چِلي چِٻيرِنِ وِچَ ۾.

٦

نُورِيءَ جي نَوازِيو، ٿِيو تَماچِي تي؛

گاڏِيءَ چاڙهيءَ گَندِري، ماڙهُو ڪَيو مي؛
ڪِنجهُرِ چوندا ڪي، تـ سَچُ سَيائِي ڳالهَڙي.

٧

چامان اڳي جي چائِيُون، تِن جي نِرتِ نُوريءَ کي ناهِ؛
نـ مَنهَن نـ مارِڪي، نـ وَجَن ڪنهن وِهانءِ؛
سي ڪِنجهُرَ ڪَندِيُون ڪانهِ، جِن تَماچِي تَڪِيو.

٨

نـ ڪَنهن چائو چامَ کي، نَڪو چامَ وِياءُ؛
نَنڍِيءَ وَڏِي گَندِريءَ، سَپِن آهِ سِياءُ؛
"لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ"، اِيُ نِجابَتَ نِياءُ؛
ڪِبرُ ڪِبرِياءُ، تَختُ تَماچِي چامَ جو.

٩

پَکا پَڪارِيو، چامُ تَماچِي آئِيو؛
گُوندَرَ لاهِيو، گَندِريُون! آتَڻَ اُجارِيو؛
ڪِنجهُرُ قَرارِيو، سَمي سامَ بَخشِي.

١٠

ڪو جو ڪامَڻُ مَي، آهي اکَڙيُن ۾؛
تَنُ تَماچِي چامَ جو، نايُون پايو ني؛
عِشقُ اِئَن ڪَري، جِئَن چارو چامَ ڪُلهي ڪَيو.

سر گهاتو

داستان پهريون

١

ڳَهنگهِريا ڳَهڻَ چاڻَ، موڙهِي مَتِ مَهائِيين؛
وِيا ڳَڏجِي وِيرِ ۾، پِيا مُنهِن مَهراڻِ؛
اِڳيان پويان تاڻَ، وِيا ويچارَنِ وسري.

٢

ماڪَ پِچايَنِ مولِهيا، مٿان راتِ پئي؛
اولِيون اُجهَڻَ لِڳيون، وِيا وَنجهَه وَهِي؛
ڪَلاچِيان ڪَهِي، ڪَڏهِن ڪونہ آئِيو.

٣

ڪو جو قَهَرُ ڪلاچ ۾، گهڙي سو نِئي؛
خَبَرَ ڪونہ ڏِئي، رَچَ ڪُپاڙي رَندِيا؟

٤

ڪالهہ ڪَلاچِيءَ وِيا، چَتِيُون ڪٽي چِڳِيرَ؛
پائِرَنِ پيرو نہ ڪَيو، اَدَنِ ڪِي اَويرَ؛
اهِڙي خاصِي ڪيرَ، ڪُنَّ ورائي جهَلِي.

٥

تَريُون پَسان نہ تارِ ۾، جهُڳا جاءِ نہ ڪَنِ؛
مادِرِ! ملاحَنِ، ماڳِ نہ ڏِوِيا مَڪُڙا.

٦

ڏِهاڙِي ڏِتَمِ ڪيتِرا، جنِين مارِيو موڪَ؛
گَهرَ ۾ گھاتُوئَڙَنِ جا، تا مارينِمِ توڪَ؛
لَڏي وِچان لوڪَ، اُونهي ويا اوهِري.

٧

اُپِي اوسِڙان اُسَ ۾، جَهليو ڪُنَّ ڪِنارَ؛
گھاتُو گَهرِ نہ آئِيا، وَڏي لِڳَينِ وارَ؛
هُيَسِ جنِين هارَ، سي موڙي چِڙِهيا مَڪُڙا.

٨

جِتي گھورِيو گھاتوئِينِ، تِتي وارِيءَ ٻُڏَّ؛
سَهسينِ ساتي مُنڌَّ، سَرُ سُڪو، سُونگِي گيا.

٩

مُونِ اُڏارِيا مَچِڙا، اللهَ ! گھاتُو آڻِ،
مِيان ! مُدارَنِ سينِ، مونکي، قادرَ ! وِجهُ مَ ڪاڻِ؛
هَتَ مُنهِنجي هاڻِ، قَدُرُ لِڌو جِنِ ري.

١٠

اَئِينِ جا لُڏو لوڏَ، اِيَ پِرَ گھاتُوئَڙَنِ جي؛
ڪُنَّ ڪلاچِيءَ ڪوڏَ، سُڪِي نہ سُتا ڪَڏِهين.

١١

گھوِريندي گھوِرپِيا، اَگھوِر گھوِرياٽُون؛
مَيـڪَرُ مارِياٽُون، مَلاحَنِ مُنهَن سَنَرا.

١٢

جِئَن جھُڳا پائِيين جهولَ ۾، اِئَن نہ مَرَنِ مَڇَّ؛
سَٻَرَ ڏارِ سَمُنڊَ جا، هي راڻُون رَڱِيُون رَڇَّ؛
هِي چارُون ۽ ڇَچَّ، اجا اوڙاهُ آڳاهُون ٿيو.

سر سورٺ

داستان پهريون

١

اَللهَ جي آسَ ڪري، هَلِيو هِيائِين؛
چارڻ پَڌا چنگَ ڪي، جهُوڙا ۽ جهائِين؛
ڏولِي راءِ ڏياچَ جي، ڏُوران ڏِٺائِين؛
وَينتِي واحِدَ دَرِ، تَنهِن وير ڪَيائِين؛
”سَپاجها سائِين! راءُ رِيجهائِين راڳَ سين“.

٢

”پَرديسان پنڌُ ڪَري، هلِي آيو هُون؛
اُونچو تون عرشَ تي، آن پورو مٿي پُون؛
ڪِيئَن تُسَندين تُون؟ هِيُ سِرَ سوالِي مَگَڻو“.

٣

”پَرديسان پنڌُ ڪَري، سُٽِي آيُسِ شانُ؛
مَگَڻ ڪَهِڙي مَتِ سين؟ نِسورو نادانُ؛
سو ڪو ڏِيارِئين ڏانُ، جو طَمَعَ کي تَرَڪُ ڪَري“.

٤

”سَردِيءَ سالِمُ نہ رَهان، گَرمِيءَ تِيان گُدازُ؛
اَمَنُ ڏيجِ اَمانَ تون، سائِلُ هَٿي سازُ؛
رَبابِيءَ کي رازُ، خالِصُ ڏيجِ خَلِيلَ جو“.

۵

”تو دَرِ آيُسِ راڇِيا: جاجِڪُ وٺي جِيُّ؛
ڪَنان ’نارُّ حامِيَه‘، هاڻِ بَچائِج هِيُّ؛
والي! ڏِياريئِي وِيُّ، جِتِ آهي ’جَنَّاتُ عَدْنِ‘“.

٦

”پِيا دَرَ ڏيئِي ٻَنَ کي، آيُسِ تُنهِنجي دَرِ؛
سُونهارا سورَٺِ وَرَ! ڪا مُنهِنجِي ڪَرِّ؛
پِلا! پيري پَرَّ، پالهو پاندُ پينارَ جو“.

داستان ٻيو

١

جاڃڪُ جهُونا ڳَڙهَ ۾، ڪو عَطائِي آيو؛
تَنهِن ڪامِلَ ڪَڍِي ڪِينرو، ويهِي وَڄايو؛
شَهِرُ سَڀو ئِي سُرَ سين، تَندُنِ تِپايو؛
دايُون دَرماندِيُون ٿِيُون، پايُنِ پاڌايو؛
چارَڻَ تي چايو، تـ ماري آهي مَڱڻو.

٢

نِرتِي تَندُ نِيازَ سين، ٻُرائِي ٻيجَلَّ؛
راجا رَتولَنِ ۾، اونائِي اَمُلَّ؛
رازُ ڪَيائِين راءَ سين، ڪَنهِن موچارِيءَ مَهَلَّ؛
”اَنا اَحمَدُ بِلا مِيم“، سَينَ هَنئِي سائِلَّ؛
ڪَنهِن ڪَنهِن پَيئِي ڪَلَّ، تـ هَردوئِي هيڪُ ٿِيا.

٣

ڪِنين ڪِنين ماڙُهين، پيئِي ڪَلَ ڪائِي؛
رَسيا جي رَمُزَ کي، تن پارسِي پائِي؛
”اَلاِنسَانُ سِرِّيُ وَ اَنَا سِرُّهٗ“ ورتِي اِيَ وائِي؛
راجا راڳائِي، هَردوئِي هيڪُ ٿِيا.

۴

سِرَ جي ھُئائِين ھَليو، چارَڻُ چِتائي؛
سو مُوڙا جَھلي نہ مالَ جا، ڌو ماڻِڪَ موٽائي؛
”تو دَرِ آيُسِ تي، جِئَن تو ناهِ نہ سِڪيو“.

۵

”جي مِيراثِي مَڱڻا، آءٌ پُڻِ مَنجھان تَن؛
ڪِي ڪَھُ مُنھِنجي ڪَنِ، اِرُڻَ مَنجھاران اُنِ جي“.

٦

”ھا جا ڳالِھ ڳَري، ٻيجَليا! ٻُڌاءِ مُون؛
پيٽين جِئَن ڳِرنارَ ۾، تَندُنِ تانُ ڪَري؛
ڪِ تو پَنڌُ پري، ڪِ مَڱڻَ جَھلِيندين؟ مَڱڻا“!

٧

”مَڱڻَ نہ جَھلِيان مُورَھِين، نہ مُون پَنڌُ پَري؛
ڳُٽِي آيُسِ ڳالَھڙي، ڳُجھي تو ڳَري؛
سا سَمجِھج سورَٺِ وَرَ! وِيندُسِ ڪِينَ وَري؛
پَريان پيرَ پَري، تو لَءِ آيو آھِيان“.

٩

سِرُ مَڱي سِرُ گھُري، سِرَ رءَ ٿِئي نہ صلاحَ؛
غَرِيبَنِئُون نہ ڳَذِري، ڌو ماري مِيرَ مَلاحَ؛
نايو نَوابَنِ جا، سورِيو ڪَڍي ساهَ؛
خالِقُ سَنجِھ صُباحَ، ڪونہ چَڏِيندو ڪِٿَھِين.

داستان ٽيون

١

ڪِي جو ٻيجَلَ ٻولِيو، پِنِيءَ ويھي يانَ؛
راجا رَتولَنِ ۾، سيباٽو سُلطانَ؛
”آءُ مٿاھُون مَڱٽا ! مُقابِلِ مَيدانَ؛
گھورِيانِ لَڪَ، لَطِيفُ چئي، تُنھنجي قَدمَنِ تان قُربانَ؛
مَٿو ھِيءُ مِزمانَ ! ھَلِي آءُ تہ ھِتِ ڏِيَنِءِ“.

٢

”آءُ مٿاھُون مَڱٽا ! چڙھي ۾ چَوڏولَ؛
توکي گھوٽَ گھُرائِيو، راجا مَنجھ رَتولَ؛
ٻيجَلَ ! توسين ٻولَ، وِھاٽِيءَ وَڏَڻَ جِي“.

٣

مَحَلينِ آيو مَڱٽو، ڪَٿِي ساز سِري؛
لِڳِي تَندُ تُنبيرَ جِي، پِيا ڪوٽَ ڪِري؛
ھَنڌين ماڳين ھُوءِ ٿِي، تُنھنجِي ٻيجَلَ ! دانھَن ٻُري؛
سِسِي تَنِھن سُلطانَ کان، اچِي گھوٽَ گھُرِي؛
جھُونا ڳَڙہُ جھُري، پُوندي جھانءِ جَھروڪَ ۾.

۴

ڏاتارَ ۾ مَڱٽي، ڪونڌ وسيلو وِچ؛
سائِي تالَ تَندُنِ جي، سائِي چارَڻ چِتِ؛
جي ھِتي جي ھُتِ، تہ ڳالھِ مِڙيائي ھيڪِڙي.

٥

”جاچِڪَ! تو جهارُ، ڏَههَ پيرا ڏِياڇُ ڇئي؛
جَنهِن ۾ مالُ نہ مِريءَ جيترو، تَنهِن تون طَمَعَدارُ؛
جي اچيئِي ڪَمِ ڪَپارُ، تہ ويههَ پيرا وڏِي ڏِيَنءِ“.

٦

”ٻيلي! ٻِئِي پارَ، جانِ مُون نينڌَ هَٽِي نِهارِيا؛
ڇوري رَڪِيَم ڇتَ ۾، ڏِسيُن جا ڏاتارَ؛
هِيُ سِرُ توهانِ ڏارَ، ٻِيجي ڪَنهِن نہ ٻولِيو“.

٧

”سو جِيُ، مَڱڻهارَ! مَ هوءِ، جَنهِن تو مَٿِي سِرَ سَٽو ڪَيو؛
جو مُون مُل مُور نہ سَپَجي، تانِ جي سو گُهرِيوءِ؛
تانِ جُڳان جُڳِ ڏِنوءِ، ڏُنگو ڏاتارَنِ کي“.

٨

”مَٿو مَتائِين گهورِيانِ، مَٿو تو مَٿاءِ؛
هَڏو هِيُ هَٿِ ڪَري، جاچِڪَ! وَهِلو جاءِ؛
تُون سين اَنيراءِ، جِمَ وا ڇا ۾ وِلَهو وَهِين“.

٩

”مَٿو مُور نہ پاڙِيانِ، تُنهنجي تَندُ تَنوارَ؛
سِرَ ۾ سَچَڻَ ناهِ ڪِي، موٽُ مَ، مَڱڻهارَ!
ڪِينهي منجهہ ڪَپارَ، لَڀيندو تو لاهِيانِ“.

١٠

”سؤ سِرَنِ پائي، جي تَندُ بَرابَر توريان؛
اُتَلَ اوڏانهِينِ ٿِئي، جيڏانهن ٻيجَلَ ٻُرائي؛
سَڪِٽو هَڏُ آهي، سِرَ ۾ سَچَڻُ ناهِ ڪِي“.

١١

”مَتي اُتي مُنهنجي، جي ڪوڙين هُوَنِ ڪَپارَ؛
تـہ وارِيو وارِيو وِڍيان، سِسِيءَ کي سَوَ وارَ؛
تـہ پِڻُ تَندُ تَنوارَ، مُوهان مٿائُون، مَڱڻا“!

١٢

”جو تو ڏِيڻُ، ڏِياچَ! لاهِيو اِي سِرُ سَيِڪو ڏي؛
ڪِي نانهِ جهِڙو ڏي، جو سَندَ ٿِئي سُواليِينِ“.

١٣

پَسِي پاٽَ پُرِ ٿِيو، سندو جادِمَ جُودُ؛
مَڱَ وِهاٽِيءَ مڱڻا! مَتو هيرَ مَوجُودُ؛
بَلَڪِ آهي بُودُ، ناڪَسِيءَ، نابُودُ ۾.

١٤

چارَڻَ چَنگُ ڪُلهي ڪَري، پيرَ پُرِي پاتا؛
صَدا جي سَيِّدُ چئي، وائِي ڪَيائِينِ واتا؛
تَنهِن تي راءِ راضِي ٿِيو، دِلِ وِڏِيءَ داتا؛
مَرڪي مَرُ ماتا، رُوڙِي راءِ ڏياچَ جي.

داستان چوٿون

١

رِءَ مَصلِحَتَ مَڱڻا، قَصَرِ ڪِينَ اَچَنِّ؛
نُورُ تَجَلَّو نُورَ سين، نِميو نيڻَ پَسَنِّ؛
خِيمي ۾ ڪَنگهارَ جي، چانڊُوڻا چِمڪَنِّ؛
لَڏائِين لَطِيفُ چئي، سَندا ڏاڻَ ڏِسيَنِّ؛
تيلان مُلڪَ ڏَڻِينِّ، مَڃِيو مَڱڻهارَ ڪي.

٢

”مَرُ تہ آئين، مَڱڻا! مامَ پَرُوڙِي مُون؛
جيڪا ڳاهَ ڳالهائِيين، سا سَڀِ سَمجهِي سُون؛
تَنهِن ۾ تُسِج تُون، جيڪِي پَوَيئِي پَٿَ ۾“.

٣

”چارَڻَ! تُنهنجي چَنگَ جو، عَجَبُ آهِہِ اِيُّ؛
هَٽِي آيو هَٿَنِ سين، جِئَرو رکِيو جِيُّ؛
راتِ مُنهنجو رِيُّ، ڪاتِيو تو ڪُماچَ سين“.

٤

”تانُ نہ آهي تَندُ جو، رُون رُون ڪري رازُ؛
هَٽَندَڙَ سَندا هَٿَڙا، سَڀِڪو چئي سازُ؛
سَٿَ ڏيئِي شَهِبازُ، ٿِيُ، تہ ٿوڪُ پِرائِيين“.

٥

”تَندُ تُمارِيءَ تانُ، ڪَهِيو سو قَبُولُ پِيو؛
سِرُ تہ آهي سَٽَ ۾، پَرَ ٻِيو ڪِي مَڱِج دانُ؛
خاڪِ، مِٽِي ڪا بانُ، ڪاتِيا پوءِ ڪُجھُ نَهِين“.

٦

”چارَڻَ! ٻولِج ڪِي ٻِيو، گھُرِيُءِ سو گھورِيان؛
گَھرُ، سورَٺِ نہ پَڙِي، جان تَندُنِ بَرابَرِ تورِيان؛
ڳُجِهي آهِم ڳالِهڙِي، آءُ اوري، تان اوِرِيان؛
ڪِہ ڪُلَهنِئُون ڪورِيان؟ ڪِہ، جاجِڪَ! جُسي سين ڏِيَنءِ؟“

٧

ٽيئِي پَرچِيا پاڻَ ۾، تَندُ، ڪَٽارو، ڪنڌُ؛
”تَنهِن جِهوئِي ناهِ ڪِي، جو تو، چارَڻَ! ڪَيو پَنڌُ؛
اِيُ شُڪُرُ اَلُحَمدُ، جِئَن مَٽو گھُرِيوءِ مَڱَڻا“!

٨

ڪَنجهي ڪيرَتِ ڪِينَرو، واچو وِلاتي؛
هَنئِي تَندُ حُضُورَ ۾، تَنهِن پارِسَ پيراتِي؛
ڏِسَنديئِي ڏِياچَ کي، ظاهِرُ ٿِيو ذاتِي؛
ڪَڍِي تَنهِن ڪاتِي، وِڌو ڪَرَٽُ ڪَپارَ ۾.

٩

گُلُ چِنو گرنارَ جو، پَتَڙِ ٽِيُون پِٽِينِ؛
سَهسين سورَٺِ جَهِڙِيُون، اُڀِيُون اوسارِينِ؛
چوٽا چارَڻَ هَٿَ ۾، سِرُ سِينگاريو ڏِينِ؛
نارِيُون ناڏَ ڪَرِينِ: ”راچا راتِ رَمَگيو“!

١٠

سورَٺِ مُئِي، سُکُ ٿِيو، خِيما هَنيا ڪَنگهارَ؛
ٿِيو راڳُ، رُوپُ سو، لَڳِي تَندُ تَنوارَ؛
سو ڏَٽين پَٽين پارَ، پسو! راچا راضِي ٿِيو.

سر ڪيڏارو

داستان پهريون

١

ڏٺو مُحَرَّمُ ماهُ، سَنڪو شَهزادَنِ ٿيو؛
چاٽي هيڪ اَللهُ، پاڻَ وَڍَندِيُون جو ڪَري.

٢

مُحَرَّمَ موٽي آئيو، آئِيا تان نہ اِمامَ؛
مَدِيني جا ڄامَ مؤلا، مُون کي ميڙِئين!

٣

ميرَ مَدِينئان نِڪري آئِيا نہ موٽي؛
ڪارا رَڱِج ڪَپڙا، اَدا نِيروٽِي!
آن ٿنين لَءِ لوٽِي، جي مِيرَ مُسافِرَ رانئِيا.

٤

سَخِتي شَهادَتَ جِي، مڙوئِي مَلا رُ؛
ذَرو ناهِ يَزِيدکي، اِي عِشَقَ جَوآٿارُ؛
ڪُسَڻَ جو قَرارُ، اَصُلُ اِمامَنِ سين.

٥

سَخِتي شَهادَتَ جِي، نِسورو ئِي نازُ؛
رِندَ پَرُوڙِينِ رازُ، قَضِيي ڪَربَلا جو.

داستان ٻيو

١

چَندَ وِھاڻيءَ چڙھيا، مَلّھ مَدِينِئان مِيرَ؛
اُنِ سين طَبلَ، بازَ، تَبَرُون، ڪُندَ، ڪَتارا، ڪِيرَ؛
عَليءَ[۴] پُٽَ اَمِيرَ، ڪَندا راڙو رُڪَ سين.

٢

ڪَربلا جي پڙ ۾، خِيما کوڙِيائُون؛
جهيڙو يَزيدَ سامُھون، جُنبِي جوڙِيائُون؛
مُنھُن نہ موڙِيائُون، پَسِي تاءُ تَرارِ جو.

٣

ڪامِلَ ڪَربَلا ۾، اَھلِ بيَتَ آئيا؛
ماري مِصرِيُنِ سين، تن ڪافرَ ڪَنبايا؛
سَچُ ڪِـ بِيبِيءَ چايا، ھَھڙا سُورہَ سُپِرِين.

۴

ڪامِلَ ڪَربَلا ۾، آيا جُنگُ جُوان؛
ڌَرتِي ڏُٻِي، لَرزِي، ٿَرِٿِليا آسمانَ؛
ڪَرَہِ ھُئِي ڪَانَ، ھو نَظارو نِينھَن جو.

۵

دوستَ ڪُهائي دادُلا، مُحِبَ مارائي؛
خاصَنَ خَلِيلَنِ کي، سَخِتيُون سَهائي؛
اَللهُ اَلصَّمَدُ بي نيازُ، سا ڪَري، جا چاهي؛
اِنَهِينَ مَنجِهه آهي، ڪا اُونهي ڳالهِه اِسرارَ جي.

داستان ٽيون

١

ڏِٺو ڪالهہ ڪَنهين، جهُونجهارڪو جهَڳِڙو؛
هاٿِيُنِ هَڏَ مُڇِيائيا، ريلو رَتَ نَئِين؛
پانئِنِ سا سَنئِين، جِئان جِيءُ جوکو ٿِئي.

٢

آيا، اُجارِين؛ تَنڪ، تَراريُون تِئُرا؛
سانگِيُون سائُنِ هَٿَ ۾، ڪُلَهِنئُون نہ لاهِينِ؛
اُيا ئِي آهِينِ، مُهائِي مَرَڻَ تي.

٣

هٽَڻَ، هَڪِلَڻُ، پِيلِي سارَڻُ؛ مانجِهيان اِيُ مَرَڪُ ؛
وِجهَنِ تان نہ فَرَقُ، رُڪَ وَهندِيءَ راند ۾.

٤

بَهادرُ گَڏِيا بَهادُرين، کَڙِڳَ کِلُولِ ڪَنِّ؛
وِجهَنِ ڏَڙَ ڏَڙَنِ تي، هاڪارِين هٽَنِّ؛
ڪِرَن، ڪَندَ نَچَنِّ، رِڻُ گَجِيو، راڙو ٿِيو.

٥

هوڏانهن هُنِ هاڪاريو، هيڏانهن هِي هَٽَنِّ؛
سُرنايُون ۽ سُندِڙا، ٻِنِين پارِ ٻُرَنِّ؛
گهوٽَنِ ۽ گهوڙَنِّ، رِڻَ ۾ لائُون لَڏِيُون.

٦

گھوڙَنِ ۽ گھوٽَنِ، جِئَڻَ تورا ڏِينهَڙا؛
ڪَڏَهِن مَنجِهه ڪوٽَنِ، ڪَڏَهِن واهي رِڻَ جا.

٧

جِهمَندِيُون اَچَنِ، جهوليُون جُھونجهارَنِ جُون؛
پايو پُٺَ پُهارَ جا، اُنِ جُون وَهُون واڪا ڪَنِ؛
پِٽِينِ پارَ ڪَنِ؛ رڻ گَجيو، راڙو ٿيو.

٩

”ڪانڌَ! ڪَلارين ڪَپڙين، وَرَ! وِناهِيو آءُ؛
جِتِ سانگِيُنِ جي سَٽِ وَهي، اُتِ وِڪَ وَڌندِي پاءِ؛
نان تان يِؤ مَ ياءِ، جان جان نُوڙين نـ چَڙهين“.

٩

’يِگو‘ آئُون نـ چوان؛ ’مارِيو‘، تـ وِسَهان؛
ڪانڌَ مُنهَنِ ۾ ڌَڪَڙا، سيڪِيندي سُونهان؛
تـ پڻ لَڄَ مَران، جي هُوَنِس پُٺِ ۾.

١٠

مُنهَن مَٿاهان جن جا، سي پِٽيو ڪَڍَنِ پارَ؛
”جيڏِيُون! هِنَ جُھنجهارَ، اُجاري سَيِ اَچا ڪَيا“.

١١

مَرُ مَرِين، آئُون رُئَنءِ! موتِي آءُ مَ، ڪانڌَ!
ڪَچَنِ وَڏا پاند، جِئَڻَ تورا ڏِينهَنڙا.

داستان چوٿون

١

ڪا جا ڏِري ڏُنگِري، ڪو جو وَريو وا ءُ؛
عَلِيءَ شير وِياءُ، رِڻَ ۾ پِيَنِ راتِڙِي.

٢

جهيڙو لاهِ، يَزيدَ! عَلِيءَ جي اولادَ سين؛
سا نـ پَسَندين عِيدَ، جا هُوندِي مِيرَ حُسينَ سين.

٣

ڪُوفِيُنِ ڦَهرُڪَيو، ٽِيا جَماتِي يَزيدَ سين؛
پَلِيتَنِ ڪي پِڙَ ۾، وَرنَهُ وَر پيو؛
سَڌَرِ هونِ سِهو، شيرُ شَهادَتَ رَسِيو.

٤

ڪُوفِيُنِ ڪاغَذُ لِکِيو، وِچِ وِجهي اَللهُ؛
”اَسِين تابِعَ تُنهنجا، تُون اَسانجو شاهُ؛
هيڪَرَ هيڏي آءُ، تـ تَختُ تابِيني تُنهنجي“.

٥

ڪُوفي ڪَربلا ۾، پاڻي نـ پِيارِينِ؛
اُتي عَلِيءَ شاهَ ڪي، شَهزادا سارِينِ؛
نِڪِريو، نِهارِينِ؛ چَڙهُ، مِيرَ مُحمَّدؐ عَرَبِي!

٦

پِرهَ پَکِي آئِيو، ڪَربَلا مان ڪَهِي؛
روضي پاسِ رَسُولَ جي، تَنهِن هلِي هاڪَ هَنئِي؛
”ڏِٺِيمِ رُڪَ رُئِي، چِڙهُ، مِيرَ مُحَمَّدَ عرَبِي“!

داستان پنجون

١

حَسَنُ ناه حُسينَ وَٽِ، ٻيلِي نہ ٻاھُون؛
ساڙيه شَهزادَنِ جو، آھي اڳاھُون؛
يَزِيدَ! جُلاھُون، تيلان ڪَرِئين تَڪِڙيُون؟

٢

ڪِلي وير ڪَتَڪَ ۾، هَيءُ! جي حَسَنُ هو؛
پيڙو پيڙو پَنهنجي پاءُ سين، پَتَنگَ جِئَن پيو؛
آھي ڪيرُ ٻِيو، جو ڪَري هَلان مِيرَ حُسينَ تان؟

٣

ڪِلي ويرَ ڪَتَڪَ ۾، سائُو سَڀِ نہ هُوَنِ؛
پِڙَ تي سيئِي پُوَنِ، موتَڙُ جنِين ميهِٺو.

٤

ڪِلي ويرَ ڪَتَڪَ ۾، پاڪَر جو پائي؛
اَڃا اُنَ ڪي جِئَڻَ جو، آسانگو آھي؛
سُورِهُ سو چائي، جو رُڳوئِي رِڻَ گھِڙي.

٥

سُورِهَ! مَرِين سوڀَ ڪي، تہ دِلِ جا وَھمَ وِسارِ؛
هَڻُ پالا، وِڙهُ پاڪُرين، آڏي ڍالَ مَ ڍارِ؛
مَٿان تيغَ تَرارِ، مارِ تہ مَتارو ٿِئين.

٦

حُرُّ هلِي آئِيو، مانجِهي مَردانو؛
”آهِيان عاشِقُ آڳِ جو، پتَنگُ، پَروانو؛
مانَ راضِي ٿِئي، رَسُولُ رَبّ جو، نَبي تو نانو؛
هِيُ سِرُ سَمانو، گهوٽَ! مَتان ئي گهورِيان“.

٧

هُئِي هِدايتَ حُرَّ کي، ازَلَ ۾ اَصُلا؛
چَڙهِي آئِيو جَنگِ تي، هلِي هُنَ پارا؛
اِيندي چَيائِينِ اِمامَ کي: ”گهوريُسِ آنَ مَتاءِ“؛
”لَا يُکَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا“، جيڪا پُڄَندِيمِ سا؛
گهوٽَ بـ لِڳا گهاءَ، سر پڻ شيرُ شَهِيدُ ٿِيو.

٨

پاوَنگُ اُيو پِڙ ۾، هَٽِي هَزاري هولُ؛
جَوَهَرَ ۾ جَڙاءَ سين، ڪامِلَ سِرَ ڪَنگولُ؛
رَتو رَتَ رَتولُ، مولِهيو مِيرَ حُسينَ جو.

٩

ڏاڙهِي رَتَ رَتِياسِ، ڏَندَ تـ ڏاڙهُونءَ گُلَ جِئَن؛
چوڏهِينءَ ماهَ چَندَ جِئَن، پِڙ ۾ پا پِڙِياس؛
مِيڙي ۾ مُحَمَّدؐ جي، مَرُ مَرَڪي ماسِ؛
تَنهِن سُورهَ کي شاباسِ، جو مَتي پِڙ پُرزا ٿِئي.

١١

ڪَڪِرا ڪَربَلا جا، مادرِ تي ميڙِياسِ؛
ڦَٽَنِ تان رَتَ ڦُڙا، عَلِيءَ تي اُگھِياسِ؛
مِڙَئِي معافُ ڪَياسِ، خالقَ بَدِلي خُونَ جي.

داستان ڇھون

١

کَؤنر، کِلي جا کوڏِيا ! جانڪِي تائِين جِي؛
مَتان اَڙِن اُسِري، رُڪَ پِيالو پِيُ؛
ڳاهُ ڳِجھُنِ جو ٿِيُ، ويٺي جن وَرهَ ٿِيا.

٢

ڇَپَر جـَئَن پَھُون، تِئَن رِڻُ ڳِجھُنِ رانـِئيو؛
وَنِڪا وَنُڪَنِ گَڏِيا، ٻوڙِيو ڏِيَنِ ٻَھُون؛
مُھاَيِنِ وَھُون، نِيرُ مَھانگو ڪَندِيُون.

٣

کُوپا کِلي کوڏِيا، راوَتَ کِينَ رَھَنِّ؛
سائُنِ سِرَ فِدا ڪَيا، اِڳيان اِمامَنِّ؛
”يُجَاهِدُونَ فِی سَبِيۡلِ اللّٰهِ“، ڪَمُّ اِهو ئِي ڪَنِّ؛
حُورُون هارَ ٻِڌَنِّ، سِهرا شَهِيدَنِ کي.

٤

جَنَّتَ سَندِيَنِ جُوءِ، فائِقَ هَلَيا فِردَوسَ ڏي؛
فانِي ٿِيا ’فِی اللّٰهَ‘ ۾، هُوءِ سين ٿِيا هُوءِ؛
رَبَّ ! ڏيکارِئين رُوءِ، اُنِين جي اِحسانَ سين !

٥

حسَنَ، مِيرَ حُسينَ کي، رُنو تِنِ تولَنِ؛
گهَرِ ماڙُهين، جهَنگِ مِرُوئين، اُپِنَ ۾ مَلَڪَنِ؛
پکِيُنِ پاڻُ پَڇاڙِيو، تہ لَڏِيو هوتَ وَڃَنِ؛
اَلا! شَهزادَنِ، سوپُون ڏِئين، سَچا ڏَڻي!

٦

حَسَنَ، مِيرَ حُسينَ جو، جن نہ هِنئَڙي جارُ؛
خالِقُ، رَبُّ جَبّارَ، ڪِينَ مَرهِيندو تن کي.

سر سارنگ

داستان پهريون

١

آڳَميو آهي، لِڳَهہَ پَسُ! لَطِيفُ چئي؛
وُٺو مِينهُن وَڏَ ڦُڙو، ڪَڏو ڏَڻَ ڪاهي؛
ڇَنَ ڇَڏِي پَٽِ پَئو، سَمَرُ سَنباهي؛
وِهو مَ لاهي، آسِرو اَللهَ مان.

٢

آڳَمَ ڪَيا اَللهَ، لِڳَهَ پَسُ! لَطِيفُ چئي؛
پَلَرَ جي پالُوٽَ سين، پَٽَنِ جهَلِيا پاهَ؛
واحِد وَڏائِي ڪَيا، مَتِي گَسَنَ گاهَ؛
سانگِيُنَ وَرِيا ساهَ، اُتُنِ آبُ آگُوندِرو.

٣

آڳَمَ اِيَ نہ اَنگَ، جهِڙو پَسَڻُ پرينءَ جو؛
سيٽَنِ رِءَ سَيَّدُ چئي، رُوحَ نہ رُچَنِ رَنگَ؛
سَهَسين تِيا سارَنگَ، جاني آيو جُوءِ ۾.

٤

جانِي آيو جُوءِ ۾، تِيو قَلبَ قَرارُ؛
وَهِلو وِچائِين وِيو، ڪَرِي غَمُ گُذارُ؛
نِظارو نِروارُ، پِي پَسايو پانهِنجو.

٥

اَڄُ پڻ اُتَرَ پارَ ڏي، تاڙي ڪِي تَنوارَ؛
هارِيُنِ هَرَ سَنباهِيا، سَرَها ٿِيا سَنگهارَ؛
اَڄُ پڻ مُنهنجي يارَ، وَسَڻَ جا ويسَ ڪَيا.

٦

اَڄُ پڻ اُتَرَ پارَ ڏي، ڪارا ڪَڪَرَ ڪيسَ؛
وِڄُون وَسَڻَ آئِيُون، ڪَري لَعلُ لِبيسَ؛
پِرِينَ جي پَرديسَ، مُون کي مِينهَنَ ميڙِيا.

٧

اَڄ پڻ اُميدُون، آگَمَ سَندِيُون اُڀَ ۾؛
ساوَڻُ پَسِي، سَرَتِيُون! سَڄَڻُ سارِيو مُون؛
آئُون آسائِتي آهِيان، مانَ پِڄائي پُون؛
گهَرِ تہ گهُرجِينَ تُون، مُندَ مڙيئِي مِينهَنَ جِي؛

٨

اُتران ٿِي آئِيُون، ڪَري هَڪَلَ هُوءِ؛
پَري تَلَ تَرائِيون، جوڙي هَلِيُون جُوءِ؛
پَسو جا پَتَنِ ۾، کَتُورِيءَ خوشبُوءِ؛
اَچِي رُوبرُوءِ، اُتِيُون روضي تان رَسُولؐ جي.

٩

پِيَّ پَسايو پانھِنجو، نِظارو نا گاھَ؛
لَٽو ڪَنُ قَلُوبَ تان، ٿِي وِرُوهَڻَ واھَ؛
اُميدُون اِرواحَ، پِيَّ پَسندي پُنِيُون.

١٠

وَسَڻُ اَڪَرِيُنِ جِئَن، جي هُوند سِڪِئين، مِينهَن!
تہ هُوندَ راتو ڏِينهَن، بسِ بُوندَيَنئُون نہ ڪَرِين.

١١

گامَ گُنديءَ گَنجَ، اَبرَ ۾ اُھاءُ ٿِيو؛
پَسِي پَرِ پِرِيُن جي، ڏُور ٿِيا سَيِ ڏَنجَ؛
شالَ وَسندَو سَنجَ، عاشقَ تي اوھِيڙا ڪَري.

١٢

اَڱَڻِ تازِي، ٻَھَرِ ڪُنڍِيُون، پَڪا پَٽِ سُنھَنِ؛
سُرَھِي سيجَ، پاسي پِرين، مَرُ پِيا مينھَن وَسَنِ؛
اَسان ۽ پِرِيَنِ، شالَ هُوَنِ بَرابَر ڏينِھَڙا.

١٣

بَرَ وَٺا، تَرَ وَٺا، وَٺِيُون تَرايُون؛
پِرِهَ جو پَٽَنِ تي، ڪَنِ وِلوڙا وايُون؛
مَڪَڙَ پَرِين هَٽَڙا، سَنگھارِيُون سايُون؛
ساري ڏُھن سامُھِيُون، ٻولايُون، رانيُون؛
ٻانِھيون ۽ ٻايُون، پَڪي سُنھَنِ پانھنجي.

١۴

بَرَ وَٺا، ٿَرَ وَٺا، وَٺوجيسَرُميرَ؛
آگَمَ ڪَري آئِيُون، پائِرِ پَري پِيرَ؛
لاٿائُون، لَطِيفُ چئي، وانڍِيُنِ مَٿان ويرَ؛
سَرَها ڪَيائُون سيرَ، سَرَهيُون سَنگھارِيُون ٿِيُون.

١۵

بَرَ وَٺا، ٿَرَ وٺا، وَٺي ڪَڇِ ڪِنارَ؛
پونياڙِيءَ پَٽَنِ تي، ڏِسُ! نايائُون نارَ؛
سَپاجَهي سَتارَ، لاٿا ڏُرتَ ڏيھَ تان.

١٦

سارَنگَ! سارَ لَهيجِ، اَللهَ لَڳِ اُڃِيَنِ جي؛
پاڻِي پُوجَ پَٽَنِ ۾، اَرزان اَنَّ ڪَريجِ؛
وَطَنُ وَسائيجِ، تـہ سَنگھارَنِ سُکُ ٿِئي.

١٧

سارَنگَ کي سارِيَنِ، ماڙھُو، مِرگھَہ، مينھِيُون؛
آڙِيُون اَبَرَ آسِري، تاڙا تَنوارِيَنِ؛
سِپُون جي سَمُونڊَ ۾، نَئِين سِجَ نِهارِين؛
پَلَرُ پِيارِيَنِ، تـہ سَنگھارَنِ سُکُ ٿِئي.

وائي

مُنهِنجي سَيَّدُ سارَ لَهندو، مُون کي آهِ اُميدَ اَللّٰهَ ۾.
سَجِدي پئي سُپرينءَ، زارِيُون زورِ ڪَرِيندو؛
اُمَتَ ڪارَڻِ اَحْمَدُ اُتِ، پِرمَلُ پاڪُ پِنَندو؛
صُورَ ڏَکاءُ ڏِيندو، اَکِيُون سَڀِ سِجُ ڪَڍندو؛
ميڙُو ڏِيندو مومِنين، اُتِ مُحَمَّدؐ مِيرَ مَلَهندو؛
نفسًا نفسِي سِيَڪو ڪَري، داتا دَرِ بوڙَندو؛
مُهُتُ ڏِيندُسِ مَولو، اُتِ بَدِيُون بَخشائِيندو.

داستان پهريون

١

سارَنگَ سائي سِڄَ، جَهِڙي لالِي لاکَ جي؛
اِئَن سي اُڀُنِ اَنگِيا، جِئَن سي چُنيءَ چِڄَ؛
بَرسيو پاسي پِڄَ، پَرِيائين ڪُنَ ڪِراڙَ جا.

٢

پِري پِڄَ تي آئِيو، سارَنگُ سُهِجَ مَنجهان؛
ڪِڙيُون ڪَتَڙَ هارَ جِئَن، وِچُون اُتَرَ واءِ؛
سُرَها سَبِزا ٿِيا، دامَڙَ ڍِڀَ ڪَيا؛
پِهِري پِٽَنِئان، پَرِيائِين ڪُنَ ڪِراڙَ جا.

٣

پَرِيائِين ڪُنَ ڪِراڙَ جا، وُٺو وارِياسو؛
ڪُٽيتِيءَ ڪِنوَڙِ ڪَيو، چَڳو چؤماسو؛
ماڪاٽِيءَ تان موتِيو، ڏيئِي پَڀَ پاسو؛
خالِقَ ڪَيو خاصو، چِيهو چُڪِيءَ ڪَنڌِيين.

٤

چِيهو چُڪِيءَ ڪُنڌِيين، ڪَيائِين گَڙنگَ تي گُلَ؛
هَڏاڪُتيان هَليو، پَري تَرايُون تَلَ؛
آنڌائِين آبَ اُڇِلَ، مَٿي باغَ بَهارَ ٿِي.

۵

اَجُ رَسِيلا رَنگَ، بادلَ ڪَڍِيا بُرجَنِ سين؛
سازَ، سارَنگِيُون، سُرَندا، وَڄائي ٻرُ چَنگَ؛
صُراحِيُون سارَنگَ، پِلِتِيُون راتِ پَڏامَ تي.

٦

مِينهان ۽ نِينهان، ٻئي اَکَرَ هيڪِڙي؛
جي وَسَڻَ جا ويسَ ڪَري، تہ ڪَڪَرَ ڪَنِ ڪيهان؛
بادلُ تي بيهان، جي آگَمَ اَچَڻَ جا ڪَرين.

٧

ڪُڻِڪَنِ ڪانڌُ چِتِ ڪَيو، جهُڙُ پَسِيو جهِڄَنِ؛
وَرَ رِءَ وانڍِيُنِ اَڏيا، پَکا سي مَ پُسَنِ؛
اُتَرُ ٻاهي اُنِ جا، تہ ڪَنهن کي ڪارُون ڪَنِ؛
وارِثُ وَري تَنِ، اَچي شالَ اولو ڪَري.

٨

ڪُڻِڪَنِ ڪانڌُ چِتِ ڪَيو، جهُڙُ پَسِيو جهُڻِڪَنِ؛
سُڻِيو رَڙِ رَعِدَ جي، ڪَلِيُون ٿِيُون ڪَنبُنِ؛
ڪَلِيُون ڪِينَ ڪُڇَنِ، ويچارِيُون وَرَنِ ري.

داستان ٽيون

١

ڳَنير ڳَتِ سِڪَنِ، چِلَڻَ جي چاهَ پَئِي؛
هِندوا حَيرَتَ ۾ پيا، لالِي ڪَي لَبَنِ؛
چِمڪَنِ چوڏس چَندَ جِئَن، وِچڙيُون وَهسَنِ؛
لوچَنِ تا، لَطِيفُ چئي، پَسَڻَ لاءِ پِرينَ؛
ڪَيسَرَ قَرِيبَنِ، سَنباهي ساڻُ ڪَنيا.

٢

مندَ تي مَندَلَ مَندِيا، ڪي اوهِيڙَنِ اوڪَ؛
ڇاڇِرَ تِي ڇَنَنِ ۾، مينهِيُون چَرَنِ موڪَ؛
سَرَهيون ٿِيُون سَنگهارِيُون، پُويو پائِنِ طَوقَ؛
ميها، ڇِيڙ، ڦَنگِيُون، جِتِ ٿِيَنِ سَيئي ٿوڪَ؛
لاهِئين مَٿان لوڪَ، ڏولائي جا ڏِينهَڙا.

٣

مُندَ تي مَندَلَ مَندِيا، تاڙي ڪِي تَنوارَ؛
هارِيُنِ هَرَ سَنباهِيا، سَرها ٿِيا سَنگهارَ؛
اَڄُ مُنهِنجي يارَ، وَسَڻَ جا ويسَ ڪَيا.

٤

مُحِبَّ مُنهِنجا سُپِرين! آڻيئِي اَللّٰهُ؛
توکي سارِيو ساهُ، اُڪَندِيو آهُون ڪَري.

٥

آگَمَ ٺـَيو اَچَنِ، سَچَڙَ سانوَڻَ مِينهَنَ جِئَن؛
پاسي تِنِ وَسَنِ، جي سَڀِ ڄَماندَرُ سِکِيا.

٦

اُوچَڙَ گهُرِجي آجِڪو، جهُوپو سَهي نہ سِيُ؛
سُٽائِج سُوَڙَ کي، حالُ مُنهِنجو هِيُ؛
اَگَڻَ آيو ٿِيُ، تہ ڍولِيا! ڍَنهن ڍَنگي ٿِيان.

٧

ڍانڊَ! تُنهنجي پاندَ ري، سَنجهي سيءَ مَران؛
ڍامِلَ! ڍَپاهُنَ ۾، پيئِي ٿارَ ٿَران؛
تارِيءَ تو تَران، جِئَن وَرُ وِهاڻِيءَ وارِئين.

٨

ڍانڊَ! تُنهنجي پاندَ ري، سيءَ مَران سَڀِ راتِ؛
ڍامِلَ! ڍَپاهُنِ ۾، جهَپَ نہ اچي جهاتِ؛
اَچِين جي پِرِياتِ، تہ آئُون سِيُّ نہ سارِيان.

داستان چوٿون

١

سَڄَڻَ سانوَڻَ مِينهَن جِئَن، جهُڙڪَن پاسي جهوڪَ؛
ڏِيندا پاهُ پِٽَنِ کي، مَنجهان مِينهَن موڪَ؛
لَس پِيارِينِ لوڪَ، آگَمَ ڪَيو اَڪِيُن سين.

٢

واهُندان وِچُون ٿِيُون، کِڙيُون ڏَنهن کَنياتَ؛
ڪُندِيُون ڪاهي گَسِ ڪَريو، وَچُون ڪَريو واٽَ؛
سَنگهارَنِ سُکُ ٿِيو، لَٿِي اَجُ اُساٽَ؛
جهُڙُ ڦُڙُ ڏيئي جهاتَ، پُسائِينديُون پِٽيُون.

٣

سَڄو صافُ نَ اُپِري، سَرلي وِچان سِجُ؛
مُنهُن چِڙهيو ماڙهن کي، ڏِئي وڏايُون وِڄُ؛
هِنئڙا! ڪَپُ مَ ڪِجُ، سِگها مِلَندءِ سُپِرين.

٤

ڍَٽِ ڍِري پَٽِ پيئِيُون، ٿِيا وَلهارَنِ وِيَ؛
سِڄُ، چَنڊُ نَ پاڙِيان، سيڻَنِ جي شَبِيهَ؛
جي جانِي اَندِر جِيءَ، سي پِرين پيهي گَهرِ آئِيا.

٥

ڍَٺي ڍري پَٽي پيئِيُون، وِڄُن ڪَيا ڌَرمَ؛
واحِدَ وَڏائِي ڪَيا، ڪُنڍِن ساڻُ ڪَرَمَ؛
سَنگھارَنِ شَرمَ، رَکُ مُنھنجا سُپِرين!

٦

موتِي مانداڻِ جِي، واري ڪَيائِين وارَ؛
وِڄُون وَسَڻَ آئِيُون، چَؤڏِس ۾ چَوڌارِ،
ڪي اُتِي وِيئِيُون اِستَنبولَ ڏي، ڪي مَٽِيُون مَغرَبَ پارَ؛
ڪي چِمڪَنِ چِينَ تي، ڪي لَهَنِ سَمَرقَندِيُنِ سارَ؛
ڪي رَمِي وِيئِيُون رومَ تي، ڪي ڪابُلَ، ڪي قَنڌارَ؛
ڪي دَهلِيءَ، ڪي دَکَنِ، ڪي گُڙَنِ مَٿي گِرنارَ؛
ڪَنھِين جُنبي جيسَلمِيرَ تان، ڏنا بيڪانِير بَڪارَ؛
ڪَنھِين ڀُڄُ ڀِڄائِيو، ڪَنھِين ڍَٽَ مَٿي ڍارَ؛
ڪَنھِين اَچي اَمرَ ڪوٽَ تان، وَسايا وَلَھارَ؛
سائِيَمِ! سَدائِين ڪَرِين، مَٿي سِنڌُ سُڪارَ؛
دوسَ! مِٺا دِلدارَ، عالَمُ سَڀِ آبادِ ڪَرِين.

٧

موتِي مانداڻِ جِي، جُڙِي ڪَيائِين جوڙَ؛
وِڄُون وَسَڻَ آئِيُون، ڀَھِ ڀَھِ ڀَڏائُون ڀوڙَ؛
اَنَنِ جا عالَمَ ۾، لَکين ٿِيا کوڙَ؛
سارَنگَ لاٿي سوڙَ ھ، ساندَهِ سُھائو ٿِيو.

٨

حُڪُمُ ٿِيو بادلَ کي، تہ سارَنگَ ساڱُ ڪَجَنِ؛
وِڄُون وَسَڻَ آئِيُون، ٿَھَ ٿَھَ مِينھَن ٿِمَنِ؛
جِنِ مَھانگو لَھِي ميڙيو، سي تا ھَتَّ ھَٽَنِ؛
پَنجَنِ مَنجهان پَندِرھَن ٿِيا، اِئَن تا وَرق وَرَنِ؛
ڏُڪارِيا ڏيهَ منا، شالَ مُوذي سَيِءُ مَرَنِ؛
وَرِي وَڏي وَسَ جُونِ، ڪَيُون ڳالِھيُون ڳَنوارَنِ؛
سَيَّدُ چوي سَيِنِ، آهِ توهِ تُنھنجِي آسِرو.

٩

اَندَرِ جهُڙُ جهُورِ وَھي، پَھَرِ ڪَڪَرُ نہ ڪوءِ؛
وَسائِيندي وِڄُڙي، حُبَّ جنِين کي ھوءِ؛
لالَنُ جنِين لوءِ، تن اوڪاٽِين نہ اڪيُون.

١٠

آڳَمِجي آئِيُون، اُتَران ڪَري اُورِ؛
جي پِرِين ھُئَڙا ڏُورِ، سي مُون کي مِينھَن ميڙيا.

وائي

آئِي مُندَ مَلارَ، آئون ڪُھنبا ڪَندِيَس ڪَپِڙا؛
وَسَڻَ جا ويسَ ڪَيا، اَڄُ مُنھنجي يار؛
لارَ لائِيندي وِڄُڙا، پِنڙَس پَنيا وارَ؛
پَکي آءُ پِرِين تُون، لَھُ مُنھنجِي سَيَّدُ! سارَ.

سر آسا

داستان پهريون

١

لوچان ٿي لاحدَ ۾، هادِيءَ لَهان نہ حَدُّ؛
سُپيرِيان جي سُونهَن جو، نَڪو قَدُ نہ مَدُّ؛
هِتِ سِڪَڻُ بي عَدَدُّ، هُتِ پِرينءَ پَروا ناهِ ڪو.

٢

"آئُون" سين اُنَ پارِ، ڪَڏِهن تان ڪونہَ پِيو؛
"اِنَّ اللّٰهَ وِترٌ يُحِبُّ الْوِتْر"، نيئِي پِيائِي پارِ؛
هيڪِڙائِيءَ وَٽِ هارِ، هَنجُون جي هُئَڻَ جُون.

٣

پَنِ ! پِيائِي، سُپِرين ! پاٽان مُون کي پَلِ؛
"آئُون" اوريان جهَلِ، توکي رَسي "تو" ڏَٺِي.

٤

هُو پِڻُ ڪونهي هِنَ ري، هِيُ نہ هُنَهان ڌارَ؛
"اَلْاِنسَانُ سِرِّيْ وَ اَنَا سِرُّهٗ"، پَرُوڙِج پَچارَ؛
ڪَندا وِيا تَنوارَ، عالِمَ عارِفَ اهِڙِي.

٥

جان جان پَسِين پاڻَ کي، تان تان ناهِ نِمازَ؛
سَڀِ وِڃائي سازَ، تِهان پوءِ تَڪبِيرَ چِئُو.

٦

جانِ جانِ پَسين پاڻَ کي، تانِ تانِ ناهِ سُجُودُ؛
وِڃائي وُجُودُ، تِهانِ پوءِ تَڪبِيرَ چَئو.

٧

نابُودِيءَ نيئِي، عَبْدَ کي اَعلىٰ ڪَيو؛
مُورَتَ ۾ مَخفِي ٿِيا، صُورَتَ پِڻُ سيئِي؛
ڪَبِي اِتِ ڪيهي؟ ڳالِهہ پِريانِ جي ڳُجَهہ جِي.

٨

جنِ وِڃايو وُجُود کي، سي فانِي ٿِيا "فِي اللهَ" ۾؛
نہ تِنِ قِيامُ نَہ قُعُودُ ۾، نہ ڪو ڪَنِ سُجُودُ؛
جيلانِ ٿِيا نابُودُ، تيلانِ گَڏِيا بُودُ کي.

داستان ٻيو

١

اُپِرَنْدي ئِي سِج، پِرين جي نـ پَسَندِيُون؛
ڪَڍِي ٻيئِي ڏِج، اَڪَڙيُون ڪانگَنِ ڪي.

٢

نيرانا ئِي نيڻَ، نيئِي آڇِ پِرينُ ڪي؛
سَتَرِ ڪاڻا ڪيڻَ، جـ ڏِٺو مُنهُن مَحُبُوبَ جو.

٣

تِنِ نيڻَنِ ڪي نيرانِ، جِنِ ساجهُرُ سيڻَ سانيِيٽِيا؛
جِيءَ، جُسي ۽ جانِ، ڪَرَ حُضُوري حَجُّ ڪيو.

٤

اَڪِيُون عَلَي الصَّباح، دوستُ ديکَڻَ آئِيُون؛
اُپِيندِيُون اَرداسَ ۾، ٻِي نـ ڪَنديُون ڪاءِ؛
رَچَنديُون رِءَ پاهَ، پَرچَنديُون پِرينءَ سين.

٥

وَسَنِ ۽ وَهسَنِ، ڏيهاڙِي ڏِسَڻَ لَءِ؛
ڏِسي ڏِسي آئِيُون، توءِ تَلاشُون ڪَنِ؛
ڍاپِيو نـ ڍاپَنِ، پَسَڻَ مَنجهان پِرينءَ جي.

٦

اَکَڙيُون اَکَڙيَن تي، ڏَمَرَ ڏوسَ ڪَرينِ؛
جيلانهَ سِڪَڻُ سِڪيُون، تيلانهَ دَعوىٰ مَنجِهہ دڙِينِ؛
کِلَنِ ۽ کَرِينِ، رُسَنِ پَرِچَنِ پاڻَ ۾.

٧

اَکِيُنِ کي آئُون، جانِ ڪِي جهُلُون پائِيان؛
لوڪُ لَتاڙي نِندَ ۾، ساجَنُ سوتائُون؛
مُون کي مارِيائُون، پاڻَ پَرچِي آئِيُون.

٨

اَکِيُنِ پَنهَنجِي مَتِ، پاڻَ سين پاٹِهين ڪَئِي؛
اُتي وَڃِي لِڳيُون، جِتي جانِ کَپَتِ؛
نَ ڪا ڳالِهہ نہ ڳَتِ، جِيَّ ڏِني رِءَ نہ جُڙِي.

٩

اَکِڙيُنِ آرو، مُونهان پُڇِي نہ ڪِيو؛
اُتي وَڃي اَڙِيُون، جِتي چَوَڻَ نہ چارو؛
هِينئَڙو ويچارو، واتُون جهَلِيو وِجهُلي.

١٠

اَکِ اُلِتي ڏارِ، وَنِ ۽ اُلِتو عامَ سينِ؛
جي لَهوارو لوڪُ وَهي، تُون اُوچو وَهُ اوِيارِ؛
مَنجهان نُوچَ نِهارِ، پِرُ پُنِيرو پِرِينءَ ڏي.

١١

تان جي ٿِيَنِ سامُهان، پُٽِيرا سُونهَنِ؛
سَنئون وَرائي سُپِرين، مُنهُن جي مانڊي ڪَنِ؛
رَڳُون سَڀِ رَچَنِ، تَنَ ۾ تازائِي ٿِئي.

١٢

اَڪِيُون سي ئِي ڏارِ، جِنِ سان پَسِين پِرينءَ کي؛
ٻِئي ڏانهن ڪِيمَ نِهارِ، گهَٽو رِيسارا سُپِرين.

داستان ٽيون

١

ڏيکڻ ۾ تون سين تَنِ، هِي جي مَجازياڻيُون مُنهَن ۾؛
ڪِينَ نہ سُڃاتو سُپرِين، نِهاري نيڻَنِ؛
پِرين سي پَسَنِ، ٻَئي جنِين ڀُوتِيُون.

٢

مَجازي ۾ مَتِ ڪَر، پَنِپيُون اِئَن نہ پيرِ؛
پُڇِي ٿِئين تہ پير، هارِي! حَقِيقِيءَ جي.

٣

سَنِئين سُونهائي سَيَڪا، ڪا مُون مُنجهائي؛
طَلَبَ ۾ تَحُصِيلَ، اورِيان ٿِي آهي؛
مان تَنُ تِتِ لائي، جِتِ آهِ نہ ناهِ ڪا.

٤

جِتِ آهِ نہ ناهِ ڪا، اِيُ خاڪِيءَ جو خِيالُ؛
جانِبَ جو جَمالُ، پَسَٽان ٿِي پَري ٿِيو.

٥

جان تَنُ ڪَيوءِ نہ تيئَن، سوئيرِيان ٿِي سَنِهڙو؛
پِرين پائِيندا ڪِيئَن، توکي اَکَڙِيُن ۾؟

٦

اَکِيُن ۾ ٿِي ويهُ، تہ آئُون واري ڍَڪِيان؛
توکي ڏِسي نہ ڏيهُ، آئُون نہ پَسان ڪِي ٻِيو.

٧

ڪَرَ ڪي ڪَپُرُ ڪاءِ، نانگُ مَٽِيارو نِڪِري؛
اُپو جو اوناءِ، سُرِ پُرِ سَندِي سَڄَٽِينِ.

٨

سَڄَڻَ سَنئِيُون ڪَنِ، لوڪان ليڪي وِنگِيُون؛
سَندِي سُپِرِيَنِ، پَرِ پَرُوڙَڻُ ڏاڪڙو.

٩

حوصِلو حَيرَتَ ۾، ڪَري ڪِينَ دَرَڪُ؛
جو حُسُنَ سَندو حَقُّ، سو ڪُورُ پَرُوڙي ڪِينَ ڪِي!

١٠

حوصِلو حَيرَتَ ۾، وَڃي ڏِيو وِيچُون؛
مُحَبَتَ جُون مِيچُون، ڪُورُ پَرُوڙي ڪِينَ ڪِي.

١١

مُئِي هاڻِيءَ تي مامِرو، اَچي ڪَيو اَندَرِ؛
مَنارِيِنِ هَڻَنِ سِينِ، اَکِئِين ڪِينَ پَسَنِ؛
”فِي الُحَقِيُقَتَ“ فِيلَ ڪي، سَڄا سُڄاڻَنِ؛
سَندِي سَرُدارَنِ، بَصِيرَتَ بِينا ڪَري.

وائي

مُنهَن مَنجِهہ خَلِيلُ، اَندِر آذَرُ آهِئين.

سَڏَ مَ ڪَر صِحَّتَ جِي، اَجا تُون عَلِيلُ؛

نالو ناهِ نِفاقَ جو، جِتي رَبُّ جَلِيلُ؛

مُنهَن ۾ مُسَلمانُ تُون، قَلۡبُ تان قَلِيلُ؛

والِيءَ جي وِصالَ ۾، دوئِي ناهِ دَلِيلُ؛

اَلا! عَبۡدُاللَّطِيفُ چَئَي، سَچو رَڪائِجُ سِيلُ.

وائي

مَؤتَ مُندَ نہ آهي، تائِبَ ٿِيو تَڪِڙا.

”عَجِّلُوا بِالتَّوبَةِ قَبۡلَ الۡمَوۡتِ،“ ويهُ تُون ويرَمَ لائي؛

پِريان ڪارَڻِ پاڻَ کي، سِگهو ويهُ سَنباهي؛

اَجَلُ اَسارَنِ کي، ڪامَ وَٽِي ٿو ڪاهي؛

وڏائِين وَيَڻَ لَءِ، ڳَنُ ڪُهاڙِيءَ پاهي؛

عِمارَتُون اَنڌَنِ جُون، داهِيو ٿو داهي؛

نِبا گهوڙَ گهَرَنِ ڏي، ڪَنهن وَڏِيءَ ويرَ وَناهي؛

اُتي، عَبۡدُاللَّطِيفُ چَئَي، بِنا ڪَفَنَ پَراهي.

داستان چوٿون

١

مَحرُومَ تِي مَري وِيا، ماهِرَ تِي نہ مُئا؛
چِڙيءَ جيئَن چُهنجَ هَٽِي، لَڏِيائُون لُئا؛
حُبابَ ئِي هُئا، اِنهِيءَ واديءَ وِچ ۾.

٢

اَسِين سِڪُون جن کي، اَسِين پُڻِ سيئِي؛
”لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ“، وَنءُ اوڏانهين پيهِي؛
تِهان مَنجهيئِي، پارِڪَ! پَرکِج حَقَ کي.

٣

ڏِسَڻُ ڏِسِين جي، تہ هَمِهَ کي حَقُّ چَئِين؛
شارِڪَ! شَڪُ مَ ني، اَندا! اِنهِيءَ ڳالهِ ۾.

٤

آڏو جو اِثباتِ کي، سو شِرڪُ لاهي شَڪُ؛
هُئِي جنهن ۾ حَقُّ، تنهن نَفِيءَ جِهو ناهِ ڪو.

٥

اِنَ پَر نہ اِيمانُ، جِئَن ڪَلِمي گو ڪوٺائِيِن؛
دَغا تُنهِنجي دِلِ ۾، شِرُڪ ۽ شَيطانُ؛
مُنهَن ۾ مُسَلمانُ، اَندَرِ آذَرُ آهِئِين.

٦

ڪُوڙو تُون ڪُفرَ سين، ڪافرُ مَ ڪوٺاءِ؛
هِندُو هَڏِ نہ آهِئين، جَڻيو تو نہ جُڳاءِ؛
تِلڪُ تِنين کي لاءِ، سَچا جي شِرڪَ سين.

٧

مُنهُن تہ آهيرِيان ئِي اَڄِرو، قَلبَ ۾ ڪارو؛
ٻَهَران زيبُ زِبانَ سين، دِلِ ۾ هَچارو؛
اِنَ پَر ويچارو، ويجهو ناهِ وِصالَ سين.

٨

تُون ڪا ڪانِي پاءِ، وَنِنِ ۾ وِصالَ جِي؛
دُوبِينائِي دُور ڪَري، مَعُرِفَتَ مَلهاءِ؛
سُپيرِيان جِي سُونهَن ۾، رُخنو ڪونَ رِهاءِ؛
اَڪِ اَشَهَد چاءِ، تہ مُسَلمانِي ماڻِئين.

٩

سُرمُون سِياهِيءَ جو، رَنِنِ کي رِهاءِ؛
ڪانِي ڪارائِيءَ جي، مُڙسُ تَي مَ پاءِ؛
اَکِيُنِ ۾ اَتِڪاءِ، لالائِي لالَنَ جي.

١٠

سُرمون سُرخِيءَ جو، جَڏهن پاتو جن؛
تَڏهن ڏِٺِي تن، رَوُنَقَ ريتي جَهِڙي.

١١

سُرمون سُفيدِيءَ جو، جَڏهن وِڌو جن؛
تَڏهن ڏِٺي تن، اَچائِي عالَمَ ۾.

١٢

مُون تان لِڪائِي گَهٽو، روئَڻَ ڪِي روشَنُ؛
رَسِيو ريزالَنِ کي، مَنجهان زَردِيءَ ظَنُ؛
ويرِي مُون وَرَنُ، ڳالِهه ڪَيائِين ڳُجَهه جِي.

١٣

لَکين سَئين مَهَراڻَ، آتِي سَڀِ اُڌَمِيا؛
سَڙان مَنجهِين مانَ، پِهَرِ پاڦَ نَ نِڪري.

١٤

”پاڻُ“ پَردو پاڻَ کي، سُٽِي ڪَرِ سَنيالَ؛
وِچان جو وِصالَ، سو تان هُئَڻُ هِنَ جو.

١٥

”پاڻُ“ پَردو پاڻَ کي، طالِبَ! سُٽِج تُون؛
نَڪا هان نَ هُون، پَردا سَڀِ پاسي ٿِيا.

١٦

”مُون“ ”مُونهِين ۾ سَپَجي، مُون کي ”مُون“ جُڳاءِ؛
مُونهين جي ساڃاءِ، مُونهين مَنجهان ”مُون“ ٿِئي؛
اُنَهِين اِئن جُڳاءِ، آن کي اِئن نَ چوَٽو.

١٧

ڳُنڍِي نِينهُن نہ سَپَجي، تہ نہ پَچي ماھُ؛
ڪَچِيءَ پَرِ ڪِئاءُ، ٿِئي سَماجوڳُ سَڄَڻين؟

١٨

نَظَرُ نِزدِيڪونِ، سَهِي نہ سَگهان ساعَتَ سِيئَن؛
پَسَڻُ پَري سَندونِ، آئُون نالي ڳِيڙي نِجهُران.

١٩

مُون کي مُون پِريَنِ، ٻَڌِي وِڌو ٻارِ ۾؛
اُيا اِيئَن چَوَنِ، مَڇُڻُ پاندُ پُسائِيين.

٢٠

پِيو جو پاتارِ، سو ڪِئَن پُسَڻَ کان پالِهو رَهي؟
سالِڪَ! مُون سيڪارِ، ڪو پَهُ اِنَهِين پاندَ جو.

٢١

ڪَرِ طَرِيقَتَ تَڪِيو، شَرِيعَتَ سُڃاڻُ؛
هِنئُون حَقِيقَتَ هيرِ تُون، ماڳُ مَعرفَتَ چاڻُ؛
هوءِ ثابُوتِيءَ ساڻُ، تہ پُسٽان پالِهو رَهين.

٢٢

ڪُوڙِي ڪِچ مَ ڪَڌَهِين، ڦِڪِي پانئِج ڦانگَ؛
ساري سَناسِيُنِ جِئَن، لائِقَ! رَکِج لانگَ؛
تہ چارَئِي چِنُيءَ پاندَ، اوسا ڳِنهِي اُڪِرين.

٢٣

سُتوئِي سيجَ گُهرِين، جفا ڏِئين نـ جانِ؛
صُلِحَ رِيءَ سيٽانِ، مَتان نُونڌين نـ چڙهِين.

٢۴

صُلِحُ جن سَچَڻَ سين، سيجَ ماٽِيندا سي؛
"اَلَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَكَانُوۡا يَتَّقُوۡنَ"، اِنَ پَر اُيا جي؛
نيئِي نُونڌين تي، ڏِکي چِتي چاڙهيا.

٢۵

جي ٿِيا حلُّ حَبِيبَ سين، سُمهڻُ تن ثَوابُ؛
نيڻَ هيرائي نِنڊَ سين، خوش ڪَيائُون خَوابُ؛
اوسِيڙو عَذابُ، دِليان تَنِين دُور ٿِيو.

٢٦

تَنُ تَسبِيحَ، مَنُ مَٽِيو، دِلِ دَنبُورو جَنِ؛
تَندُون جي طَلَبَ جُون، وَحدَتَ سِر وَڄَنِ؛
"وَحۡدَهٗ لَا شَرِيۡكَ لَهٗ"، اِهو راڳُ رَڳُنِ؛
سي سُتائِي جاڳَنِ، نِنڊَ عِبادَتَ اُنِ جي.

وائي

ڪِي اُنھين مَنجھ آھي، ھُو جي جھُونا پَسجَنِ جھُوپِڙا.
اِنَ دَرِ سيئِي اَگِھيا، جن کي ڪُونَ چِتائي؛
ڏاريان پانئِنِ ڏارِيو، پاڻُ پِريان سين ڪائي؛
"اِنَّ اَوْلِيَائِيْ تَحْتَ قَبَائِيْ"، پَنھنجا پاڻَ پَھرائي؛
"لَا يَعْرِفُھُمْ غَيْرِيْ"، پَرَ کي ڪِينَ پَسائي؛
پَنھنجِي چِڏي پَٽَ ۾، رِڙھ اُنين جي رائي؛
خِدمَتَ ڪَرِ خُلْقَ سين، پاندُ ڳِچِيءَ ۾ پائي؛
اَديُون! عَبْدُاللَّطِيفُ چَئِي، اِتاھين ڪِي آھي.

سر رپ

داستان پهريون

١

ڳُوندَرَ ڪَيو غَرَقُ، ماءُ! مُنهِنجو چِندڙُو؛
ڏُکوئِنِ مَرَڪُ، مَٿي سَڳَرَ پَنڌڙو.

٢

ڳُوندَرَ ڳَڏِياسِ، صِحَتَ نِيڙِيَمِ سَڄَڻين؛
مادِرَ! مارِياسِ، ڦوڙائي پِرينءَ جي.

٣

ڳُوندَرَ هَٿِئَ نـ پيرَ، وِرهُ مَنجهينِ وَهَٽو؛
ڪُڙهِ ۾ قطارُون ڪَري، سُورَنِ لايا سيرَ؛
مُون جِئَن ڳهاري ڪيرَ، هيڪلي رِءِ سَڄَڻين؟

۴

اُنـي جِئَن مورَنِ، اوپرَ وَلَهارَنِ ۾؛
سا پِرَ ڳُوندَرَ ڪَنِ، جِہُ ڦوڙائو سَڄَڻين.

۵

ڳَرَنِ ۾ ڳَرَهيج، روئي ڪَجِ مَ پَڌِرا؛
تان سُوراٽي سَهيج، جان لا هِيندَڙُ ڪو لَهِين.

٦

ڳُرَ ۾، ڳُجھو روءُ، پَڌَر وِجھُہ مَ پَرِينءَ ري؛
سُورَنِ سُيَرُ ھوءُ، ھِنئَڙا! ڪُمَ ڪَنَنِ جِئَن.

٧

جاءِ نہ سَچو ڏِينھُن، ھِنئَڙو اوٽي وَڳَ جِئَن؛
مُون پِريان سين نِينھُن، چِنَڻَ ڪارَڻِ نہ ڪَيو.

٨

پَلَ پَلَ ۾ پَلِيانسِ، پَلُ نہ رَھي پِرينءَ ري؛
جِئَن جھوريءَ ڪان جَھلِيانسِ، جِھڇيو تِئَن جھوريءَ پَوي.

٩

ڪَڪَرَ مَنجِھ ڪَپارَ، جھُڙُ نيٽَنئُون نہ لَھي؛
اَجُ مُنھنجي چِتَ ۾، اُتا پِرينَ اَپارَ؛
آءُ سَچِڻَ! لَھُ سارَ، وِرھَ ويڙھِي آھِيان.

١٠

مُون مَنجھيئَي مِينھُن ڪوہُ ڪَرِينديَس ڪَڪَرين؟
سَرَلو سارو ڏِينھُن، مُون پِريان جو نہ لَھي.

١١

جَڳُ سي سَنِير جَنِ، سَہَ تنين سين اورِيان؛
لُنؤ لُنؤ ھيٺِ وَجَنِ، رَڳُون رَبابَنِ جِئَن.

١٢

چَتُرُ رَهي نہ چِتَ، ويٺين واڳيو نہ رَهي؛
رَئيءَ لَتِجي نِتُ، هِنئَڙو واتَ وِرِڪَ جِئَن.

١٣

چوري چوري چِتُ، جان نَئينءَ وِهاٽِيءَ نِڪِران؛
نِينهُن گُهرائي نِتُ، پِريان سَندي پيرَ ۾.

١٤

چيتارِيان چِٽِڪَنِ، وِسارِيان نہ وِسِري؛
ويرو تارَ ڏُڪَنِ، سَچَڙَ پِڳي هَڏَ جِئَن.

١٥

چيتاري چَونَدِياسِ، ڳالِهيُون سَيوئي سَچَٽين؛
جُ مُقابِلِ ٿِياسِ، تہ سَيِ وَڃَنِم وِسِري.

داستان ٻيو

۱

سَڄَڻ سان نہ پيئَ، ڳُجھہ ڳَرهِيان ڪِنِ سين؛
ڳالِهيُون اِنهيءَ ريئَ، سَلا ٻَڌي موريُون.

۲

ڳالِهيُون پيئَ وَرَنِ ۾، وَڏي وَڻَ ٽِيُون؛
پَرَ سين مُون نہ ڪَيُون، گوشي پِرين نہ گَڏِيا.

۳

گَوني ۽ گُوني، پِرين پَٽائين گَجَ جِئَن؛
جي مَنَ مجُوني، سي ڪِئَن وَڃَن وِسِري؟

۴

اَندَر اَندَريُون، جِئَن سي وانجهيءَ لَٺِ ۾؛
مُون تَنَ تيتريُون، تہ ”ڪِئَن مِلبو سَڄَڻين؟“

۵

جِئَن سي ڪُوهِيءَ نارَ، وَهَنِ واريءَ ڳاڏُئان؛
هِنئَڙو پِريان ڌارَ، نِبيريانسِ نہ نِبري.

۶

سَبَرُ سِيُّ پيو، نہ مُون سَوَڙ، نہ گَبرو؛
نہ مُون کانڌُ، نہ قُوتُ ڪي، جويَنُ وَهي وِيو؛
تنِين حالُ ڪِهو، نِڌَرَ جنِين نجُهرا؟

٧

اُتَرُ اوتُون ڏي، نه مُون سَوَڙِ نه گَبرو؛

سِيُّ سارِينديُون سي، جنِين نِڏَرَ نِجهُرا ؟

٨

اُتَرُ ڏِني اوتَ، نه مُون سَوَڙِ، نه گَبرو؛

چارَئي چِنُيءَ پوتَ، مُون ريڙهِيندي راتِ گَئِي.

٩

نِينهُن نِهائِينءَ جان، ڏَکِيو ڪوهُ نه ڏِکَئِين ؟

جِرَ جِيري جِڏي، تہ ڪِئَن پَچَندا تانءَ؟

سَندي ڪُنياران، ڪَنِ ڪَريجا ڳالهَڙِي.

١٠

نِينهُن نِهائِينءَ جِئَن، ڏَکِيو ڪوهُ نه ڏَکِئِين ؟

جِرَ جِيري جِڏي، تہ رَچَ پَچَندا ڪِئَن ؟

تُون پڻ ڪَريج تِئَن، جِئَن ڪُنيارَڪَرن ڪَمَ سين.

١١

نِهائِينءَ کان نِينهُن، سِڪُ مُنهِنجا سُپِرين !

سَڙي سارو ڏِينهُن، ٻَهَرِ ٻاڦَ نه نِڪري.

١٢

نيڻَ نِهائِين جان، سُتي لوڪَ ڏَکِيان؛

اُجهامِيو ٻَران، توکي سارِيو سُپِرين !

١٣

ڪي جو ڪُنيارَنِ، مِٽيءَ پائي مَنِيو؛
تَنهن مان تِرَ جيتِري، جي پَئي خَبَرَ ڪرَنِ؛
هِي تان هُوندَ مَرَنِ، هنِ اَگَنِ اوراتو ٿِئي!

سر ڪاھوڙي

داستان پھريون

١

ڪاھوڙِيُنِ خَفِّيءَ سين، سوجھي لَڌو سُبُحانُ؛
عاشِقَ اَھڙي اَڪَرين، لَنگِھيا لا مَڪانُ؛
ھُوءِ ۾ گَڏِجي ھُوءِ ٿِيا، بابُو جي بِريانُ؛
سَيوئِي سُبُحانُ، آيو نَظَرُ اُنَنِ جي.

٢

مُون سي ڏِٺا، ماءِ! جنِين ڏِٺو پرينءَ کي؛
رَھِي اَچِجي رَاتوڙِي ، تن جُنگَنِ سَندِيءَ جاءِ؛
تنِين جِي ساجاءِ، تُرھو ٿِئي تارِ ۾.

٣

ويئُون پَبِ پَئِي، ڪيرُون ڪاھوڙِيُن جُون؛
آئُون تن ڏوتِيُنِ جو، پُچان پيرُ، پَھِي !
رُجِنِ راتِ رَھِي، ڏُونگَر جنَين ڏورِيا.

٤

تُون ھَڏِ ڪِھاڙِيا، سَنجھي سَعيو نہ ڪَرين؟
سَوارا سَندَ ڪَٽِي، ڪاھوڙِي وِيا؛
آٽِيندين ڪِيا، ڏُٿَ ڏوراٽي ڏيھَ جو؟

٥

ڏوٿِي سا ڏورِين، جا جُوءِ سُئِي، نـ ڀِڏي؛
پاسا مَٿي پاهـَٽين، ڪاهوڙي ڪوڙِينِ؛
وِچا اُتِ ووڙِينِ، جِتِ نِهايَتَ ناهِ کا.

٦

پَکُلِيا پُوٽَنِ، ڏَڙَ ڪي گَڏِيو ڏوڙِ ۾؛
ڳالِهيُون، ڳَهِلي لوکَ سين، پَڌِرِ پَئِي نـ کَنِ؛
کا مُلِ آهي تَنِ، مُون پِريان جي ڳالَهِڙي.

٧

تان وَنئُن ويهِي آءُ، اگَّڻ ڪاهوڙِيُنِ جي؛
جوشَ ڏِنائُون جِيءَ کي، لِکائي لوکاءُ؛
ڏوٿِيُنِ کنهن ڏُکاءُ، سُمهِي سُک نـ ماڻِيو.

٨

ڏُٿُ نـ ڪُتو ڏوٿِيين، جيکِي ڏُٿُ کَرِينِ؛
اُهـُڃاٽِيُون عالَمَ جُون، اورياِئين آٽِينِ؛
تِهان پوءِ ڏسِينِ، پِريان سَندِي ڳالهِڙي.

٩

جي کو ڏُٿُ کَري، تـ ڏُونگَرَ ڏورَڻُ ڏاڪِڙو؛
ڇَپَرُ کِينَ ڏِئي، سُوڪِڙِيُون سُتَنِ ڪي!

١٠

مُون ڪاھوڙِي لَڪيا، گَھرين نہ گھارِينِ؛
واحِدَ لَڳِي وِلُھُنِ ۾، رويو جَرُ ھارِينِ؛
گُوندَرِ گُذارِينِ، جہ ڏوتِي ڏُٺہ گَڏُ تِيا.

١١

ڪاھوڙِيُنِ ڪَٽِي، ساجُھرُ ڀَڏا سَندِرا؛
ڏورِيندي ۾ ڏُونگرين، ڪَيائُون پاڻُ پَٽِي؛
ڏَڪَنِ ڏِيلُ ھَٽِي، چِيھُ لَڏائُون چِپَرين.

١٢

ڪَٽَنِ نہ ڪَيڪانَ، پَندَ پَراھين ھَلِيا؛
ڏوتَيرا ڪَنھن ڏُٺہَ ڪي، جُنبِيا ڏَنھُن جابانَ؛
ڪاھوڙِيُنِ اُھيانَ، اَنگَ نہ سَچِي اِڱِڙي.

١٣

سُڪا مُنھَن سَندِنِ، پيرين پُراٽا ڪيتِڙا؛
سا جُوءِ ڏوري آئِيا، سُونھان جِتہ مُنجَھن؛
ڳُجھا ڳُجھيُون ڪَنِ، تِھان پَراھين پَندَ جُون.

١٤

سُڪا سَندَ ڪَڇُنِ ۾، ڪَرڪَٽا پيرين؛
تِمَندي نيٽين، آن ڪي ڪاھوڙِي گَڏِيا؟

داستان ٻيو

١

پِيوجن پَرو، گَنجي ڏُونگَرَ گامَ جو؛
ڇَڏي ڪيتُ ڪَرو، لوچي لاهوتِي ٿِيا.

٢

پيئِي جن پَرڪَ، گَنجي ڏُونگَرَ گامَ جي؛
واري سَيُ وَرقَ، لوچي لاهُوتِي ٿِيا.

٣

پيئِي جنِين باسَ، گَنجي ڏُونگَرَ گامَ جِي؛
ڇَڏي سَيِ لِباسَ، لوچي لاهُوتِي ٿِيا.

٤

ڪَهِڙو اَتيئِي ڪامُ، گَنجي ڏُونگَرَ گامَ ۾؟
پَسِي تنهن پاهڻَ کي، اَچي نہ آرامُ؛
مَتان ڏُونگَرَ ڏورِئين، اُجِهين ڪُهُ عَوامُ؟
هَرا ڪَري حَرام، ڪامُ تہ ڪاهوڙِي ٿِئين.

٥

ڏيُهه ڏيهائِي ناهِ، جِتي پيرُ نہ پَکِيان؛
تِتي ڪاهوڙِيان، وَرَ ڏيئِي وَڻَ چُوندِيا.

٦

جِتہِ نہ پَکِيءَ پيرُ، تِتہِ تِمڪي باهِڙِي؛
ٻِيو ٻارِيندو ڪيرُ، ڪاهوڙِڪِيءَ ڪيرَ ري؟

داستان ٽيون

١

اَچي پِيا آٽَ ۾، واٽَ وِچائِي جَن؛
اُوءِ بصِيرَ برَّن ۾، اَنڌا ٽِيو اُپَن؛
ڪَنَن آڏِيُون تاڙِيُون، گُنگَن جِئَن گُهمَن؛
فِراقِيءَ فرمان جو، آهي ٻَرُ ٻوڙَن؛
لَنگها ٽِيا لاهُوتَ ڪي، سُتا پِيا سِڪَن؛
ڪَپَٽِ ڪاهوڙِيَن، آهَ اُتِئي پئي نہ لَهي.

٢

ڏِسِي ڏوري ڏُونگَرِين، واٽَ وِچائِي جَن؛
ڪُرَندان ڪِي پَرُوڙِيو، رَندُ سي نہ رِڙهَن؛
ٻيئِي دارَ ديُون ڪَيو، پِيرَتِ تان نہ پُڇَن؛
ڏُوڙِپرِيان لَءِ ڏارِ ڪَيو، ويچارا وِجهَن؛
خَبَرَ ڪاهوڙِيَن، آهي لِڪَ لاهُوتَ جي.

٣

ڪُپِيرِيءَ ۾ پيرُ، ڪَنهِين پاتو پيرِيين؛
جيان مُنجهڙَ ماڙُهئين، سَجَڻَ تِيان ئِي سيرُ؛
اُنَ پُون سَندو پيرُ، ڪوڙِن مَنجهان ڪو لَهي.

٤

سُونهَپَ ۾ سَپَ گهٽا، مُنجَهڻُ ماڪِي هوءِ؛
پَرو تَنهِين پوءِ، جو اُجِهي پوءِ اُنِ تان.

٥

ڏوري ڏوري ڏيهَ، ماءِ! ڪاهوڙِي آئِيا؛
مَيَنِ پيرين ڪيهَ، ڪـُهُ چاڻان ڪـَنهن پارَ جِي.

٦

جهَنگَلِ هـَلِيا، سي نـ پـُلِيا، راهَ هـَلِيا ڦـُرجَنِ؛
اَوجَهـڙِ سي نـ پوَنِ، ٻيئِي جنِين چِڏِيُن.

٧

جهَنگَلُ آهيڙِيُنِ کي، پـَنَڙُ ڪـَيو رُوندو؛
نـ ڪـُتا، نـ ڪـوڙڪـُون، چـَڙهِيو اُپو چـُوندو؛
هـَڏِهـين نـ هـُوندو، اِنهان پوءِ عالَمَ ۾.

٨

وَرُ سا سُڄي ويڙه، جنهن ۾ سَڄَڻُ هيڪـڙو؛
سو ماڳُ ئِي ڦيرِ، جِتي ڪوڙِ ڪـُماڙُهئين.

٩

ڪـارِي راتِ، اَچو ڏِينهُن، اِيُّ صِفتَان نُور؛
جِتي پِرِينءَ حضُورُ، تِتي رَنگُ نـ رُوپُ ڪـر.

١٠

ڏُونگَرين ڏسجَنِ، اَجُ پـڻُ رُيُون اُنِ جـُون؛
ڏوتِيڙا ڏُٿـَ کي، آراڙان اَچـَنِ؛
خِيما ڪاهوڙِيَنِ، اَجُ نـ اُنِهين پيٽِيين.

١١

ڪاھوڙِي ڪَرا، سُوڌِي خَبَرَ پَڇِيا؛
سوجھي جن ڪَيا مَٿي اَڳڙِ آھِرا.

سر بروو سنڌي

داستان پهريون

١

چا کي وَڃيو چو، ٻيلِي ٽِئين ٻِيَنِ جو؟
وَڌُ ڪَنجَڪَ ڪَرِيمَ جِي، جڳَ جو والِي جو؛
سَؤُکو هُوندو سو، جنهن جو عِشُقُ اَللهَ سين.

٢

جِئَن ڪا ڪانِي ڪانهَن، لُسَندي لاتِيون ڪَري؛
اَچِي پَئي اوچِتِي، دَرِدَ پِريان جِي دانهَن؛
ويچَ ! ڏَنِيئين ڪُهُ ٻانهَن؟ سُورَهِنئين کي سامُهان.

٣

ڏَرِتِي ڏُونهَ جِئَن، سِرَ پَر سُپِيرِيُنِ ڏي؛
لِڳو آهِ، لَطِيفُ چئي، تَنُ پِريان ڏي تِئَن؛
حاصُلُ تِئي هِئَن، قَرِينو قَرِيبَ جو.

٤

لِڳيءَ جو، لَطِيفُ چَئي، نڪو قال نہ قِيلُ؛
لِکئي لامُون کوڙِيُون، نيٽين وَهي نِيرُ؛
هِنئَڙا ! تِيُ سُڏِيرُ، ڪالهہ قَرِيبَنِ لَڏِيو.

٥

ڪي اوڏائِي ڏُورِ، ڪي ڏُورِ ٻـ اوڏا سُپِرين؛
ڪي سَنيِرجَنَ نـ ڪَڏهِين، ڪي نـ وِسرَنِ مُورِ؛
جِئَنِ مينهِن ڪُنڊِيءَ پُورِ، تِئَن دوستَ وَراڪـو دِلِ سين.

٦

ڪـوٺي ڪُـٺائُون، اَڄُ پڻ اَکَڙيُنَ سين؛
ماسُ وِراهي هَلِيا، ڪَرنگَلُ ڇَڏِيائُون؛
"وَتَوَاصَوْ ابِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْابِالصَّبْرِ" اِئين اُتائُون؛
مُئِي مارِيائُون، کِلِي گهائِيو سَڄَڻين.

٧

ماڙهُو گهُرنِ مالُ، آئُون سَڀِ ڏِينهَن گهُران سُپِرين؛
دُنيا تَنهن دوستَ تان، فِدا ڪَريان فِي الحالُ؛
ڪَيَسِ نامَ نهالُ، پَسَڻُ تان پَري ٿِيو.

٨

ڪَڏَهِن طاقِيُون ڏِينِ، ڪَڏَهِن کُلَنِ دَرَ دوستَنِ جا؛
ڪَڏَهِن اَچان، اَچَڻُ نـ لَهان، ڪَڏَهِن ڪوٺِيو نِينِ؛
ڪَڏَهِن سِڪان سَڏَ کي، ڪَڏَهِن ڳُجهاندَرَ ڳَرهِين؛
اَهڙائِي آهِينِ، صاحِبَ مُنهنجا سُپِرين.

٩

صُورَتَ گهڻو سُهِڻا، تاڻا سَندَنِ تُوهَ؛
رِيلو ڏِئي رُوحَ، جو ڪائي، سو ڪامِي مَري.

داستان ٻيو

١

جانِبَ ! تُون جيڏو، آھِين شانَ شَعُورَ سين؛
مُون تي ڪَر، مُنھنجا پِرين ! توهُ تُسِي تيڏو؛
اِيُ ڪامِلَ ! ڪَمُ ڪيڏو؟ جِئَن نَوازِينم نِگاهَ سين.

٢

جانِبَ مُنھنجي جِيءَ ۾، تُنھنجي طَمَعَ پوءِ؛
وَٺُ ڪاتِي، وَڍِ اَنگُڙا، اَدَبُ ڪَرِ مَ ڪوءِ؛
ڀانيان ڀالُ سَندوءِ، جي ساڄَنَ ! سَنئُون نِھارِئين.

٣

جانِبَ ! اِيئَن نـ جُڳاءِ، جِيئَن مارِيو، موٽِيو نـ پُڇِين؛
رَتِيءَ رَتُ نـ سِنجُري، سِڪَ تُنھنجي ساءِ؛
اَسان تو ئِي لاءِ، پَرِ ۾ پُوچائُون ڪَيُون.

٤

جَڏھِن پَوي يادِ، صُحُبَتَ سُپِيرِيُنِ جي؛
فَرِيادُون فِريادِ، ناگَهَ وَجَنِ نِڱِيو.

٥

ڪَڙو مَنجِھ ڪَڙي، جِيئَن لُھارَ لَپيٽِيو؛
مُنھِنجو جِيُ جَڙي، سُپيرِيان سوگھو ڪَيو.

٦

نازَ مَنجهاران نِڪِري، جَڏهِن پِرين ڪَري ٿو پَنڌُ،
پُون پڻُ ”بِسمِ الله“ چئِي، راهَ چمُي ٿِي رَندُ،
اُپِيُون گهڻي اَدَبَ سين، حُورُون حَيُرَتَ هَنڌُ،
سائِينءَ جو سَوگَندُ، ساڄَنُ سَيَنِئان سُهڻو.

٧

فانِي نِي فانِي، دُنيا دَمُ نہ هيڪِڙو،
لَٽي لوڙهُ لَٽُنِ سين، جوڙِيندءِ، جانِي!
ڪوڏَرِ ۽ ڪانِي، آهي سِرِ سَيَڪَنهِين.

٨

اَجُ پِڻُ اَنگِيمِ اَنگَ، هٿان حَبِيبَنِ جي،
جا پَرِ سَوُنٽِيءَ سَنگَ، سا پَرِ سُورَنِ سان ٿِئِي.

٩

اَجُ پِڻُ جُڙِيَمِ جوڙَ، دوسِتَ پِيهي دَرِ آئِيو،
سُکَنِ اَچِي ڏُکَنِ کي، مُحُڪَمُ ڏِني موڙَ،
جا پَرِ کَٽِيءَ کوڙَ، سا پَرِ سُورَنِ سان ٿِئِي.

داستان ٽيون

١

عِشقُ اَهڙي ذاتَ، جو مانجهي مُنجهائي مَيَنِ کي؛
ڏِينهان ڏورَڻُ ڏونگرين، روئَڻُ سَڄيائِي راتِ؛
اُتي ويتي تاتِ، مِيانِ! مَحبُوبَنِ جِي.

٢

يارُ سَڏائي سَيُڪو، جاني زِباني؛
آهي آساني، ڪَمَ پِئي تِي ڪَلَ پَوي.

٣

آدِمِيُنِ اِخلاصُ، مَتائي ماتو ڪَيو؛
هاڻِ ڪائي سَيُڪو، سَندو ماڙُهوءَ ماسُ؛
دِلبَرَ! هِنَ دُنيا ۾، وَڃي رَهندو واسُ؛
بِئي سَيِءُ لوڪَ لِباسُ، ڪو هِڪَدِلِ هُوندو هيڪِڙو.

٤

شُڪُرُ گَڏِياسُون، سِپِرين! جِئَري، جانِي يارَ!
ويٺي جن جي وَٽِ ۾، ڪوڙين ٿيا قرارَ؛
ڏَٺِيَمِ! ڪَرِ مَ ڏار، پاڙو تن پِرِيُنِ ڪان.

٥

ڪوڙي، ڪَڻُ مَ سُپِرين! ڪَنيئِي تان ڪوڙِ؛
عادتَ جا اَڪِيُنِ جِي، سا نيئِي نِباھِج توڙِ؛
مُون ۾ عَيبَنِ ڪوڙِ، تُون پاڻُ سُڃاڻِج، سُپِرين!

٦

ڪِئان سِڪئين سُپِرين، ڪاسائِڪِي ڪارِ؟
تِڪِي ڪاتِي هَٿِ ڪَري، مُنِيءَ سين مَ مارِ؛
چوري چاڪَ نِهارِ؛ سورَنِ سانگهيڙا ڪَيا.

سر رامڪلي

داستان پهريون

١

نُوري ۽ نارِي، جوڳِيَڙا جَهانَ ۾؛
ٻَري جن ٻارِي، آءُ نہ جِئندِي اُنِ ري.

٢

جوڳِيَڙا جَهانَ ۾، هُئا مَنجِهہ حَمامَ؛
آرامان اَرَڳُ ٿِيا، اوڏا نہ آرامَ؛
ڪَيائون قِيامَ، آءُ نہ جِئندِي اُنِ ري.

٣

وارو! ويراڳِيُنِ ڪي، ويلَ مَ وِساريج؛
قَدَمُ ڪاپِڙيُنِ جا، لِيلائي لَهيج؛
پيرَتَ پَسِيو پَٽَ جي، وَڃَڻَ ڪي وڃيج؛
راتو ڏِينهَن رِڙهيج، آءُ نہ جِئندِي اُنِ ري.

٤

واڇَٽَ ويراڳِيُنِ جا، مُون وَٽِ وَڏي وَٽُ؛
سونُ سَيوئِي سِڱيُون، پَسِي ڪِينَ مَ ڪَٽُ؛
ويساهي ويلَ ڪَنهين، پُورَبِ ويندو پَٽُ؛
هَلُ! ڪَنيائُون هَٽُ، آءُ نہ جِئندِي اُنِ ري.

٥

واڃَڻَ ويراڳِيُنِ جا، مُون وَٽِ وَڏو مالُ؛
مَقالانِ مَهَندِ ٿِيا، ڪونهي وَتِنِ قالُ؛
حاصُلُ جنِين حالُ، آءُ نہ جِئندِي اُنِ ري.

٦

جانِ ڪِي مُون ڪي ني، پَڳهہ پائي پاڻَ ڏي؛
پَهَ پَرُوڙِيَمِ پَٽَ جا، مَنجهان ڪِينرَ ڪي؛
هاڻي جي هِنئي، آءُ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

٧

سَتَرُ سِڱڙِيُنِ سين، لَحظي لاٿائُون؛
ڪِينرَ ڪَنِي آهيان، اُنِهِنِ جي آئُون؛
مُون ڪي مارِيائُون، آءُ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

٨

ميڙيو ياڻُ پَريون ڪَيو، جوڳي جَلائِينِ؛
سامِي سِڱِڙِيُنِ سين، خوديءَ ڪي ڪائِينِ؛
هُو جي تارِ تَڳائِينِ، آءُ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

٩

پَسيو آسَڻَ اُنِ جا، اُڌُوها اَڇَنِ؛
ڪِينرَ ڪاپَڙِيُنِ جا، صُبُحَ تانَ نہ سُڄَنِ؛
جي رائي منجهہ رَهَنِ، آءُ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٠

آسَڻَ وَٽِ آهُون ڪَريان، وَسِ نہ مُنهِنجي واٽُ؛
لَڱُمِ لاهُوتِيُنِ جو، ڪِينرَ مَنجهان ڪاٽُ؛
هَلَڻَ ڪي هَيهاتُ! آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١١

وَتِنِ ويٺِي آهِيان، ڏِسِيو ڪِينَ ڏِسان؛
جَنهِن جِهوئِي ناهِ ڪِي، سا ڪا سُونهَن سَندِيانِ؛
پَسِيو ڪِينَ پَسانِ، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٢

بابُو بِيڪارِي ٿِيا، اَڄُ نہ آسَڻَ وَٽِ؛
خودِي ڪانئِي هَلِيا، پيرُ نہ لائي پَٽِ؛
”هَيءِ! هَيءِ!“ جنِين هَٽِ، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٣

بابُو بِيڪارِي ٿِيا، پَچِي چِڏِيائُون پاڻُ؛
نِسورِوئِي نِينهَن جو، نانگَنِ وَٽِ نِدَاڻُ؛
سِرڪَندُ جَنِين ساڻُ، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٤

نانگا نانِيءَ هَلِيا، هِنگِلاجان هَلِي،
ديکِي تن دُوارِڪا، مَهيسِيُنِ مَلهِي؛
آڳَهُ جن عَلِي، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٥

پاڻَھِين ويتا پاڻَ سين، پَر ۾ پَرياڻِينِ؛
سامِي سَفَرِ هَلِيا، آسَڻُ اُجھائِينِ؛
رُخِصَتَ رُئارِينِ، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

١٦

جُزو وِچايو جوڳِئين، ڪُلَّ سين آهِينِ ڪَمُ؛
آسَڻُ جِنِ عَدَمُ، آءٌ نہ جِئَندِي اُنِ ري.

وائي

سَندَڙيانِ سِگَڙي، ڳالھ ڳُجھَڙي، مُون مارِيندي ڪَڏھِين.
جا وَچائِينِ جتَڙا، نہ تَنهِن نَڙَ جَھِڙي؛
مُرلِيءَ کي جَنهِن ماتِ ڪَيو، نہ تَنهِن تلِ تُنبَڙي؛
تارِيو جَنهِن توڏِيءَ کي، نہ سو گهنڊُ نہ گهنڊَڙي؛
ڏارِيو جَنهِن ڏِياچَ کي، تَندُئان تَنهِن تِڪَڙي؛
نہ سِري، نہ سِنڌُ ڪا، نڪا هِندُ هَھڙي؛
مِتائِيان مِٽي گهَٽو، چَوندا جن چِڪَڙي؛
وَنئُن اونائي اُنَ کي، ويهُ مَ، ڪَڻُ وِڪَڙي؛
بيخودِ بابُو سي ٿِيا، بُرَندِي جن بُٽَڙي؛
جا ساراهيلَ سُبحانُ جِي، تَنهِن واڪاڻُ ڪَهِڙي؟
سَهَسين سُرودَنِ کي، پاٽان پوءِ وِجهَندَڙي؛
گهاندارَ مِرُون موهِيا، هِيءَ ماڙُهو مُهَندَڙي؛
اَديون! عَبدُاللَّطِيفُ چئي، هِيءَ مُئا جِيارِيندَڙي.

داستان ٻيو

١

ڪَيَمِ ڪاپڙِيُنِ جي، پَهرين ڏينهن پَرُوڙَ؛
سَگها ساعَتَ نہ ھڪڙي، چارئي پَهرَ چُورَ؛
سدائين سيَّدُ چئي، ھونِ سناسي ۾ سُورَ؛
جوڳي ساڻَ ضَرُورَ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٢

ويهي ويراڳِيُنِ جو ٻِئي ڏِينهن ٻُڌُمِ حالَ؛
اُنِ جا ڏاڳا ڏُوڙِ پَڪِليا، جاڳوٽا زَوالَ؛
تن جاٽِي جَٽائُون ڇَڏِيُون، چوٽا چَڳِيءَ چالِ؛
ويچارا وُجودَ جي، ڪَنهن سان ڪَنِ نہ ڳالِ؛
نانگا ٿِيا نِهالُ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٣

ٽِئين ڏينهن ٽِمڪائِنِ، دُونهِيُون دائِرَنِ ۾؛
ميڙِيو ڪَڙَجَ ڪاٺِيُون، جوڳِي جلائِينِ؛
سَنديُون ڪامَڻَ خَبَرُون، آديسِيُنِ آهِينِ،
ڳُجهُہ نہ ڳالهائِينِ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

۴

چوٿين ڏينهن چوگانَ ۾، ڪَنهن جَنهن پَهه پِيا؛
وَهمَ پِريان جي وَڍِيا، تن ۾ ڪُوڙَ ڪِـها؟
اندَرِ آديسِيَنِ کي، اَچَنِ جوشَ جِها؛
سامِي سونُ تِيا، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

۵

ڪَنهن جَنهن پُورَ پَچائِيا، پَنجين ڏِينهن پَئِي؛
اَندَرِ آديسِيُنِ کي، سُورَنِ شاخَ ڪَئِي؛
مُحَبَتَ جي ميدان ۾، لاشَڪُ پِيا لَهِي؛
تن کي ساري راتِ، سيَّدُ چئي، گُوندَرَ ساڻُ گَئِي؛
ڪَريو سيڻَ سهي، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٦

پِيا ڪَنهن پَرياڻَ ۾، ڇَهين ڏِينهن ڇِٽِي؛
اَندَرِ آديسِيُن کي، ڏُريان ئِي ڏٽِي؛
ٻَرِي ٻاجهارا ڪَيا، ڪانئِي خاڪَ ڪٽِي؛
پِنيو پَنجَ ڪَٽِي، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٧

سَتين ڏِينھن، سَيَّدُ چئي، ڏاڍا ڏوتائُون؛
اُپِي اَلَکَ سامھُون، پانھُون پَڌائون؛
وَڏِيءَ ڪَنھن وِلاتِ جا، اُھُجَ آندائُون؛
رُوحُ پَنھنجو رامَ سين، پَر ۾ پُوتائُون؛
ڪَٽِيو ڪِدائُون، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٨

اَٺين ڏِينھن، اُپِي وِيا، جوڳِي جاءِ بَجاءِ؛
سا پَر سامِي سکيا، جا پَر جوڳِي جُڳاءِ؛
ويروتارَ وُجودَ ۾، اُنِ کي رامُ رَھيوئِي آهِ؛
ڪَنھن جَنھن ڪمائِي لاءِ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

٩

نائين ڏِينھن نيٽانِ، اوجاڳي اُجارِيا؛
سَباجھي باجھَ ڪَئي، سُڃاٺي سيٽانِ؛
جِتي نَظَرُ ناٿَ جو، اُتي اوتارانِ؛
اِھي اُھُياٽانِ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

١٠

ڏَھين ڏِينھن ڏِکَ ڏِيا، پِرِينءَ پاپوھِيا، پَسُ؛
وَرقَ جي وِصالَ جا، سي واري ڪيائُون وَسُ؛
لَڌائُون، لَطِيفُ چئي، سَندو گُروءَ گَسُ؛
جوڳِيُن ڪَتِيو جَسُ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

١١

وَريو ويراڳِيُنِ جو، ڪارِهين ڏِينهن ڪَرَمُ؛
جوڳِيُنِ جاتائُون پِنِيُون، هَلِي وِيا حَرَمُ؛
دائِم جَهِلِيو دَمُ، لِڪا پُٽَنِ لوڪَ ۾.

١٢

مَنَ مُرادون پِنِيُون، پارِهين ڏِينهن پَئِي؛
جوڳِي اِنَ جاتا ڪي، تي سِڪِيا سَيِيئِي؛
سَمانا سيئِي، جي گُرَ گَڏِجي آئِيا.

داستان ٽيون

١

سَدائِين سَفَرَ ۾، رَمَنِ مٿي راهَ؛
پُرَنِ پُورَبَ پَنڌَ ڏي، مَنجِھ موالِي ماهَ؛
جنِ اَلَڪَ سين آگاهَ، هلو! تَڪِيا پَسُون تِنِ جا.

٢

نِڪرُ ناهِ ڪُلهي ڪَري، هو مَ هُوندَنِ جيئَن؛
لاهُوتِي، لَطِيفُ چئي، هُونِ نہ آديسِي اِيئَن؛
سي ڪاپِڙي ڪيئَن، جي ڏارين تَعَلُقُ تِرَ جيتِرو؟

٣

ڪَنَ ڪَٽَ، ڪاپَٽَ، ڪاپِڙي، ڪَنوٽِيا ڪَنَ چِيرَ؛
سَدا وهَنِ سامُهان، عاشِقَ اُتَرَ هِيرَ؛
تَسا ڏيئِي تَنَ کي، ساڙِيائُون سَرِيرَ؛
جي فَنا ٿِيا فقِيرَ، هلو! تَڪِيا پَسُون تِنِ جا.

٤

سامِي ڪامِي پرينءَ لَءِ، ڪُسِي ٿِيا ڪَبابُ؛
جَهِڙو ڏِسَن ڏوهَ کي، تَهِڙو تِنِ ثَوابُ؛
اوتِين اِرتِي گاڏُئون، مَنجهان اکِيُنِ آبُ؛
سَندو ذاتِ جوابُ، تُون ڪِئَن پُڇِين تِنَ کي؟

٥

سامِيُنِ سِگّہ ڪُلَهَنِ تي، سَنگہُ مِڙوئِي سُورُ؛
ڪَهَندا وِيا ڪابُلَ ڏي، ڪو جو پيَڙُنِ پُورُ؛
مَڙهِيءَ جو مَذڪُورُ، ڪالَهہ ڪَندا وِيا ڪاپَڙي.

٦

سامِي! مَڙهِي سَندِياءِ، سامُهِين مون سيلَهہ تِي؛
سا تان ڪُهہُ اَڏياءِ، جان نانگا وَڃِين نِڪِري؟

داستان چوٿون

١

جي پانئِين جوڳِي ٿِيان، تہ سَگّہ سَپيئِي ڇِنُ؛
وڃِي دَرِ دوسَتَنِ جي، نانگا! ڪِيمَ نِنُ؛
پَٽِ تِنِين جي پِنُ، جِنِ ٻُجِھي نہ ٻُجھيو.

٢

جي پانئِين جوڳِي ٿِيان، تہ سَگّہ سَپيئِي ٽوڙِ؛
جي ڇاوا نہ ڇاپَندا، جِيُّ تنِين سي جوڙِ؛
تہ تُون پَھُچِين توڙِ، مُحَبَّتَ جي مَيدانَ ۾.

٣

جي پانئِين جوڳِي ٿِيان، تہ مَنُ پُوري، منجھ مارِ؛
دائِمُ دُونهِين دِلِ ۾، مَنَ سين مالِها وارِ؛
سَھُ سَيَڪا آرِ، آگي جي اَدَبَ سين.

٤

جي پانئِين جوڳِي ٿِيان، تہ ڪِين پيالو پِيُّ؛
ناهِ نِهاري هَٿِ ڪَري، ”آءٌ“ سين اُتِ نہ پِيُّ؛
تہ سَندو وَحُدَتَ وِيُّ، طالِبَ! توڙان ماٿِئين.

٥

جي پانئِين جوڳي ٿِيان، تہ مُنهَن ۾ مُندا پاءِ؛
ڪَنين ڪِينَ وِجائِيو، جِنِ ۾ ڪوڙين ڪَڪَرِ وڌاءِ؛
چِڏِ چادَرَ، ٻَڌُ چَمِڙا، جُتِي تو نہ جُڳاءِ؛
تہ سامِيڙا ! سَندِياءِ، گُرَ وَتِ گَلا نہ ٿِئي.

٦

جوڳِيُنِ جوڳُ جُڳاءِ، جوڳُ پِڻُ سُونهي جوڳِيين؛
جوڳِيُنِ سَندِي جانِ ۾، ڳُجهہ ڳُجهاندَرُ آهِ؛
هاءِ! مُونهِين ڪي واءِ! جا آءٌ جوڳُ نہ سِڪي.

٧

جوڳَ نہ جوڳو تُون، ڪَرِين پَچارُون جوڳَ جُون؛
هِڪِڙو پَندُ پِرِيُنِ جو، ٻِي تُنهنجِي پُون؛
سامِي سيٽَنِ ڏُون، رُئَندا ئِي رَتُ وِيا.

٨

جوڳِي هُونِ نہ جِئَرا، پائِي جوڳُ مَ جِيُّ؛
هارِيا ! هِنِ ڪَنَنِ سين، سُڻُ سَنِيهو اِيُّ:
”وِجائِي وُجُودَ کي، پاڻان پاسي ٿِيُّ“؛
هَڏِهِين ڪونهي هِيُّ، اَسارا ! ”آءٌ“ چَوِين !

٩

جان ڪي جوڳِي ٿِيُّ، نا تہ نِرجا! وَنئُن نِڪِري؛
ڪوهُ ٿو ڪَنَ ڪَپائِين، جان نہ سَهِين سِيُّ؟
پَچُ! پَراهُون ٿِيُّ، مَتان پِيا لَچائِيين.

١٠

جوڳِي ٿِيَنِ نہ يارَ، ڪَنهِين سين قَرِيبُ ٿِي؛
مان مُلاقِي اُنِ سين، جَنِ پُورَبَ جي پَچارَ؛
اَٺَئِي پَهَرَ اُنِ جِي،آهِ نانِيءَ ڏانهَن نِهارَ؛
لائِي وِيا لَطِيفُ چئي، اَندَرَ مَنجَهہ اَپارَ؛
سامِيُنِ ساڻُ، سَتارَ! لاهُوتِي لالُ ٿِيانِ.

١١

گولا جي گِراهَ جا، جُوٺا سي جوڳِي؛
قِتَلَ سي قوڳِي، جِنِ شِڪَمَ سانڍِيا.

١٢

ڪَنَ ڪورائي، ڪاپِڙي، جِندا! ٿِيُّ مَ جوءِ؛
سِرَ سِپاهِيُنِ وِڪيا، سو ڪِ نہ، سامِي! سوءِ؛
جيڪِي پُڇِين، پُڇُ سو، گُنگا نيَنِ نہ گوءِ؛
وَجُ لاهُوتِي لوءِ، عِجزَ کي آجو ڪَري.

١٣

نِسوروئِي نِينهَن جو دِلِ ۾ دُودُ دُکاءِ؛
آٽي آڳِ عِشقَ جِي، ٻاري جانِ جَلاءِ؛
جِندا ! اِيئَن جُڳاءِ، جِئَن آتَشان آبُ تِئي.

١٤

هُو جي ڪَنَ ڪَپارَ جا، سُوٽو سو نہ سُٽِينِ؛
اَندَرِ جي آهِينِ، سُڻُ سَنِيهو اُنِ سين.

داستان پنجون

١

مُونا طُور سِينا، سَندا سَنياسِيُنِ؛
پُورَبِ ڪَنيو نہ پاڻَ سين، بُودُ بيراڳِيُنِ؛
رِدا آهي راز جي، اَوچِنُ آديسِيُنِ؛
قُربُ ڪاپڙِيُنِ، نَھَن چوٽِيءَ سِيئَن ڏٺيو.

٢

مُونا جن مِحرابُ، جُسو جامِعَ تِن جو؛
قِبلي نُماءُ قَلُبُ ڪري، تَنَ کي ڪَيائُون طَوافُ؛
تَحُقِيقَ جِي تَڪِبيرَ چئِي، جِسمان ڪَيائون جوابُ؛
تِنِ ڪَھِڙو ڏوهُ حِسابُ، جن هِنئَڙي هادِي حَلُ ٿِيو.

٣

مُنھُن مِحرابُ پِرينءَ جو، جامِعَ سَيِ جَھانُ؛
فَرَھِيءَ تان فُرقان جِي، ڪاتِيائون قُرآنُ؛
اُڏامِي اُتِ وِيو، عَقُلُ ۽ عِرفانُ؛
سَيوئِي سُبحانُ، ڪاڏِي وڃِي نِيتِيان.

٤

مَنجھ مُحَبَتَ مَچُ، ٻھَر ڏُوڌا ڏُوڙ سين؛
ڇَڏِيائُون چِرَ لَھِي، ڪُوڙُ، ڪُلڪَڻُ، ڪَچُ؛
اَوگُڻَ اوڏا نہ ٿِيا، ڳُڻُ ڪَيائُون ڳَچُ؛
جِئَن سَڙَنِ، تِئَن سَچُ، جِئَن سَڙَنِ، تِئَن سَنَرا.

٥

ڪيهي ڪامَ ڪاپڙي، ٿا اَهڙي رَوَشِ رَوَنِ؟
نڪا دِلِ دوزَخَ ڏي، نڪي بِهِشتَ گهُرَنِ؛
نَڪو ڪَمُ ڪُفارَ سين، نَڪا مُسلمانِي مَنِ؛
اُيا اِيئَن چوَنِ، تہ پرين ڪجو پانهِنجو.

٦

نا اُميدي آجِڪو، اَوچَڻُ آديسِيَنِ؛
سَدا سُکِ وَسَنِ، طالبَ اوءِ تَقدِير جا.

٧

نا اُميدي آجِڪو، اَوچَڻُ آديسِيُنِ؛
ڪَڏهِين تازِيءَ پُٺِ تي، ڪَڏهِين هيٺ هَلَنِ؛
ساميڙا سَمُوندَ ۾، تنبي جِئَن تَرَنِ؛
جي واڳوءَ واتِ وجَنِ، تہ ڪُسَنِ، ڪُڇَنِ ڪِينَ ڪِي.

٨

لالَ ڪي لالُ ٿيا، لالُ لَنگهيو جَنِ؛
عَدَمَ جي اوڙاهَ تي، ڪَيا آسَڻَ آدوتِيَنِ؛
گَردانِيو گُنگَنِ، گِردابَ کي گِيانَ سين.

٩

وِلهُون، ويلا، واوَ، جوڳِيُنِ جهَلِيا جانِ ۾؛
اَجهو رِءَ اَللهُ، ڪونهي ڪاپڙِيُنِ جو.

١٠

نا مُرادِي نِجهُرو، عَدَمُ اوتارونِ؛
رَضا راڄُ سَندونِ، مُورُ نہ مَڱَڻ ڪِي پِيو.

داستان ڇهون

١

ڪَنهِن جنهِن ڪُٺا ڪاتَ، جِئَن سامِي مُورُ نہ سَنرا؛
ڏِينهان ڏکِي ڏِيلَ ۾، سُورُ سَچائِي راتِ؛
سَندي جوڳِيان ذاتِ، جِيجان! هوءِ جَڏائِڙي.

٢

رُوح ۾ رَهِيُنِ رامُ، پَهِرِ پولِينِ ڪِي پيو؛
پيالو پُرُ ڪري، جوپَ پِيتائُون جامُ؛
تِهان پوءِ تَمامُ، تنِ تَڪيا تاڪي ڇَڏيا.

٣

مَٺا مُوءِ ٿِيانِ، سَدا سُوئِيتا ڪاپڙِي؛
ڪوٺي ڪَنهِن نہ پُڇِيا، ڪي اَندَرِ اَندوهِيانِ؛
جيڪا چَمارانِ، سا مَنجِهه گُوندَرَ گُذرِي.

٤

ويٺي جَنهِين وَره ٿِيا، مَٺي سين ميري؛
اَکِيون جَنهِنَ جُونَ اَلَڪَ ڏي، پُونَ ڏي نہ پيري؛
ڪاراٺِيان ڪَڪا ٿِيا، چَراٿِيا چيري؛
لُڙڪَ لال لَطِيفُ چئي، ڪنبي ۽ ڪيري؛
نِينهُنَ نہ نِبيري، سُورَ چَرندي سَنَرو.

٥

نانگَنِ ڪِينَ نَمايو، ناٿُ نَمايو نِينهَن؛
مَڙهِنِ اُتا مِينهَن، جوڳِيان سَندِيءَ ذاتِ کي.

٦

نَڪِي نمَنِ ناٿَ کي، ناٿُ نہ نَمائِينِ؛
جاتا ڪَنِ نہ جوڳَ کي، جوڳُ نہ جهُارِينِ؛
آديسِي آٿِينِ، اُهيِاٿِيُون اَلماسَ جُون.

٧

هَرَ هَرَ ڪَنِ اُميسَ، ڏُونِ ڏِهاڙِي ڏوتِيا؛
جِنِ نہ مارِي ميسَ، ناٿُ نہ نَمي تن کي.

٨

گهُندِنِ پاسي گهندَ، گَڏُ گُذارِينِ گودڙِيا؛
پَليتِيءَ کانِ پانهِنجا، پاڪُ رَکِيائون پِندَ؛
نانگا ڪَنِ نہ نِندَ، وَڃَنِ رُوندا رامَ ڏي.

٩

تَهڙا ڪَڙجَ ڪَڪِرا، جَهڙا جائُنِ قُلَ؛
تِنِ سامِيُنِ جي سڌ مَران، جِنِ جي گودڙِيُنِ ۾ گُلَ؛
اندَرِ مُلان مُلَ، ٻِهَرِ ڪوجها ڪاپڙِي.

١١

يادِ ڳُرُو ڪَنِ گودَڙِيا، پِرَ بازارِ بِيٺا؛
پَڙهَنِ سُورَ سُبحانَ جِي، پِيَنِ تَنهِن پِيٺا؛
جيلانِ مُنهَن مِيٺا، تيلانِ نَشا چاڙِهيائُون نِينهَن جا.

داستان ستون

١

قُوتَ ڪَڙايا ڪاپَڙي، طعامَ نہ طاماعُو؛
سَينَ هَنيائُون سُجَ ۾، پَهرَ نہ پيناڻو؛
اَوسَرَ آسائُو، اُتِي گُوندرَ گَڏِيا.

٢

پِنَنِ ڪِينَ پَتُ ڪَٽِي، گُهرَنِ ڪِينَ گَهران؛
مَهيسِي مخلُوقَ جي، اُپِيَنِ دُورِ دَران؛
پُڇَنِ ڪوهُ شَرعان، جُ اَندَرِ عَدالَتَ اُنِ جي؟

٣

پِنَنِ جو پَتُ ڪَٽِي، سو جي سُڃاڻِنِ؛
تہ بَرَ ۾ بِيڪَ لَهَنِ، پَهرَ نہ پِنَنِ ڪاپَڙي.

٤

اَسُڪَ جِنِ اَويرَ، سي سانجِهيءَ رَهَنِ سُمهِي؛
لاهُوتِي لَطِيفُ چئي، آڌِي ڏِينَ اُلِيرَ؛
سُتو لوڪُ پَسي پِيا، سامي مٿي سَيرَ؛
ڪيڏانهُن ڪندا پيرَ؟ مِڙوئي مٿو ٿيو.

٥

وِچِينءَ ويتا رَهَنِ، سانجِهيءَ رَهَنِ سُمهِي؛
ٻُڪَ مَرندي ٻِڪِيا، ڪَنهن ڪان ڪينَ گُهرَنِ؛
پيٽَ نہ هيرِيائُون پانهِنجا، چوري سانڍُ چَسَنِ؛
قَڪِي فقِيرَنِ، ماڳِيان پِنِي ماٽِ جي.

٦

ڪَشي سانڍُ ڪَشَنِ، ڏِيلَ ڪَيائون ڏُٻِرا؛
پيٽَ نہ هيرِيائُون پانهِنجا، چوري سانڍُ چَسَنِ؛
اهِڙِيءَ راهَ رَسَنِ، ڪاپِڙي ڪابُولَ ڪي.

۷

آديسِي آديسُ، هِتان ڪَري هَلِيا؛
ڪاپَڙِيُنِ قَلْبَ ۾، ڪَيو ڏُوراڻو ڏيسُ؛
ويراڳِي نئُون ويسُ، راوَلَ ڍڪي رَميا.

٨

آديسِيُنِ اَدَبُ، آهي اَکَڙِيُنِ ۾؛
تِنَ جو حَسَبُ نَسَبُ ناهِ ڪي، نہ اَما نہ اَبُ؛
سامِيُنِ ڪي سَيين پرين، رُوحَ ۾ رَهيو رَبُ؛
رِءَ لانگوٽِيءَ لَبُ، پاچِي ڪَنِ نہ پاڙَ سين.

٩

لُنگُ ھَڏيائون لانگَ، موتِي ھَنِ نہ مَسَحُو؛
جا اِسلامان اَڳي ھُئِي، سا سُئائُون ٻانگَ؛
سامِي چَڏي سانگَ، گَڏِيا گورَڪناٿَ کي.

١٠

پُوڇا ھارِ مَ پاڻَ کي، کوءِ راوَلَ! ٻَنِ رُجاتُ؛
لِباسان لَطِيفُ چئي، پَلِ ويراڳي! واتُ؛
مَنُ ماري ھرِ ماتُ، تہ تِيرٿَ پَسِين تَڪِيو.

١١

پُوڇا ھارِ مَ پاڻَ کي، جوڳِي! رَکِج جوڳُ؛
خَلِقَ خادِمُ جِئَن ھَرين، اِيُ راوَلَ! وڏو روڳُ؛
پِڳَنِ ھونهي پوڳُ، نانگا وَڃَنِ نِڳِيا.

داستان اٺون

١

رَهِيا اَٺَيئِي راتِ، صُبُحَ وِينداءِ صابِري؛
لُنءَ لُنءَ منجِھ، لَطِيفُ چئي، ڪَر تنين جِي تاتِ؛
سَندِي جوڳِيانِ ذاتِ، ٻِئي پيري مَسَ مِڙي.

٢

تان ڪِي ساٺَنِ اور، جان آهِينِ اوطاقُنِ ۾؛
ڏَھ ڏَھ پيرا ڏِينھَنِ ۾، پاڻُ مَٿانئُنِ گھورِ؛
وِيا جي هِنگلور، تہ ڪَرَم مِلنداءِ ڪاپِڙي.

٣

تان ڪِي وَٽِنِ وِيھُ، جان آهِينِ اوطاقُنِ ۾؛
سامِي سَفَرِ هلِيا، ڏُورِ چِتائي ڏِيھُ؛
ڇَڏِي سُکُ ساڙِيھُ، مٿي گَنگا گَجِيا.

٤

اَڄُ نہ اوطاقُنِ ۾، جاڳَرُ جوڳِيڙَنِ جو؛
ساري سَناسِيُنِ کِي، رُئَندين تان رو؛
پَسُ ! پارِيان تو، لاهُوتِي لَڏِي وِيا.

٥

اَڄُ نـه اوطاقُنِ ۾، طالِبَ تَنوارِينِ؛
آديسِي اُٿِي وِيا، مَڙهِيُون مُون مارِينِ؛
جي جِيَّ کي جِيارِينِ، سي لاهُوتِي لَڏِي وِيا.

٦

اَڄُ نـه اوطاقُنِ ۾، سندي جوڳِيُنِ جوڙَ؛
ساري سَناسِيُنِ کي، ڪامِي ٿِيَسِ ڪوڙَ؛
مَنَ جِنِينِ سِينِ موڙَ، سي لاهُوتِي لڏِي وِيا.

٧

اَڄُ نـه اوطاقُنِ ۾، کَرِڳَلَ کِينَ رُوئَنِ؛
نـه اُهي آديسِي اَسُڪا، جن سين مَڙهِيُون سُونهَنِ؛
مَڙُهُ پُورِيائُون ماڻِ تي، واڄَٽَ کِينَ وَڄَنِ؛
وِيا نانگا سي نِڪِرِي، پَهَرَ نـه پُورِبِيَنِ؛
سارِيو سَناسِيُنِ کي، اولاڪا اَچَنِ؛
لاڄَئُون لاهُوتِيَنِ، جوڙِي ڏِنيُون جِيَّ کي.

٨

اَڄُ نـه اوطاقُنِ ۾، دُونهِينِ، ڏُنڌُ، نـه لاٽَ؛
وِيا ويراڳِي، نِڪِرِي، چِٽَ چَڪائي چاٽَ؛
آءُ مارِيَسِ تَنهِينِ ماٽَ، جِيجان! جوڳِيڙَنِ جي.

٩

جِياسُون جوڙَ ٽِي، جوڳِيءَ لاٽو جارُ؛
سندو پُورَبَ پارُ، آچِيائِين اَندَڙ کي.

١٠

هيءَ! جي هُئا هِتِ، تہ مَٽِن هُوندَ حَقُ ٿِيو؛
مَٺِيُون، مُورَتَ، مَتِ، مانَ وِسرِيُون ڪِي لَهانِ.

داستان نائون

١

ٻُڪَ وِڏائُون ٻُگِريين، جوڳي ڪندا جُجَ؛
طَلَبَ نَہ رَکَنِ طعامَ جي، اوتِيو پِيَنِ اُجَ؛
لاهُوتِيُنِ، لَطِيفُ چئي، مَنُ ماري ڪيو مُجَ؛
سامِي جهاڳي سُجَ، وَسَنئُن کي ويجها ٿِيا.

٢

نہ گِندا نہ گَبَرِي، نہ لانگوٽِي لِڪَ؛
جيڏَنهِن پَرِينِ وِڪَ، تيڏَنهِن صاحِبُ سامهُون.

٣

ڪِچِي ڪاچوٽِي، نانگَنِ ٻَڌِي نِينهَن جِي؛
جَهِڙا آيا جڳَ ۾، تَهِڙا وِيا موٽِي؛
اُنِين جِي چوٽِي، پُورَبِ ٿِيندِي پَڌِري.

٤

جِئَن ٿا پِچِنِ اَنَّ کي، تِئَن جي پِچِنِ پَنڌُ؛
تہ رِڙهِي لَڏائُون رَندُ، لَٿِيَنِ لُڪَ لَطِيفُ چَئي.

٥

جا بَرادَ ٻُتَنِ جِي، سا اُجَ ٻُڪَ آديسيَنِ؛
روزا رِندَ رَکَنِ، عيدَ نہ اوڏا ڪاپِڙِي.

٦

جَنهِنَ سَناسِيءَ سانڍِيو، گَندي ۾ گِراهُ؛
اُنهِيءَ ڪانَ اللهُ، اَجا اَڳاهُون ٿِيو.

٧

ويٺو پُڇِين پَرُ، ڪَر ڪا هِنئارَ هَلَڻَ جي؛
اَچُ، آديسِي! مَرُ، صُباحَ مَرَندو سَيُڪو.

٨

پرِينديِئي پير ٿِيا، چڙهي گَنجو گامُ؛
گُروءَ سندي گَسَ ۾، جِنَ ڪَيا تَنَ تَمامُ؛
ويهِي ڪَيو نہ وِچَ ۾، تِنَ آديسِيُنَ آرامُ؛
رَهَ ۾ گَڏِيُنِ رامُ، پَنڌان چِٽا ڪاپِڙي.

٩

اَڪِيُونَ، آلو ماهُ، سدا سَناسِيُنَ جُونَ؛
واري نيڻَ نِنداهُ، جاڳي جَهلِيا جوڳِئين.

١٠

اجا سي آهِينِ، جي سَزاوارَ سِڱِيُنَ جا؛
ويٺا وَڃائِينِ، جي سَناسِي! سُٽِئين.

١١

مَرَڻُ مُسَلَّمُ جِنِ، واحِدُ تِنِ نہ وسري؛
مٿي سِگِرُ ڪاپِڙي، ڪا نانگا نِندَ نہ ڪَنِ؛
نيڻَ سدائِين تِنِ، اوجاڳَنِ اُجارِيا.

١٢

ڏورَڻُ گَهٽو ڏاڪِڙو، ڏورِج مَ رِءَ ڏِئي؛
تان تان هوئِج حُجري، جان سين يارُ جِئي؛
جڏَهِن پاسي پاڻَ ٿِئي، تَڏَهِن ڇَڏِج تَڪِيو.

١٣

ڏورِ مَ ڏِئان ڌارَ، ڏورَڻُ گَهٽو ڏاڪِڙو؛
ڪوڙين لَکَ هَزارَ، اِنَ اُونداهِيءَ اَندا ڪَيا.

١٤

تو جو ڏِئو ٻانئِيو، سا سُورَجَ سُهائي؛
اَندَرِ اُونداهِي، جي راتِ وهامِي ڏينهُن ٿِيو.

١٥

ناٿُ جَنهِين نِنڊِ، تِتِ نہ نهارِيو جوڳِئين؛
ڪي ڪُويساهِيا ڪاپڙي، پُريا پَراهين پَنڌِ؛
هُو هِنَهِين هَنڌِ، ٿي هُنهَئِين وِيا هِنگِلاجَ ڏي.

١٦

ناٿُ جَنهِين نِنڊِ، تِتِ پِڻُ نِهارِيو جوڳِئين؛
سي سُويساهِيا ڪاپڙي، پُريا پَراهين پَنڌِ،
هُو هُئو هِنَ هَنڌِ، هُنِ هِنگِلاجان هَتِ ڪِيو.

١٧

گُذَرَ گَئِي گُذِرانُ، ڪِينَ قَبُولِجِ ڪاپِڙِي؛
عَلِيءَ جو مَيدانُ، سَڪَرُ سَناسِيُنِ کي.

١٨

هُو جي ٿِيا هَرِڪِيسَ، تِنِ لِڳي ڪِينَ لِباسَ سين؛
وَتَنِ وِلَهي ويسَ، لاهُوتِي لَطِيفُ چئي.

١٩

ٻُڪَ اُنِينِ جي ٻِڪيا، ڏُوڙِ اُنِينِ جو ڏُوپُ؛
ڪَيائُونِ سو ئِي رُوپُ، جِئَان لوڪَ لَڄَ ٿِئي.

٢٠

سِڱِيُونِ، سيلِيُونِ، گَبَرِيُونِ! ٿيئِي ٿولَ ٿَڳو؛
پَٽُ هَٽِي پَٽَ سينِ، پيري تِنِ پِڳو؛
لاهُوتُ جِنِ لِڳو، سي مَڙهيانِ مُورُ نَہ نِڳِيا.

٢١

ڪوءِ گودڙَ! ٻِنِ گَبَرِيُونِ! نيئِي ڪِدائُونِ ڪانءِ؛
جيڏانهِينِ جوڳِ ويو، نيڻَ تيڏانهِينِ نانءِ؛
پُٽو اِيئَنِ يانءِ، تہ سِڱِيونِ شُومَتَ هَٿَ جُونِ.

٢٢

جا گُرَ ڏِني گودِڙِي، سا مُون کي ٿِي مَرَڪُ؛
چيلا! ماري چَرَخُ، اوڏي ويهُ اَدَبَ سين.

٢٣

جا گُرَ ڏِني گودڙِي، سا تِئي لاهِيندي لَڄَ؛
سندا تنهن سُهَڄَ، چيلو چوندو ڪيتِرا؟

٢٤

جا گُرَ ڏني گودڙِي، سا مُون گَهٽِي سُهاءِ؛
نيئِي رَساٽي ماءِ، اوڍِئين جي اَدَبَ سين.

٢٥

اَندَرِ رِلا رِليُون، ٻَهَرِ پٽولا؛
اِنَ پَرِ ڪاپڙِي، گَڏَهَ جا گولا.

٢٦

ٻَهَرِ رِلا رِليُون، اندَرِ پٽولا؛
اِنَ پَرِ ڪاپڙِي، خدا جا گولا.

٢٧

گُلَ گُلَ پَسِي گودڙِيا، گهٽا مَ پائيج؛
سوئِي سُڃاڻيج، هِيُ هُو آهي هيڪڙو.

٢٨

پَٽَ چَڏِيائون پَٽَ ۾، ڏَنڊَ چَڏِيائُون ڏِسُ!
آلائِشان اَڳِي ٿِيا، موتِي ٿِيَنَ نـ مِسُ؛
هِيُ چَڏِيائُون حِسُ، وَڃِي ڪالَهَ ڪُلُ ٿِيا.

سر ڪاپائتي

داستان پهريون

١

توڙي تُون ڪاتارِ، جِمَ هيڪِلي پيرِئين؛
ڏِنِي ڪا ڏُئارِ، صَرافَ اِنَهِين سُٽَ ۾.

٢

جان ڪَتِين تان ڪِتُ، هِيءَ هَڏِ وهاڻِي؛
ڪاپائِتِي سَيِڪا، ڪِتي سيباڻِي؛
ڇاتو جِن ڇاتِي، تِنِ هَٿان پِهي نہ ڇَڏِي.

٣

هيءَ هَڏِ وهاڻِي، جان ڪَتِين تان ڪِتُ؛
ڪو پنهِنجي عِيدَ کي، پيري ڪَج پِرَتُ؛
مَتان روئِين رَتُ، صُباحَ وِچِ سَرتِيين.

٤

ڪَتَڻَ جي ڪانہ ڪَرِين، سُتِي ساهِين هَڏُ؛
صُباحَ ايندءِ اوچِتو، عيدَ اُگهاڙِن گَڏُ؛
جِتِ سَرتِيون ڪَندءِ سَڏُ، اُتِ سِڪَندِينءَ سينگارَ کي.

٥

اَجُ پڻ اُجهَڻَ کي مَرِين، نَڪِي ڪِتُءِ ڪالَ؛
پوري ! توسين پالَ، ڪانڌُ ڪَريندو ڪيترا ؟

٦

اَڄُ پڻ اُڃهَڻَ کي مَرين، نَکِي کِتٖ‍ءِ کال؛
مونا اُتِي اُکِڙيا، اَرِتي ڍَرکِي مالَ؛
هَيءِ! تنِين جي حالَ، جن کاپي منجهان کِينَ کَيو.

٧

سي تو ويهي وِڃائيا، جي کَتَڻَ سندا ڏينهَن؛
اَرِتي اوڏِي نـ تِئين، پوري! پوري سِيئَن؛
کَنڌُ کَٽنديِنءَ کِيئَن، اَگَڙِ عجِيبَن جي؟

٨

سونَ سارِيکا هَتَڙا، کوهُ نـ کَتِين رَڍِ؟
ويهِي کُنڊَ، کاپو کَرِ، گُهتُون گوهِيُون چَڏِ؛
تـ صَرافاٽي سَڏِ، مَرَکِيو هُوندَ مَتائِيين.

٩

پِگو ئِي پير، جانسين رَتو راس تِئي؛
بُرِيءَ بيکارِيءَ سين، هارِي! پاڻُ مَ هير؛
کِتٖ‍ُ کَتِينديُون کير، نئين سين نـ چاٽِجي؟

١٠

پيرِئين ءِ پانئِيين، اِئَن وِڏُوٽو کانڊُ؛
ويٽِي اور اَرِتي سين، پِچِيءَ پايو پاندُ؛
تـ تُنهِنجو ئي وِٽواندُ، کِتو وِتو نـ تِئي.

١١

چائُتِ پائي چِتَ ۾، سَنهو ڪَتيو جَنِ؛
تِنِ جو صَرافَنِ، دُڪو داخِلِ نہ ڪَيو.

١٢

مُحَبَتَ پائي مَنَ ۾، رَنديا روڙِيا جَنِ؛
تِنِ جو صَرافَنِ، اَڻَ توريو ئِي اَگهائِيو.

١٣

ڪو جو وَهُ ڪاپائِتيَنِ، ڪنبَنِ ۽ ڪَتَنِ؛
ڪارَڻِ سُودَ سَوارِيُون، آتَڻَ مَنجهہ اَچَنِ؛
اُنِ جيءَ سُونهَنَ، سَيَّدُ چئي، صَرافَ ئي سِڪَنِ؛
اَگِهيا سُٽَ سَندَنِ، پائي ترازِيءَ نہ توريا.

١٤

سُٽُ اُنين جو سَڦرو، جي پَرِ ۾ پيائِينِ؛
آوازُ اَرَٽَ جو، ساهَ نہ سُڻائِينِ؛
لِڪايو، لَطِيفُ چئي، ڪَنبيو ڪَتائِينِ؛
جي ماڻِڪَ موتائِينِ، توءِ مُلهِ مَهانگو اُنِ جو.

١٥

ڪي اوبينِ عَرَبَ ۾، ڪي ڪابُلَ مَنجهہ ڪتَنِ؛
سُٽُ اُنِ جو سَڦرو، مَتِيو ماڻِڪَنِ؛
قادرَ ڪِيمَ ڪَدَنِ، تيلهي تُلهي وارِيُون.

١٦

پيرِئين، ۽ پانـئِيـن، پانـئِڻُ پَجي چِڏِ؛
ڪِتو وِتو پورِهيو، هوڏَ وِجَهنديءَ هَڏِ؛
هِتي ڏيڌو مَتِج ڏَڏِ! جتي ڏَکَنِ ڏَهَسئي وارِيُون.

١٧

اوليا ٽِيانِ اَرَٽَ، ڪيڏانهن ڪَتَڻَ واريون؟
پَهيُون متي پَٽَ، لِڙجَنِ لاڪِيڙَنِ جـُون.

١٨

ڪَتي ڪَتي ڪالَهه، اَجُ نه آتَڻِ آئِيُون؛
اَرَٽُ اُکلي مالَهه، پُوري ويئِيون نِجُهرا.

١٩

نه سي وَؤڻَ وَٽَنِ ۾، نه سي ڪاتارِيُون؛
پَسيو بازارِيُون، هِنئَڙو مون لُوڻُ ٿِئي.

٢٠

تاڃي توريائُون، عَيبَ نِڪتا اڳِيان؛
کوٽي ڪاپائِتِيُنِ ڪي، پَرِ ۾ پُڇِيائُون؛
اَگَلَڙي آءُ، مُون ڪان پِڙا پَگا نه ٿِيا.

وائي

ڪا هِنئين سين لاءِ پوري! ڪا هِنئين سين لاءِ.

تُنبائي تاڪِيدَ سين، جِنِ پِڃايو پاءُ؛

لَسي تَندُ، لَطِيفُ چئي، هَلي تِنِ هَٿاءُ؛

پَهيُون تُنهِنجُون جِهرِڪَنِ جهورِيُون، ٻِيُون اُڏايُون واءِ؛

اَرَٽَ پاسي اوجِهرين، توکي سُمَهَڻ آيو ساءُ؛

آڌيءَ، عَبۡدُاللّطِيفُ چئي، رِوئِي رِيجهائِجِ راءُ.

سر پورب

داستان پهريون

١

ڪري، ڪانگَ! ڪُرنِشُون، پيرين پِرينءَ پَئيجِ؛
آءُ جو ڏِيَنئِي سَنِيهو، وِچ مَ وساريجِ؛
اَللهَ لَڳِ، لَطِيفُ چئي، ڳُجهو ڳالِهائيجِ؛
چِئُان تِئَن چئيجِ، تہ ڪِنياتا! خوشِ ٿِئين.

٢

آءُ اُڏامِي، ڪانگڙا! پارانيانِ پَچارِ؛
ويهِي هِتِ وِصالَ جو، تان ڪو تِرُ تَنوارِ؛
جي ڏِسَڻَ ۾ ڏيسارِ، سي اُڏامِي آڻِ پِرين.

٣

پارانيانِ پَچارِ، مٿي لامَ لَطِيفُ چئي؛
ڦيرِ مَ فَضِيلَتَ تُون، جا ڪُرَاوَن جي ڪارِ؛
جي ڏِٺي ۾ ڏيٺارِ، سي اُڏامِي آڻِ پِرين.

٤

وَهلو وَرُ، وَريا پِرين، آءُ ڪانگا! لَنئُن لاتِ؛
وِيا جي قَلاتِ، سي اُڏامِي آڻِ پِرين.

٥

ڪانگَلَ! سي ئِي ڪوٺِ، پِرين جي پَرڏيهِ وِيا،
جنِين رِءَ جَهانَ ۾، اَکَڙِيُنِ اَروٺِ،
الله لِڳِ، لَطِيفُ چئي، ڪَج ڳارا چو ڳوٺِ،
جي ڏَمِريا ڪَنهِن ڏوٺِ، سي اُڏامي آڻِ پِرين.

٦

پِرينءَ جي پَرديسَ ۾، تِنِ جي ڪانگا! ڪَج خَبَرَ،
تہ سَڀِ مَڙهايان سونَ سين، پکي! تُنهِنجا پَرَ،
گُهمِي مَٿان گهَرَ، ڏِج پارانيا پِرينءَ کي.

٧

ڪڍِي، ڪانگا! تو ڏِيانءَ، هِنئُون ساڻُ هَتَنِ،
وَڃي ڪاءِ وِلاتَ ۾، اِڳيان عَجِيبَنِ،
پِرين مانَ چَوَنِ، تہ هِئَنِ قُربانُ ڪيرُ ٿِئي!

٨

ڪانگَلَ قَرِيبَنِ جا! اچِي وائِيءَ وَڻُ،
تو ۾ بُوءِ بَهارَ جي، مُشڪَ ڪَتورِيءَ مَڻُ،
اچِي عَجِيبَنِ جو، اورانگهج اَڱَڻُ،
تو کي پَسي تَڻُ، سُورَنِئان صافُ ٿِئي.

٩

آنڊِيُون ڪانگَ قَرِيبَ جُون، اَڄُ واڏايُون واهَ؛
مَنَ مُرادُون پُنِيُون، ٿِيون سَرَهائِيُون ساهَ؛
آندا پِرين اللهَ، سَڏَ مُنهِنجا سابِ پِيا.

١٠

ڪانگَلَ! تُنهِنجِي چانگَ، جَڏو جِيُ جِياريو؛
مٿان لامُنِ لَٿَ ڏِيو، ٻولِئين سِرِ ٻيلانگَ؛
اُڏِرُ مٿان ڦانگَ، تہ گَهرِ آوَنِ سُپِرين.

١١

ڪانگَلَ! نيئِي ڪانگِ، مُنهِنجِي ڏي مَحِبُوبَ کي؛
”لالَنَ! لايَئِي ڏِينهَڙا، ڪَنهِن سِٽاٽي سانگِ؛
اَوان رِءَ اَڙانگِ، ويٺِي وِره وَسائِيان“.

١٢

رِءَ پِرِيان پَرديسَ ۾، وِره وَڏِي ڪِي وَسَ؛
اَکِيُون پارِ پِرِيُنِ جي، ٿِيُون گامَ نِهارِينِ گَسَ؛
ڏِيندا پانڌِي ڏَسَ، ڪِينءَ جُون آٽي خَبَرُون.

١٣

زاغَ ! تُنهِنجي ذاتِ جو، ٺورو مَٿي مُون؛
اُڏامِج، عَبۡدُاللَّطِيفُ چئي، صُبحَ سيٽَنِ ڏُون؛
ڪَج وينتِيُون وِتَريُون، ٻاجهائِج ٻَهُون؛
تہ ”لالَنَ ! ڪونَ لَهُون، جِهو تو جَهانَ ۾“.

١۴

قَريبَنِ جو ڪانگڙو، مٿي تارَ ٽِلي؛
ڪَٽِيو ڪِنياتو خَبَرُون، ڪِيرُون ڏِيو ڪِلي؛
لائِي جَنهِن لالَنَ سان، مُنهِنجي باتِ بِلي؛
سو وَرُ چَشِمَنِ سان چِلي، جو دَربارِ دوسَ جو.

داستان ٻيو

١

تَن اَکِيُنِ اُتان سُکَ، کِلندي کَٽَنِ جي؛
پِرِيُنِ پاڀوھَڙَ سان، ڏُورِ ھَيا سَڀِ ڏُکَ؛
ماڙُھنِ ليکي ٻُکَ، سامِي سُورَ سَنَا ھيا.

٢

سامي چائِيين، سُکُ طَلبِئين، سِکِئين نہ، سامِي!
اَچا اورِئين پَنڌَ ۾، ويٺين وِسامِي؛
گُرَ کي تُون نہ گَڏِئين، چائِيين اِنعامِي؛
دائِمُ مُدامِي، پورو رَھِجِ پِرِينءَ سين.

٣

پُورَبِيا پُوري وِيا، آسَڻَ آڌِيءَ راتِ؛
سُيَمِ نہ سَنياسِيُنِ جُون، پَچارُون پِرياتِ؛
ھا جا جوڳِيءَ ذاتِ، مِٽَ نہ معذُورَنِ جا.

٤

مٿي راہَ رَوان ٿِيا، پُورَبِ پُورِيائُون؛
ھي گَھرُ گھورِيائُون، آڳانڍِيائُون اڳِيان.

٥

پُورَب پُورَب تَبِ ڪَرُون، جَبَ هِنئَڙي آوَنِ پُورَ؛
سِڪَندي ڪي سَڄَڻين، نِڪُون لايُون نُورَ؛
مارِيَسِ تَنهِن سُورَ، جِئَن ساڄَنُ سُڄي، نہ مِلي.

سر ڪارايل

داستان پھريون

١

”وَحْدَهٗ“ وائِي، چڙَهندي چَيائِين؛
سو لُڙُ لَنگِھيائِين، جِتي پارَڪَ پَڪِيانِ.

٢

ٻَگَھنِ سين ٻاڻُ هَٽِي، اُڏاڻو آڪاسِ؛
جِتي پِرين سَنداسِ، سو سُر مَٽي هَنجَڙو.

٣

اڪڙيُون اوڙاهَ ۾، اُپيو تَڪي تارِ؛
پِٽُون جي پاتارِ، هَنجُ تنِين جو هيرَئُون.

٤

وَڃِين نہ پيهِي، پِٽُنِ لَءِ پاتارَ ۾؟
ڪنڌِيءَ ۾ ڪيهِي، هاجَ تُنهِنجِي هَنجَڙا.

٥

تِيو حُضُورِي هاڻِ، سوجها پِيَسِ سَرَ جي؛
ڪَنڌِي لَڌِي ڪاڻِ، پَڪِيَڙي پاتارَ ۾.

٦

اڇو پاڻِي لُڙُ تِيو، ڪالُورِيو ڪَنگَنِ؛
اِيندي لَڄَ مَرَنِ، تَنهِن سَرَ مٿي هَنجَڙا.

٧

هَنجَنِ سين هيڪار، جي ڳَڻَ ڪري نِهارِئين؛
ٻِگَهنِ ساڻ ٻِيهارَ، ٻيلهَ نہ ٻَڌين ڪَڌهِين.

٨

آءُ اُڏامي هَنجَڙا ! سَرَ ۾ سارِينئَي؛
مَتان مارِينئِي، پاڙِهيري پَهُ ڪَري.

٩

ڪَؤنرَ پاڙُون پاتارَ ۾، پؤنر پِري آڪاسِ؛
ٻِنين سَندي ڳالِهڙي، رازِقَ آندي راسِ؛
تَنهِن عِشقَ کي شاباسِ، جَنهِن مُحبَتي ميڙيا.

١٠

ڪَؤنر پاڙُون پاتارَ ۾، پؤنرُ پِري ۾ سُجَ؛
ٻِنِين سَندِي ڳالهڙي، عِشق اِيُّ اُهجَ؛
توءِ نہ لَهينِ اُجَ، جي پِيو پِيَنِ پاڻَ ۾.

١١

جيهَرَ لوڪُ جَهپَ ڪري، اوهيرَ اُڏامَنِ؛
پِتُون جي پاتارَ جا، چيتارِيو چُٽَنِ؛
ڪوهُ ڪَندا کي تَنِ، پاڙِهيڙي پَهُ ڪَري؟

١٢

وِيا مورَ مَرِي، هَنجُ نہ رَهِيو هيڪِڙو؛
وَطَنُ ڏِيو وَرِي، ڪُوڙَنِ ڪانِيرَنِ جو.

داستان ڀيو

١

سو پَکِي سو پِڇرو، سو سَرُ سوئِي هَنجُ؛
پيهِي جان پَرُوڙِيو، مون پانهِنجو مَنجهُ؛
ڏِيلَ جَنهِن جو ڏَنجهُ، سو مارِي ٿو مَنجهِ ڦِري.

٢

سَنها ڀانءِ مَ سَپَ، وياءَ واسِينگَنِ جا؛
جَنِين جي جهَڙَپَ، هاٿِي هَنڌان ئِي نہ چُري.

٣

آسَڻَ جن اَريجَ ۾، اُوءِ ڪَپِرَ وِهَ ڪَري؛
تِن جا مُنهَن مَلَڪَنِ جهَڙا، ٿِڪو نان نہ ٿَري؛
جي اُنهِين سانڍُ اَڙي، تہ ڪانهي جاءِ جَرِيءَ جي.

٤

آسَڻَ جن اَريجَ ۾، تن جي وِهُ جو وَرَنُ ڀِيو؛
تن جو ڪَنڊو ئِي ڪَمُ ڪَري، جي مَٿِسِ پيرُ پِيو؛
پُرِيَنِئان آهي پَڌِرو، تن نانگَنِ جو نِهو؛
ڪِلي ويلَ ڪِهو، جو سامُهون ٿِئي سَپَنِ کي؟

٥

ڪَنهِن ڪَنهِن ڪاريءَ ذاتِ کي، مورَ بہ مَٿائِنِ؛
جي چِتُرا چِڪِيا ڪَري، تہ وَڳَ وَرائي ڏِينِ؛
ساٿَ سَمُورا نِينِ، جي مَٿين ڀانئي موٽِيا.

٦

پَھِرين ڪاري نانگَ جِي، ڪو چِرڪِيَلُ چيزُ ڪَري؛
هي هَٽي ڏَنگَ ڏَسائِيو، تہ ويجهو تان نہ وَري؛
جيڪي تَپِ مَري، جيڪي سِڪي صِحَتَ ڪي.

٧

ڪَپُرَ! گاروڙِيُنِ سين، وڏو وِڏُءِ ويرُ؛
نانگَ! نہ ويندين نِڪِري، تو ڏَرِ مَتي پيرُ؛
هِيُّ تنِين جو ٻيرُ، جن جهُونا ڳَڙُھ جلائِيو.

سر پرڀاتي

داستان پهريون

١

اِيُّ نہ ڀانَءِ ڀيرُ، جِئَن گهينرُ گهِرِيءَ تَنگِيو؛
سُونهاري صُبُوحَ سين، وِجهي ويٺين ويرُ؛
توکي چوَندو کيرُ، کِيرَتَ ڏاران مَڱٽو؟

٢

سُتو کِئَن نِنڊُون ڪَرِين، رو وِهاڻيءَ روءِ؛
سُيان ساڙُ سندوءِ، پِيو هُوندو پَٽَ ۾.

٣

سيرانديءَ ساڙُ ٿيو، سُمهِين ساري راتِ؛
جاجِڪاڻي ذاتِ، اِيَ هوءِ اَگهِين؟

٤

جنِين سُکُ ناهِ ٿو، چارَڻُ سي چَئِجَنِ؛
رُجُنِ راهَ پُڇَنِ، متي کُلَهِن کِينرا.

٥

مُوڙهو ڀُٽين مَڱٽا! ڪيڏانهن هُئين ڪالَ؟
لَنگها! ڇڏِ، لَطِيفُ چئي، اُجهَڙَ جا اَفعالَ؛
سَپَڙ دَرِ سُوالَ، ڪَرِ تہ قيمتَ آڻِئين.

٦

چارڻُ لَڳو، پَنڌُ گهٽو، ڪِي چوتاٽِيءَ چَئيجِ؛
هِتِ ڪِي هلائيجِ، اُتي آءٌ نـ اچٽو.

٧

جيڪِي ڏَڏَنِ ڏي، ڳُجهيان ئِي ڳُجَهہِ؛
سي جي سُٽَنِ ڪَڏهِينِ، ڪِرتِ وارا ڪي؛
تـ ساز مِڙوئي سي، هُوندَ پِتون ڪَنِ پَلَڪَہِ.

٨

اُتِ ڪِرتِ وارا ڪيتِرا، ڪِرتِ ڪَبو ڪوهُ؟
جيڪِي بَندو ڪَمُ ڪري، سو مِڙوئِي ڏوهُ؛
تون پارِسُ، آءٌ لوهُ، جي سَچِينِ تـ سونُ ٿِيان.

٩

اُتِيو اَبوجهاءُ، سَپِڙُ جو سَڏُ ٿِيو؛
جِئَنِ اَئِين ڪِيرَتَ ڪَتُ نـ سِڪيا، تِئَنِ پاٽا رِيڏو راءُ؛
مڱو مون مُلاءُ، آءٌ اَوهان جو آهِيان.

١٠

ڏاتِ نـ آهي ذاتِ تي، جو وَهي سو لَهي؛
آريُون اَبوجهَنِ جون، سَپِڙُ چامُ سَهي؛
جو راءَ وَٽِ راتِ رهي، تَنهِن جُکِي تان نـ ٿئي.

١١

ڏَڏُ تِي ڏانُ گھُرِيج تُون، ڇَڏِ وِڃا وِڃائي؛
سَپَڙَ راتِ سَنباھِيا، تازِي تو لائي؛
جو ڄاڻي نہ ڳائي، تَنھِن سين ٻيلي ڏَٽِيءَ ٻاجھَ ڪِي.

١٢

پِيو ليٽِين لُٽَ، سَچِيُون راتِيُون سُمھِين؛
اُٿِي آڌِيءَ نہ ڪَرِئين، سَپَڙَ ساڻُ سَھَٽَ؛
رُونجھي راتِ اُپَٽِيا، پيٽِنِيَئُون پاٽَيٽَ؛
ميڙِي تِئان مَٽَ، چُوندي پِرِيا چَارٽين.

١٣

ڏاتارَ ڏُڪَ ڪَيا، پاٽا مَٽِي مَڱَٽين؛
”مُون دَرُ ڇَڏِيو، مَڱَٽا! مَڱِين ڪوهُ ٻِيا؟
تَڏِھن تو پِيا، وِچان وِلَھا ڏِينھَڙا“.

١٤

مَڱُ تَنھِين کان، مَڱَٽا! جو ڏِيھاڙِي ٿو ڏِئي،
ڪُوڙا دَرَ دُنِيا جا، جاجِڪَ! مَڱِين جي؛
سُيان توھِين کي، موتِي ڏِيندا مُنھَن ۾.

١٥

ڪَڙَهَ اِڱيان ڪَپُ، ڏِهاڙي ڏاتارَ جي؛
لَنگها! لاهِ مَ لِڪَ سِيئَن، مَتان چانئُڻِ چَپُ؛
مَڱَڻهارَنِ مَپُ، ڪونهي ٻِيو ڪِيرَتَ ري.

١٦

سَپَڙُ ساهُ پَساهِ، جاجِڪ! جِمَ وِسارِئين؛
ريهي رُپي سَندِيُون، تَندُون تُنبي کي پاءِ؛
لَنگها! تون لِيلاءِ، اِڱيان وِڃي اُنَ جي.

١٧

تُون سَپَڙُ، آءٌ سيڪَڙُو، تُون صاحِبُ، آءٌ سَگُ؛
پُڇِي تُنهِنجو پِگُ، ڪُلهي پاتُمِ ڪِينرو.

١٨

تُون سَپَڙُ، آءٌ سيڪَڙُو، تُون ڏاتارُ، آءٌ ڏوهُ؛
تُون پارِسُ، آءٌ لوهُ، جي سَڃِينِ تہ سونُ ٿِيان.

١٩

اُپِريو تارو، اُٿِي وَرَ وِهاڳُ ڏي؛
سَپَڙُ رِيسارو، چِتہِ پِرَکي چارَڻين.

سر ڏھر

داستان پھريون

١

ڪَرِ ڪي ڳالھَڙيُون، ڪَنبا ! ڍورَ ڏَٽِيُنِ جُون؛
ڪِئَن سي راتِڙيُون، ڪَنھِن پَرِ ڏِينھَن گُذارِئين؟

٢

جانِ تو ھُئَڙو سُورُ، ڪَنبا ! ڍور ڏَٽِيُنِ جو؛
متي لامُنِ پُورُ، موريءَ مَچِرَ نہ ڪَرِئين.

٣

ڪَنبا ! تُون ڪيڏو، جَڏھِن پَريو ڍورُ وَھي؟
جَسودَنِ جيڏو، تو ڪو گَڏِيو پھِيَڙو؟

٤

سَچُ ڪِ سُڪو ڍورُ، ڪنڍِيءَ اَڪَ قُلارِيا؛
جُنگِنِ چِڏِيو زورُ، سَرُ سُڪو، سُونگي گَيا.

٥

سُڪِي ڍورُ ڍَيُون ٿِيو، ڪنڍِيءَ ڏِنو ڪائو؛
سو پاٽي پَٽِيھَلَ ۾، اڳِيون نہ آيو؛
ماڙُھِن ميڙائو، ڪَنھِين ڪَنھِين پيٽِئِين.

٦

ڊورُ نہ اڳينءَ ڊارَ، مھَندِ مَلاحَنِ لَکِيو؛
موڙي چوڙيا مَڪُڙا، پَسِي پاٽيءَ پارَ؛
جَسودَنِ جيھا يارَ، پِيڙا وِيرَ وماسَ ۾.

٧

جان واھُڙَ ۾ وَهُ، تان تون، مَڇَ! نہ موتِئين؛
ڪائي ۾ ڪوھ ڪَرِئين، پوءِ موٽَڻَ جو پَھُ؟
سِرَ مَتّي تون سَھُ، مَھِميزُون مَلاحَنِ جُون.

٨

جان جَرُ ھُئَڙو جالَ، تان تُون، مَڇَ! نہ موتِئين؛
پَوَندِيَءِ اَج ڪِ ڪالَ، سانيِيُون سانگِنِ جُون.

٩

جان جَرُ ھُئَڙو سِيرَ، تان تُون، مَڇَ! نہ موتِئين؛
آڏا اَڏي ڪِيرَ، گھتَ بہ جھَلِيَءِ گھاتُئين.

١٠

مَتو آھِين مَڇَ! تَلُھو تو تُونا ھَٽِين؛
جا تو ڏِٺي اَڄَ، تَنھن پاٽِيءَ پُنا ڏِينھَنڙا.

١١

ڪُنڊي ڪَلِيُن وِچَ ۾، جَڏھِن ھَنياڻُون؛
موتِ نہ مارياڻُون، ڏورِ ڏئي وِيا ڏُکَ جِي.

وائي

لاڏَءِ جا وَڙُنَ کي، سا ڪاندَ! مُنهِنجي ڪورا.
ماءُ! مارِيندَمِ ڪَڏهِينَ، هِنَ پِرينءَ جي هورا؛
اَچَنِ پِرين پَٻَکِيا، ڪَرَ ٻاٻِيهو جِئَن مورا؛
سيٽين سِرڪَندُ سَپَجي، ٻِيو عَطُرَ پِرين اَتورا؛
ڇَپَرُ ڪَٺُورِي ٺِيو، ٻِي تازِي ڦُلَنِ ڦورا؛
اَلا! عَبدُاللَطِيفُ کي، سانوَل مِيڙِ سَنيُوڙا.

داستان پهريون

١

مَدِيني جا مِيرَ! سُڻُ مُنهِنجا سَڏَڙا؛
سَرَڻِ تُنهِنجي سِيرَ، تُون پارِ لَنگهائِيين پيَرَا.

٢

ڏَٿِي! سو وارِئين وا ءُ، جو ميڙائو سَڄَڻين؛
وَهِيءَ واٽَ مَتاءُ، هِنئَڙي آسَرَ مَ لَهي.

٣

نيڻَ جي نِهارِينِ، سي اَڄُ نہ اوتِي آئِيا؛
هَنجُون نہ هارِينِ، پاٽِي پُنهُونءَ چامَ ري.

٤

نيڻَ نِهاري مُنهِنجا، روئِي ٿِيا رَتُ؛
پُنهُونءَ هوءِ پَهَتُ، تہ پاري نِيَڻ پاڻَ سين.

٥

اَڄُ اَگَڻُ کيٽانِ، آسَرَ لِڳِي سوريانِ؛
ڏُونگَرِ ڏِينهَنَ لِڳانِ، مانَ وِرکَنِ سُپِرين.

٦

اَللّٰهَ جِئَنِ نالوءِ، تِئَن مُون وَڏو آسِرو؛
خالِقَ! تُنهِنجي کاندِ جو، پَرو پاندُ نہ کوءِ؛
نالو، ربَّ! سَندوءِ، رَهِيو آهِمِ رُوحَ ۾.

٧

صاحِبَ! تُنهِنجي صاحِبِي، عَجَبُ ڏِٺي سُون؛
پَنَ پوڙِين پاتالَ ۾، پَھَڻَ تارِين تُون؛
جيڪَرَ اچِين مُون، تہ ميرِيائِي مانُ لَھان.

٨

جيڏو تنهِنجو نانءُ، پاجھَ بہ اوڏِيائي مَڱانءِ؛
رِءَ ڏَنيِين، رِءَ ڏُوڙِيين، تُون چِپَرُ، تُون چانءَ؛
ڪُچاڙو ڪَھانءِ؟ توکي مَعلُومُ سَيَڪا.

٩

سَتَرُ ڪِر سَتّارَ! آءٌ اُگھاڙِي آھِيان؛
ڍَڪِئين ڍَڪَڻھارَ! ڏيئِي پاندُ پَناھَ جو.

وائي

مُون کي نِندَ نہ نيٽين نيٽين، ڪالَھُون پوءِ لَڪَن ۾.
موٺُ تُون آيلَ! مُنهِنجي ماءُ! تان تو ڏُکُ نہ ڪَيٽين ڪيٽين؛
ھُوءِ نہ نينِم پاڻَ سين، جا ويندِڙي سَيٽين سَيٽين؛
ڪالھُوٽيان اَڄُ گَھٽِي، جھورِڙي جَھيٽين جَھيٽين.
پِيُون سَيِءُ واڳيون وَرِن سين، آءٌ جا واڳِڙي وَيٽين وَيٽين.
ھِنئڙو ڏاڙھُونءَ گُلَ جِئَن، روئي رَتڙو نَيٽين نَيٽين.
اَلا! عَبْدَاللطِيفُ چئي، مُحِبَّ اسان تُون مَيڙين مَيڙين.

داستان ٽيون

١

ڪَرِ ڪو پيرو ڪانڊَ! مُون نِماڻِيءَ جي نِجهري؛
پِرين! تُنهِنجي پاندَ، ڍولا! ڍَڪِي آهيان.

٢

جِئَن تون قائِمُ، ڪانڊ! تِئَن آءٌ وَرَ! وِلَهي نہ ٿِيان؛
پَڪي ڇِنان پاندَ، ڳَنڍُ نہ ڇاڙي ڪو ٻِيو.

٣

ڪانڊَ ٻِيُنِ ڪيتِرا، مُون وَرُ وِڏِي ڪانڊِ؛
پاٽا ڍَڪي پاندِ، جي ڏِسي ڏوهُ اَڪِيُنِ سين.

٤

وَرَ سين وِڄهيو ڪاڻِ، ڪَرَ سين ڪِلَڻ پائِيين؛
پوري! مُنڊَ اَڇاڻِ، ڪَڻَ ڇَڏِيو تُهَ ميڙِئين.

٥

سُتا! اُٿِي جاڳُ، نِنڊَ نہ ڪَجي ايتِري؛
سُلطانِي سُهاڳُ، نِنڊُنِ ڪندي نہ ٿِئي.

٦

ڪِي سُمهُ، ڪِي جاڳُ، نِنڊَ نہ ڪَجي ايتِري؛
اِيُ مانجهاندي جو ماڳُ، جو تو ساٽيهُ پانئِيو.

٧

جاڳڻ مَنجهان جَسُ، آهي اَدا! جن کي؛
لاهي جو، لَطِيفُ چئي، مَٿان قَلْبَ کَسُ؛
وَرنهَ! کَجان وَسُ، صُبُحَ ساڻ، سَيَّدَ چئي.

٨

هِي تان تورَڙِيُون، جي تُون، پورا! پَسي پِلِئين؛
راتِيُون پِيُون گهَٽِيُون، جي تو اِينديُون هيڪِلي.

٩

سُمَهَڻان ساڙو، جيڏِيُون! جيڏو ئِي ٿِيو؛
پِرين سين پاڙو، مُنهِنجو نِندَ نِبيرِيو.

١٠

پِرَهَ ڦُٽي، راتِ گَئِي، جهيڻا ٿيا نکَٽَ؛
هارِي! وِيءَ وَٽَ، گهڻا هَٽَندِينءَ هَتَڙا.

١١

پيئِي جا پِرياتِ، سا ماڪَ مَ پَسو ماڙُهئا!
روئِي چِڙِي راتِ، ڏَسي ڏُکوين کي.

١٢

ڏولُ مَ کڻي بانهَنِڙِي، پِرهَ مَ کَڻي پاندُ؛
آءٌ پَنهِنجو کاندُ، لوکان لِکي رائِيان.

ڦِريا پَسِي ڦِيڻُ، ڪَرِيَنِ ڪِيرُ نہ چِڪِيو؛
دُنِيا ڌارَڻِ ڏِينُ، وِڃائي وِلَها ٿِيا.

داستان چوٿون

١

روهِ راماٽا ڪَنِ، اَڄُ پَڻ هَلَڻَ هارِيُون؛
ڪَرڱَلُ ڪُونجَڙِيَن، رائي ۾ راتِ ڪَيو.

٢

وَڳَرُ اُڪِيري سَرُ سارِيو، سُورَ چَري؛
جھُري جِھڄندي ڏِئي، سَنِيها کي سَڄَڻين.

٣

وَڳَرُ وساري، ويٺينءَ ڪِئَن ماٺِ ڪَري؟
ڪِ تو نـ ماري، رُڻُ جھُڻُ سَندِي سَڄَڻين؟

٤

وَڳَرَ وِيا وَهِي، ڪالَهه تُنهِنجا ڪُونجَڙِي!
ڪَندِينءَ ڪوهُ رهِي، سَر ۾ سُپيرِيُنِ ري؟

٥

وَڳَرَ ڪَيو وَتَنِ، پِرتِ نـ چِنَنَ پاڻَ ۾؛
پَسو پَکِيَڙَنِ، ماڙُهنِئان ميٺُ گھَڻو.

٦

مَ لنئُن ڪُونجِي! ماٺِ ڪَرِ، چورِ مَ هِنئين چاڪَ؛
ڦَتِيُون جي فِراقَ، سي گھَرِ گھارِيندِيُون ڪيتِرو؟

٧

ڪُونجڙيءَ ڪالھہ لَنئي، سَچَڻَ وِڌَمِ چِتِ؛
آءٌ جِنين رِءَ هِتِ، گهنگهَرَ گهارِيان ڏِينهڙا.

٨

اُترَ ڏي آلاپَ، ڪالهُونڪَرَ ڪُونجَ ڪَري؛
پِرين پَسِي مَنجهه خوابَ، وِهاڻِيءَ وايُون ڪَري.

٩

ڪُونجُون تِيُون ڪُٽِڪَنِا، جيڪُسِ هَلَڻَ هارِيُون؛
ٻَچا پوءِ اَٿَنِ، وَڃَنِ واندا ڪَندِيُون.

١٠

آيُون ڏورَ ڏِري، اصُلَ سَنڌي آسري؛
ڪَنيڙَ يُونءِ ڪَري، پاٽان پَير ڏُکويا پَڪَٽين.

١١

ڪُونجَ نہ لَڪِيو ٻاڻُ، مارِيءَ سَنڌي مَنَ ۾؛
اوچِتي پَرياڻَ، وِڳَرَ هَٽِي ويڇُون ڪَيا.

١٢

ڪُونجَ! نہ پَسِين ڪَڪَ، ڏِٻُ جَنهِن سين ڏِٻيو؛
مارِيءَ ماري لَڪَ، وِڳَرَ هَٽِي ويڇُون ڪَيا.

١٣

مارِي ! مَرين شالَ ! ڍَٻ وَڃَنئِي ڍِٻِيُون؛
جِئَن تو اَچِي ڪالَ، وِٽو وِڃُ وِرهَن ڪي.

١٤

ڪَيرَ ڪَرِينديِ رِيسَ، آيِل ! سَنگهارَنِ سين؛
جَنِين جي خَمِيسَ، وارِيُون واري چِڏيُون.

١٥

جِيَنِ سي سَنگهارَ، اَجهي جنِين گهارِيان؛
مانَ لَهَنِئُون سارَ، وِچِ وِلَهين ڏِينهَڙين.

١٦

جي پانئِين وَسَ چَران، تہ سَنگهارَنِ سين لَڏِ؛
تہ هاجي سَندِي هَڏِ، ڪُوڪَ نہ سُٽِين ڪَڏهِين.

١٧

مَنڊِيُون مَٿِ گُڙَنِ، جهوڪَ بہ سُونهَنِ پَهِيڙا؛
سَندِي سَنگهارَنِ، جُوءِ جِئاري جَڏڙين.

١٨

جاڳو، جاڙيجا ! سما سُکي مَ سُمهَو؛
پَسو، آن پاريا، لاکو ٿو لوڙِيُون ڪَري.

١٩

تاتُونـڪِينِ پَلاڻَ، سَدا هَٿَنِ ڪَرڪِرا؛
لاکي لوڙائِنُ جا، اَهڙا ئِي اُهـيِاڻَ؛
ڏيئِي تَنگَنِ تاڻَ، ڪُوڪَـ ڪارِيندا ڪَپِڙي.

٢٠

ريـٻارَڻِ! رِيجهاءِ، لاکو لُولاٽِيُنِ سين؛
سائُو مانَ سَندِياءِ، ٿَـڌُ مَتائي ٿاڪـُرو.

٢١

لاکا لَکَـ سُڄَنِ، ڦُلاڻِيءَ پيرُ پِيو؛
جَنهِن پِرِ راڻا، راڇيا، ڪوٽَنِ مَنجهه ڪُنبَنِ؛
جَنهِن جو جاڙيجَنِ، سُتي سَنچو نـ لَهي.

٢٢

لاکو لِکِيءَ تي چَڙهي، لِکِي لاکي هيٺِ؛
سونهرايُون سِرِ ڪَيو، پِيڙي ٻَڌي بيٺِ؛
ڪَندو ڏَمَرَ ڏيٺِ، صُباحَ ساڻُ سَيِـَ ڪَنهِين.

سر بلاول

داستان پھريون

١

وِسَهُ اِنَهين ويڙَ کي، جِئَن دَعوَتَ ڪِي داتا؛
مَضُمَضَهُ واتا، وِجهُ تہ ڏيئِي واتَ ۾.

٢

پيُ مَ طَهُورا، وانءُ اورانگھي اورِيان؛
وِچان جي وِصالَ کي، سي سَپِ اُجُورا؛
حاصُلُ حُضُورا، سَمي جي سَپِ تِئي.

٣

سَما! تو سِرَ چِتُ، ناتَ پاڳارا پُرسَ پِيا؛
گِهَڙَ! تُنهِنجي گِيڙَي، اچي جالَ جَڳتُ؛
جِنِ جيھا ئِي پَتُ، تِنِ تيھا ئِي بِکِيا.

٤

سمو تِنِ سَڏَ ڪري، جِنِ تي وڏو ويرُ؛
اُتي تہ آجِي تِيان، پائي پاکوڙي پيرُ؛
تو رِءَ پِيو ڪيرُ، سَرَتِيُنِ جا سوتا سَھي.

۵

سَرَٽيُنِ جا سوٽا سَهي، وَسِيلو ولَهَنِ؛
لُڏي ڪِينَ لَطِيفُ چئي، اڳيان لالُ لَکَنِ؛
جِتِ ڪوڙين ڪِينَ ڪُڇَنِ، اُتِ پاپوهي پِڌرو.

٦

تَڙ تَڙ ڪِيمَ تَرَسُ، سَرُ نِهارِج سَيَرو؛
ڏِيندُءِ لَکَ، لَطِيفُ چَئي، راڄَ راهُوءَ جي رَسُ؛
ولَها جنهن وَنهِيا ڪَيا، پاڳَ تَنهِنجي پَسُ؛
ڪوڙين لاهي ڪَسُ، جي ڳالهائي ڳاٽُ کٽي.

٧

علاؤالدِّينُ آئِيو، کَٽِي چِلِ چُڳيرُ؛
ڪَنهِين ڪِينَ هِمَٽِيو، ڪانَ جَهلِيندو ڪيرُ؟
سُومِرينِ سامَ کَنئِي، اَبڙي ڪَيو اُٺَ پيرُ؛
هو مُهانئِينِ مِيرُ، پر مَستُوراتِنِ مارِيو.

٨

سَرَٽِيُنِ جي سُکَ لَءِ، سامَ کَنئِي سَردارَ؛
جي آيُونِ اَبڙي جي آڌارَ، سي سُونَگ نـ ڏِينديُونِ سُومِريُونِ.

٩

ٻيَنِ مِڙَنِي ڏِنيُون، ڏِئي نہ ڏُونگَر راءُ؛
اَڻَ ڏِنِيُنِ آڏو ڦِري، ڏِنِيُون ڏِئي کِئاءُ؛
لوِريُون لَکَ مَڻاءُ، اُنَ مَڻيري موڻائِيُون.

١٠

اَبڙو اَڳاهَنِ ۾، يرَ جَهلو پاِري؛
سَمي سُوالِيُنِ کي، ويلهَ وسارِي؛
مَنَهَن مُنِي جَکرو، طامائُنِ تارِي؛
پُڇي سي پارِي، جي عاجِزَ اَجورَنِ ۾.

١١

ابڙو اَڳاهَنِ ۾، سَيَرُ جِئَن ٻيلي؛
سي پَٽَ کَنهِن نہ پُورِيا، جي ڻو پڙُ پيلي؛
سَچَڻَ سانوَڻَ مِينهَنءَ جِئَن، رُجُون ڻو ريلي؛
اَچَنِ جي ويلي، تِنِ بورَ بَخِشي پِٽَ ڏَٽِي.

١٢

اَبڙو وَڏ وَڙو، سُوَڙو، سَمو، سُونهن سَيَنِ؛
تَنهِن دِرِ سَيِ اَچَنِ، کَنڌُ نہ کَڏي کَچَ ڏَٽِي.

داستان ڀيو

١

جَڪِرو جوڙي، پاڻَ ڏَٽِيءَ پيدا ڪَيو؛
ڪيهَرَ جِئَن ڪَرُ ڪٽي، مُڇُون مَلُهہ موڙي؛
سَمُوندَ جِئَن سِيرَ ڪَيو، ڏو ٻارِ جِئَن ٻوڙي؛
گهوٽُ چَڙهِيو گهوڙي، پيڇِيُن لائي پيڇِرا.

٢

جَڪِرو جَسَ ڪَرو، ٻِيا سَڀِ اَنِيرا؛
جِيائِين جُڙيو جَڪِرو، تِيائِين نہ ٻِيا؛
مِڙِي تَنهِن ماڳا، اَصُلُ هُئِي ايتِري.

٣

ڏِٺي جادَمَ جَڪِري، چِتِ نہ ٻِيا چَڙهَنِ؛
تہ ڪي ڪُوهَ ڪَڄَنِ، جہ سَرُ لَيِي سَيَرو؟

٤

هَٿان جادَمَ جَڪِري، وِٺِي وِچِ مَ پوءِ؛
ڀِي ڀِي سو پُرِ ٿِيو، جو حاتِمَ پاسي هوءِ؛
ڪَيڪ ڏاران ڪوءِ، جِئي ڪو مَ جهَانَ ۾.

٥

هَٿان جادَمَ جَڪِري، وِٺِي پوءِ مَ وِچُ؛
”اچو! آيا نِڇُ!“ سَمي وائِي واتَ ۾.

٦

جَڪِري جِهو جُوانُ، ڏِسان ڪونَ ڏيهَ ۾؛
مُهَڙُ مِڙَني مُرسَلِين، سَرسُ سَندسِ شانُ؛
”فَڪَانَ قَابَ قَوۡسَيۡنِ اَوۡ اَدۡنىٰ“، اِيُ مُيسَرُ ٿِيُسِ مَڪانُ؛
اِيُ آگي جو اِحۡسانُ، جَنهِن هادِي ميڙِيُم هَهِڙو.

داستان ٽيون

١

ڪوهُ نہ جُهَارِئين جَڪِرو، جنهن ڏيهَ ڏيا ڏيئي؟
جي لُڏِيا ٽِي لِينگُهن ۾، شالَن ۾ سيئِي؛
سَمي سَيِيئِي، طاماعُو تارِ ڪيا.

٢

اَلا! جُنگَ جِيَن، جنِين اَجهي گهارِيان؛
شالَ مَ سُڪي ويئَرِي، جِئان پِيَّ پِيَن؛
مَرَڪَڻَ! اَکَڙِيَن، تو ڏِٺي مُون سُکُ ٿِئي.

٣

اِيندي لَٽِي اُڄَ، پيرَ پيرِيندي ٿَريا؛
مَنجِهه ويئَرِيءَ سُڄَ، ڪَرَ لڏِي رِڻُ اُڪارِيِين.

٤

تُون اوڍَرُ، تُون اوڍَڪو، تُون اجهو، تُون اڳُ؛
هِتِ پِڻُ تُنهِنجو تَڪِيو، مَهَندِ پڻُ تُونهِين ماڳُ؛
سي لورِيُون ڏِيَن نہ لاڳُ، جي اَجهي آيُون اَبڙِي.

٥

پَسَنديئِي پِرُ ٽِيا، جَڪِرو ئي جاجِڪَ؛
تِئان ڏِني مَگُّٽي، طَهُورا جي تِڪَ؛
سَمي پِڳِيَن سِڪَ، واصِلُ ٽِيا وِصالَ ۾.

٦

جي اُتَمِيو اَچُ، تہ وَسندو سونَ سَنگُ؛
جالَ ڍَئِيندو جُنگُ، جَڳُ ڍَئِيندو جَڪِرو.

داستان چوٿون

١

وَڳَندُ وَري آئِيو، وَسَنِ ڪين وِڏوسِ؛
گَندِي، مانِي، ماڳُ موچارو، پاسي پِيرَ ٿِيوسِ.

٢

وَڳَندُ وري آئِيو، پينارَنِئُون پوءِ؛
مُحڪَمَ لَڳَسِ موچِڙا، ذَرو نـ ڏِنُسِ جوءِ؛
ويٺو اِئين چوءِ، تـ پِيران پاسي نـ ٿِيان.

٣

اَسُورَ سَندي آسِري، ويٺو آهِ وڳَندُ؛
هَڏِ نـ ڇَڏِيندو هَندُ، آيَسِ بُوءِ بَهارَ جي.

٤

اَسُورَ سَندو آسِرو، وَڳَندَ کي وَڏو؛
جُسي ۾ جَڏو، پر ڪِيَڻَ تي کُڙا کٽي.

٥

وَڳَندُ وِري آئِيو، بَدُو سين بَدِبُوءِ؛
خاوَندَ! ڏي خُوشبُوءِ، تـ سُرھو ٿِيان سُپِرين!

٦

وَڳَندُ وِري آئِيو، ڪِنو ٿِي ڪوجهو؛
ڇَڏي نـ موزو، لَڳُسِ آرُ عَطارَ سين.

٧

داتا سَندي دَرَ تي، وَڳَندُ ويٺو پَسُ !
تَنهِن روڳِيءَ کي رَسُ، جو آلُودو آزارَ سين.

٨

وَڳَندُ وِري آئِيو، نِسورو ئِي نَرَڳُ؛
گَندا گُلابِي ٿَري، سَيَّدَ جو سَرَڳُ؛
عَطُرَ سين اورَڳُ، تہ هُئين سَدائِين سُرَهو.

٩

وَڳَندُ وِري آئِيو، بَدُو بي نِمازُ؛
جِئَن تِتِرَ متي بازُ، وَڳَندُ تِئَن سُرهاڻِ تي.

١٠

وَڳَندُ وري آئِيو، ٿوتِڙِيان ٿُلاٺُ؛
سَندو ٿِرڙَ ٿاٺُ، هَڻُ نَرڳِيءَ کي نِڪَٽين.

شاهہ جو رسالو

ڪليان آڏواڻي

پورو ٿيو.

....

تاريخ بروز سومر، ٢٠جون، سن ٢٠٠٥ ع

....